BOGOMIL RAINOV

Un naiv între două vîrste

BOGOMIL RAINOV

UN NAIV ÎNTRE DOUĂ VÎRSTE

ROMAN

În româneşte de
PENKE MUŞATESCU

BOGOMIL RAINOV
Edin naivnik na sredna văzrast
Sofia 1973, Bălgarski Pisatei

Colecţia DELFIN
EDITURA MERIDIANE
Bucureşti, 1975

CAPITOLUL I

De cîte ori mă gîndesc la generalul ăla negru, primul lucru de care-mi amintesc e conformaţia lui atletică şi că era imens cît un munte. Prin asta nu vreau să spun că mă gîndesc permanent la el, căci dacă aş sta să cuget la indivizi de teapa lui, întreaga mea viaţă ar trebui să decurgă numai în meditaţii. Iar întrucît nu-s profesor la Harvard, nu mi se cere să fabric reflecţii, care niciodată nu vor fi utile cuiva, ci să elaborez idei apte de a se transforma în acţiuni. Şi dacă uneori se-ntîmplă să-mi aduc aminte de tipul acela, nu se datorează faptului că-s o fiinţă impresionabilă, cît existenţei unor indivizi care mă îndeamnă mereu să revin asupra anumitor evenimente.

Oricum, generalul negru era o aglomerare de ciolane şi muşchi îndesaţi, fără nici un gram de grăsime. Cînd am aflat de moartea lui neaşteptată, mi s-a părut pentru o clipă că uriaşul se prăvăleşte peste mine, cu toată greutatea lui, şi că încerc aceeaşi senzaţie plăcută pe care aţi simţi-o şi dumneavoastră, dacă tavanul camerei s-ar prăbuşi şi v-ar strivi sub dărîmături.

Moartea individului a fost înregistrată ca un eveniment absolut enigmatic, deşi după mine era întru totul normală, nu pentru simplul motiv că, la urma urmei, sîntem cu toţii muritori, ci pornind de la ideea că un om care îşi ducea existenţa la modul în care o înţelegea generalul, cu greu s-ar fi putut bizui pe o durată excesivă a vieţii. Cu atît mai mult cu cît lucrurile plăcute nu dăinuie niciodată.

Necazul consta în dependenţa mea de generalul negru, şi într-o oarecare măsură chiar răspundeam pentru el, astfel încît nu puteam trece cu uşurinţă peste ştirea din ziarul de după amiază, relatînd moartea lui, aşa cum aş fi procedat cu un anunţ despre logodna domnişoarei X cu domnul Y. Eram convins că mi se vor solicita explicaţii detaliate şi complete, pe care bineînţeles n-aveam deloc posibilitatea să le furnizez, deoarece în dimineaţa aceea nenorocită, şi la acea oră fatală, mă aflam la aproximativ cinci kilometri de locul accidentului şi anume, mai exact, la domiciliul meu personal, şi, încă şi mai exact, chiar în pat.

Dacă ar trebui să mă limitez la ceea ce cunosc nemijlocit în legătură cu cazul respectiv, totul s-ar putea exprima în cîteva rînduri. Generalul sosise în casa mea absolut conform înţelegerii: la orele două din noapte. Primul lucru de care se interesase, fusese dacă suma stabilită se găsea la dispoziţia sa. I-am răspuns afirmativ şi mă pregăteam să trec la problemă. Bineînţeles, am început prin a-l chestiona, în primul rînd, despre situaţia din ţară. Dar întrucît generalul nu era un personaj apt să exprime mai multe idei în puţine cuvinte, ci limbut ca un frizer, informarea ne luă mai mult de un ceas.

Apoi am pornit să-i amintesc de misiune, ceva care s-ar fi putut rezuma la cîteva minute, deoarece îi repetasem de zeci de ori şi misiunea în totalitatea ei, şi fiecare detaliu în parte. Dar, după cum am mai spus, generalul era un atlet, cu alte cuvinte puterea sa se afla concentrată nu în cap, ci în extremităţile trupului. Aşa că se impunea să. discutăm iarăşi, punct cu punct, toată lecţia, ceea ce ne răpi încă un ceas, dacă nu şi mai mult.

Restul timpului, pînă la cinci dimineaţa, fu utilizat pentru o îndeletnicire întru totul idioată: tipul pornise să numere cu pedanterie întreaga sumă adusă. O sută şi cincizeci de mii, în monede de aur – totul aranjat cu acurateţă în fişicuri standard şi ambalat solid într-un pachet. Şi asta era iarăşi o curată idioţenie – să solicite întreaga recompensă în aur, – însă declarase chiar de la bun început că vrea aur şi numai aur şi că bancnotele noastre nu fac nici cît o ceapă degerată, în vreme ce adăuga, probabil, mental, că nici noi nu valorăm mai mult.

Şi iată-l pe tip cum taie sîrmuliţa cu care fusese legat zdravăn pachetul, cum rupe ambalajul triplu, desface primul fişic, numără monedele conţinute şi trece la al doilea.

— Ascultă, dragule, – nu m-am mai putut eu abţine. – După cum vezi, fişicurile sînt toate la fel, ca formă şi mărime, şi prin urmare au acelaşi număr de monede absolut identice. Consider deci că-mi vei răpi mai puţin timp din somnul meu, dacă vei avea amabilitatea să numeri fişicurile întregi şi nu fiecare monedă în parte.

— Este posibil şi-aşa... – fu de acord generalul. – Dar trebuie să ştiu totuşi precis ce anume se află în fişicuri.

Oftai din adîncul rărunchilor, dar nu stîrnii deloc cormpasiunea negrului.

— De astă dată există riscul să dormiţi mai puţin, – remarcă el. – Oricum, nu voi primi galbeni în fiecare noapte. Ba chiar sînt convins că o asemenea ocazie e prima şi ultima din viaţa mea...

Avea dreptate ca şi Socrate, în privinţa presimţirii că nu se va mai întîlni în viaţă cu o altă asemenea ocazie, deoarece după o jumătate de ceas urma să se transforme într-un morman de carne fumegîndă.

Dar cînd afirma că era prima ocazie, minţea cu sfruntată neruşinare, fiindcă eu personal, şi nu o dată, îi înmînasem diferite sume, ce-i drept nu sub formă de galbeni şi nici într-o cantitate atît de impresionantă.

Aşadar generalul, instalat calm înaintea biroului meu, porni să rupă fişicurile, unul după altul, şi să răstoarne monedele într-o grămadă care, odată cu trecerea minutelor, devenea din ce în ce mai mare, pînă ce se vărsă deasupră-i şi cel din urmă fişic. Pentru ca apoi, acest posedat al metalului galben, să-şi deschidă geanta, care în realitate era o mică valiză de aluminiu, să scoată prevăzător nişte pungi de nailon

pregătite din timp şi să înceapă împachetarea monedelor.

— Hai să le răsturnăm pe toate în valiză, – propusei eu. – Că nu-s ouă, să se spargă.

— Aurul e gingaş, ca şi trupul femeii, – obiectează negrul. – Monedele nu trebuie să se frece între ele.

Am fost nevoit să suport şi procedura asta. În sfîrşit, la cinci şi cinci dimineaţa, individul îşi îmbrăţişă valiza, îşi luă rămas bun şi mă scuti de prezenţa sa. Văzui fugar pe fereastră cum se urcă în „Ford“-ul lui verde-smarald şi cum demarează.

Şi aici se epuizează toate informaţiile mele nemijlocite în legătură cu cazul generalului. Restul l-am aflat din ziare.

Iar restul ce-a mai rămas, nu-i chiar cine ştie ce, şi de asemenea se poate rezuma în cîteva rînduri. Dacă se exclud ipotezele şi legendele, din cele mai neverosimile, formulate de presa locală de senzaţie, în realitate rămîne vădit un singur şi unic fapt incontestabil: anume că, în aceeaşi dimineaţă, „Ford“-ul verde-smarald fusese descoperit, ars şi transformat într-o epavă, pe fundul unei prăpăstii stîncoase, traversată de şoseaua ce duce spre golf.

Strivit şi ars, asemeni maşinii, fusese descoperit în acelaşi loc şi cadavrul generalului, care ar fi trebuit să fie la volan. În virtutea unei enigme însă, aurul nu mai fusese găsit acolo unde ar fi trebuit să fie, şi, spunînd lucrurilor pe nume, în genere nici nu se află nimic despre el. Din fericire, nimeni în afară de mine n-avea cunoştinţă despre ce anume transporta generalul cu el. Şi era bine că nu ştia nimeni, deoarece o valiză cu aur incendiază mult mai mult imaginaţia oamenilor, decît cel mai sîngeros accident.

Asta-i tot. Cel puţin din punctul meu de vedere. Pentru că alte minţi, mai acrobatice, s-au grăbit imediat să conecteze moartea generalului cu un alt accident, petrecut datorită unei coincidenţe în aceeaşi dimineaţă, şi posibil chiar la aceeaşi oră, la o oarecare depărtare de prăpastia fatală, şi anume chiar în golf. O barcă cu motor, din motive necunoscute, explodează la şase sute de metri de ţărm, şi odată cu ea zboară în aer şi amîndoi pasagerii. Apoi pasagerii, mai exact rămăşiţele lor, au fost scoşi la ţărm, fără ca asta să ajute întrucîtva la dezlegarea enigmei.

Asta-i situaţia. Prin urmare, orice om cu idei nepreconcepute şi-ar fi putut da seama că eu, care în tot timpul acesta mă aflasem în culcuşul meu, cufundat în somnul acela zdravăn şi reînviorător pe care-l dorm de obicei numai drepţii şi oamenii din meseria noastră, nu puteam avea nimic comun cu evenimentele de mai sus. Pînă şi un copil era în stare să-nţeleagă aşa ceva.

Numai că şefii mei nu-s copii.

— Ia loc! – mormăie Hubert.

Întinde uşor mîna înainte, dar nu pentru a mi-o strînge pe a mea, ci ca să-mi indice scaunul pe care trebuie să mă aşez, un scaun fără spetează, lîngă birou.

Oaspeţilor pe care-i agreează, Hubert le oferă totdeauna fotoliile din garnitura de piele, de la celălalt capăt al cabinetului. Iar pe cei care nu-i fac plăcere, ii instalează pe scaunul ăsta fără spetează. O fi comod pentru secretară, atunci cînd e chemată să stenografieze în două minute o scrisoare sau o dispoziţie. Dar este un adevărat chin să şezi ceasuri de-a rîndul pe scaunul ăsta şubred şi instabil, fără a avea posibilitatea să te reazemi măcar de ceva, pentru a-ţi destinde coloana vertebrală. Binînţeles, Hubert cunoaşte perfect chestiunea asta, şi a utilizează anume pentru a-l pune, încă de la bun început, pe adversarul său într-o poziţie defavorabilă.

Scaunul fără spetează este doar unul din multiplele simptome că, în clipa de faţă, sînt tratat ca adversar sau, cel puţin, ca un străin. Nu mai asist la ridicarea lui din fotoliu, şi nici la strîngerea de mînă. Nu mai aud obişnuitele: „Cum a decurs călătoria?“ „Ce mai face Helen?“, „Serveşti o ţigară?“. Şi-i de ajuns să mă gîndesc c-am fost colegi de promoţie şi eram aproape prieteni...

— Eşti conştient că va fi necesar să prezinţi un raport detaliat în scris, – pronunţă sec Hubert. – Pînă atunci aş vrea să-ţi ascult şi explicaţiile verbale.

Înclin docil capul şi relatez limpede şi cumpănit tot ce se putea spune în legătură cu accidentul.

— Omul ăsta era cartea noastră cea mai tare din joc, – recunosc în încheiere. – Şi moartea lui e-ntr-adevăr o mare lovitură pentru noi.

— Nu stiu dacă Institutul nostru va fi zdruncinat de pe urma acestei lovituri, – remarcă şeful după o scurtă tăcere. – Mi-e teamă însă pentru cariera ta, s-ar putea duce de rîpă.

La aceste cuvinte sînt iarăşi încercat de sentimentul că uriaşul trup al negrului se prăvăleşte peste mine şi mă striveşte.

— Cunosc practica ţapului ispăşitor, – dau eu din cap resemnat. – Şi de vreme ce trebuie să fiu eu ţapul...

— Ah! Asta-i culmea, te mai consideri şi victimă! — ridică tonul Hubert. – Atunci trebuie să-ţi comunic că, după părerea unor persoane, în cazul de faţă nu eşti victima, ci călăul!

Ridic ochii şi mă uit la el înmărmurit.

— De ce mă priveşti? Oare nu ţi-a trecut prin minte că povestea ta poate fi apreciată şi dintr-un alt punct de vedere, total diferit? – începe să mă chestioneze şeful enervat.

— Orice se poate aprecia dintr-un alt punct de vedere; total diferit, consimt eu. – Dar lucrez la Institut de un timp destul de îndelungat şi consider că am dreptul să mă bucur de o anumită încredere, cît de minimă…

— Încredere într-un sens şi neîncredere în altul, dacă vrem să fim mai exacţi, – mă corectează şeful. – Probabil îţi aminteşti, încă din Chile ai încurcat unele treburi, deşi ai avut un aport pozitiv în altele. În general, te sfătuiesc să nu te bizui excesiv pe reputaţia ta, Nu-i chiar într-atît de ireproşabilă, Thomas.

Simt o dorinţă nestăvilită de a sări în sus, de a mă apăra, de a-i aduce aminte acestui birocrat, devenit obez din pricina sedentarismului prin cabinete, despre unele infime merite ale mele, dobîndite cîndva cu preţul vieţii. Numai c-ar fi cea mai stupidă prostie pe care cineva ar putea-o săvîrşi într-un asemenea moment. Plec ochii şi mă destind într-o atitudine de docilă resemnare, în măsura în care blestematul ăsta de scaun fără spetează îţi îngăduie asemenea ţinută.

— Nu-ţi e clar că prima întrebare pe care şi-o va pune un judecător obiectiv ar fi următoarea: ce profit poate realiza Thomas prin decesul agentului său?

— Asta în problema mobilului, – remarc eu naiv. – Însă chestiunea mobilului e posibilă numai în cazul cînd ar exista bănuiala de crimă.

— Imaginează-ţi, există bănuiala.

— însă unicul „profit", după cum te exprimi, n-ar fi decît suma. Or eu i-am transmis suma, şi încă în aur...

— Care n-a fost găsit...

— Şi care, bineînţeles, nici nu va fi găsit. Dacă generalul meu, după cum se poate formula într-o altă ipoteză, n-a căzut victima unui accident rutier, ci a unui atac, e foarte normal ca atacanţii, mai înainte de a-l expedia în prăpastie, să fi pus mîna pe valiză. Numai că, în clipa aceea, mă aflam la cinci kilometri de locul accidentului, mă-nţelegi, eram în patul meu, şi cel puţin trei inşi, inclusiv portarul, pot confirma că nu mi-am părăsit domiciliul...

— Vezi, Thomas, – ridică mîna şeful, – toate astea s-ar cuveni, e de la sine înţeles, să-şi găsească locul în raportul tău scris. Dar trebuie să-ţi spun, încă de acum, că nu-s suficient de puternic argumentate, pentru excluderea suspiciunii de crimă. Aveai în ţara aia destui oameni de-ai tăi, pentru organizarea unei crime, fără să fii nevoit a-ţi murdări mîinile cu sînge. Iar în privinţa aurului, cine poate confirma că, în realitate, l-ai predat generalului?

— Dar era vorba de aur, nu de bancnote, înţelegi? Cinci mii de monede, în greutate totală de patruzeci de kilograme... Nu-i ceva care poate fi ascuns într-un geamantan, printre batiste. Şi n-a trecut nici o oră de cînd am fost supus controlului vamal, o amabilitate pe care, bineînţeles, ţi-o datorez, pentru că, mai înainte, niciodată nu mi se verificaseră cămăşile murdare... – Tac, ca să-mi trag sufletul, şi continui: – Să nu crezi că mă simt jignit. Sînt chiar recunoscător, deoarece acum e stabilit, fără echivoc, că n-am cărat aur în servietă, tot aşa cum, un om înzestrat cu bun simţ nu va admite niciodată c-am

lăsat galbenii în ţara aia blestemată, unde nu eşti sigur nici de viaţa ta, darmite de aur...

— Deja sună ceva mai convingător, – recunoaşte Hubert ca pentru sine, – numai că toată povestea cu aurul, în momentul de faţă, reprezintă doar versiunea ta personală. Cum anume poţi dovedi că, într-adevăr, ai cumpărat cinci mii de monede, pentru a satisface meteahna nenorocitului de general?

— Cu cea mai obişnuită dovadă: chitanţa vînzătorului.

— Chiar ai chitanţa? – În expresia şefului apar uşoare semne de înseninare.

Îi întind documentul. Hubert îl examinează fugitiv, şi ochii mici, cenuşii, devin iarăşi bănuitori:

— Dar nici nu-i măcar un formular comercial. O semnătură oarecare, indescifrabilă şi o ştampilă cam ştearsă. Consideri că peticul acesta de hîrtie poate să joace rolul unei probe materiale?

— Trebuie să mărturisesc că, atunci cînd tranzacţionam cumpărarea aurului, nici nu mi-a trecut prin cap să adun probe materiale. Am fost obligat pur şi simplu să tratez cu unul din tipii aceia de afaceri obscure, care fac cursa Tanger dus-întors, iar principala mea grijă, în momentul acela, era să obţin un preţ care să nu fie dublul faţă de cel real.

— Vei adăuga, probabil, că tipul acela deocheat, în cauză, nu posedă un domiciliu stabil şi, prin urmare, nu poate fi găsit şi interogat.

— Ba dimpotrivă. Îşi are speluncile lui şi cred că-i posibil să se ia legătura cu el.

— „Crezi“, dar nu eşti sigur... – mormăie nemulţumit Hubert.

Ridic din umeri neajutorat şi-mi îndrept privirea spre tavan, pentru a da de înţeles că, pe lumea asta, numai cel-de-sus poate fi sigur în permanenţă.

— Ştii că prudenţa cea mai elementară cere ca transmiterea unei asemenea sume să fie susţinută, cel puţin, printr-o înregistrare sonoră, – mi-o trînteşte şeful, fără să ia seamă la poziţia mea imploratoare.

Fraza a fost aruncată neglijent, cu intenţie, de parcă ar fi vorba de un detaliu fără semnificaţie deosebită. Iar eu răspund în acelaşi chip, absolut indiferent, nu ca atunci cînd îmi etalez cartea cea mare, ci pomenesc în trecere că am un guturai banal:

— Bineînţeles că am înregistrarea.

— Cred că trebuia să-ţi începi povestea cu chestia asta, – mîrîie Hubert, dar o privire fugitivă mă îndrituieşte să constat că asprimea expresiei sale înclină din nou spre calm. – Ai banda la tine?

— Se află, lăsată în păstrare, la omul nostru din localitate.

— Natural că o, înregistrare, rămîne doar o înregistrare... – remarcă şeful, ca să nu mă împăunez exagerat. – Însă o dovadă indirectă e

totuşi mai mult decît nimic... Mai ales dacă posedă unele amănunte esenţiale.

Convorbirea era suficient de elocventă. Fără să mai amintesc faptul că pînă şi zornăitul aurului se auzea înregistrat pe bandă.

— Bine, să lăsăm acuma aurul...

Şeful se ridică şi întreprinde cîţiva paşi spre fereastră, pentru a-şi dezanchiloza coloana vertebrală. Nici mie nu mi-ar displace o astfel de gimnastică, şi totuşi continui să şed docil pe blestematul ăsta de scaun fără spetează, care în clipa de faţă îmi este mai odios decît scaunul electric. Şi nu numai că şed supus, dar chiar simt ceva în genul unei uşurări. Deoarece, după cum mi-e dat să presupun, suspiciunile se îndreaptă, în special, în direcţia aurului.

De fapt, cu toate că generalul negru îşi prăbuşise peste mine trupul lui de uriaş, moartea lui îmi pricinuise însă şi o anumită uşurare. Pentru că, datorită acelei slăbiciuni, pur omeneşti, de a-ţi exagera succesele, supraapreciasem excesiv rolul generalului în rapoartele mele de serviciu şi prezentasem eventuala sa participare, ca pe o garanţie deplină a reuşitei loviturii de stat în curs de pregătire. Dar, în condiţiile unor relaţii complexe şi încîlcite, şi în tot haosul din armata acelei republici africane, succesul loviturii de stat, – cu sau fără participarea generalului, – era mai mult decît aleatoriu. Însă misiunea mea de bază era tocmai asigurarea loviturii de stat, şi n-aş fi putut expedia nişte rapoarte din care să reiasă că-s incapabil să o realizez. Acuma generalul e mort. Şi reieşea că lovitura de stat eşuase, sau fusese amînată, nu din vina mea, ci datorită morţii neaşteptate şi absurde a personajului principal. Era suficient, desigur, să fie luată în consideraţie versiunea lansată de mine, că n-aveam nici o legătură cu dispariţia.

Hubert priveşte pe fereastră, de parcă ar evalua modificările survenite pe cerul fumuriu al urbei în timpul prelungitei noastre conversaţii. Apoi se întoarce cu spatele la peisajul mohorît de martie şi întreabă:

— Şi-acum, cum se prezintă situaţia?

Încerc să-i explic, şi chiar să susţin, cu cîteva argumente costelive, că situaţia nu-i chiar atit de deteriorată şi că, totuşi, datorită prezenţei, pe ici pe colo, a agenţilor noştri, s-ar mai putea încă reconstitui, sau, mai exact, s-ar putea iarăşi dezorganiza întreaga viaţă politică, pînă la crearea ambianţei prielnice unei lovituri de stat. Chiar schiţez anumite posibilităţi de influenţare a şefului conducerii generale, persoană în jurul căreia şi declanşasem investigaţiile necesare.

— Dacă misiunea mea va continua în aceeaşi ţară...

— Nici gînd de aşa ceva, – mă întrerupe şeful. – Am senzaţia, Thomas, că eşti inconştient de situaţia în care ai picat...

— De vreme ce am picat într-o asemenea situaţie, atunci, pentru Dumnezeu, de ce mai continui discuţia asta chinuitoare? – oftez eu, pe un ton plin de suferinţă. – Îmi ceri explicaţii pe care, în mod deliberat, eşti decis să nu le crezi... Mă provoci să-mi expun păreri care, e vădit, nu prezintă nici o importanţă pentru tine... Mă obligi să examinez nişte probleme pe care nici măcar n-ai intenţia să mi le încredinţezi...

Tac o secundă şi adaug cu amărăciune:

— Poate-i lipsit de tact, să amintesc tocmai acum, dar cînd mă gîndesc că-n şcoală eram aproape prieteni...

În cele din urmă explodează. Izbucnirea pe care o aşteptam, pentru a avea un punct de orientare, ca să-mi dau seama ce anume se ascunde în dosul faţadei încruntate a frunţii sale brăzdate de cute, şi care sînt în realitate şansele mele de salvare.

— Nu numai că nu-ţi dai seama de situaţie, dragul meu! Dar nu poţi pricepe nici cel mai elementar fapt, că dacă nu eram eu şi dacă nu exista această „aproape prietenie" din şcoală, nici nu te-ai fi putut apropia de cabinetul ăsta, ci încă de la intrare ai fi fost expediat la biroul unde se eliberează dispoziţiile de concediere şi citaţiile pentru anchetele de serviciu. Erai terminat, mă-nţelegi, pur şi simplu lichidat, – Hubert desenează în aer un mare „X", cu mîna, – şi-ar fi trebuit să consum o groază de salivă, pentru a-i demonstra Şefului Principal ce fel de om eşti, să înşir calităţi reale şi imaginare, şi să-i explic că, dacă începem să analizăm exagerat lipsurile oamenilor noştri, ar însemna să rămînem fără cadre în mai puţin de două luni...

Replici mînioase continuă să se năpustească asupra mea, însă eu, cu capul plecat şi supus, le percep în ceafă ca pe-o ploiţă domoală şi mîngîietoare. Înseamnă că totuşi mi-a luat apărarea. Deci, şi de data aceasta, pericolul a trecut pe lîngă mine.

— Nu-ţi poţi imagina cum a fost receptată aici crima... Ori eşti nespus de mărginit, ori faci pe prostul, dracu să te ia cu mutrele tale de mucenic...

Continuă să se monteze, şi n-am deloc intenţia să-l întrerup. Aştept doar momentul inevitabilei temperări. Pentru că asta-i partea cea bună a dezlănţuirilor: duc totdeauna la liniştirea situaţiei. E suficient ca desfăşurarea lor normală să nu fie tulburată de vreo replică nefericită.

În cele din urmă Hubert tace. Şi pentru a evita momentul penibil, în care ar fi trebuit să mă privească, face din nou cîţiva paşi în direcţia ferestrei. Şi cînd se întoarce iarăşi cu faţa spre mine, mă aflu ghemuit pe blestematul ăla de scaun fără spetează, cu chipul îngropat în palme, în poziţia omului distrus şi umilit total.

—Nu vrei o ţigară? – întreabă niţel stânjenit şeful.

Întind mîna mecanic spre pachetul oferit, şi deşi am o poftă nebună să fumez o ţigară, arborez expresia omului căzut pe gînduri, care în

clipa respectivă nu-şi mai dă seama dacă ia o ţigară sau o fiolă cu cianură de potasiu.

În momentul acesta apare în uşă secretara, chemată probabil printr-un semnal secret.

— Serveşte-ne ceva de băut! – comandă şeful.

Ia de pe birou minifonul care, în timpul acesta, repetase neobosit cîntecul de copil, înfăşurîndu-şi, neobosit şi automat, banda de pe o rolă pe alta şi invers. În cele din urmă degetul mare, alb şi grăsuţ apasă:pe întrerupător, curmînd firul melodiei care se şi transformase parţial într-o a doua natură a mea. Apoi şeful propune:

— Vino să ne aşezăm dincolo!

După un minut mă afund în îmbrăţişările moi ale fotoliului de piele, iar peste alt minut ţin în mînă un pahar aburit de whisky, cu cuburi de gheaţă.

— N-am vrut să te alarmez, şi totuşi nu cred că-i timpul să te liniştesc, – îmi explică şeful, după ce-şi răcoreşte motorul cu două înghiţituri zdravene. – Cazul nu se va încheia atît de rapid, dar asta-i întrucîtva şi-n favoarea ta. Potrivit practicii curente, raportul tău va fi supus unui studiu amănunţit. Şi, tot în conformitate cu practica obişnuită, studierea lui se va prelungi luni de-a rîndul, va trece de la un om la altul şi, probabil, într-o bună zi va fi înmormîntat în dosarul cazurilor clasate; numai dacă...

Nu-şi duce la bun sfîrşit fraza, deoarece ideea lui este suficient de clară şi fără asta, şi pentru că simte iarăşi nevoia să-şi răcorească măruntaiele. Apoi trage un jet gros de fum şi, în vreme ce-i dă drumul pe gură treptat, continuă:

— În două cuvinte, de acum înainte totul depinde numai de tine. Mi s-a permis să-ţi ofer o oarecare şansă de reabilitare, în cazul cînd nu există împotriva ta probe directe şi concludente de vinovăţie. Dar să nu-ţi imaginezi că vei obţine reabilitarea la locul de unde ai venit. După cum cred că bănuieşti, nu eşti unica noastră sursă de informaţii, tot aşa cum ştim prea bine că activitatea ta a creat grave nemulţumiri. cercurilor conducătoare din ţara respectivă. Situaţia nu ne îngrijora excesiv, atîta timp cît exista perspectiva unei proxime lovituri de stat. Însă acum, cînd lucrurile s-au schimbat, .este exclus să te întorci acolo.

Declaraţia lui Hubert nu-mi surîde deloc, însă reuşesc să-mi ascund dezamăgirea. Nu pentru c-aş fi fost deosebit de legat de uliţele noroioase şi clima detestabilă a acelei ţări blestemate de Dumnezeu, însă pentru mine personal tocmai situaţia actuală de acolo era deosebit de tentantă. Anumite întreprinderi de-ale noastre, situate pe teritoriul ţării respective, se vor simţi iarăşi direct ameninţate de naţionalizare. Iar cînd domnii aceştia se văd ameninţaţi, devin brusc generoşi faţă de acei semeni care sint dispuşi să-i salveze de pericolul

ce pluteşte asupra lor.

— Pentru moment, singura mea posibilitate e să te expediez in Bulgaria, – îmi explică Hubert.

— Asta-i, pe undeva, prin Balcani?

Şeful aprobă din cap:

— Predecesorul tău de acolo abia a fost rechemat, în nişte condiţii suficient de scandaloase.

Hubert oftează şi adaugă obosit:

— Scoatem pe unul, compromis într-un loc, pentru a-l înlocui cu altul, compromis în altă parte... Aşa merg treburile noastre...

Din nou plec capul distrus:

— Regret realmente că incidentul ăsta ţi-a pricinuit atîtea neplăceri... te rog să mă crezi, regret sincer...

Se uită la mine şi brusc izbucneşte în ris:

— Ha, ha, dacă te-ai vedea numai... Eşti însăşi naivitatea întruchipată... Pur şi simplu erai în stare să mă faci să plîng, dacă nu te-aş cunoaşte, aşa cum îmi cunosc cele cinci degete de la mînă... ,,Candide“, parcă aşa te poreclisem la şcoală, după cartea aia scrisă de Voltaire, despre care toţi auziserăm, dar pe care nimeni n-o citise... – Candide, ha, ha... O vulpe bătrînă, Candide ăsta...

Hubert mă cunoaşte într-adevăr, chiar dacă nu întocmai ca pe cele cinci degete ale mîinii. Îmi dau perfect de bine seama că nu toate trucurile mele prind la el. Dar, în genere, douăzeci la sută prind. Iar douăzeci la sută nu-i un procent chiar lipsit de importanţă, cînd e vorba să induci în eroare pe cineva care crede că te cunoaşte ca pe cele cinci degete de la mînă.

— Trebuie să te previn, – continuă şeful, reluîndu-şi mina serioasă, – condiţiile _din Bulgaria diferă sensibil de cele în care ai fost obişnuit să lucrezi. Organele de la faţa locului sînt extrem de vigilente... Agentura noastră-i şubredă rău, iar ce nu se clatină încă, are posibilităţi extrem de reduse... Există unul sau doi agenţi cu oarecari perspective, dar aceştia trebuiesc feriţi de riscuri şi ţinuţi în rezervă, pentru cazuri mai serioase. Oamenii de la ambasadă sînt puţini şi nu deosebit de activi în aria lor de serviciu, dacă nu ţinem cont de denunţurile pe care şi le scriu unul împotriva celuilalt... Această activitate scrisă este bineînţeles dovada unei sîrguinţe lăudabile, însă aşteptăm din partea lor alte manifestări... Dealtfel, informaţii mai pe larg vei primi de la secţie... – Hubert soarbe restul de whisky şi-mi aruncă o privire: – Ei, ce ai de spus?

— Ce-aş putea spune? – îmi strîng eu mîinile resemnat. – Chiar tu ai menţionat că mi se acordă o „anumită şansă“, şi probabil numai din delicateţe n-ai utilizat expresia „ultima şansă“...

— M-ai înţeles corect, – înclină din cap şeful.

— În cazul acesta ce pot să spun altceva, decît să-ţi mulţumesc...

Văd că eşti aici singurul om care mai are o anumită încredere în mine, cu toate că şi asta-i cam ştirbită...

— Termină, dragă, cu atitudinea asta de inocenţă ofensată, – mă întrerupe blajin Hubert. – Dacă-i vorba de încredere, din punct de vedere politic, nimeni, inclusiv Şeful Principal, nu s-a îndoit de tine. Iar în ceea ce priveşte latura cealaltă...

Tace şi face doar gestul acela semnificativ, cu degetul cel mare şi arătătorul, care sugerează numărarea banilor.

— Nu vreau să afirm că oamenii noştri sînt chiar într-atît de scrupuloşi, însă nimeni n-ar îngădui ca problemele de serviciu să fie sacrificate în favoarea unor interese personale... Şi-apoi ştii că, împotriva noastră, există o sumedenie de presiuni din partea anumitor organe..., însă trebuie să fim de acord că nu ne putem permite orice, iar în ultimul timp, cazurile de corupţie, care s-au transformat în scandaluri publice, au devenit extrem de frecvente...

E gata să se monteze din nou însă probabil că oboseala ajunsese la cota cea mai înaltă, deoarece tace o secundă, iar după aceea îmi declară pe alt ton:

— Aşadar pleci acolo... Desfăşoară reţeaua, consolideaz-o, demonstrează-ţi aptitudinile şi asta va însemna reînvierea ta... Thomas, nu acţionezi totdeauna prea ortodox, totuşi esti un lucrător care dă rezultate. Deci fii şi mai atent, de acum încolo, şi cu mai multă eficienţă.

Hubert ia minifonul lăsat pe măsuţă şi se ridică, pentru a-mi da de înţeles că audienţa a luat sfîrşit.

— Ce face Helen – îşi aminteşte el în cele din urmă să întrebe, pornind în mod automat minifonul.

— Mulţumesc, bine! – răspund recunoscător, în sunetele melodiei mîngîietoare.

— Transmite-i multe salutări. Iar ţie, poftim! – şi-mi întinde aparatul acela miniatural. – E un excelent dispozitiv de bruiaj... iar cîntecul sună minunat... Curat şi nevinovat ca şi tine... Candide, ha, ha...

'CAPITOLUL II

Călătoria, ca orice zbor prelungit cu avionul, decurge plictisitor. Totuşi nu-s un capricios, şi în asemenea cazuri îmi zic totdeauna că-i mai convenabil să te plictiseşti, decît să fii victima unui accident.

Helen, în virtutea obişnuinţei, ocupă locul de lîngă hublou, ceea ce îi dă posibilitatea să-mi întoarcă spatele. Apoi, după ce se satură în suficientă măsură privind suprafaţa cenuşie a norilor, se întinde în fotoliul ei şi închide ochii, demonstrînd astfel că iarăşi ţine să se

izoleze de prezenţa mea. Dealtminteri nici n-am de gînd s-o inoportunez, deoarece regulile relaţiilor noastre au fost de mult stabilite. Şi aceste canoane vor fi respectate pînă la capăt, adică pînă în clipa cînd unul din noi doi se va plictisi să joace mai departe jocul de-a căsătoria.

Aşa că-mi las aparatul de calcul electronic să se odihnească, de pe urma surmenajului din ultimele zile, şi parcurg leneş ediţia de dimineaţă a unui ziar, pînă mă surprind cu privirea îndreptată nu spre informaţia referitoare la o contrabandă de narcotice, ci spre coapsele soţiei mele, uşor dezgolite în timp ce picoteşte de-a binelea; în caz că nu se preface.

Nişte coapse realmente bine strunjite şi plăcut modelate.

Însă descoperirea că tocmai aceste coapse, aparţinînd propriei mele soţii, mă mai pot interesa după trei ani de convieţuire, această descoperire trezeşte în pieptul meu un soi de excitaţie surdă.

„Propria mea soţie“ – e prea tare spus. În realitate, în tot acest răstimp a rămas pentru mine o femeie aproape străină. Pesemne de aceea încă o mai doresc, ca pe o femeie străină. În general, intimitatea noastră se limitează la faptul că are libertatea de a se îmbrăca şi dezbrăca în faţa mea şi că, din cînd în cînd, – în lipsă de altceva mai bun, – mă acceptă în patul ei. Însă chiar şi-n asemenea momente se comportă în aşa fel de parcă abia aşteaptă să mă respingă şi să declare: „Haide, m-am săturat de tine, pleacă odată!“.

Un joc al amăgirii, asta-i căsătoria noastră. Şi partea proastă e că mie îmi revine, în acest joc, rolul partenerului deficitar. Bineînţeles, nu-s atît de mărginit încît să recunosc că reprezint partea cea slabă, şi că apreciez la modul cel mai interesat calităţile ei fizice. Dar femeile intuiesc aceste lucruri chiar şi atunci cînd le camuflezi excelent. Şi în afară de asta, în relaţiile noastre atracţia fizică este o partitură scrisă doar pentru vioara a doua. Iar Helen ştie foarte bine că, dacă m-a subjugat prin ceva, ispita n-a fost reprezentată de coapsele şi chipul ei regesc, ci de un lucru mult mai esenţial: banii.

Această Helen, care a dobîndit dexteritatea de a se comporta ca şi vara primară a unei regine, este în realitate odrasla celui mai comun băcan, însă un băcan prosper şi gras, capabil ca, printr-un gest neglijent, să ofere fiicei sale, în dar de nuntă, un minuscul carnet de cecuri cu un mare cont deschis.

Am cunoscut-o pe femeia asta la una din acele recepţii diplomatice de masă, unde nu ştii cine a fost invitat şi cine s-a autoinvitat, şi unde trebuia să stabilesc un contact cu o personalitate extrem de importantă din punct de vedere al intereselor mele profesionale. Şi, deoarece realizarea contactării nu mi-a răpit prea mult timp, iar dispoziţia mea era exce!entă, cu atît mai mult cu cît nici n-aveam ce face altceva, am decis să beau ceva mai zdravăn în onoarea gazdelor.

Şi tocmai la îmbulzeala din jurul mesei cu băuturi, acolo mi-a făcut cineva cunoştinţă cu această Helen. Am stat la o parolă, am golit cîteva pahare, iar mai tirziu am hotărît că putem realiza consumarea de băuturi şi în alte condiţii, fără îmbrînceli şi înghesuială, aşa că ne-am mutat într-un loc mai liniştit, la un local renumit, iar de acolo ne-am transbordat, după vreo două ceasuri, într-un teritoriu şi mai calm, adică la domiciliul meu personal.

Desigur, Helen mai avusese asemenea legături pasagere, iar eu aşijderea. Aşa că, probabil, amîndoi am fi avut de înscris această noapte doar ca o simplă cifră la droaia lucrurilor lipsite de sens.dacă o frază scăpată involuntar nu mi-ar fi reţinut atenţia: tatăl lui Helen era „dezgustător de bogat".

Fie că aceste cuvinte au fost rostite într-un moment de limbuţie alcoolică, fie că reprezentau un pas bine chibzuit, chestiunea asta nici pînă astăzi nu-mi e pe deplin clară. Oricum ar fi fost, încă din noaptea aceea am decis că trebuie să continui legătura, pentru a obţine o lumină mai limpede asupra dosarului partenerei mele, ceea ce se petrecu fără eforturi deosebite din partea mea. Helen s-a dovedit o femeie onestă, cel puţin în privinţa sincerităţii cu care pomenise de tatăl ei „dezgustător de bogat". Era clar că Helen păşise în zodia vîrstei măritişului, dar încă n-avea nici o perspectivă, fie pentru că anturajul de comercianţi al părinţilor nu o tenta prin masculii disponibili, fie pentru că, şi asta era posibil, aceştia nu manifestau un entuziasm deosebit de a se încurca cu o persoană care reuşise deja să stîrnească destulă zarvă prin vederile ei exagerat de independente, referitoare la problema sexuală.

Şi iată că la orizontul lui Helen, îngust şi mercantil, se ivi un nou obiect, un mascul între două vîrste, şi cu venituri tot atît de medii, nelipsit însă de un anume farmec, cel puţin în ceea ce priveşte profesia. Deoarece, e de prisos s-o mai spun, profesia de diplomat radiază totdeauna o lumină ademenitoare pentru fluturii din mica burghezie. Cocteiluri, recepţii, reprezentaţii de gală şi călătorii în străinătate, toate reprezentau o excelentă arenă pentru demonstrarea noilor coafuri şi toalete, şi de ce şi-ar mai face o femeie toalete, dacă n-ar avea unde să le etaleze... Aşa că, în ultima instanţă, obiectul apărut recent, în ciuda relativei sale mediocrităţi, fu prins în colimator şi căsătoria se perfectă imediat.

În perioada cînd se petrecu evenimentul, lucram în Chile, iar cunoaşterea noastră avu loc în timpul concediului. Deoarece posibilităţile mele financiare erau limitate, a fost nevoie să-i făgăduiesc lui Helen, în chip de cadou de nuntă, o mutare urgentă din Chile la Paris. Bineînţeles, a fost vorba de o promisiune cu totul aleatorie şi, desigur, nu s-a realizat nici în momentul cînd, în cele din urmă, s-a decis să fiu mutat în altă parte a . globului, aceasta

dovedindu-se a nu fi Europa, ci Africa.

Deci, Helen. rămăsese cu buzele umflate, şi dacă m-a însoţit pînă la destinaţia unde fusesem numit, a făcut-o numai pentru respectarea convenienţelor. De fapt, nici nu prea şedea cu mine, majoritatea timpului petrecîndu-şi-o la Nairobi, unde pleca cu avionul pentru două-trei zile, chipurile, dar rămînînd acolo, în realitate, săptămîni de-a rîndul, pentru a se destinde în lumea petrecerilor mondene, dacă nu cumva şi-n alte. activităţi.

Totuşi, dacă trebuie să citäm expresia „a rămîne cu buzele umflate", atunci aceasta mi se potriveşte mai curînd mie, nu numai datorită faptului că Helen îşi considera dota drept un capital personal şi intangibil, ci şi pentru că dispunea de cea mai mare parte a salariului meu, ba chiar şi de o apreciabilă parte din persoana mea; fără nici o jenă şi fără să considere că-mi datorează ceva, indiferent ce, fie măcar şi un pic de recunoştinţă. Din fericire nu cunoaşte şi nici n-ar putea afla nimic despre alte venituri ce-mi aparţin, mult mai importante. Regretabil că acum, deocamdată, sursa acestor venituri este temporar sistată. Numai de ar fi realmente temporar.

De fapt, eu ar trebui să fiu cel care să mă eliberez de femeia asta, pentru a-i răpi satisfacţia de a mă pune ea pe liber. E necesar acest lucru, dar încă nu-l aduc la îndeplinire, deoarece nu-mi pot învinge dorinţa ca mai întîi s-o umilesc, să-i demonstrez pînă unde pot promova în profesiunea mea, să-i înfăţişez de la fereastra apartamentului panoramicul Parisului sau al Londrei, să-i frec mutra cu carnetul meu de cecuri, carnetul meu cu două sau trei sute de mii, şi să-i declar: „Haide, acum cară-te şi du-te de te culcă cu primul trecător ce-ţi iese în cale!“. Sau voi reuşi să-i înfrîng aroganţa, sau o voi alunga, deocamdată însă, în clipa de faţă, încă nu mi s-a prezentat ocazia nici pentru prima din variante, nici pentru cealaltă. De aceea n-am puterea să rup. şi să plec, fiindcă aş purta în mine sentimentul dezgustător al insatisfacţiei, care ne rămîne după fiecare poveste nedusă ca lumea la bun sfîrşit.

— Evident, ăsta nu-i Parisul… – bombăne Helen, în timp ce priveşte pe fereastră, iar eu îmi dau seama că ajunsesem.

— Însă nici Africa nu-i! îi răspund eu, arucîndu-mi de asemenea ochii în jos.

Femeia, vreau să zic soţia mea, se retrage uşor, fiindcă o atinsesem involuntar, atunci cînd mă aplecasem. Gestul ei reflex îmi aminteşte întreaga falsitate a legăturii noastre.

— Scuză-mă, – îi spun eu, – n-am de gînd să-ţi şifonez rochia.

— Slavă Domnului! – şopteşte ea şi se întoarce iarăşi spre fereastră.

Jos, foarte departe, sub noi, printre feşele semitransparente ale unei pîcle subţiri se întinde oraşul. Nu reuşesc să disting nimic, în afara a două cupole aurite, sclipitoare. Mă afund din nou în fotoliul meu.

Oraşul nu mă prea interesează, iar muntele din dreapta nici atît, iar soţia mea, tot în dreapta, – doar parţial. De aceea închid ochii şi aştept răbdător aterizarea.

În timp ce maşina ne transportă de la aeroport la noul domiciliu, nevastă-mea continuă să privească oraşul pe fereastră, de astă dată mai îndeaproape. Mă uit si eu, bineînţeles, dar gîndurile îmi şi zboară spre activitatea mea. De-aceea abia iau aminte Ja strada cu cele două rînduri de copaci despuiaţi şi la zăpada mînjită de noroi, încă îngrămădită lîngă rigole. E abia trecut de cinci, însă amurgul parcă a şi pornit să coboare.

— Aşa-i vremea pe aici, totdeauna? – întreabă nemulţumită nevastă-mea.

Întrebarea este totalmente idioată, fiindcă într-o ţară cu climat temperat timpul nu poate fi permanent ca în martie. Deoarece întrebarea nu-mi fusese adresată mie, ci şoferului, nu consider că-i cazul să reacţionez.

— Ah, nu, după o lună-două va fi foarte frumos, – rosteşte încurajator tînărul de la volan, – cerul se va însenina şi va deveni albastru, castanii vor înflori, şi veţi vedea că oraşul nostru nu-i deloc mohorît, aşa cum arată acum.

— Pe timpul ăsta toate oraşele au aceeaşi înfăţişare nedefinită, – declar, eu, pur şi simplu ca să spun ceva.

Helen îmi aruncă o privire nemulţumită, dar nu zice nimic.

La drept vorbind, pentru mine nu numai toate oraşele, ci şi toate locuinţele au aceeaşi înfăţişare nedefinită. Cea de aici posedă un confort la fel de lipsit de personalitate, ca şi cele precedente.

Examinarea întreprinsă de nevastă-mea, se-nţelege, e considerabil mai pretenţioasă şi mai de lungă durată decît cea operată de mine. Şi întrucît tace tot timpul, s-ar cuveni să deducem că-i mulţumită. Pentru că în prezenţa mea Helen vorbeşte doar atunci cînd are de menţionat ceva neplăcut.

Şi totuşi, cînd cineva caută prea mult, totdeauna va reuşi să depisteze ceva dezagreabil.

— Paturile sînt amîndouă în aceeaşi odaie, – îi aud glasul de dincolo, în timp ce mă aflu în baie, ştergîndu-mi faţa.

— Acuma n-am nici o poftă să pornesc la schimbări capitale, – adaug eu, în vreme ce-mi arunc ochii asupra încăperii.

Într-adevăr, cele două paturi sînt aşezate în aceeaşi odaie, destinată a fi dormitor. După mine, s-ar zice ca-i ceva firesc pentru un om normal. Dar Helen e de altă părere.

— Mîine trebuie să găseşti pe cineva să-ţi mute patul în altă parte. Eu una rămîn aici, pentru şifonierul cel mare.

Şi ca să-mi demonstreze că decizia ei e definitivă, porneşte să se

dezbrace, prilej de a-şi muta fizicul, conform procedurii tradiţionale, mai întîi în halat, iar după aceea în mîngîierile spumoase ale băii. Helen nu anunţă „lasă-mă să mă dezbrac“, cum ar fi spus orice altă soţie. Ea se dezbracă pur şi simplu, fără să-mi acorde vreo atenţie, parcă vrînd să sublinieze că reprezint pentru dînsa ceva mult mai puţin important, chiar decît şifonierul cel mare.

Şi totuşi, două ceasuri mai tîrziu, după o cină improvizată, mă acceptă lîngă ea, poate fiindcă-i încercată de fiorii singurătăţii în acest loc nou, necunoscut, sau pentru că, şi asta-i posibil, amîndouă paturile mai sînt deocamdată în aceeaşi încăpere, deşi nu-i exclusă nici eventualitatea ca, în drumurile din ultimele zile, să nu fi. întîlnit nici un trecător.

Ambasada nu reprezintă nimic ieşit din comun, nici pe dinafară, nici pe dinăuntru, tot aşa cum este posibil ca şi personalul ei să nu reprezinte ceva deosebit. Întrucît însă mi-a fost hărăzit să activez aici, se impune să mă familiarizez şi cu ambianţa, şi cu personalul. În special cu „oamenii“ mei.

— Unde-i cabinetul lui Bennett? – îl întreb pe portar, imediat ce pătrund în salonul de audienţe al ambasadei, fix la nouă dimineaţa.

— Pentru ce aveţi nevoie de Bennett? Şi. în general; cine sînteţi? – mă chestionează bănuitor cerberul casei; care are aerul că nu prea-i la curent cu sosirea mea.

— Cel nou, bătrîne! Consilierul pentru problemele culturale.

„Bătrînul" nu-i mai în vîrstă de cincizeci de ani, şi are înfăţişarea unui boxer ieşit la pensie. Aproape că ia poziţie de „drepţi“, deoarece şi el face parte din cadrele mele, şi pentru că, de fapt, nu-i boxer, ci poliţist în retragere.

— Îmi pare rău, dar Bennett încă n-a venit...

— Cum încă n-a venit? Doar începeţi serviciul la nouă!

— Îl începem noi la nouă, dar el intirzie în virtutea unei tradiţii. Ştiţi, aici nu-i chiar atita de lucru, încît să fim aglomeraţi...

— Tradiţiile astea... – pornesc eu să zic.

În aceeaşi clipă, cineva în spate îmi pronunţă, cu o uşoară intonaţie interogativă, numele personal de familie:

— Domnul Thomas?

— Presupun că dumneata eşti Bennett, – vorbesc la rîndul meu, întinzînd amabil mîna dreaptă către necunoscut.

Bineînţeles, nu-i o presupunere din partea mea. ci o certitudine. Pentru că figura asta, puţin încruntată, îl trădează numaidecît pe omul din profesia noastră. Nu-mi plac mutrele care-l demască pe proprietar. Şi nici statura înaltă, deoarece n-ai nici o posibilitate de a te strecura neobservat prin mulţime.

— Unde ai biroul? – întreb.

— Aici, pe sala asta, a treia uşă.

— Dar al meu?

— La etaj.

Informaţia mă satisface. Nu-i totdeauna comod să stai uşă-n uşă cu subalternii. Iar faptul că mă voi afla cu un etaj mai sus, mă îndrituieşte să cred că mi s-a rezervat o încăpere convenabilă.

Dar vai, cabinetul în care mă introduce Bennett, după ce urcăm scara, cu greu poate fi apreciat drept convenabil. Totuşi, e suficient de mare, însă atît de întunecos, încît se impune ca însoţitorul meu să apese pe butonul întrerupătorului electric, pentru a putea examina ambianţa. Mă îndrept spre fereastră, trag perdeaua de tul şi descopăr aspectul unui calcan afumat şi netencuit, înălţîndu-se doar la un metru distanţă de mine.

– Pesemne asta-i încăperea cu cea mai agreabilă privelişte din toată ambasada, – declar eu.

Întorc spatele spre minunatul peisaj, şi privirea mi se stabilizează asupra a două calendare de reclamă agăţate de perete. În partea superioară a unuia din ele se află o fotografie care imortalizează imaginea unui jucător de tenis, încremenit într-o lansare extraordinară a rechetei. Fotografia celui de al doilea calendar e mai bogată în culori şi conţinut, deoarece înfăţişează o revistă de coapse nude. O paradă ameţitoare, cu atît mai mult cu cît îndrăzneţul fotograf a cuprins în cadru numai coapsele, lăsînd în afară capetele dansatoarelor.

— Probabil că predecesorul meu era amator de sport şi de artă pură, – mormăi eu.

— Nu-i cabinetul predecesorului dumitale. Aici a fost biroul lui Adam, ataşatul de presă. Însă, alaltăieri, Adam a declarat că va contracta o depresiune nervoasă dacă nu-l mută în altă odaie. Iar şeful i-a oferit încăperea care, de fapt, îţi fusese destinată dumitale.

— Splendid! – aprob eu. Se pare că toanele lui Adam al tău sînt la voi lege.

— Nu-i al meu, – mîrîie Bennett. – E al ambasadorului. Prim favorit al şefului... şi al destinului.

— Şi al destinului?

— Păi nu realizezi figura: magazinele universale „Adam“? „Cine se îmbracă la ,,Adam“, nu calcă pe urmele modei, ci ţine pasul cu ea“ şi aşa mai departe...

— Şi aşa mai departe? Două sute de milioane cifră anuală de afaceri.

— Dacă nu şi mai mult, probabil...

— Deranjez? – aud în spatele meu un glas moale de femeie.

După ce bătuse abia auzit la uşă, în încăpere intră o femeie tînără, sau aproximativ tînără, cu o înfăţişare promiţătoare. Probabil că-i Mary, viitoarea mea secretară.

— Nu deranjezi, dar pisezi, – rînjeşte Bennett. – Cu obiceiul ăsta al tău, de a da buzna pe neaşteptate...

— Cred c-am bătut, mai înainte de a intra, – obiectează Mary, indiferentă.

— Ah, da, dumneata totdeauna baţi la uşă, dar întreprinzi operaţia în aşa fel, încît se creează impresia că mai întîi intri, şi apoi baţi.

— Sînt, jos, cîţiva vizitatori care aşteaptă pentru consultaţii, – comunică secretara adresîndu-se lui Bennett, păstrîndu-şi indiferenţa şi fără să acorde vreo importanţă mustrărilor lui.

— Iar pe dumneavoastră vă aşteaptă ambasadorul, adaugă ea, adresîndu-se de astă dată mie.

— Du-te, Bennett, vorbim mai tîrziu, – îi fac un semn cu capul, încruntatului meu adjunct.

Acesta pleacă din încăpere, iar Mary rămîne.

— De fapt, ar fi trebuit mai întîi să mă prezint, – îşi dă seama femeia. – Vă rog să mă scuzaţi, însă Bennett ăsta îmi calcă pe nervi în aşa hal, încît pierd şirul gîndurilor. Sînt Mary, secretara dumneavoastră, cel puţin pînă în clipa cînd vă veţi găsi alta.

— N-am asemenea proiecte, – o calmez eu. – Şi-i absolut inutil să te prezinţi. Cred c-am şi aflat totul despre dumneata.

— Fraza asta sună aproape alarmant.

— Dimpotrivă. Informaţiile sînt numai în favoarea dumitale. Predecesorul meu, nu găsea pur şi simplu cuvinte pentru a-ţi lăuda sîrguinţa şi... sufletul pe care le depui în muncă.

— Ce impertinenţă!

— Ba deloc! – obiectez blajin. – Flecăreală obişnuită. Ştii, există indivizi cărora le place să-şi împărtăşească suferinţele.

— Sînteţi şi dumneavoastră din aceia?

— Aparţin categoriei opuse. Dar ce importanţă are? Oare te supără bîrfelile oamenilor?

— N-aş zice. Dar pe dumneavoastră?

— Pe mine – cîtuşi de puţin.

— Inclusiv acelea care, în momentul de faţă, circulă pe contul dumneavoastră?

— Care, mai exact?

— Vai! Sînt atît de multe încît nu-s capabilă să le enumăr dintr-o dată. Dacă doriţi o situaţie mai completă, aş putea să vi-o prezint diseară, la consilier.

— De ce tocmai la consilier?

— Pentru că astăzi e ziua lui. Ştiţi, aici, la noi, zilele sînt distribuite extrem de riguros între cadrele diplomatice. Lunea bem la Adam, marţea la Bennett, miercurea la consilier, şi-aşa mai departe... Azi e miercuri.

— Ce fel de om e consilierul?

— Mi-e penibil să-l definesc...

— Iţi interzic să ai înaintea mea compiexe de tipul ăsta, – declar eu cu severitatea unui autentic şef.

— Ştiţi prea bine că fiecare ambasadă îşi are tontul ei. La noi rolul acesta este interpretat, nu fără succes, de consilier, – mă lămureşte secretara, în vreme ce-şi. învinge extrem de rapid complexul de timiditate. Apoi adaugă: – Însă permiteţi-mi să vă amintesc că sînteţi aşteptat de ambasador.

Nici n-ar mai fi nevoie să menţionez că biroul ambasadorului nu are nimic comun cu încăperea semiobscură lăsată moştenire de Adam. Trei ferestre înalte preiau lumina unei zile noroase, pentru a o revărsa asupra mobilierului amenajat ca într-un muzeu, purtînd probabil numele vreunuia din nenumăraţii Ludovici sau, poate, al vreunei Pompadour. În general, aici totul emană nobleţe, inclusiv ambasadorul care se ridică la apariţia mea, dar fără a binevoi să-şi părăsească biroul, ci plecîndu-se peste el, cu o mînă întinsă, întocmai ca o statuie solemnă.

— Iată-te şi pe dumneata... – pronunţă el cu o notă fals binevoitoare, după ce reuşesc, în cele din urmă, să parcurg cabinetul lung şi să ajung pînă la biroul lui masiv şi decorat cu sculpturi.

Apuc dreapta veştedă şi osoasă, care se îndreaptă spre mine cu aceeaşi falsă bunăvoinţă, şi mă aşez în fotoliul stil Pompadour pe care mi-l indică. O clipă mai tîrziu, silueta verticală a statuii se aşează şi ea, la rîndul său, în fotoliu şi audienţa începe.

După chestionările inevitabile şi care nu reprezintă nimic, bunăoară cum a decurs călătoria şi cum se simte nevastă-mea, ambasadorul trece direct la esenţa problemei, mai exact încearcă să-mi explice care vor fi atribuţiile mele culturale in cadrul ambasadei şi cum nădăjduieşte el, şeful, să execut aceste atribuţii.

Ascult distrat, în timp ce studiez simultan, cu rapiditate, înfăţişarea conducerii. Tipul, de bună seamă, e un diplomat care descinde din vechea şi buna şcoală. Părul albit frumos, un chip energic, – şi un costum gri ireproşabil, de aceeaşi culoare cu al meu, însă fireşte mai scump. În ce priveşte manierele, şi acestea au patina bunei şi vechii şcoli: politeţe care totodată reuşeşte să-l ţină pe interlocutor la distanţa corespunzătoare.

— Sper că nu te plictisesc, – îşi întrerupe şeful la un moment dat expunerea, pentru a-mi da de înţeles că observă excelent neatenţia mea.

— Nicidecum, vă ascult cu deosebită atenţie, – îi răspund, arborând o înfăţişare aproape servilă.

Din fotoliul pe care-l ocupă, ambasadorul îmi aruncă o privire bănuitoare, şi încerc presimţirea confuză că atitudinea mea obişnuită,

de supuşenie şi blîndeţe, nu va fi extrem de apreciată în cabinetul acesta. Zău că-i păcat, deoarece atitudinea asta este anume creată pentru a fi arborată în faţa conducătorilor, şi nicidecum pentru subalterni.

Ambasadorul îşi camuflează insatisfacţia, aşa cum se cuvine unui diplomat, şi-şi continuă recitalul îndrumărilor:

— Vezi dumneata, posibilităţile de lucru sînt limitate, dar nici chiar inestimabile, în special în domeniul care-ţi aparţine, cel cultural. Dealtminteri, sper că şi dumneata ai reflectat la problemele astea şi ai ce să-mi relatezi.

Într-adevăr, am ce să-i spun, deşi nu tocmai în chestiunile respective. Totuşi, înainte de a trece direct la discutarea lor, decid să mai încerc, pentru orice eventualitate, jocul de-a naivitatea:

— Dumneavoastră aţi analizat atît de profund şi detaliat problemele, încît pur şi simplu nu văd ce aş mai putea adăuga...

— În cazul acesta, nădăjduiesc să accepţi acest... hm… să-i zicem „program" al meu, – rosteşte pătruns de seriozitate şeful, fără a lăsa de-nţeles că-i flatat de aprecierea mea.

— Bineînţeles, considerînd totul ca un fapt în sine, e excelent... – pornesc iarăşi să deapăn.

— „Ca un fapt în sine“, dar nu şi pentru dumneata, nu-i aşa? – ambasadorul îmi pune iarăşi întrebarea de-a dreptul.

— Nici gînd s-afirm aşa ceva... Totuşi dumneavoastră vă daţi seama şi singur că-n faţa mea se află probleme mai speciale, legate nu chiar atît de direct de cele culturale...

— Problemele speciale sînt domeniul dumitale, – remarcă sec statuia de după birou. – Nici nu mă interesează, şi nici nu-ţi pot servi ca pretext pentru subestimarea atribuţiilor oficiale.

Declaraţia este lansată într-un asemenea mod, judecînd după sens şi ton, încît jocul lui Candide devine absolut inutil.

— E posibil ca dumneavoastră să nu daţi o înaltă apreciere activităţii noastre? – pornesc să întreb, încă la fel de naiv, în timp ce insist lejer asupra pronumelui posesiv.

— Nu-i vorba de activitate, ci despre anumite metode ale dumitale, – şeful întreprinde un mic gest cu mîna, hotărît să-şi deranjeze încremenirea statuară.

Şi întrucît nu mai adaugă nimic, îmi permit să-l stimulez:

— Mai exact, la ce anume vă referiţi, dacă pot îndrăzni să întreb? Deoarece părerea dumneavoastră-i pentru mine, realmente, extrem de preţioasă.

— Nu mă îndoiesc, – răspunde ambasadorul pe un ton care capătă greutate prin ironia-i accentuată. – Însă nu ştiu în ce măsură sînt oportune asemenea discuţii aici, în cabinetul acesta...

— Cred că discuţiile serioase sînt mai oportune aici decît oriunde

altundeva, – subliniez eu. – Considerabil mai oportune decît acest cîntec superficial, de exemplu.

Fac să ţăcăne minifonul, care de cîtva timp se află în mîna mea, şi încăperea se umple de tonurile gingaşe ale melodiei binecunoscute.

Şeful îşi dă seama că nu mai poate scăpa de perseverenţa mea, dar este posibil ca nici să nu simtă nevoia, deoarece chiar de la primele măsuri ale cîntecului vorbeşte:

— Vezi, domnule Thomas: am să-ţi răspund la întrebare, dar mai înainte de orice ţin să te avertizez: nu încerca să-mi răstălmăceşti cuvintele în scopurile dumitale şi să mă calomniezi în vreunul din rapoarte, aşa cum proceda uneori predecesorul dumitale. Opiniile mele sînt de multă vreme cunoscute, acolo unde trebuie. Şi permite-mi să adaug, personal vei avea nevoie de încă mulţi ani şi de eforturi susţinute, pentru a cîştiga încrederea de care mă bucur eu în clipa de faţă.

— Vă mulţumesc pentru avertisment, – îl aprob eu, – cu toate că, sincer vorbind, n-am nicidecum intenţia de a vă calomnia.

— Cu atît mai bine, – răspunde ambasadorul pe un ton în care încrederea răsună atît de puternic, încît nu poate fi bruiată nici măcar de cîntecul acela pentru copii. – În ce priveşte părerea mea despre metodele dumitale, ea poate fi exprimată numai în două fraze. Sistemul cel mai comod de a-ţi sugruma adversarul e să--l cuprinzi în cea mai prietenească îmbrăţişare. Iar dumneata, în loc să-i cîştigi încrederea, îl alarmezi înainte de vreme, şi-l amesteci în nişte evenimente compromiţătoare. Cred că m-am exprimat suficient de clar şi scurt?

— Evanghelia o spune şi mai scurt: Iuda l-a sărutat pe Isus, – îi împrospătez eu memoria, ca să nu se împăuneze exagerat cu stilul său sintetic. – Numai că de la sărutul lui Iuda şi pînă astăzi, s-a scurs destulă vreme şi lucrurile s-au schimbat şi ele îndeajuns. Astăzi nu mai există asemenea cretini, dispuşi să cadă în îmbrăţişările dumneavoastră. Şi chiar dacă ar cădea pradă lor, puteţi paria liniştit că şi ei vă îmbrăţişează cu aceleaşi intenţii perfide, cu care şi dumneavoastră întreprindeţi operaţia inversă. Astfel încît impactul este, în orice caz, inevitabil.

-—E un punct de vedere, – răspunde ambasadorul, care evident nu s-a gîndit la o asemenea ripostă. – Am fost de acord să-ţi expun opinia mea şi atît. N-am cîtuşi de puţin intenţia de a intra într-o dispută cu dumneata.

— Îmi dau seama c-ar fi sub demnitatea dumneavoastră, – declar cu o docilitate atît de nefirească, încît persiflarea făţişă se autodemască.

— N-am îndoieli în privinţa demnităţii mele, însă pur şi simplu nu agreez pierderea timpului cu flecăreli inutile.

Un îndemn s-o şterg, şi-atît de direct, încît mă ridic numaidecît de pe fotoliul cu valoare de antichitate.

— Vreau numai să te previn că voi urmări totusi funcţiile dumitale oficiale, şi n-ar fi rău să acorzi mai multă atenţie celorlalte acţiuni.

— Voi ţine minte sfatul dumneavoastră. Deşi, dacă îmi permiteţi să subliniez, m-am mai ocupat cu astfel de. probleme...

— Dumneata vii dintr-o ţară africană, unde îţi puteai îngădui orice soi de acţiune, inclusiv şi cele absolut prohibite, – obiectează ambasadorul, în vreme ce şi el se ridică de pe fotoliu. – Din nefericire, situaţia de aici nu-i deloc africană.

— Am şi fost informat despre această problemă.

— Tot aşa cum şi eu sînt informat despre dumneata; – subliniază plin de semnificaţii ambasadorul, ofensat de tonul meu arogant.

— În cazul acesta, ar fi trebuit să vă opuneţi din timp sosirii mele aici.

— Poate aş fi făcut-o, dacă ai fi venit pe cale normală, – îmi întoarce el, fără întîrziere, lovitura.

Eterna lovitură a nulităţilor ăstea umflate: ei sînt singurii care vin pe „calea normală“, iar noi, ceilalţi, sîntem nişte pisălogi, escroci şi oameni de categoria a doua.

Însă şeful este, cu toate acestea, un om cu scaun la cap şi, în pofida enervării, reuşeşte să-şi dea seama că, într-un fel sau altul, de astăzi înainte ne stă în faţă o muncă pe care trebuie s-o îndeplinim în comun, deoarece tirada următoare este rostită pe un ton mai aşezat:

— Nu te considera ofensat, ci străduieşte-te să mă înţelegi: n-am idei preconcepute, în mod special, în privinţa persoanei dumitale, şi problema nu-i pentru mine, în general, personală, ci pur tehnică: un om în situaţia dumitale este de obicei consumat de dorinţa reabilitării. Iar ambiţia exagerată duce la exces de zel. Iar zelul în exces generează gafe. În general, cel care doreşte să-şi restabilească fulgerător reputaţia, deseori o pierde iarăşi cu aceeaşi rapiditate, şi într-un mod absolut definitiv. Fără să mai pomenim de neplăcerile pe care le cauzează şefilor.

— înţeleg. Dar dacă nu greşesc, dumneavoastră aţi avut aceleaşi rezerve şi faţă de predecesorul meu...

— Exact. Şi s-au justificat pe deplin.

— Şi, fireşte, nici atunci rezervele dumneavoastră n-aveau un caracter personal.

— Sigur că nu.

— În cazul acesta. din moment ce aversiunea dumneavoastră nu-i provocată de persoanele noastre, s-ar cuveni să tragem concluzia că se adresează direct institutului pe care-l reprezentăm.

— Dar dumneata... Dar este de neconceput... – începe ambasadorul, înecat de mînie.

Dacă omul acesta îşi preţuieşte totuşi timpul, nici eu n-aş putea spune că-mi bat joc de el. De aceea fără să-i mai ascult bîlbîielile, i-o servesc:

— Scuzaţi-mi insolenţa de a vă fi ghicit gîndurile...

Apoi fac să ţăcăne minifonul, dau ocol biroului şi apuc din nou pe calea cea lungă dintre ambasador şi uşă, de astă dată în sens opus.

Nevastă-mea folosise ziua pentru a instala un oarecare confort în apartamentul nostru standard, amenajat cu mobilierul ambasadei. La capitolul gospodărie este totdeauna grozavă, nu pentru că s-ar demola muncind în exces, ci pentru că se pricepe în a-i obliga pe oameni să muncească în jurul ei. Trăsătura asta a moştenit-o de la tăică-său, băcanul, care nu-şi adunase mormanul de bani numai cu cele două mîini ale sale.

Cînd mă întorc acasă, spre seară, locuinţa strălucea deja de curăţenie, iar prin uşa deschisă de Ja dormitor se observa clar că patul meu fusese evacuat, pentru a fi probabil instalat în cea de a treia odaie. Servanta din hol e încărcată cu sticle încă neextrase din ambalajul lor, iar în vaze sînt flori proaspete. În ce priveşte stăpîna casei, se aşezase la masa cea mare şi se îndeletnicea cu pasienţele ei obişnuite.

— Am senzaţia c-am să mor de plictiseală în oraşul ăsta... – oftează Helen, ridicîndu-şi ochii în clipa intrării mele, pentru ca apoi să-i coboare asupra cărţilor de joc.

Faptul că vorbeşte încă din primul moment, e de la sine elocvent. Într-adevăr se va prăpădi de plictiseală.

— Dacă mă întrebi pe mine, pretutindeni în lume diplomaţii se plictisesc şi se distrează în acelaşi mod... Aşa că nu văd cu ce-i mai rău oraşul ăsta decît indiferent oricare altul. În fiece săptămînă se dă cîte o recepţie, şi în fiecare seară are loc cîte o reuniune, ici sau colo. De exemplu, în seara asta sîntem invitaţi la consilier.

Helen ridică privirea din cărţi, iar pe chip îi apare o oarecare înviorare:

— Vai!... Şi n-ai putut să-mi dai un telefon? Abia acum îmi spui!

— „Abia acum“ înseamnă ora şase. Iar noi vom fi acolo nu mai devreme de opt.

Cu altă ocazie mi-ar fi răspuns probabil că o femeie nu poate să facă nimic în două ore, şi că pregătirile unei femei nu-s la fel cu cele ale unui bărbat, – să-ţi schimbi cămaşa şi cravata, – şi că, în general, sînt cel mai neglijent bărbat pe care l-a întîlnit şi că sînt deprins să gîndesc numai la persoana mea... Şi multe alte chestii de acelaşi calibru. Dar, în momentul de faţă, după cum am mai spus, nevastă-mea moare de plictiseală şi perspectiva unei proxime prezentări în societate o înviorează. Gîndul că în curînd se va întîlni, faţă în faţă, cu

soţiile colegilor mei, generează în dînsa tensiunea concurentului dinaintea startului fatal. Deci Helen, cu un gest uşor neglijent, respinge cărţile devenite inutile, se ridică şi porneşte spre baie.

— Ce va fi, de fapt, reuniunea: o beţie obişnuită, sau o petrecere în onoarea noastră? – îi trece prin cap lui Helen să-ntrebe, cînd iese ceva mai tîrziu din baie, înfăşurată în halat.

— In seara asta totu-i organizat special în cinstea noastră, – mă grăbesc să precizez, pentru a nu-i întuneca entuziasmul. – Însă, după cum m-a asigurat consilierul, ei organizează chestiile astea fără nici un fel de ceremonie.

Mă aşezasem într-unul din fotoliile din hol şi-mi turnasem vreo două degete de whisky, pentru a respira o clipă liniştit după agitaţia din cursul zilei şi a-mi aduna gîndurile. Dar Helen nu-mi dă posibilitatea să-mi concentrez ideile.

— Este invitat şi ambasadorul? – îi aud glasul din dormitor.

— Chiar dacă-i invitat, nu cred să vină.

— Pesemne, n-ai reuşit să devii agreabil conducerii.

— Nici n-am încercat. În schimb a încercat el să-mi demonstreze nişte atitudini de mare şef, însă cred că l-am pus la locul lui.

— Ce faţetă i-ai prezentat? Naivă sau ameninţătoare? – întreabă curioasă nevastă-mea.

— I-am arătat ambele feţe ale monedei.

— Numai de n-ar fi observat şi ce se ascunde între ele.

Îmi iau paharul şi mă ridic, deoarece sistemul ăsta de a vorbi din două încăperi mă enervează. Cînd mă ivesc în uşa dormitorului, Helen se află încă în costumul Evei şi tocmai îşi sortează lenjeria potrivită pentru ocazie. Dracu s-o ia! Arată la fel ca şi acum trei ani: bine făcută, cu silueta ondulată expresiv în locurile corespunzătoare, fără a fi greoaie sau cu depozite de grăsime, aproape ca o adolescentă care abia s-a transformat în femeie. Numai chipul nu posedă nimic din expresia unei adolescente. Impecabil de frumos, arogant şi rece, cu nişte ochi întunecaţi, în care zace experienţa tăinuită, ca să nu zic destrăbălarea.

Helen îmi surprinde privirea, dar continuă să se ocupe de sutienul pe care abia reuşise să-l aleagă şi doar mormăie:

— Nu eşti un om supus slăbiciunilor, dragule…

Acest ,,dragule“ îl foloseşte numai atunci cînd se referă la mine, bineînţeles, şi în special cu o intonaţie maliţioasă.

— Cunosc de mult calificativul. Dar trebuie să-ţi spun că eşti singura care mi-l dai.

— Se vede că celelalte sînt mai educate decît mine, – bombăne femeia, în timp ce-şi înhamă sutienul şi se ocupă de furou.

— Nu! – obiectez eu. Pesemne că eşti singura faţă de care am manifestat o anumită slăbiciune. Fiindcă toate celelalte gîndesc invers.

— Eşti sigur? – mă priveşte Helen, înainte de a-şi trage pe trup fleacul acela semitransparent, garnisit cu dantelă neagră. – Ah, tu, bineînţeles, poţi fi şi extrem de periculos, nu contest. Dar nici pînă într-acolo încît toată lumea să te considere un dur. Dacă s-ar fi crezut despre tine că eşti într-adevăr un om tare, nu te-ar fi expediat tocmai aici, în Balcani, ca să-ţi verifici puterile.

Şi ca să-mi demonstreze că prin această tiradă şi-a terminat observaţiile, îşi îmbracă furoul şi-mi întoarce spatele.

— Ştii că asemenea transferuri, de scurtă durată, sînt ceva obişnuit înainte de a fi avansat, – zic eu.

— Ştiu, de la tine. Dar experienţa m-a învăţat, cu prisosinţă, să nu mă bizui pe poveştile tale, – îmi spune Helen, în timp ce continuă să-mi întoarcă spatele.

— Nu eşti un copil, şi-nţeiegi că uneori se mai ivesc şi evenimente neprevăzute. De data asta însă cred că totul a fost cîntărit cu extremă precizie. Mi-am şi aruncat o privire fugitivă asupra situaţiei de aici. Sînt convins că activitatea pe care o voi desfăşura acum ne va propulsa, cu siguranţă, undeva mai spre occident.

— Să dea Dumnezeu!... – pronunţă scurt nevastă-mea, pentru ca apoi să se afunde în şifonier, pentru a-mi arăta o dată mai mult c-a încheiat discuţia.

Poate c-a venit timpul să-mi schimb şi eu costumul. De fapt, costumul acesta gri va fi înlocuit cu un altul, tot gri, însă puţin mai închis sau mai deschis, fie ecosez, fie „mille points“, fie fără model, numai să reiasă că am o garderobă suficient de asortată.

Divinizez culoarea gri. Reprezintă discreţia totală, reprimarea tendinţei fără sens de a te scoate în evidenţă, contopirea cu mulţimea asemănătoare ţie. Cretinul nu-şi dă seama că a te distinge înseamnă să devii ţintă facilă. Cine atrage atenţia necontenit, acela îşi creează inevitabil şi necazuri. Surplusul de strălucire este permis numai vedetelor, – de film sau nu, – fiind dăunător oamenilor comuni, iar pentru cei de profesia mea, chiar nociv. A trece neobservat, înseamnă că eşti bine apărat, că poţi înainta fără zgomot şi-ţi poţi atinge scopurile.

Mă retrag în cea de a treia odaie, unde, după cum mă şi aşteptam, intervenţia unei mîini atente de gospodină aproape nici nu se remarcă. Încăperea, desigur, este curată, însă geamantanele îmi .stau deschise pe duşumea, iar din ele au fost scoase numai costumele, costumele mele gri, şi aruncate pe patul recent instalat. Aleg unul din cele trei, scot o cămaşă curată şi mă îmbrac.

Tipi de genul generalului meu negru, care depăşesc mulţimea cu un cap, vor fi totdeauna vulnerabili. Iar cei de teapa lui Bennett, – aşijderea, – deoarece pe lîngă faptul că e ţeapăn, de parcă ar fi înghiţit o prăjină, mai şi enervează cu fizionomia lui posomorîtă. Şi cei ca

şeful meu, cu înfăţişarea lui distinsă de statuie de bronz, nici ei nu fac două parale, pot fi utili, cel mult, ca mobilier pentru un cabinet diplomatic. Avansaţi-l pe bărbatul ăsta maiestuos în mijlocul oamenilor obişnuiţi, daţi-i drumul în piaţă, în metrou, pe bulevard şi veţi observa că imediat se va transforma într-o caricatură.

Şi dacă eu însumi am întreprins ceva în viaţa asta, şi am pornit de la nimic, reuşind s-ajung pînă la un anumit nivel, s-a datorat numai faptului că am izbutit să pricep anumite lucruri, şi încă de timpuriu... Candide!... Ha-ha!... Rîzi, dragă Hubert... îţi vine uşor să rîzi. Pentru că şi studiile, şi cariera, şi contul de la bancă le-ai primit gratuit de la taică-tău... iar tatăl meu...

Propriu-zis, n-aveam tată, însă mi-am dat seama de asta destul de tîrziu. Omul pe care-l consideram tatăl meu se căsătorise cu maică-mea la un an după naşterea subsemnatului. Presupun că acceptase sacrificiul de a se căsători cu o văduvă, şi încă purtînd în braţe un prunc în scutece, numai datorită modestei sume de bani economisiţi şi cochetei căsuţe rămase de la răposatul ei bărbat. De fapt, dacă era mai inteligent, acest tată de al doilea ar fi trebuit să mă adauge şi pe mine la obiectele achiziţionate, deoarece, pe el personal, natura îl lipsise de facultatea procreării. Dar tocmai pentru că-şi recunoştea făţiş insuficienţa, încă de la bun început tăinuise o oarecare duşmănie mocnită faţă de mine, deoarece vedea în persoana mea o parte din omul care se culcase cel dintii cu nevastă-sa, şi care se dovedise bărbat, în sensul real al cuvîntului.

Numai că mult mai tîrziu m-am edificat asupra acestor lucruri, şi-n primii ani l-am considerat tată adevărat, şi chiar mă gîndeam că în comportamentul său faţă de mine se manifestă autentice sentimente paterne.

— Nu bat niciodată copilul, – l-am auzit afirmând cîndva, de faţă cu nişte musafiri ce se adunaseră în hoL – Bătaia este o sălbăticie. Şi-n afară de asta, îi creează copilului falsa impresie că şi-a ispăşit greşeala. Iar o greşeală nu poate fi ispăşită prin cîteva palme.

Într-adevăr, nu mă bătea niciodată. Mai tîrziu mi-am verificat bănuiala în privinţa cauzei pentru care nu mă bătea. Un deznodămînt atît de rapid şi simplu n-ar fi fost in stare să-i satisfacă pe deplin răutatea. Mă pedepsea. Născocea în tihnă pedepsele şi le aplica calm, fără accese de enervare sau mînie.

— De ce-ai întîrziat? – mă-ntreba el blajin, cînd, abia sosiţ de la şcoală, îl găseam stînd la masă cu maică-mea în sufragerie.

— Ne-am abătut puţin pe la grădină, să ne jucăm, – îi spuneam eu, mai înainte de a fi învăţat să mint.

— Treci la perete!... Nu acolo, ci aici, la colţ!...

Insista asupra acestui „aici, la colţ“, pentru că din locul indicat

aveam o excelentă perspectivă a mîncărurilor de pe masă şi, prin urmare, posibilitatea de a înghiţi în sec mai abundent.

Tocmai îşi terminau amîndoi supa de lapte cu conopidă, una din supele mele preferate. Taică-meu sorbi ultima lingură şi întinse farfuria să i se mai servească o porţie. Maică-mea îi umplu farfuria cu supă albă şi groasă, în care pluteau bucheţele mari de conopidă. Pentru asemenea ocazii, maică-mea îşi studiase mai de mult rolul de martor absent. Tremura la gîndul că cel de al doilea bărbat ar putea s-o părăsească. Făcea tot ce era posibil să n-o lase, deşi, pînă la urmă, tot a abandonat-o.

După supă venea rîndul fripturii la cuptor, bine rumenită, presărată cu pătrunjel verde şi încununată c-un boţ de unt ce se topea uşor deasupra cărnii fierbinţi. Odată cu friptura maică-mea aducea şi-un morman de salată verde, preparată cu un sos extrem de gustos, pe care se pricepea să-l potrivească de minune. Simţeam în stomac o durere sfîşietoare, şi aproape că mă înecam cu saliva, atîta eram de flămînd. Mi-era aşa de foame încît m-aş fi mulţumit şi numai cu o feliuţă din franzela proaspătă, cu coajă rumenă-cafenie, bine coaptă. Dar ştiam ca-i inutil să formulez vreo dorinţă, deoarece n-avea cine s-o audă.

Taică-meu isprăvi de mîncat, îşi mai turnnă un pahar de bere rece şi despături ziarul, în aşteptarea cafelei. Maică-mea, cu gesturi obişnuite, strîngea masa. Iar eu stăteam la colţ şi observam aceste lucruri, pentru a-mi omorî timpul şi a nu mă gîndi mereu la durerile din stomac.

Se isprăvi şi cu servitul cafelei. Taică-meu se întinse uşurat pe canapea, absorbit în continuare de lectura ziarului. Maică-mea dispăru dincolo, în camera ei. Iar chinurile mele abia începeau.

Senzaţia acută de foame se estompa treptat, făcînd loc unei amăreli greoaie în stomac. Însă, în acelaşi timp, mi se intensificau durerile în picioare şi mi se înmuiau genunchii.

Taică-meu scăpase ziarul pe covor. Aţipise. Deodată mă gîndii să profit de picoteala lui, pentru a mă aşeza pe un scaun din apropiere, să mă odihnesc. Însă taică-meu deschise ochii şi mă-ntrebă:

— Ai obosit?

— Nu mai pot, – recunoscui eu vinovat. – Am să cad jos.

— Bine, – dădu el din cap conciliant. – Îţi dau voie să te culci.

Şi-atunci mă închise pentru întîia oară în dulapul pentru rufărie.

Era un dulap în perete a cărui despărţitură inferioară era destinată păstrării încălţămintei. Dar în realitate era mai totdeauna goală, deoarece încălţămintea o păstram pe un raft, în cămară. Taică-meu mă înghesui în compartimentul acesta, care se afla direct pe ciment. Şi nu era mai înalt de o jumătate de metru, aşa că abia mă putui vîrî înăuntru. Apoi trînti uşa dulapului şi o încuie.

În primele minute, zăcînd ghemuit pe mozaicul rece, aproape că

mă simţeam uşurat. Treptat însă, mîinile şi picioarele porniră să-mi amorţească, şi fu nevoie să-mi schimb poziţia. Am încercat să mă salt puţin, dar capul mi se propti de scîndura de sus. Vrusei să mă întorc, dar nu-mi îngăduiră pereţii laterali. Şi-atunci am fost cuprins de panica sufocării.

Eram apăsat din toate părţile de scîndurile groase ale dulapului, cantr-o cutie de conserve ermetic închisă, lipsit de posibilitatea de a mă aşeza sau răsuci, pentru a-mi destinde mădularele amorţite. Aerul nu-mi era de ajuns, mă înăbuşeam, dar cel mai înspăimîntător era sentimentul înnebunitor, care mă apăsa cel mai mult, sentimentul că sînt sugrumat, că după o clipă două voi fi înăbuşit şi strivit, ca o libarcă, sub un călcîi implacabil. Şi brusc am început să ţip, să ţip sfîşietor, deşi ştiam că era foarte puţin probabil să mă audă cineva. Maică-mea se odihnea în dormitorul ei, la trei odăi distanţă, iar taică-meu, de bună. seamă, ieşise să lucreze niţel în grădină. Şi chiar dacă n-ar fi ieşit,: ar fi ascultat cu delicii ţipetele mele.

Pesemne că mai tîrziu am leşinat de epuizare, de sufocare şi, mai cu seamă, din pricina spaimei aceleia înnebunitoare, – spaima de spaţiul închis şi strimt.

Mi-am venit în fire abia cînd am auzit răzbătînd pînă la mine, de undeva, de foarte departe, glasul calm al lui taică-meu:

— Hai, du-te la culcare!

Am încercat să ies din dulap, dar nu mai aveam putere să mă mişc, şi a fost necesar să vină maică-mea să m-ajute. Deja se făcuse seară, sau se-nnoptase de-a binelea, şi m-am prăbuşit ca un obiect greu în pat. Unicul meu gînd era ca, de acum încolo, să nu mai îngădui a mă pomeni în dulapul infernal.

Bineînţeles, lucrul acesta era mai lesne de hotărît, dar mai dificil de realizat. Şi astfel s-a întîmplat, după aceea, c-am mai fost de nenumărate ori zăvorît în dulap, şi chiar am învăţat unele trucuri mărunte pentru a-mi schimba poziţia şi a-mi mişca picioarele într-o direcţie sau alta, şi a-mi lipi obrazul de interstiţiul de sub uşă, ca să trag în piept aer proaspăt. Dar în primele minute totdeauna mă invada panica declanşată de spaima spaţiului închis şi strîmt, şi simţeam o pornire înnebunitoare să ţip, să-mi zgîrii faţa, să-mi rup hainele, iar inima-mi zvîcnea turbată, de parcă ar fi vrut să-mi ţîşnească din piept. Trebuia să se scurgă vreme îndelungată pînă reuşeam să mă stăpânesc şi să amorţesc pe mozaicul de jos. De aceea făceam tot ce-mi stătea în puteri pentru a evita sechestrarea în dulap şi niciodată nu m-aş mai fi decis să profit de clipele de picoteală ale lui taică-meu ca să m-aşez pe un scaun aflat în apropiere.

Bărbatul de pe canapea se trezeşte la un moment dat, se ridică în capul oaselor, aruncă o privire spre colţul meu, iar după aceea priveşte la ceas. Eu abia mă mai ţin pe picioare, durerea de la glezne

devine insuportabilă, ca şi amorţeala din genunchi.

— Am să cad, – îi zic eu.

— N-ai să cazi, – obiectează calm taică-meu.

Şi se duce în grădină. Însă revine în hol, după una sau alta, şi n-am nici o posibilitate de a-mi părăsi colţul. Prefer să atîrn ca o zdreanţă aici, în ungherul acestei odăi luminoase, imensă şi bine aerisită, decît să fiu iarăşi îngrămădit în spaţiul strîmt şi întunecos aflat între raftul de jos şi mozaic. Singurul lucru pe care mi-l îngădui, din cînd în cînd, este să mă reazem de perete. Şi numaî această odihnă de scurtă durată mă. salvează de la prăbuşirea pe podea. Însă-i o odihnă absolut relativă, deoarece continui să stau vertical pe picioarele mele bolnave, şi nu pe altele străine.

Sînt ţinut în chipul acesta, la colţ, patru ore, şase; opt, în funcţie de cum este apreciată gravitatea greşelii mele. Apoi, după ce taică-meu se uită la ceas, îmi comandă:

— Hai, du-te şi-ţi fă lecţiile!

— Mi-e foame, – îngăim eu, în timp ce mă las să cad pe scaunul din apropiere.

—- Abia mîine dimineaţă ţi se va da să mănînci! Hai; du-te şi-ţi fă lecţiile!

Pedeapsa la colţ făcea parte din repertoriul său obişnuit. Însă avea suficientă imaginaţie pentru a-l diversifica prin introducerea a tot soiul de numere. Ideile îi erau generate de însăşi natura greşelilor mele. Odată, cînd am vărsat călimara pe parchetul din odaie, m-a pus să ling toată cerneala.

— O să se intoxice copilul, – şi-a îngăduit să observe maică-mea.

— N-are să se intoxice, o să devină mai atent, – obiectă taică-meu.

într-adevăr, nu m-am otrăvit. Numai c-am vomitat mult timp în baie, întrucît greaţa îmi chircea măruntaiele şi nu puteam elimina gustul metalic-dulceag al cernelii.

Altă dată, deoarece trecusem cu ghetele pline de nămol pe dalele de marmură din grădină, m-a obligat să le spăl pe toate, cu apă şi cu peria. Cu peria de dinţi, bineînţeles. Altminteri ar fi fost prea uşor. Spălatul dalelor dură toată după-amiaza, şi genunchii îmi erau răniţi din pricina tîrîtului pe piatră. Iar taică-meu trecea din sfert în sfert de ceas, pentru a-mi verifica activitatea şi a mă preveni:

— Să nu laşi vreo urmă de nămol, că şi pe asta te pun s-o lingi.

A treia oară m-a pedepsit din pricina nasturilor.

Tocmai venisem de la şcoală şi nici n-apucasem să-mi dezbrac paltonul. Taică-meu băgă de seamă că haina nu mai are nasturi, deoarece totdeauna observa asemenea lucruri. Prima dată căzuse un nasture, apoi altul şi nici nu-mi dădusem seama cînd îi pierdusem.

—- Unde-ţi sînt nasturii?

— S-au rupt...

— Şi unde-s?

— Nu ştiu. Or fi căzut pe-undeva...

—Vino-ncoa!

Mă conduse în dormitorul conjugal, scoase din şifonier mantaua lui de ploaie cea veche şi săculeţul în care se adunau nasturii de care nu mai era nevoie.

— Ia-ţi din dulăpior ac şi mosorul cu aţă, şi să-i coşi pe toţi!

— Unde?

— Pe haina de ploaie. Ai să-i coşi peste tot, pînă nu va mai fi loc.

Şi-am pornit să cos, timp în care-mi înăbuşeam foamea şi plictiseala. Cînd, în sfîrşit, am terminat, se lăsase noaptea, căci acesta era principalul secret al pedepselor lui taică-meu, – durata lor excesivă. întreaga manta fusese cusută cu nasturi, pe fiecare centimetru patrat: şi mici, şi mari, şi din cei de sticlă, şi din plastic, şi de os, şi de sidef, şi de cămăşi, şi de pantaloni, şi de îmbrăcăminte de damă. Ce-i drept, rezultase o haină destul de stranie, şi-ar fi fost interesant s-o păstrez, ca o mărturie a inventivităţii nesecate a lui taică-meu. Dar după ce examină rezultatul străduinţelor mele şi-l aprobă tăcut, taică-meu îmi porunci:

— Acum, ia foarfeca şi taie-i!

E greu de trecut în revistă toate torturile ce-i puteau trece prin minte şi nu văd la ce-ar folosi enumerarea lor. Însă una din cele mai neplăcute pedepse, la a cărei amintire mai simt şi astăzi o durere chinuitoare la degetele mâinii drepte, era scrisul. Era suficient să mă fac vinovat, la şcoală, indiferent care-ar fi fost greşeala, ca să-l aud spunând:

— Ai să scrii dar, citeţ şi caligrafic: „Cînd mă duc la şcoală cu lecţia nepregătită, mă fac de ocară şi-mi dezonorez părinţii. Ei se zbat, dîndu-mi tot ce e necesar, pentru a deveni un om adevărat, şi nu merită să fie acoperiţi de ruşine. Făgăduiesc că niciodată de-acum înainte n-ˆ să mă mai prezint cu lecţia nepregătită!“ E clar?

— Nu sînt sigur c-am să ţin minte totul exact.

— Aşează-te acolo! Am să-ţi dictez eu textul. Iar după aceea ai să-l transcrii de o sută de ori.

De o sută de ori, deoarece textul era relativ mai lung. Dacă sentîmpla să fie mai scurt, atunci – de două sute de ori. În general, – de la masa de prînz şi pînă-n toiul nopţii, fără îngăduinţa de a mînca sau de a bea o gură de apă.

În mod obişnuit mă găsea, în cele din urmă, după miezul-nopţii, adormit cu capul pe masă şi fără a fi dovedit să execut în întregime numărul de transcrieri prescris. Mă ridica încetişor de guler, de parcă îi era scîrbă să se atingă de mîna sau de chipul meu, şi poruncea:

— Du-te la culcare! Iar mîine ai să-mi plăteşti datoria în întregime.

Într-o seară, în vreme *ce* eram absorbit de o copiere obişnuită în

odaia mea, iar uşa dinspre hol era niţel crăpată, auzii întîmplător o discuţie între maică-mea şi taică-meu.

— Cred că exagerezi cu pedepsele astea prelungite, – spunea maică-mea, cu vocea pe jumătate.

— E obligatoriu să fie de lungă durată, ca să aibă destul timp pentru a-şi da seama de greşelile lui, – obiectă calm taică-meu.

— Nu ştiu dacă, în general; e capabil să-şi dea seama de ele, – oftă mama. – Am impresia că-i, pur şi simplu, tîmpit...

Am simţit cum pieptul îmi este răscolit de mînie. Şi nu atît împotriva acestui tată, care dealtfel nici nu-mi era tată bun, cît împotriva propriei mele mame care mă credea tîmpit, şi asta după ce îngăduia, cu sînge rece, să mă tîmpească un om hain. Abia de am izbutit să-mi înăbuş accesul de furie şi să mă stăpînesc. Şi poate tocmai datorită faptului că m-am stăpînit exact în clipa aceea izbucni în capul meu de copil strălucirea descoperirii. Îl enervam pe omul ăsta, îl scoteam din sărite, mai inainte de orice, prin faptul că existam, dar îl enervam şi prin împotrivirea lăuntrică, prin încăpăţînarea latentă care nu era greu de ghicit.

Şi, câteva zile mai tîrziu, mi-am utilizat descoperirea. Nu-mi aduc aminte ce năzbîtie măruntă săvîrşisem, dar din punctul de vedere al lui taică-meu nu era insignifiantă, deoarece mă osîndise la cea mai grea pedeapsă – dulapul. Şi atunci am început să-l rog. Şi nu numai că-l imploram, ci şi îngenuncheaisem şi-i sărutam mâinile. Şi în pofida faptului că şi le retrăgea, continuam să mă agăţ de ele şi să i le sărut, să le scald în lăcrimi, deoarece plîngeam, boceam cu sughiţurile mîniei şi ale umilinţei.

Însă el n-avea de unde să cunoască astea, şi-l considera drept un plîns purificator, al căinţei, şi, cu toate că se dădea îndărăt şi-şi arbora un aer neînduplecat, pînă la urmă se înmuie şi bombăni:

— Du-te în odaia ta şi fă-ţi lecţiile…

Apartamentul consilierului aproape că nu se deosebeşte prin nimic esenţial de al meu, cu excepţia arămurilor. Vreau să spun că pe întreg teritoriul holului şi al celor două încăperi învecinate erau împrăştiate cele mai diverse şi absolut inutile antichităţi din aramă, – cazane şi căzănele, farfurii, tingiri, tăviţe, tălăngi pentru vite, şi multe altele, – toate lustruite cu osebită acurateţă, ca să strălucească şi să producă un efect cît mai mare posibil. Ceea ce nu împiedica prin nimic ca obiectele să pară nişte vechituri.

Bineînţeles, seara n-a fost organizată deloc în onoarea noastră. Totuşi mă aşteptam, dată fiind calitatea noastră de noi veniţi, să ni se acorde ceva mai multă atenţie, ceea ce avea s-o convingă pe nevastă-mea de faptul că anume noi eram responsabili de această solemnitate. Însă nici gînd de aşa ceva. Cămila de cincizeci de ani, care ne deschide

uşa, mormăie un indiferent „Ce mai faceţi?“, de parcă ne-am fi văzut în fiecare zi, îşi lăbărţează gura mare într-un zîmbet automat şi ne introduce în casă, unde apariţia noastră nici nu este măcar remarcată.

Gazda, se-nţelege, ne conduce de la un invitat la altul, pentru a ne prezenta, şi fiecare din cei de faţă ne serveşte cîte un zîmbet la fel de mecanic, pentru ca imediat după asta să ne uite şi să se cufunde în ocupaţiile personale. Care ocupaţii, ca totdeauna în asemenea ocazii, sînt şi-n litere şi-n cifre trei: cărţi, dans şi băutură.

Jucătorii, aşezaţi în jurul mesei din hol, acoperită cu postav verde, sînt patru la număr: domnul şi doamna Adam, consilierul şi încruntatul meu adjunct, care pesemne în momentul de faţă pierde, deoarece arată mai bosumflat decît oricînd. Nici măcar nu-şi întrerup jocul la apariţia noastră. Numai Bennett, dintr-un pur servilism funcţionăresc, binevoieşte totuşi să se ridice o clipă şi să-i sărute mîna lui Helen.

În cealaltă odaie, aflată în partea opusă a holului, unde este instalat magnetofonul, doi tineri dansează cu junele lor soţii. Chipurile bărbaţilor îmi sînt deja cunoscute, însă confuz. Dacă nu mă-nşel, e vorba de adjunctul reprezentantului comercial şi de radio-telegrafistul ambasadei. Şi-aceştia abia de schiţează un rînjet căznit în direcţia noastră, continuînd să se scălămbăie tot atît de automat, cu privirea inexpresivă pironită în spaţiu, cu braţele niţel ridicate şi balansîndu-şi fundurile într-o parte şi alta.

Pe-o canapea dispusă într-unul din ungherele holului se află instalată înc:ă o pereche, probabil absorbită în executarea celei de-a treia ocupaţii – băutura. E secretara mea în compania lui Frank, care, dacă nu mă-nşel, trebuie să fie adjunctul lui Adam şi, în genere, lucrează ceva în serviciul de presă. Aceştia doi, inclusiv neruşinata mea de secretară, nu ne acordă nici dînşii vreun pic de atenţie, dacă nu luăm în consideraţie inevitabila schiţare de zîmbet.

Astfel, după ce întreprindem tot acest periplu, sîntem instalaţi de cămila consilierului în nişte fotolii de pluş, chiar în hol. Amfitrioana ne vîră in mînă cîte un pahar şi se aşază lîngă noi, evident resemnată cu necesitatea de a suporta numai pe spinarea ei crucea grea a ospitalităţii. Din fericire are o spinare zdravănă şi, realmente, seamănă destul de bine cu o cămilă, fiind în general înzestrată de natură c-un puternic sistem osos, o statură înaltă, dinţi mari şi laţi, cu o măsură din cele mai mari la talpa piciorului, şi o serie de alte atribute, care, de regulă, nu reprezintă un privilegiu al sexului slab, ci al celui tare.

Şi, poate, tocmai pentru a-şi asigura măcar un minimal procent din feminitatea care-i lipsea de la naştere, soţia consilierului îşi decorase cu generozitate fizicul ingrat, apelînd la toate mijloacele cosmetice posibile, începînd cu manichiura sîngerie şi trecînd la rujul violet al buzelor, pentru a ajunge la machiajul verde din jurul ochilor,

contrastînd sinistru cu faţa invadată de pudră. Toate acestea se contopeau într-o înfăţişare, dacă nu captivantă, în orice caz de neuitat.

— Aţi reuşit deja să vă instalaţi? – grăieşte consiliereasa folosind un bas masculin, deşi, după toate probabilităţile, nu dă nici cinci parale pe faptul dacă ne-am instalat sau nu.

— Aproximativ, – răspunde parcimonios nevastă-mea, care arată evident opărită de primirea „caldă" şi total umilită, mai ales în privinţa speranţelor ei de a străluci prin calităţile fizionomiei sale şi toaleta.

— Anul acesta primăvara a-ntîrziat destul de mult... – ne propune gazda o a doua temă de conversaţie, după o scurtă şi tensionată tăcere.

— Da, încă-i friguţ... – recunoaşte Helen.

După care urmează o nouă tăcere, şi mai încordată.

— Dumneavoastră vă place să colecţionaţi arămuri? – îşi aminteşte, în cele din urmă, nevastă-mea să întrebe, vrînd să nu fie chiar total prost educată.

— Nu eu, ci soţul meu, – se înviorează niţel cămila noastră. – Şi-a băgat în cap, ştiţi, e şi el ca toţi ceilalţi, că trebuie să aibă o colecţie. L-am sfătuit să-şi aleagă arămurile, fiind mai puţin costisitoare. Şi-apoi, are un excelent pretext să colinde prin ţară.

Cămila tace şi priveşte spre soţul ei. Acesta-i aşezat la masa de joc. Surprind neliniştea din privirea ei şi întreb, pentru a demonstra că particip şi eu la suferinţa ce-o macină:

— Cum se prezintă soţul dumneavoastră la joc? E mai puţin costisitor, decît arămurile?

— Incomparabil mai costisitor! – recunoaşte cămila. – Puteţi fi sigur că şi-n clipa asta comite o tîmpenie. Bine că n-are posibilitatea să joace decît atunci cînd mă înlocuieşte.

Soţia consilierului este vizibil chinuită de profunda divizare pe care o trăieşte, datoria de amfitrioană şi patima hazardului, deoarece continuă să privească insistent şi nostalgic spre masa verde.

— Nu va jenaţi din pricina noastră, continuaţi-vă jocul, – declară Helen.

Fraza este rostită cu o anumită doză de maliţie, însă gazda pesemne n-are organ pentru asemenea intonaţii fine.

— Da, va fi într-adevăr nevoie să văd ce se întîmplă acolo... – mormăie dînsa, şi numaidecît se îndreaptă spre arena pokerului.

— Te-am lăsat doar pentru cinci minute şi-ai şi reuşit să-mi toci întreaga agoniseală! – răsună „delicatul" bas de damă.

Îşi înlocuieşte fără pic de politeţe. soţul şi-i declară provocător lui Adam, în faţa căruia s-a adunat o grămadă de jetoane:

— Acum vei avea de-a face cu mine, tinere domn!

— Mi-e indiferent care din membrii familiei va plăti, răspunde

Adam cu generozitatea proprie cîştigătorilor. Şi, privindu-şi soţia, întreabă: – Cine dă cartea, scumpo?

— Ca totdeauna, cine întreabă, comoara mea, – îi răspunde c-un ciripit dulce doamna Adam. Iar timbrul duios al acestor două replici grăieşte destul de elocvent că soţii se mai află încă în luna de miere a răsfăţului dragostei.

— Va să zică, petrecerea-i numai în onoarea noastră, ai? – pronunţă în şoaptă Helen.

— Aşa mi s-a spus...

— Ţi-au spus-o în bătaie de joc... Numai dacă nu ţi-ai bătut tu joc de mine.

Nu-i răspund, pentru că dacă încep să mă dezvinovăţesc, precis va decide că-s implicat în treaba asta. Iată, asta-i nenorocirea oamenilor mîndri. Îşi poartă nasul pe sus şi-şi închipuie că se află deasupra celor din jur, fără să-şi dea seama că sînt permanent sub loviturile acestora. Un semn de lipsă de atenţie, din partea vreunui cretin, se transformă pentru ei în tragedie. Iar eu, dacă eram de unul singur, m-aş fi alăturat fără nazuri inutile secretarei mele, pe jumătate beată şi cavalerului ei, de asemenea beat, aş fi ras un pahar sau două, şi apoi aş fi plecat, – cu sau fără secretară, – satisfăcut în ambele cazuri c-am reuşit să mă sustrag din adunătura asta de semi-idioţi.

— Bei din două pahare? – aud în timpul acesta glasul lui Mary.

Trebuie să fie într-adevăr cherchelită, de vreme ce vorbeşte mai tare decît e necesar.

— Da. Şi pe viitor tot aşa am să procedez, – confirmă Frank, care nici el nu-şi cruţă corzile vocale. – Un pahar de sifon pentru Frank cel treaz şi un pahar de whisky pentru Frank beţivul. Ştii, în mine convieţuiesc două fiinţe.

— Din păcate, în mine există mai mult de două.

— Cunosc asta, fără să mi-o mai spui. Se ascund în tine atîtea capricii şi patimi, încît omul nu mai ştie, la momentul dat, care animal o va zbughi din cuşca menajeriei.

Tînărul ridică paharul, mai precis cel destinat lui Frank beţivul, şi-l reduce la jumătate.

— Bei cam mult, – declară Mary, în vreme ce-şi ridică şi ea paharul. – Vreau să zic, considerabil mai mult decît mine.

— Sînt bărbat.

— Rămîne de dovedit.

Nevastă-mea, aşijderi mie, trage cu urechea la dialogul zgomotos, însă îşi dă aere că gîndurile îi plutesc la distanţe incomensurabile, departe de prostiile acestor beţivani. Ceea ce n-o împiedică, deloc, să-şi continuie observaţiile:

— Pesemne că secretara ta si-a despuiat copasele, pînă la buric, in cinstea sosirii tale... – răzbate la urechea mea şopotitul ei duşmănos.

— Aşa-i moda... – îngăim eu împăciuitor.

— Moda nu-i o lege, mai ales pentru femei cu picioare atît de groase. Însă, după cum se remarcă, sînt tocmai pe gustul tău.

Din fericire, în acest moment se apropie de noi consilierul. Probabil că-şi amintise de datoriile sale de gazdă. Ne surîde încurajator şi se aşează pe scaunul eliberat de nevastă-sa.

— încă un whisky?

— Merge! – aprob din cap, întrucît întrebarea îmi fusese adresată mie.

Consilierul îmi transmite un al doilea pahar, pe care îl ia de pe tava aflată pe servantă şi, exprimîndu-şi astfel atenţia faţă de mine, se grăbeşte să şi-o manifeste şi faţă de nevastă-mea:

— Anul acesta primăvara a cam întîrziat...

Dar Helen nu-i dispusă să poarte conversaţii meteorologice.

— Chiar acum cîteva momente am discutat problema asta cu soţia dumneavoastră, – răspunde ea cu un glas de o glacială amabilitate.

Declaraţia îl surprinde pe consilier absolut nepregătit. Îşi încruntă niţel fruntea, în timp ce se străduieşte vizibil să depisteze în creierul său mucegăit de inactivitate orice alt subiect de conversaţie. Cu statura sa deşălată, gura lăbărţată şi dinţii galbeni enormi, gazda seamănă extraordinar cu nevastă-sa, chiar dacă nu-i atît de masculin ca dînsa.

Tocmai decisesem să-l ajut să iasă din încurcătură, punîndu-i iarăşi întrebarea cu arămurile, cînd amfitrionul este brusc însufleţit de o idee fericită:

— Am auzit că în Africa aţi suferit un mic accident... – începe el, în timp ce mă examinează plin de simpatie.

— Ce fel de accident? – dă să întrebe Helen, care, bineînţeles, nu-i la curent cu problema, apelînd la aceeaşi curiozitate glacială.

— Da, chiar aşa-i, cum a fost în realitate istoria dumitale din Africa? – se interesează consilierul, în vreme ce se uită la mine cu ochii lui cretini şi apătoşi.

Şi, deşi îşi dă seama că tema propusă nu mă atrage într-un mod deosebit, adaugă:

— Să nu mă crezi curios din fire, dar aici circulă cele mai neverosimile legende pe socoteala dumitale.

CAPITOLUL III

Nu-s omul care să mă las pradă dispoziţiilor sufleteşti. Vreau să spun că nu-mi place să fiu dus de nas de aceste impulsuri şi să mă stînjenească în muncă. Însă, după evenimentele „reuniunii" de-aseară, şi în special după cele ulterioare, în dimineaţa asta totul mi se pare

aproximativ mizerabil, – biroul întunecos, fizionomia posomorîtă a lui Bennett, precum şi imaginea sumbră a hîrţogăraiei secrete de serviciu.

— Agentura-i extrem de debilă, – bombăn eu scîrbit, în timp ce închid dosarul şi-l arunc pe birou. – Şi, natural, absolut inactivă. Dacă paraziţii ăştia nenorociţi se pot numi, în general, agentură.

— Acţionăm atît cît ne îngăduie condiţiile, – răspunde Bennett nemulţumit, aşezat de cealaltă parte a biroului.

— E dificil să ne acopere cu lauri pentru o asemenea activitate.

— E mult de cînd nu mai aştept lauri. Singurul lucru pe care-l mai doresc, e pensia.

— Ce-aştepţi, te priveşte, e problema dumitale personală. Deoarece însă mă aflu încă la mare distanţă de vîrsta pensionării, şi întrucît am promis să realizez unele lucruri…

Tac, fiindcă deodată convorbirea mi se pare tîmpită şi inutilă. Răgaz ce-i îngăduie lui Bennett să mi-o servească:

— Da, toată lumea a şi aflat c-ai venit aici pentru reabilitare.

— Aha, va să zică opinia publică e lămurită. Şi ce se vorbeşte?

— Păi, tot soiul de braşoave.

— Mai precis?

— Mai precis poate să te informeze Mary. Ştii, faţă de mine, oamenii se feresc să-şi bată gura prea mult.

— Dar cine a lansat informaţia?

— Adam, bineînţeles. Nici nu-i săptămîna de cînd s-a înapoiat din concediu, c-un coş plin de bîrfe.

— Este vizibil că el şi consilierul nu ne prea iubesc.

— Eşti exagerat de îngăduitor cînd te exprimi astfel. Realitatea-i că nu ne pot suferi. Oameni de carieră. Partizani ai diplomaţiei cu mănuşi albe.

— Adam ăsta, în special, nu-mi place deloc.

— Trebuie să-ţi mărturisesc că nici eu nu-s îndrăgostit de el. Şi, colac peste pupăză, aseară m-a curăţat de o mie de leva.

— S-ar cuveni să-l studiem mai atent, – zic eu, mai mult pentru a recunoaşte terenul.

— M-am şi ocupat de chestiunea asta, – îmi răspunde Bennett, fără să clipească, şi la aceste cuvinte, în sinea mea, i-am şi pus o notă bună la dosarul pe care am început deja să i-l întocmesc în gînd.

— Ei, şi?

— Nu ducem lipsă de material. Tînărul e limbut, iar limbutul, după cum ştii, mai scapă cîte o vorbă-n biserică.

— In cazul ăsta ar trebui să trimitem o informaţie în privinţa lui.

— De ce nu. Numai că, după cum îţi dai seama, nu-i din cei care pot fi doborîţi cu o singură notă informativă.

— De ce „o singură notă“? Acum va fi una, apoi pot fi mai multe.

— N-am nimic împotrivă, – strînge din umeri Bennett, – dar dacă-ţi

închipui că asta-i acţiunea pentru care ne vor acoperi cu lauri...

— Se vor pune în mişcare şi celelalte acţiuni, nu te nelinişti... Treburile nu pot rămîne la nivelul actual.

Adjunctul meu tace, însă în aşa fel încît se simte de la distanţă că are obiecţii.

— Ai aerul că eşti de altă părere, – remarc eu.

— După un timp, ai să fii şi dumneata de altă părere… Imediat ce ţi se va mai tempera din entuziasmul reformelor.

Recurge la o pauză, ca şi cum s-ar întreba, la rîndul lui, dacă mai are vreun sens să continuie .discuţia. Apoi mă priveşte drept în ochi, ceea ce nu-i prea stă în obicei şi mi-o trînteşte în faţă:

— Ştii ce vom obţine? Nimic! Un zero rotund. Un mare nimic!

— Dacă nu vom întreprinde nimic, e clar că nu se poate obţine altceva.

— Da. Fiecare îşi imaginează că predecesorii săi n-au făcut nimic. Şi că noua eră începe cu el. Numai că noi am lucrat ceva, închipuieţi!... Cădeam pe brînci de muncă. Am planificat acţiuni... Le-am realizat... Şi la urmă ne-am ales cu praful de pe tobă. Bunăoară îmi amintesc de festivalul tineretului... Operaţiile erau prelucrate serios, temeinic: influenţe subversive, instigaţii publice, ambuscade, demonstraţii de stradă... Oamenii erau instrumentaţi din timp, reţeaua competent organizată, fiecare se găsea la locul lui... Şi, cu toate acestea, s-a prăbuşit totul. Dar absolut tot, îţi dai seama? Ne-au zădărnicit într-un asemenea hal întreg sistemul, l-au paralizat în aşa măsură, încît nici nu s-au ostenit să ne dea de-nţeles c-au întreprins ceva în direcţia asta... Şi festivalul a trecut, ca şi cum nici n-ar fi existat planurile noastre, ca şi cum n-ar fi existat oameni de-ai noştri, ca şi cum nici noi n-am fi existat pe aici!

— Da, da, – aprob eu. – Numai nu te aprinde. Mai bine spune-mi, dacă vă izbutea operaţia, ce-aţi fi obţinut?

Bennett tace.

— Răspunde odată! Ce-aţi fi obţinut? Răsturnarea regimului? Sau un scandal care, ca orice scandal, avea loc şi se uita?

— Un scandal nu-i un lucru atît de neînsemnat... – îmi răspunde Bennett nu prea convins.

— Bine, să lăsăm asta. Şi, în general, să uităm trecutul. Prefer să-mi spui ce atitudine ai faţă de cultură. Pui mîna pe revolver atunci cînd auzi cuvîntul cultură?

— De ce? Aş viziona cu plăcere un program de televiziune mai interesant...

— Dar nu mă refer la vizionări, ci la acţiuni. Ce avantaje obţinea din domeniul culturii predecesorul meu, sau purta de pomană titlul de consilier cultural?

— Şi domeniul culturii e asemeni celorlalte, – găseşte Bennett, în

cele din urmă, o soluţie de răspuns. – Nu-ţi face iluzii să dobîndeşti ceva în direcţia asta.

— Ce fel de pasăre e şoferul meu?

— Bun. Ca şofer. Nu te sfătuiesc să-l foloseşti pentru alte probleme.

— Sîntem prea săraci în privinţa oamenilor, ca să utilizăm un om numai într-o singură funcţie.

— Pentru funcţii de altă natură îl folosesc „ceilalţi".

— Dar „materialul" rămas la îndemînă?

— Cosmeticiana ne serveşte ca om de legătură cu Bătrînul. Nimic mai mult.

— Dar profesoara de bulgară, la ce-i bună?

— La nimic. Numai dacă nu ţii să-nveţi limba bulgară.

— Într-adevăr, moştenirea-i mai mult decît mizeră, – oftez eu şi-mi îndrept privirea spre fereastra acoperită de calcanul afumat al clădirii învecinate. – Ca şi cum ţi s-ar propune să dai informaţii despre împrejurimi, iar tu te ridici înaintea acestei ferestre şi repeţi într-una: „Împrejurimile sînt reprezentate de un perete, un perete orb..."

— Peretele există într-adevăr, – dă din umeri Bennett. – Şi-i ridicat anume, ca să nu putem vedea nimic altceva decît zidul.

— Bine, – confirm eu plictisit, să lăsăm asta.

Şi, în timp ce creez ocazia să se creadă că abandonez terenul neplăcut al discuţiilor de serviciu, adaug:

— După cum am remarcat aseară, joci zdravăn poker.

— Da, însă în ultima perioadă pierd mereu.

— De ce nu faci o pauză?

— Ce rost ar avea? Cartea proastă nu poate să meargă la infinit. Într-una din zilele viitoare va veni şi cea norocoasă.

— Exact. Valul cărţilor ghinioniste trece şi te pomeneşti în mînă c-un careu de aşi. Dar pînă să vină, trebuie să joci multă vreme.

— Şi-i nevoie, într-adevăr, ca în pachetul de cărţi să existe cei patru aşi, – aminteşte Bennett, pricepînd. aluzia mea destul de transparentă.

— Dar e posibil să nu fie în pachet?

— Da, se mai întîmplă: în jocul ăsta, adversarul scoate mai întîi un as pentru el, iar după aceea împarte cărţile.

— Prostii. Eşti pur şi simplu deprimat din pricina insuccesele. Nu există în jurul nostru atîta lăcomie, corupţie, vicii, lipsă de caracter?

— Ba da, dar nu chiar în măsura în care-ţi închipui.

— Atunci de ce-mi spui că-i posibil ca-n pachetul de cărţi să nu se afle toţi aşii? Âştia-s aşii noştri, şi toată problema-i să ştim a-i folosi în joc.

Bennett se apropiase între timp de fereastră şi-şi îndreptase privirea absentă spre calcanul unde nu era ni mic de văzut.

— Nu-mi mai repeta lecţia de la şcoală, – bombăne el nemulţumit. Prefer să-mi arăţi cum joci poker.

— Vine timpul şi pentru aşa ceva, – îngăim eu, luînd dosarul să mai cercetez încă o dată, pentru orice eventualitate, datele disperat de sărăcăcioase.

— Trebuie să cobor, mă aşteaptă vizele, – subliniază adjunctul meu.

— Coboară. Şi nu uita: am nevoie de o situaţie completă a tuturor celor care sosesc şi pleacă.

N-am cîtuşi de puţin intenţia să mă duc la masă şi să suport tratamentele inchizitoriale ale lui Helen timp de două ceasuri de-a rîndul. Cind e supărată, tace întotdeauna. Însă această tăcere posedă trepte diferite, în funcţie de gradul greşelii mele personale: tăcere aproximativă, tăcere deplină, tăcere mormîntală. În primul caz, îmi adresează doar scurte şi necesare replici banale. În al doilea caz, în general nu mai vorbeşte, remarcă însă prezenţa mea şi-i dispusă, de exemplu, să-mi întindă farfuria şi să-mi servească supa. În cel de al treilea caz, de obicei încetez de a mai exista, şi trece pe lîngă mine, fără să mă vadă, şi chiar de m-aş îneca şi-aş trage să mor, n-ar binevoi să-mi dea nici măcar un pahar cu apă.

De-aseară ne aflăm în stadiul al treilea. De aceea îl sun pe portar şi-i comand să-mi aducă în birou o cafea şi două sandvişuri.

— Am reţinut un loc la avion pentru soţia dumneavoastră, – mă informează el, cind îmi serveşte ceva mai tîrziu modesta mea masă. – Are să-i ducă biletul şoferul, către orele trei.

— Excelent! – aprob eu, cu toate că povestea mă loveşte ca o cărămidă în cap.

— Ce ghinion! – răspunde cu o compătimire servilă boxerul pensionar. – Abia a sosit şi-i nevoită să plece. Dar nenorocirea nu-ntreabă niciodată cînd să vină.

„Nenorocirea"... Înseamnă că totuşi a binevoit să inventeze, din politeţe, un pretext banal – „mama e grav bolnavă" sau ceva în genul ăsta.

— Spune-i şoferului să m-aştepte afară, – îi comunic portarului. – Treb uie să ies pentru un timp oarecare.

Peste o jumătate de ceas, cînd îmi arunc ochii în dormitorul lui Helen, o găsesc, după cum mă şi aşteptam, în frigurile pregătirilor de călătorie. Odaia, care abia aseară fusese amenajată, se află iarăşi într-o dezordine cumplită. Conţinutul marelui şifonier e dispersat pretutindeni – capoate, furouri, rochii, veste, încălţăminte. În ce o priveşte pe nevastă-mea. cu înfăţişarea ei de marmură impasibilă, stă aplecată deasupra geamantanului aşezat pe pat, îndeletnicindu-se cu împăturirea următoarei partide de boarfe.

— Iarăşi faci ordine... – remarc eu naiv, deşi sensul situaţiei este elocvent.

— Imi fac bagajele!

„Va să zică îmi vorbeşte. Deci n-are intenţia să-mi aplice pedeapsa cu tăcerea mormîntală", – îmi trece prin minte. Asta-i mai rău decît orice. Din moment ce partenerul încetează să te mai chinuiască, e clar că-i hotărît să te părăsească definitiv.

— Nu-nţeleg... – declar eu preocupat.

— „Omul care nu-nţelege nimic"... Cel mai bun rol din repertoriul tău... – spune Helen, ridicîndu-şi capul din geamantan. – Numai că de data asta îmi vei permite să tai din piesă: plec dragule. Poate – pentru vreme îndelungată, dar poate şi pentru totdeauna,

— Faci cum vrei... Cu toate că, dacă îmi îngădui să spun şi eu ceva, oamenii educaţi fac lucrurile astea oarecum altfel.

Ca orice om prost crescut, nevastă-mea este extrem de sensibilă la capitolul educaţie.

— N-ai de unde să ştii ce fac oamenii educaţi. Niciodată n-ai făcut parte din tagma lor, – mi-o întoarce Helen, însă fără acea nuanţă obişnuită de sportivitate cu care ne serveam altădată jignirile. – Dacă ar fi fost vorba de mincinoşi şi escroci, probabil c-atunci te-aş fi consultat.

— Nu-ţi economisi expresiile, – zic eu. – Sînt obişnuit. Nu consideri însă că-mi datorezi totuşi o explicaţie? Măcar atît?

— Tu-mi datorezi explicaţii, nu eu! – obiectează Helen. – Numai că eu te iert de această datorie şi plec. Iar cauza e atît de evidentă, încît şi tu eşti capabil s-o pricepi. Deoarece, după cum ştii, ţi-am adus o dotă masivă şi reală, în schimbul unei ipotetice şi deloc strălucite cariere. Şi acum se dovedeşte că perspectivele carierei s-au dus dracului, definitiv.

— Inventezi, scumpo...

— Şi asta nu-i totul, – continuă calm nevastă-mea. – Mai rău e că, şi de astă dată, ai încercat să mă minţi, însă în aşa hal încît a trebuit să aflu adevărul de la oameni străini...

— Dacă te gîndeşti la prostănacul ăla de consilier...

— Nu numai la el.

— Va să zică ai avut o discuţie amicală cu soţia lui Adam.

— Vei avea posibilitatea să afli sursa mai tîrziu. Sper că vei dispune de suficient timp liber pentru îndeletnicirea asta, cînd vei rămîne burlac.

— Nu dau nici două parale pe sursa ta. Ambasada asta, ca toate celelalte, bineînţeles, mişună de bîrfe. Totuşi n-am putut presupune că vei fi atît de naivă...

— De fapt, tocmai asta ai presupus.

— Stai şi-ascultă-mă! Într-adevăr am vrut să trec sub tăcere neplăcerile mele de serviciu, ca să nu te plictisesc...

— Nu numai că le-ai trecut sub tăcere, dar m-ai şi minţit. Mi-ai

sugerat c-ai fost trimis aici pentru o problemă extrem de importantă, dar ei te-au exilat pentru a-ţi ispăşi păcatele. Numai trimiterea ta la Sofia să nu fie cumva o măsură tranzitorie, mai înainte de a te elimina irevocabil.

— Adevărul e..

— încetează, te rog! – mă opreşte Helen, în timp ce ridică mîna autoritar. - Adevărul e o noţiune pe care n-am s-o aud niciodată din gura ta, de aceea nici n-am intenţia să te-ascult. Şi nici să mă mai las tîrîtă după tine.

Trînteşte c-un gest brusc capacul geamatanului, de parcă ar fi vrut să sublinieze intensitatea hotărîrii ei, după care adaugă:

— Într-adevăr e tare păcat, însă m-am născut fără aptitudini de cercetător ştiinţific şi n-am deloc ambiţia să scormonesc toate ungherele părăsite ale planetei. Anzii, Africa, Balcanii, iar mîine poate şi Polul Sud, dacă îi dă cuiva prin cap ideea să stabilească şi acolo vreo ambasadă. – Căci asta va fi soarta ta, dacă vei mai rămîne cumva în reţea.

— Merci, – înclin eu din cap. – Din fericire, părerea şefului meu diferă oarecum. Iar ceea ce ţi-am comunicat, este însuşi adevărul: „Ai să lucrezi, – mi-a zis el, – la Sofia, iar după aceea vei fi mutat la Roma sau la Paris.“

— Cînd ai să fii mutat la Paris telegrafiază-mi să vin şi eu. Dacă voi mai avea chef, – îmi răspunde Helen şi încearcă să dea jos geamantanul de pe pat.

O ajut la această operaţie, fără ca ea să manifeste vreo opoziţie. Însă cavalerismul meu abia de e-n stare s-o încălzească. Cu aspectul ei de aisberg, realmente-i numai bună .pentru Polul Sud, sau altundeva, la toţi dracii. Şi dacă în clipa asta mi-e ciudă de ceva, e tocmai pentru faptul că ea mă trimite dracului, şi nu eu pe ea.

Nevastă-mea ia următorul geamantan gol, îl aşază pe pat, pe locul rămas liber, şi începe iarăşi să-şi păturească boarfele luxoase. Iar în ce mă priveşte, sînt ocupat cu evaluarea aspectului practic al situaţiei, deoarece văd că nu se mai poate face nimic, şi pentru că n-am deprinderea să dramatizez şi să sufăr.

— Biletul se află la şofer, – îi spun eu. – După cîte am înţeles, avionul decolează la cinci. Din păcate am o întîlnire, aşa că voi veni direct la aeroport.

— Poţi şi să nu vii.

— Am să fiu acolo. Nu atît pentru tine, cît pentru faptul că şi eu apreciez ipocrizia.

Helen nu obiectează nimic.

— Şi întrucît sîntem la capitolul ipocriziei, poţi să-mi spui cel puţin cure-i pretextul folosit pentru plecarea ta?

— „Mama e grav bolnavă."

— Şi încă ceva, de astă dată nu ca ipocrizie, ci ca esenţă: plecarea ta e temporară, sau definitivă?

— Totul depinde de tine. în general, poţi considera situaţia ta conjugală suprapunîndu-se celei de la serviciu. Dar, în special, aici, la Sofia, nici gînd să mă mai întorc. Colegii tăi sînt într-adevăr extrem de simpatici, iar soţiile lor şi mai şi, numai că sînt decisă să nu mai suport în spatele meu batjocurile şi nici compătimirile acestor indivizi formidabil de agreabili.

— Totdeauna ai fost exagerat de sensibilă, — bombăn eu compătimitor. – Eşti realmente un om slab, Helen, deşi consideri că eu aş fi acela. Mă rog, oricum ar fi, ne vom vedea la aeroport.

Mă pregătesc să plec, cînd nevastă-mea îşi ridică iarăşi capul din geamantan:

— Spune-mi mai bine, chiar l-ai lichidat pe generalul ăla negru? Şi cam la cît se ridică suma? Pentru că, nu-i aşa, dragule, cînd comiţi o asemenea istorie, totdeauna se află în spatele ei o sumă oarecare, nu?

De fapt n-am nici o întîlnire şi mă-ntorc la birou numai ca să fiu ceva mai distanţat de nevastă-mea. Şi întrucît, în acest moment, nu mă atrage deloc odaia mea sumbră, cu vedere spre calcanul afumat, decid să mă abat pe la cabinetul lui Adam.

— Abia adineaori am auzit de necazurile dumitale familiale, – zice el, imediat ce mă vede intrînd. – Te compătimesc sincer şi sper că totul se va termina cu bine.

Adam, pesemne, se referă la pretinsa îmbolnăvire a soacră-mii, dacă excludem posibilitatea ca el să fi mirosit ceva despre conflictul dintre mine şi Helen. Ultima ipoteză este mai puţin probabilă, şi-atunci consider că-i oportun să-i mulţumesc pentru amabilitate. După care trec la temă:

— Nu ştiu dacă dispui de cîteva minute, însă, după cum bănuieşti, mă găsesc in situaţia unui debutant şi-aş fi vrut să mă sfătuiesc, în unele probleme, cu cineva care are experienţa dumitale.

— Bineînţeles, poftim, – se ridică Adam de la birou, foarte afabil. – Deşi, dacă lăsăm la o parte complimentele, sînt în aceeaşi măsură experimentat, pe cît eşti mata debutant.

Ne aşezăm în cele două fotolii de piele de lîngă fereastra mare şi luminoasă, cu vedere spre grădină. Şi fereastra îmi aminteşte, încă o dată, că Adam se lăfăie de fapt într-un birou splendid, care de drept ar fi trebuit să fie al meu.

— Serviciul de presă are multe puncte comune cu cel cultural, – afirm eu. – Asta mă-ndeamnă să presupun că practica dumitale poate fi instructivă pentru mine.

— Spre regretul meu, n-am ce să-ţi ofer ca practică, – îşi desface mîinile gazda. – Însă, dacă îţi face plăcere, hai să bem cîte un păhărel

de bourbon...

Se apleacă spre dulăpiorul-frigider, aşezat din spirit de prevedere lîngă fotoliu, scoate sticla corespunzătoare şi un sifon, apoi ia de pe raftul inferior al servantei două pahare şi toarnă.

— Totuşi, dacă nu mă înşel, eşti aici de aproape doi ani, – îmi permit eu să remarc,

— Chiar de aş fi stat şi zece, s-admitem, şi tot m-aş îndoi că posed o experienţă mai bogată, – răspunde Adam şi soarbe din pahar.

Îi urmez exemplul, în timp ce aştept continuarea.

— Poate-i umilitor, însă trebuie să recunosc, toată munca noastră se rezumă la următoarele: Frank care ştie, care îşi imaginează că ştie bulgăreşte, examinează în fiecare dimineaţă ziarele, după care îmi face un raport verbal, pentru ca după aceea să-i relatez şi eu şefului, cînd, de fapt, repet cele auzite de la Frank. Ca rezultat al acestei activităţi trepidante şi fructuoase, la sfîrşitul lunii şeful îşi pregăteşte raportul scris, în care înglobează cele auzite de la mine, iar eu de la Frank, lucruri care, bineînţeles, sînt de mult binecunoscute acasă, pentru că şi acolo se primesc ziarele bulgăreşti.

— Intîlniţi totuşi oameni...

— Da, colegi de la alte ambasade occidentale, care de obicei sînt la cei de informaţi ca şi mine. Ce-i drept, din cînd în cînd reuşesc sa mai dezgrop o bârfă politică, numai pentru ca raportul ambasadorului, de la sfîrşititul lunii, să fie ceva mai variat. Asta-i tot.

— Dar contactele cu autohtonii?

— Nici nu prea există asemenea contacte. Iar în măsura în care le am, sînt absolut protocolare şi complet inutile.

— însă situaţia asta ar trebui schimbată! – declar eu u entuziasmul unui autentic novice.

— Splendid. Schimb-o! – rîde Adam.

— Oare să nu fie posibil?

— Din firea mea sînt optimist. Deci înclin să cred că-i posibil. Dar ca să intervină o schimbare în aceste probleme ar trebui mai întîi să fie modificate altele.

-— Care, de exemplu?

Adam mă priveşte de parcă ar estima gradul meu de periculozitate. Apoi soarbe din pahar şi-abia atunci vorbeşte:

— Toate astea-s o poveste veche, Thomas. Aşa că nu văd ce sens ar avea s-o rumegăm din nou.

— Te-nţeleg! – dau din cap resemnat. – Sînt absolut nou aici. Şi-i normal să ai motive de -a mă privi cu suspiciune...

– N-am spus c-aş avea vreo suspiciune în. privinţa dumitale. Pur şi simplu nu-mi este agreabil să mă cufund într-o discuţie inutilă.

Adam tace. Tac şi eu, în timp ce-l examinez rapid. Indivizi de genul ăstuia îmi sînt bine cunoscuţi. Frumos, răsfăţat al soartei, obişnuit să

facă impresie bună. Într-atît se chinuie să facă impresie, încît şi acum, în ciuda declaraţiei şi a intenţiei sale de a fi prudent, abia se abţine să nu strălucească prin expunerea punctului său de vedere asupra problemei.

Este vizibil că n-am dat greş, deoarece, cînd tăcerea devine prea apăsătoare, Adam porneşte brusc să vorbească:

— Totul a început acum un sfert de secol, dacă nu chiar şi mai de mult. Începuse prost, şi apoi a continuat să meargă şi mai prost. Iar noi n-am întreprins nimic pentru ca lucrurile să aibă un curs mai bun. Aşa că mi se pare lipsit de sens să stăm şi să ne interogăm de ce situaţia-i nesatisfăcătoare...

Adam îşi mai toarnă două degete de whisky, adaugă două degete de sifon şi soarbe, pentru a verifica compoziţia rezultată.

— ...Mi se pare lipsit de sens, stăm amîndoi şi despicăm firul în patru şi ne mirăm că oamenii de aici, pe care îi ocărîm şi-i ameninţăm, nu manifestă dorinţa să accepte o invitaţie la un dejun amical, sau la o ceaşcă de cafea, ca să-şi deschidă inimile şi să ne furnizeze, cu amabilitate, toate .aceste informaţii faţă de care demonstrăm un interes realmente profesional.

— Bineînţeles, faptele-s de partea dumitale, – recunosc eu, cînd Adam începe din nou să tacă.

Ceea ce nu mă împiedică să cuget că tirada lui ar putea servi ca excelent fundament pentru un raport de serviciu, şi ar susţine cu brio anumite concluzii: „Adam consideră, în general, că toată politica noastră externă, de la război încoace, reprezintă un întreg sistem de erori. Aceeaşi apreciere categoric negativă o dă şi orientării noastre politice actuale.“

— Şi, în ciuda faptelor, – îmi permit să subliniez cu voce tare, – oricit de nefast ar fi pentru activitatea noastră oficială, am impresia că cineva trebuie să se ocupe totuşi şi de problemele cărora dumneata le spui informaţii secrete.

— E natural ca dumitale să ţi se pară aşa, – rîde Adam, – chiar sînt dispus să pariez că tot ce nu-i legat de aceste probleme pentru dumneata are semnificaţia unei activităţi lipsite de conţinut.

— N-am afirmat aşa ceva.

— Poţi s-o faci liniştit. N-am să mă supăr, deoarece după cum şi singur ai auzit, nici aprecierile mele proprii nu diferă mult de ale dumitale. Deosebirea dintre părerile noastre apare, de fapt, doar într-un singur punct:

Se aplecă uşor spre mine, mă priveşte atent şi spune încet:

— Eşti convins, de exemplu, că rapoartele dumitale, cu tot caracterul lor secret, valorează mai mult decît cele ale ambasadorului, extrase din ziare şi din cinci-şase conversaţii sterile?

—-Depinde de rapoarte, – îi răspund eu evaziv. — E posibil ca

unele din ele să nu fie deosebit de interesante: însă altele pot conţine informaţii extrem de preţioase.

— Nu contest, – ridică mîna Adam. – Totuşi, şi-o ştii mai bine decît mine, şi aceste informaţii relativ preţioase n-au o valoare practică neobişnuită, iar de multe ori pot fi primite şi pe o cale absolut normală.

Adam se lasă pe spate în fotoliul său, cu o oarecare satisfacţie, după care adaugă:

— Nu vreau să mă dau la profesia ta, iubitule, însă în ultimul timp lucrurile s-au schimbat îndeajuns în multe domenii ale activităţii umane, inclusiv şi în meseria dumitale. Centrele de prelucrare a informaţiilor acumulează şi sistematizează întreg torentul acesta imens de tipărituri, de lucruri spuse, ascultate, adică receptate pe cale normală. Pe de altă parte, aşa numitul spionaj electronic, cu ajutorul sateliţilor speciali, descoperă, fotografiază şi documentează asupra tuturor obiectivelor materiale, pînă chiar şi a celor subterane. În prezenţa acestor două gigantice sisteme mecanice de informare, ce-i mai rămîne agentului secret de tip vechi, care se deplasează alandala, stabileşte legături, trage cu urechea şi se bizuie numai pe cele două mâini şi pe sărmanul său creier?

— Foarte mult – încerc eu să-l conving. – Tocmai ceea ce nici sateliţii, nici centrele de prelucrare a informaţiilor legale nu-ţi pot oferi.

— Adevărat. Numai că-i vorba despre nişte informaţii pe care nici dumneata nu le poţi furniza: proiectele cheie, concepţiile esenţiale, de anvergură, asupra cărora nu există nici o documentaţie, care încă n-au căpătat o expresie materială şi pe care, deci, nu se poate pune mîna şi nu pot fi sustrase, pentru simplul motiv că se află în capetele oamenilor de stat.

— Raţionamentul dumitale nu-i lipsit de oarecari argumente, – răspund conciliant. Şi totuşi, crede-mă, se va mai scurge multă vreme pînă ce agentul secret, de tip clasic, să fie ameninţat de şomaj.

— Da, deoarece inerţia e o forţă uriaşă, – oftează Adam. Apoi se uită la mine şi adaugă: – Oricum, mi-ar fi deosebit de dezagreabil dacă mi-ai aprecia cuvintele ca pe o manifestare a tradiţionalei şi latentei duşmănii care există între cele două institute ale noastre.

— N-am nicidecum intenţia să interpretez denaturat cuvintele dumitale şi cred că te-nţeleg destul de bine. Numai că nu-ţi cunosc programul pozitiv.

— Da, programele pozitive sînt cele mai dificile, – rîde gazda. – Iar eu, ştii, fac parte din acea categorie de oameni care învinge greutăţile, ocolindu-le. Şi, totuşi, cred că mintea mea lenevoasă a dat naştere şi la ceva pozitiv. Dar vom discuta altă dată pe tema asta. Deşi, aici, nu ducem lipsă de timp pentru discuţii.

De parcă mi-ar fi ghicit dezamăgirea pentru această grabnică încheiere a ordinii de zi, Adam adaugă:

— Un program pozitiv nu-i greu de întocmit, dacă acceptăm ideea simplă că-i necesar să stabilim un oarecare modus vivendi, pentru a nu ne autolichida. Fapt care s-ar putea întîmpla, numai în cazul dnd vom lua în seamă doar interesele noastre, nu şi pe cele ale părţii adverse.

"Adam trebuie să fie un adept convins al principiului coexistenţei paşnice, de tip sovietic“, îmi formulez eu mental o părere.

— în general, e timpul să-nţelegem că atunci cînd se pune în discuţie soarta omenirii, n-o putem lăsa pradă hazardului, ca la poker. Dealtminteri, cum stai cu pokerul?

— Cam mediocru, – recunosc eu.

— Cel puţin recunoşti, şi asta-i un plus. Şi Bennett joacă mediocru, dar nu-i în stare să-şi dea seama. Sau 3!:tcă-i nevoie să fim mai exacţi, nu-i nici măcar mediocru, pur şi simplu e lipsit de imaginaţie.

— Dar ce faceţi pe-aici, în afară de poker? Vă plictisiţi?

— Sşşşt! – gazda îşi duce conspirativ un deget la gură. – Sînt tînăr căsătorit, iubitule. Iar un tînăr căsătorit n-are voie să se plictisească.

— Ai, într-adevăr, o soţie fermecătoare.

— Nici mata nu te poţi considera năpăstuit în direcţia asta. Doamna Thomas arată splendid. Sper ca dînsa să manifeste o mult mai mare atracţie pentru poker, decit dumneata...

— Ai ghicit, – rîd eu.

— Atunci vom avea posibilitatea să ne contactăm mai des, – zîmbeşte şi Adam. – Cu toate că relaţii de tipul ăsta ar putea să te coste cam scump.

„Şi pe dumneata, iubitule, nu mai puţin”, răspund eu mental.

— Diseară, bineînţeles, presupun că te vom vedea acasă la noi, – adaugă gazda, în timp ce ne ridicăm. – Astăzi e rîndul meu să fac pe amfitrionul.

Despărţirea de la aeroport se petrece mai puţin încordat decît er.a de aşteptat, deoarece apar abia în ultimul moment, atît cît să depun o sărutare făţarnică pe obrazul răcoros al lui Helen. Nevastă-mea suportă cu stoicism acest gest de ataşament, întrucît înţelege că sărutul nu-i este destinat ei, ci celor din jur şi, în special, pentru satisfacerea curiozităţii portarului şi a şoferului care ne însoţesc.

Vizita la Adam se desfăşoară şi ea fără dificultăţi deosebite, căci recurg la tot ce;-mi stă în putinţă pentru a o scurta la minimum. In apartamentul care nu diferă prin nimic de al meu şi de cel al consilierului, se adunaseră aceleaşi mutre, prinse în aceleaşi ocupaţii clasice – pokerul, dansul şi băutura.

— Nu te deranjează distracţiile astea? – o întreb pe secretara mea,

cu voce scăzută, în timp ce mă aşez lîngă ea.

— Ba da, îngrozitor! Dar ai dumneata altceva de propus?

— Cred că da: un dineu liniştit, la mine acasă.

— Eşti convins că va fi mai interesant?

— Ştii, la început sînt totdeauna cam sceptic. Dar nimic nu ne împiedică să încercăm.

— Numai să ai în vedere că bîrfele vor începe să circule chiar mai înainte de a trage uşa după noi.

— Te sperie aş a ceva?

— Pe mine personal, nu!

— în cazul ăsta să mergem!

Şi o ştergem aproape neobservaţi, căci Frank, eternul ei cavaler, este în seara asta de gardă, iar gazdele sînt cufundate în cumplitele suferinţe ale hazardului. Ceea ce nu înseamnă, cîtuşi de puţin, că pronosticul ei, relativ la bîrfe, nu se va realiza.

Răpirea Sabinei, bineînţeles, fusese planificată din timp. Aşa că frigiderul îmi este asortat satisfăcător pentru o cină lejeră. Secretara mea nu manifestă însă o poftă deosebită, sau mai precis spus n-o manifestă pentru icrele negre, ci pentru whisky. Iar eu n-am intenţia s-o reţin, căci astfel ajungem mai rapid la gradul de intimitate dorit.

Referirea nevesti-mi la coapsele groase ale secretarei nu-i decît o variantă a tipicelor bîrfe femeieşti. De fapt Mary e foarte armonios proiectată de cel-de-sus, deşi într-un format mai mare, fiindcă, oarecum, mă depăşeşte ca statură. Între noi fie zis, poate că aş fi resimţit o oarecare jenă să mă deplasez pe stradă cu o femelă atît de impozantă. Dar în momentul de faţă nu ne aflăm pe stradă şi pot contempla deconectat şi liber bustul ei mare, revărsîndu-se din decolteu şi coapsele bine făcute, expuse neglijent în fotoliul de dinaintea mea. Între timp, secretara, pesemne pentru a nu mă simţi stingherit, sau probabil din pură curiozitate îşi plimbă privirile asupra mobilierului:

— Ai flori din abundenţă, şi numai proaspete, – constată dînsa.

— Anume pentru dumneata, – mint eu, profitînd de împrejurarea că florile încă mai arată proaspete.

— Foarte drăguţ, chiar dacă-i o nevinovată minciună.

Soarbe puţin din pahar, şi parcă abia acum remarcă direcţia privirii mele necuviincioase.

— Şi aşa deci, dacă înţeleg bine, vrei să mă recrutezi ca prietena dumitale personală.

— Nu ţi-ar surîde?

— Nu ştiu. Încă nu mi-am precizat poziţia în problema asta, şi probabil că nu mi-o voi preciza niciodată, căci nu sînt o fire care să acţioneze premeditat, ci după capriciul momentului. Dealtfel, şi la dumneata, tot capriciul dirijează jocul...

— Ce fel de capriciu?

— Păi, capriciul conjucturii... Plecarea inopinată a soţiei... Pericolul de a rămîne, chiar pentru scurt timp, un văduv de paie...

Se tolăneşte în fotoliu, în vreme ce continuă să mă studieze cu privirea, dezgolindu-şi complet coapsele prin acest gest spontan.

Spre deosebire de dumneata, nu acţionez după capricii, – recunosc eu, în timp ce-mi desprind anevoie ochii de pe partea inferioară a trupului ei, spre a-i îndrepta către acest chip încă atrăgător pe care planează o expresie de uşoară ironie. – Dacă nevastă-mea se află sau nu aici, asta-i absolut fără importanţă.

— A, va să zică mă ameninţi cu o legătură de mai lungă durată? – conchide ea, în vreme ce întinde mîna spre ţigări şi-şi apleacă atît de brusc sînii uriaşi, încît sînt gata-gata să se reverse din decolteu.

Îi ofer pachetul şi, cu un gest familiar, aprind bricheta.

— Trebuie să recunosc că pericolul unei legături de durată îmi provoacă un sentiment de genul panicii, – declară secretara, slobozind torente de fum pe năsucu-i uşor cîrn. – Ultima legătură datează de acum trei ani, şi a fost suficient de nefericită ca s-o pot uita.

Îşi încrucişează picioarele, de fapt îşi mută coapsele dintr-o parte în alta, astfel încît mă întărîtă şi mai mult, deoarece unele forme, aflate în deplasare, arată şi mai ademenitoare decît atunci cînd sînt imobile.

— Pe scurt, dacă îmi îngădui o remarcă tehnică, ai declanşat povestea cum n-ar fi trebuit, şi totul ar fi decurs mult mai necomplicat pentru amîndoi dacă ai fi propus pur şi simplu "hai să petrecem noaptea împreună", în loc să desfăşori atacul pe o bază serioasă.

— Ai dreptate, dar cum să procedez, dacă nu pot evita obiceiul ăsta blestemat de a fi sincer? Realitatea e că spun ce gîndesc, şi abia după aceea îmi dau seama că am încurcat borcanele.

— Oare vorbeşti sincer? – îşi ridică Mary sprîncenele negre. – N-ai înfăţişarea omului care s-ar arunca într-o aventură fără anumite investigaţii prealabile.

— Poate că mi-am şi întreprins investigaţiile.

— În cazul acesta, ar trebui să mi le fac şi eu pe ale mele.

— Fă-le, de ce nu, – răspund eu, în timp ce torn cîte puţin whisky în pahare. – Vrei şi gheaţă?

— Nu vreau gheaţă. Vreau răspunsuri precise.

— Iarăşi să mai vorbim? Credeam că verificarea se va traduce prin fapte.

Îi întind paharul, şi beau dintr-al meu. Mary soarbe şi ea, apoi se pleacă înainte, din nou şi absolut pe neaşteptate, oferindu-mi panorama bustului în prim-plan:

— Să pornim de la un fapt simplu, cum ar fi, de pildă, sîngele rece... Ce-ai spune dacă nevasta dumitale s-ar înapoia de la aeroport şi ar intra pe neaşteptate în odaia asta?

— Nimic.

— Dar ea ce-ar spune?

— Probabil ceva in genul: „Văd că urmezi întocmai sfaturile mele.“

— „Sfaturile" ei?

— Exact. Pentru că ultimele ei cuvinte .au fost..: Scuză-mă, mi-e penibil să le repet...

— Ciudată stare de jenă, la un om care are prostul obicei de a fi sincer.

— Ei bine, ultimele ei cuvinte sunau cam aşa: „Conformaţia secretarei pe care o ai corespunde pe deplin gusturilor tale vulgare, aşa că sper să nu te plictiseşti."

— Ce noroc, într-adevăr, ca fizicul meu şi gusturile dumitale să coincidă global în ce priveşte vulgaritatea, – rîde Mary pentru prima oară în seara asta. – Dar, pe de altă parte, păcat...

— De ce păcat?

— Pentru că totul ne este îngăduit dinainte. Altfel s-ar fi desfăşurat lucrurile, dacă aveam de-a face cu o dragoste furată, o legătuxă tăinuită, aventuri nocturne, cu maşina, în afara oraşului, bănuieli din partea ei şi riscuri din partea noastră. Toate astea, bineînţeles, nu ca să fie distrusă o căsnicie, ci pentru ca legătura noastră să aibă gust. Deoarece un păcat comis cu ştiinţa celui lezat, cred că eşti de acord, nu mai are gustul pipărat al păcatului real...

— Ce să fac, dacă nevastă-mea nu ţine cîtuşi de puţin la prejudecăţi.

— E posibil totuşi să nu ţină la dumneata! – mi-o serveşte Mary, privindu-mă pătrunzător.

— Chestiunea ar trebui să-i fie pusă ei, nu mie, răspund- indiferent, ridicîndu-mă să mă dezanchilozez puţin.

— Dacă ai intenţia să deschizi fereastra, nu-i o idee rea, – remarcă secretara mea. – Avem destul fum.

Deschid uşa dinspre balcon, inspir răcoarea jilavă a nopţii şi urmăresc, cîteva clipe, luminiţele albe şi roşii ale maşinilor care circulă pe şosea.

— Nu-i exclus ca soţia dumitale să-ţi acorde atîta libertate numai pentru a-şi asigura astfel independenţa ei, – declară Mary, care a venit şi ea lîngă uşa balconului.

— Ţi-am spus doar: întreab-o pe ea, are să te informeze mai bine, – îi răspund, încercînd să-mi înăbuş mînia.

Apoi, apropierea fizică a acestui trup bine croit, mă subjugă din nou.

— Ai să răceşti aşa, – zic eu, cuprinzîndu-i degajat umerii, de parcă aş vrea să-i apăr de răceala nopţii.

— Nu mă-mpiedica să-mi fac investigaţiile... Şi nu stîrni privirile provocatoare ale eventualilor trecători, – îngînă Mary, în timp ce

lunecă uşor din îmbrăţişarea mea.

— Din moment ce ai decis să te joci de-a investigaţia, atunci respectă cel puţin regulile jocului. Informaţiile iniţiale nu se obţin de la obiectul cercetării, ci de la surse laterale.

— Ah, dacă-i vorba de astfel de informaţii, ele există deja. Oamenii bîrfesc că doamna Thomas utilizează o bună parte din timp pentru a-ţi pune coarne, – îmi comunică insolent Mary, de parcă mi-ar fi transmis un amănunt lipsit de importanţă.

— Care oameni? – mă prefac eu serios. – Familia Adam? Şi ce reprezintă, de fapt, aceste ,,coarne“?

— Cred că expresia-i suficient de transparentă, – remarcă ea, în vreme ce se retrage în interiorul odăii, aerul nopţii fiind într-adevăr destul de rece.

— Dar absolut tîmpită, – adaug eu, închizînd uşa şi trăgînd perdeaua.

— Eşti de acord că-n zilele noastre e caraghios să se folosească expresii de tipul „coarne” şi „adulter”, cînd avem de-a face cu lucruri obişnuite, pe care toată lumea le comite zilnic.

Mary ridică paharul şi-l goleşte dintr-o răsuflare. Apoi mă priveşte cu aceeaşi uitătură care vrea să imite agerimea investigatorului şi stabileşte:

— Ai o concepţie prea filozofică despre viaţă.

— Iar dumneata bei prea mult, – nu mă pot abţine de la această subliniere, căci iarăşi mă cuprinde mînia.

— Nu te consuma din pricina asta. În zilele noastre, e ceva extrem de obişnuit.

Se aşază pe spătarul fotoliului, pentru a-şi dezgoli parcă din nou coapsele şi a-mi aminti de existenţa lor.

— Nu eşti cumva vreun adept al relaţiilor sexuale de grup?

— Nu. Sînt adept al raţiunii sănătoase.

:— Nu sesizez legătura.

Mă trîntesc obosit în fotoliul alăturat, îmi salt privirea spre graţiile etalate cu neruşinare, le depăşesc şi mă opresc asupra ochilor întunecaţi, uşor umeziţi de alcool ai femeii.

– Uite, Mary: atunci cînd nevastă-mea a comis pentru întîia oară nebunia denumită îm limbajul anticilor „infidelitate", imaginează-ţi că eram întru totul la curent. Nu vreau să spun că Helen mi-ar fi cerut o aprobare prealabilă, dar acţionase destul de imprudent, pentru ca eu să intuiesc imediat situaţia. Al treilea actor al dramei s-a dovedit a fi un coleg; sus pus, un om al zilei, destul de puternic, însă nu suficient de puternic, din punct de vedere fizic, pentru a mă împiedica să-i demolez figura. Şi, după dumneata, ce s-ar fi covenit să fac? Să provoc un scandal, să-mi pierd postul şi să-mi recîştig soţia? Dar, realmente, ce-aş fi putut să recîştig? O nevastă care, peste o lună, ar fi repetat

povestea, şi nimic altceva...

— Puteai s-o dai dracului, pur şi simplu, – remarcă Mary, care şi ea se lasă să lunece tîrîş în fotoliul meu şi întinde mîna după ţigări.

— Da. Ca s-o schimb cu o altă nevastă, de acelaşi calibru, – răspund eu, oferindu-i pachetul de ţigări şi ţăcănind din brichetă. – Într-adevăr, nu mi-a trecut prin cap o decizie atît de înţeleaptă.

Nu ştiu de ce îi povestesc lucrurile astea, care sînt însuşi adevărul. Oare pentru că m-a provocat, sau pentru că uneori simt nevoia să dezvălui cel puţin o parte din ceea ce port în mine, sau, şi mai exact, din acele poveşti lipsite de o deosebită importanţă şi care greu ar putea fi utilizate împotriva persoanei mele.

Îmi aprind şi eu, la rîndu-mi, ţigara şi fumez cîtva timp îngîndurat, blestemîndu-mă în sinea mea pentru nenorocita idee de a o aduce aici pe femeia asta care pesemne, ar fi mai încîntată să se distreze cu mine conversând-, decît altfel.

— Dumneata, în afara profesiei eşti un necunoscut; – îi aud iarăşi glasul. – În schimb, soţia ţi-e la mare vogă. Şi asta, mai ales, datorită averii ei. Aşa că, nu te supăra, dar oamenii, de obicei, în asemenea cazuri, înclină să se întrebe: nu cumva respectiva avere reprezintă animatorul principal al toleranţei dumitale?

— Eşti extrem de suspicioasă, ceea ce nu te împiedică să fii o naivă. Oare-i atît de greu de înţeles că averea în cauză a fost, rămâne şi totdeauna va fi numai a ei, şi că eu personal n-am nici un folos de pe urma acestor bani?

— Exceptînd cazul, cînd ţi-ar deceda soţia.

— Femei de tipul ei nu mor. Oamenii îşi dau duhul din prea multă muncă şi din cauza nenumăratelor griji. Dar, hai, s-admitem c-aş avea intenţia să torn, într-o bună zi, puţină cianură în cafeaua nevesti-mi. Evenimentul ar fi în stare să pună capăt acestui interogatoriu supărător?

— Posibil... Ba, nu! Mai am o ultimă întrebare.

— Chiar ultima?

— Dumneata l-ai lichidat pe generalul ăla african?

Oftez, manifestînd o sinceră plictiseală, şi mă ridic obosit de pe fotoliu.

— Mi-e teamă, – zic eu, – că nu iese nimic din seara asta a noastră. Ar fi preferabil să te conduc acasă.

— Nu-i deloc necesar să mă conduci, – răspunde Mary calmă, în timp ce se ridică şi dînsa.

— Totuşi, nu te poţi duce singură acasă, la ora asta!

— Dar de ce trebuie neapărat să mă duc acasă? – întreabă Mary, la fel de liniştită. – Locul din pat al soţiei tale nu-i liber? – Şi, pe cînd îşi stinge ţigara în scrumieră, .adaugă: – Ajută-mă, să mă dezbrac. Vreau să fac un duş de reînviorare, după toată pălăvrăgeala asta plictisitoare.

În şedinţa următoare, Mary se dovedeşte considerabil mai interesantă decît în conversaţie. Considerabil mai interesantă, însă nu mai puţin extenuantă. În general, tot una şi aceeaşi beţie de scurtă durată a simţurilor, de pe urma căreia te alegi cu inevitabila durere de cap şi senzaţia de vid.

O las să doarmă, relaxată şi inutilă, cel puţin pentru mine, în patul lui Helen, deoarece îmi îngăduisem într-adins această revanşă, de a realiza şedinţa în chiar culcuşul nevesti-mii. Îmi îmbrac halatul ecosez, aprind o ţigară şi mă tolănesc într-unul din fotoliile aflate în hol, aşteptînd să mă prindă somnul.

Poate ar trebui să iau un somnifer, dar în clipa de faţă mi-e lene să mă duc pînă la bucătărie, unde nevastă-mea îşi ţine, cine ştie din ce motiv, medicamentele. Femeia mea, şi cea de aici, şi toate femeile posibile... A doua calitate a plăcerii, întocmai ca whiskyul şi mesele săţioase, e că-ţi oferă şansa să te alegi cu o greutate la stomac... Întocmai ca şi scălîmbăiala modernă, forfota premierelor, fudulia prostească de a-ţi prezenta costumul cel nou şi soţia cea impozantă... Prostii şi inepţii, însoţite, colac peste pupăză, de dureri de cap şi plictiseală... Unica plăcere, cea autentică, este, bineînţeles, tocmai aceea pe care nu o ai la îndemînă: plăcerea puterii, plăcerea de a te comporta aşa cum ţi-e dorinţa. Şi de a face ce vrei, să porunceşti femeii de aici ,,du-te acasă" şi să ceri alteia „vino!", de a-l înlătura cu un gest, din calea ta, pe cel care te-ncurcă, de a strivi pe oricine intenţionează să te distrugă, să-ţi scuipi în faţă şeful şi să-i spui, în timp ce caşti, „mă plictiseşti"... Plăcerea puterii, sau, şi mai exact, plăcerea banilor, deoarece contul de la bancă e unicul bun de care nimeni nu te poate deposeda... Să fii înalt şi zdravăn, să ai un zîmbet orbitor, maniere, post de vază, soţie, care prin desfrînarea ei să-ţi asigure drumul înainte, – toate astea sînt mai mult sau mai puţin incerte, nedurabile, schimbătoare. Un cont impresionant la bancă – asta-i singura unitate de măsură a puterii, unica valoare constantă, atît cît poate fi ceva constant în lumea asta instabilă.

Cu toate acestea trebuie să iau un somnifer. Mă ridic de pe fotoliu şi pornesc în direcţia bucătăriei. Descopăr, într-unul din sertarele bufetului, farmacia de casă pusă complet la punct, cuprinzînd în special somnifere. înghit tableta, apoi mă întorc în hol, şi iarăşi mă aşez în fotoliu, deoarece încă nu mi s-a făcut somn.

Omul slab nu poate simţi niciodată plăcerea şi farmecul acţiunii independente. Faptele îi sînt dictate în întregime de mecanismul impus. Este obligat nu să se manifeste, ci să se adapteze. Deşi, dacă nu-i slab chiar de tot, şi dacă reuşeşte să asimileze meşteşugul, poate deveni, în ciuda aparentei lipse de apărare, extrem de periculos. Adică să fie puternic, dacă vreţi, în pofida slăbiciunii sale totale. Chiar dacă-i o putere latentă. Indiferent dacă-i incompletă. Chiar şi cînd e cuprins

de sentimentul blestemat al lucrului nedus pînă la capăt, al lucrului nesatisfăcător.

— Te va ajuta să creşti, – îi plăcea lui taică-meu să afirme, cîteodată, atunci cînd mă trimetea să stau la colţ.

Asta pentru că, pe vremea aceea, eram extrem de mic ca statură. Şi acest amănunt fizic, de care nu eram cîtuşi de puţin vinovat, se transforma într-o sursă suplimentară de nenumărate accidente.

Accidentele proveneau din diverse surse. Însă cel mai adesea din partea lui Jeff. Jeff era un elev slab, atît de slab încît rămînea mereu repetent. Însă era cel mai înalt şi cel mai zdravăn dintre toţi, iar în minţile noastre copilăreşti şi primitive puterea fizică echivala cu Puterea, scrisă cu majusculă. Jeff folosea superioritatea sa fizică împotriva mai multor băieţandri, însă cel mai înverşunat era împotriva mea, deoarece eram cel mai mărunt dintre toţi, şi pentru că avusesem odată insolenţa să-l combat de faţă cu alţii. Evenimentul avusese loc pe malul gîrlei, în vreme ce noi ne jucam, iar Herculele nostru, care arborase o atitudine impozantă cu-o trestie în mînă, dădea la peşte. Jeff prindea peşte doar în teorie, deoarece acesta nu vroia să muşte. La un moment dat, Jeff decise că-i cazul să schimbe momeala, şi-mi strigă:

— Fugi şi strînge-mi nişte rîme!

— Strînge-ţi singur, – răspunsei uşuratic, deoarece mi-era silă de rîme, la fel ca şi de şerpii de apă.

Bineînţeles, palma lui grea nu zăbovise să mă lovească după ceafă.

— Păi nu mă pricep unde să le găsesc, – pornii eu să scîncesc, deoarece mîna lui Jeff se ridica din nou.

— Nu te pricepi, ai? mîrîi batjocoritor Jeff, fiindcă toţi ştiam că rîmele se găsesc în bălegar. – De vreme ce nu te pricepi, am să te învăţ eu.

Şi mă apucă de nas cu degetele lui butucănoase, murdare şi împuţite de tutun, – căci Jeff se apucase şi de fumat, – şi mă tîrî spre mormanul de bălegar. Mă strîngea atît de puternic de nas, încît mă podidi sîngele, iar copiii din preajmă urlau de încîntare. Cînd ajunserăm lîngă grămada murdară, mă îmbrînci din răsputeri peste ea şi urlă:

— Dacă-n cinci minute nu umpli cutia asta cu rîme; te-ngrop pe dea-ntregul în bălegar, ca să le cauţi cu gura, scîrnăvie.

După cinci minute i-am adus tot ce reuşisem să adun; în timp ce-mi înăbuşeam scîrba şi-mi ştergeam mecanic nasul încă sîngerînd. Acasă, desigur, mă aştepta o pedeapsă suplimentară, pentru aspectul meu murdar. „Jeff m-a bătut şi m-a îmbrîncit în bălegar“, – încercai să mă justific. „Nu eu te-am obligat să te duci la Jeff“, – îmi obiectă taică-meu, cu tonul său imperturbabil, după care mă trimise să stau la colţ,

în picioare.

Dar nu asta era cel mai important. Mai important era că, din ziua aceea. m-am transformat într-o adevărată slugă a haidamacului. În recreaţii mă expedia să-i cumpăr chibrituri sau ţigări, în orele de curs mă obliga să-i transmit rezultatele exacte ale problemelor de matematică, îmi utiliza caietele şi creioanele, ca să nu cheltuiască bani pe asemenea prostii, şi mă silea să-i curăţ c-un beţigaş pînă şi noroiul de pe încălţări.

Şi întrucît exemplul e totdeauna contagios, peste cîtva timp şi cel de-al doilea gogoman al clasei, Ed, încercă şi el, la rîndul său, să mă transforme în slugă. Era prea de tot, pentru firea mea plăpîndă, şi atunci m-am plîns lui Jeff.

— Ed vrea să-i cumpăr şi lui ţigări…

— N-ai să-i cumperi nimic. Numai pe mine m-asculţi, – mi-o tăie scurt Jeff, atins în vanitatea lui de stăpîn.

După care între cei doi, fiindcă şi fără complicaţia asta rivalizau pentru locul celui mai tare, se dezlănţui primul duel în care, aşa cum se întîmpla de obicei, cel mai betegit fu Ed.

—'Nimeni să nu mai îndrăznească să se lege de Thomas, dacă nu vrea să aibă de-a face cu mine, – avertiză sumbru patronul meu.

Însă această declaraţie solemnă nu-mi genera cîtuşi de puţin sentimentul de independenţă, şi nici nu-mi diminua ura faţă de Jeff. Atît de cumplită îmi era ura, încît în fiecare noapte, înainte s-adorm, îmi imaginam cum recurg la un procedeu făcător de minuni, ceva în genul legendarului spanac al marinarului Popeye, care îi conferea imediat puteri şi forţe fantastice. Recurgeam la acest procedeu şi, întocmai ca Popeye, deveneam mai puternic decît Hercule, şi aceasta era starea de spirit cu care mă prezentam la şcoală, pentru ca în timpul recreaţiei celei mari, exact atunci, să mă îndrept cu paşi mari şi tărăgănaţi în direcţia lui Jeff.

Acuma îmi vine greu să descriu cu lux de amănunte tabloul pe care îl zugrăvea, în fiecare noapte, imaginaţia mea de copil. Însă tabloul abunda în pumni, palme şi lovituri de picior, şi toate bătăile le realizam chiar eu personal, lovind mutra, plexul şi fundul lui Jeff. Iar ticălosul de Jeff era proiectat în toate direcţiile, sau mi se arunca la picioare, dar îl ridicam din nou şi iarăşi îi trăsneam un pumn nimicitor peste dinţi, se prăbuşea a doua oară iar eu iarăşi îl ridicam şi-l plesneam peste mutra lui insolentă, îl loveam, îl loveam, pînă cînd, în sfîrşit, adormeam satisfăcut şi epuizat.

Numai că toate astea se petreceau în vis, iar visurile nu satură niciodată de-adevăratelea. Şi acesta era motivul pentru care mă gîndeam permanent cum să mă răzbun în realitate pe Jeff. Şi nu-mi era prea greu să ajung la concluzia că din moment ce nu-l puteam lovi pe tipul ăsta făţiş singura posibilitate era să-l lovesc din umbră, în cea

mai mare taină.

Primul atentat pe care l-am comis asupra lui Jeff, a fost cu ajutorul călimării. Deşi de atunci s-a scurs destulă vreme, îmi amintesc mereu cu plăcere de acest prim atac şi de iscusita lui pregătire. Mai înainte de toate a fost bine aleasă ziua, deoarece în ziua aceea Jeff îşi îmbrăcase costumul cel nou. În al doilea rînd, – precizia pe care o dovedi lovitura: în secunda cînd Herculele ieşea în curte, am dat drumul călimării, cu capacul deşurubat, chiar peste capul lui. Sticla îl pocni în ţeastă, la ţanc, iar cerneala , îi împroşcă faţa şi hainele. Şi, în sfîrşit, eventualele consecinţe pline de pericol fuseseră evitate din timp.

– Unde ţi-i călimara? – urlă turbat Jeff, deoarece avea suficiente motive să mă bănuiască anume pe mine.

— În servietă, – răspunsei blajin.

— Arată-mi-o!

I-mn arătat-o. Iar după aceea îngăimai în şoaptă:

— Mai bine întreabă-l pe Ed, unde-i este călimara..:

Diversiunea era cam riscantă. Totuşi fu încununată de succes. Bineînţeles, Ed nu fu în stare să-şi prezinte călimara, deoarece chiar eu i-o şterpelisem din servietă şi o utilizasem pentru realizarea atentatului Aşa că între cei doi Goliaţi se dezlănţui iarăşi o bătaie înfiorătoare, în vreme ce măruntul David stătea de-o parte şi se bucura de necazurile lor. Iar după aceea lucrurile au fost organizate astfel, încât aveam posibilitatea să mă răzbun, fără să mă expun vreunei primejdii.

Odată, profesorul de geometrie mă trimise să-i aduc instrumentele de desen pe care le uitase în cancelaria cadrelor didactice. L-am găsit acolo pe dirigintele clasei care, avînd probabil o oră liberă, răsfoia ziarele.

— Ei, Thomas, eşti pregătit pentru ascultarea de mâine? – zice el, referindu-se la lecţia fixată pentru ziua următoare.

— Am învăţat mult, – oftez eu, – cu toate că, dacă stau să mă gîndesc, nu văd nici un folos...

— Cum aşa, nu vezi nici un folos? – ridică din sprîncene profesorul.

— Păi ăştia, care nici nu pun mîna pe carte, n-or să aibă rezultate mai proaste ca ale mele. Unul şi-a scris formulele pe manşetă, altul le-a prins cu pioneze sub bancă, iar Jeff aşteaptă să-i transmit eu rezultatele, după ce le rezolv...

' – Şi încă mai ce?

— Ar mai fi multe de spus, dar nu îndrăznesc să vorbesc, pentru că pînă la urmă tot eu am s-o păţesc...

— Nu-ţi fie teamă, n-ai să păţeşti nimic, – mă linişteşte dirigintele.

Şi mi-am efectuat pînă la capăt acţiunea de informare. În ziua următoare, în timpul orei, profesorul, cu calm şi metodă, îi prinse în

flagrant delict pe toţi elevii care se îndeletniceau cu copiatul. În special, Jeff, fu surprins exact în secunda cînd despăturea fiţuica mea. Încasă o scatoalcă atît de straşnică, încît i se răsuci capul cu vreo nouăzeci de grade.

Începutul era satisfăcător şi n-aveam motive să mă opresc la mijlocul drumului. Treptat m-am transformat într-un informator priceput şi acumulam experienţa necesară. Atît pentru culegerea informaţiilor, cît şi pentru preîntîmpinarea consecinţelor neplăcute. Căci, dacă elevii din clasă ar fi simţit ceva despre adevăratele mele preocupări, mai mult ca sigur că m-ar fi prefăcut într-o masă de carne tocată.

Bineînţeles că informaţiile mele îl priveau, mai înainte de toate, pe Jeff şi activităţile sale. Şi era învariabil prins în clipa cînd îşi executa şmecheriile, iar pedepsele curgeau ploaie peste capul său mare şi ciufulit. Iar atunci cînd am izbutit să anunţ, din timp, că Jeff pune la cale greva şi eschivarea de la ora de chimie, şi că el, nu altcineva, era cel care furase borcanul cu natriu, – măgădanul a fost eliminat, pur şi simplu, din şcoală. A fost ziua celei mai mari bucurii, dar totodată şi a primei mele descoperiri triste. Satisfacţia loviturii pe la spate nu se prea deosebea de satisfacţia din timpul visurilor în culcuşul cald. Duşmanul fusese prins, însă fără să ştie că tu l-ai doborît. Duşmanul fusese prins, însă n-aveai posibilitatea să te proţăpeşti în faţa lui şi să-l nimiceşti definitiv, prin batjocurile tale. Era o manifestare a puterii, însă a puterii celui slab, şi-ţi genera un sentiment neplăcut de insatisfacţie şi zădărnicie.

Şi totuşi, în lipsă de altceva mai bun, continuam să acţionez cu arma celui slab. Între timp, tatăl meu, conform reţetei arhicunoscute, ieşi într-o dimineaţă să-şi cumpere ţigări. Şi nu se mai înapoie niciodată. Maică-mea începu să-şi petreacă după-amiezele vizitînd tot soiul de văduve şi femei divorţate, pentru a dezbate, la nivelul cel mai înalt, problema evadării lui taică-meu şi a cauzelor acesteia, precum şi posibilităţile de a fi pedepsit. Dezbaterile continuă şi astăzi, de aproape două decenii, însă se pare că problema n-a fost complet rezolvată.

În ce mă priveşte, mi-am continuat studiile la liceu cu rezultate destul de bune, datorate nu atît sîrguinţei mele, cît aptitudinilor de a fi util profesorilor. Util prin toate mijloacele posibile, dar mai cu seamă pe linia informaţiilor. Şi tocmai perseverenţa, plină de dibăcie, pe această linie mi-a îngăduit nu numai să mă descurc cu unii colegi de dasă, dar să şi răzbat pînă la noua mea arie de activitate.

Asta s-a întâmplat pe cînd eram în ultima clasă. Cîţiva elevi, nişte ochelarişti, care-şi imaginau că-s mai inteligenţi decît ceilalţi, organizaseră un cerc secret. Cercul era atît de secret, încît chiar şi eu, atit de puţin interesat de problemele revoluţiei, aflasem despre el. Şi;

bineînţeles, am comunicat situaţia dirigintelui, iar dirigintele anunţă şi el în altă parte. Şi iată că, peste două zile, la mine acasă se prezintă un bărbat destul de elegant, de vîrstă mijlocie, – atunci vîrsta mijlocie, în concepţia mea, se învîrtea cam în jurul a treizeci de ani, – într-un costum gri şi cu o şapcă, tot cenuşie, pe creştetul capului. Nu l-am uitat niciodată, deoarece datorită lui, ceva mai tîrziu; am intrat la o şcoală specială şi m-am ales cu o profesie.

— Convorbirea pe care o vom avea noi doi e strict secretă, – mă avertiză necunoscutul. – Avem încredere în tine, deoarece referinţele profesorilor sînt extrem de măgulitoare. Sper să nu ne dezamăgeşti.

După care au început întrebările, iar după aceea mi se puse şi problema esenţială: să mă apropii de unul din ochelarişti, să iniţiez discuţii sau chiar dispute cu el, să-i stârnesc interesul şi, în general, să creez condiţiile recrutării mele în cerc. Deoarece însă, după cum am mai spus, eram extrem de nepregătit în chestiunile revoluţionare, vizitatorul îmi încredinţa spre folosinţă o expunere populară de marxism. Apoi stabili itinerarul viitoarelor nostre întîlniri şi plecă.

Misiunea nu mă atrăgea în chip deosebit, cu atît mai mult cu cît era legată de studiu. Dar mi-am impus să citesc broşurica, iar de aici mai departe totul se desfăşură conform planului stabilit. Peste vreo zece zile am fost introdus în cercul revoluţionar, ca nou membru. Obiectivul cel mai important era să aflu cu ce altă grupă, sau alt om din afară are legături cercul. Însă pe linia asta n-am fost în stare să realizez nimic, pentru simplul motiv că nu exista nici o altă grupă, totul fiind creaţia unei autoiniţiative. Ulterior începură certurile din cerc, participanţii s-au divizat în troţkişti şi ortodocşi, s-au dezbinat şi, în general, lucrurile nu căpătară nici o evoluţie, cu excepţia unicului membru al cercului, şi anume tocmai acela care. participase cel mai puţin la discuţii, tovarăşul Thomas.

Şi astfel continuai să-mi croiesc drum în viată, nu dînd din coate şi rupînd cu dinţii, cum procedează cei puternici, ci strecurîndu-mă aproape nebăgat în seamă, aproape lipsit de apărare şi aproape inofensiv. Dar de pe acum mă serveam excelent de arma celor slabi, ştiam cum să mă prefac docil în faţa celui tare, şi cum să devin favoritul profesorilor, fiind în timpul orelor de curs întruchiparea celei mai respectuoase atenţii şi urmărind fiecare mişcare a profesorului cu privirea mea încrezătoare şi naivă.

Unii colegi de clasă îmi născociseră chiar şi-o poreclă: Candide, după titlul acelei cărţi de Voltaire, despre care toţi auziseră, dar pe care nimeni n-o citise. Alţii, induşi în eroare de exterioara mea lipsă de apărare, încercau să mă calce pe bătături şi să-şi permită glume cu mine. Dar după aceea, în mod invariabil, li se întîmpla ceva neplăcut, ca rezultat al unui apel telefonic anonim adresat părinţilor, sau al unui semnal de alarmă ajuns la urechile profesorilor. În asemenea cazuri

aveam toate motivele să triumf, şi într-adevăr triumfam. Dar bucuria mi-era întunecată de senzaţia aceea blestemată, de insatisfacţie şi ineficienţă. Fiindcă puterea mea era puterea celui nevolnic.

CAPITOLUL IV

„Primăvara, în anul acesta, a cam întîrziat puţin“, după cum binevoia să sublinieze, atît de inteligent, soţia consilierului. Cu toate că primăvara-i întîrziată, vremea caldă a şi păşit în direcţia noastră, şi la începutul după-amiezii străzile sînt încălzite de soare, iar oraşul a căpătat un aspect sensibil modificat, mult mai prietenos. Numai că nu mă prea las influenţat de iluzii. Şi în timp ce ,,Chevrolet“-ul meu de serviciu rulează agale pe uliţele însorite, continui să simt severa mea izolare în acest univers necunoscut, cu mulţimea trecătorilor care circulă indiferenţi pe lîngă maşină şi care ne taie calea cu insolenţă, fără să ia în seamă ambalările motorului, prin care şoferul îi invită să elibereze strada.

Şoferul micşorează viteza şi parchează lîngă trotuar, în faţa unei impozante clădiri cenuşii, cu faţadă neprietenoasă.

— Redacţia se află la etajul al treilea, domnule... – îmi comunică Andrei, şoferul, deschizîndu-mi portiera maşinii, cu o amabilitate servilă.

Etajul al treilea . Camera corespunzătoare. Redactorul se ridică de pe scaun şi-mi întinde mîna, fără întrebări şi explicaţii, întrucît întîlnirea fusese stabilită printr-un telefon prealabil. Apoi ne aşezăm în fotoliile de cabinet, iar eu îi expun scopul vizitei mele.

— Avem posibilitatea să vă furnizăm material suficient de bogat, – închei eu, – şi ne vom bucura, dealtfel, dacă ziarul dumneavoastră ar publica mai multe informaţii despre viaţa culturală de la noi.

— Puţin coniac? – întreabă redactorul, în loc de răspuns, întrucît pe măsuţă sînt pregătite, cu un remarcabil spirit de prevedere, o sticlă de coniac şi cutia cu bomboane.

Umple amîndouă paharele, soarbe dintr-al său şi zice:

— Publicăm destule ştiri despre viaţa dumneavoastră culturală.

— Da, însă majoritatea lor sînt oarecum negative, – remarc eu, gustînd la rîndul meu din coniac.

— Dar chiar toate fenomenele vieţii culturale de Ja dumneavoastră sînt pozitive? -— zîmbeşte interlocutorul meu.

-— Bineînţeles că nu, – răspund la zîmbetul său, tot printr-un surîs. Şi n-am deloc intenţia să contest afirmaţiile dumneavoastră. Dar, la urma urmelor, şi la dumneavoastră există contradicţii...

— Unde nu există? – redactorul îşi desface braţele, într-un gest ce vrea să sugereze neputinţa. – Contradicţiile sînt motorul dezvoltării.

Zîmbeşte din nou, cu surîsul acela sec şi pur protocolar, chemat să-mi insufle caracterul pur protocolar al întregii convorbiri, şi că-i o prostie să mă aştept la cine ştie ce rezultat de pe urma acesteia.

— Da, există pretutinde ni procese complexe... -— îngîn eu. – Dar, ca să le înţelegem mai bine, e necesară întreţinerea unor relaţii. Relaţiile reprezintă prima treaptă pe calea unei comprehensiuni reciproce...

— Încă puţin coniac? – propune redactorul, deşi observă destul de clar că paharul îmi este încă aproape plin.

— Merci, – obiectez eu din cap. – Iar cultura, cred eu, este terenul cel mai propice pentru stabilirea relaţiilor...

— Ca şi sportul…

— Da, da, şi sportul... Însă în cazul de faţă, mă gîndesc în special Ia cultură şi la relaţiile culturale...

Redactorul n-are nimic, numai că se uită la ceasul de mînă, oarecum pe furiş, dar şi destul de vizibil în acelaşi timp.

— Observ că sînteţi ocupat, – remarc eu. – Probabil că n-am ales ora cea mai potrivită. Însă mi-ar fi deosebit de plăcut dacă într-una din zilele ce urmează aţi fi de acord să luăm masa împreună şi să stăm de vorbă mai liniştiţi.

— Bineînţeles, ar fi posibil şi-aşa, – se declară de acord gazda.

— În cazul acesta indicaţi dumneavoastră ziua, – propun eu, în timp ce mă ridic.

— Ştiţi, mi-e greu să stabilesc data chiar de acum, – răspunde el, părăsindu-şi fotoliul. – Însă dacă-mi lăsaţi numărul de telefon, n-am să uit să vă sun.

Îi ofer cartea mea de vizită, pe deplin conştient c-o arunc la coşul de hîrtii. Şi schimbăm cîte o privire, din care se observă că lucrurile sînt clare şi fără relaţii culturale. deoarece redactorul pricepe ce vreau, tot aşa cum şi eu îmi dau seama că n-am să obţin cele dorite, şi că, pînă şi masa comună, despre care vorbisem, avea foarte mici şanse de a se realiza vreodată.

Al doilea obiectiv al acestei zile e televiziunea. În general, hotărîsem să-mi consacru toată după amiaza serviciului culturii şi, în pofida avertismentelor primite, să verific pe calea unei experienţe proprii posibilităţile celui mai propice teren pentru stabilirea de relaţii.

Străbat vreme îndelungată tot soiul de culoare, urmîndu-l pe funcţionarul care mă preluase chiar de la intrare, păşesc peste cabluri, ocolesc diverse corpuri de iluminat şi, în cele din urmă, mă trezesc în biroul corespunzător.

Cabinetul acesta nu se deosebeşte prin nimic substanţial de cel precedent, ca dealtfel şi stăpînul său. Acelaşi zîmbet rezervat, aceeaşi

sticlă de coniac şi, dacă nu mă înşel, aceeaşi marcă de bomboane.

— Din punctul nostru de vedere, un contact mai strîns între cele două televiziuni ar fi extrem de util, – declar eu, după ce-am terminat cu partea introductivă a convorbirii noastre.

— Am şi încheiat un acord de schimburi cu televiziunea dumneavoastră, – precizează gazda.

— Da, da, ştiu – dau eu din cap, deşi abia acum aflu despre acest amănunt. – Şi, cu toate acestea, un acord pe hîrtie nu are valoarea contactului direct, între oameni vii şi prin contacte directe, lucrurile se rezolvă totdeauna mai rapid şi mai lesne.

— Cu condiţia să existe o înţelegere reciprocă.

— îndrăznesc să sper că va exista... Mai ales dacă ţin seama de amabilitatea dumneavoastră.

Este doar un mic compliment. Însă complimentul nu-şi face efectul, şi mai schimbăm cîteva cuvinte fără importanţă. Şi iarăşi surprind privirea discretă la ceas, şi din nou formulez propunerea pentru o eventuală masă comună, pentru a primi răspunsul la care mă şi aşteptam, evaziv şi lipsit de conţinut.

Încă o etapă a acestui periplu obositor pe teritoriul infinit al culturii, care începe să mi se pară atît de splendid şi fertil, întocmai ca şi deşertul Gobi: biblioteca universitară şi, mai precis, secţia corespunzătoare. Cei de aici nici măcar nu pot afirma că prezenţa mea este inutilă, deoarece sper totuşi să aibă nevoie de cărţi în limba noastră.

— Am şi stabilit un anumit schimb cu direcţia dumneavoastră culturală, – îmi explică politicos cetăţeanul cu ochelari negri, instalat de cealaltă parte a biroului. – Din păcate, direcţia dumneavoastră ne expediază tocmai lucrările de care avem cea mai mică nevoie.

— E rezultatul unei confuzii ce poate fi lesne evitată printr-un contact personal, – răspund eu liniştitor.

— Nu cred să fie vorba de vreo confuzie, – dă din cap cetăţeanul cu ochelari, care nici măcar nu s-a deranjat să procure o sticlă de coniac standard. – Noi depunem o muncă ştiinţifică, şi ne este necesară literatura legată de aspectul ştiinţific al travaliului nostru. Iar dumneavoastră vă ocupaţi de propagandă, şi ne expediaţi cărţi ce convin acesteia.

— Întocmiţi nişte liste cu cărţile necesare, – propun eu, – şi aş mai putea trece, să dezbatem problema.

— N-ar fi pentru prima oară cînd le întocmim. Am posibilitate să vă trimit unele din ele, în copie. Şi nu va mai fi nevoie să vă deranjaţi pînă aici.

După care trecem la ritualul de rămas bun.

Speranţele mele referitoare la domeniul cultural sînt concentrate în

special asupra unui profesor Berov. Nu am onoarea să-I cunosc personal, şi pentru a completa acest vid în relaţiile mele mondene, reuşisem să organizez un dineu cu stimatul savant în saloanele restaurantului „Sofia“.

Profesorul vine punctual, la ora stabilită, îmi oferă mîna gălbejită şi zîmbetul amabil, ia lista de vinuri şi meniul şi se cufundă în reflecţii.

— Icre de somon, medalion cu ciuperci şi salată verde, – anunţă el, în cele din urmă, rezultatul cercetărilor sale ştiinţifice.

— Şi pentru mine Ia fel, – îi fac un semn cu capul chelnerului, pentru a sublinia că în seara asta vom juca intr-un spirit de reciprocitate deplină.

Cu aceeaşi unanimitate ne fixăm şi asupra vinului. Apoi ne consacram conversaţiei introductive, alcătuită din fraze banale şi total lipsite de semnificaţie, dedicată particularitaţilor bucătăriei naţionale, atît la unii cît şi la alţii, capriciilor climei şi altor chestii de calibrul acesta. După care soseşte cina propriu-zisă, în decursul căreia pînă şi aceste fraze se răresc apreciabil, pentru a lăsa loc liber ţăcănitului discret al tacîmurilor.

În general, totul se desfăşoară conform şabloanelor obişnuite, tinzînd spre unica şi esenţiala parte finală a întilmrii, care îndeobşte coincide cu servirea cafelelor şi a coniacului. Dar, şi în această desfăşurare şablon, un om cu nasul fin, ca al meu, simte uşor atmosfera unei anumite tensiuni care, bineînţeles, poate fi receptată şi ca o încordare naturală între doi oameni care abia s-au cunoscut.

— Presupun că sînteţi satisfăcut de specializarea făcută în ţara noastră, – afirm eu, după ce se serveşte, în sfîrşit. şi cafeaua.

— Foarte mulţumit, – răspunde profesorul şi-şi scoate ţigările.

Îmi oferă pachetul, eu îi întind bricheta, iar după ce amîndoi începem să fumăm, convorbirea intră în faza ei esenţială:

— În acest caz. sper că vă mai menţineţi intenţia de a populariza unele realizări din gîndireă noastră teoretică...

Interlocutorul meu tace, de parcă ar estima mental dacă îşi mai menţine intr-adevăr această intenţie, sau, dimpotrivă, nu şi-o mai mentine.

— Aţi făgăduit institutelor noastre, dacă nu comit o eroare, ceva în. spiritul acesta, – încerc eu să-i reîmprospătez memoria.

— De fapt m-am străduit să întreprind ceva, – rosteşte agale profesorul. Apoi adaugă brusc: – Era cît pe ce să fiu dat afară de la Universitate.

— Înţeleg, – spun eu.

Şi, la rîndul meu, mă las pradă gîndurilor.

— Şi totuşi, într-un oarecare sens, sînteţi obligat faţă de noi... Să nu mă înţelegeţi greşit: n-am cîtuşi de puţin intenţia să vă îndemn la nişte acţiuni ce ar putea dăuna carierei dumneavoastră. Dar totuşi ne sînteţi

obligat şi v-aţi fi putut revanşa în vreun mod oarecare.

Profesorul soarbe parcimonios din cafea şi, fără a-şi ridica ochii din ceaşcă, răspunde încet:

— Nu, n-aş avea această posibilitate.

— Nu ştiu dacă mai este necesar să vă reamintesc că institutele mai sus pomenite s-au dovedit suficient de generoase în privinţa întreţinerii dumneavoastră. Fără să mai vorbim de faptul că, acolo, aţi făcut şi anumite declaraţii care vă angajează extrem de mult.

— Într-adevăr, e inutil să le mai amintim, – subliniază interlocutorul meu. – Am o memorie excelentă. Dar, din. fericire, în afară de memorie mai am şi raţiune.

Mai soarbe puţin din cafea şi, în cele din urmă, decide să mă privească.

— Vedeţi, domnule consilier: să admitem c-am declarat unele prostii. Însă asta nu înseamnă deloc că sînt dispus să Ie şi comit. Deci n-are rost să încercaţi ademenirea, şi nici înspăimîntarea mea...

— Dramatizaţi situaţia în mod inutil, – mă străduiesc să-l temperez.

— Nu, nu dramatizez cîtuşi de puţin. Pur şi simplu însă sînt la curent cu metodele dumneavoastră. Şi sînt pe deplin conştient că personal am greşit. Oamenii dumneavoastră au reuşit, realmente, să-mi sucească minţile o anumită vreme, arătîndu-mi diverse lucruri şi promiţîndu-mi verzi şi uscate. Dar acuma mintea mea se află la locul ei...

— Nu mă-ndoiesc, nu mă-ndoiesc...

— Ţin la liniştea mea, domnule consilier. Şi, printre altele, tocmai pentru că-mi preţuiesc liniştea, n-am să mai accept niciodată întîlniri cu dumneavoastră, nici aici, nici altundeva.

— Zidul ăsta!... – declar eu enervat, în timp ce fixez calcanul afumat din faţa ferestrei! – Pretutindeni te izbeşti de zid.

— Bine că te-ai lămurit, în cele din urmă, – bombăne în spatele meu Bennett. – Astfel vei aprecia mai corect puţinele noastre succese, obţinute înainte de sosirea dumitale.

— N-aţi izbutit să obţineţi nimic, – i-o tai eu, în aceeaşi stare de enervare, întorcîndu-mă cu spatele la fereastră şi apropiindu-mă de birou. – Nimic, în afara unor fleacuri fără valoare practică. Adam are deplină dreptate: n-are nici un sens să ne omorîm, pentru a ajunge la nişte informaţii pe care centrul de prelucrare a acestora le va prezenta după analiza presei curente...

— Ah, te-ai şi consultat cu Adam! – exclamă maliţios adjunctul meu.

— M-am consultat. Şi l-am ascultat corespunzător. Iar acum sînt perfect satisfăcut de controlul pe care l-am întreprins. Iată chiar şi diagnosticul!

Odată cu aceste cuvinte, extrag din birou două pagini cu notaţii manuscrise, şi i le întind.

— Citeşte şi completează, dacă ai posibilitatea. Consilierul este realmente mai limbut decît e necesar şi destul de imprudent, aşa că materialul obţinut e cit se poate de grăitor, pentru un prim semnal. Iar într-un viitor apropiat, sper că vor urma şi altele.

— Nimic nu ne împiedică să încercăm, – răspunde el cu o notă de scepticism şi vîră filele în buzunar.

Privirea îmi cade asupra ultimului număr al unui ziar, zvîrlit pe birou, şi iau ziarul:

—- Iată, ascultă: ,,La întrunirea respectivă..." şi aşa mai departe. Dar, i-auzi: „Au fost dezbătute şi diverse alte probleme de interes reciproc." Punct. Uite, vezi, aceste „diverse alte probleme" ne interesează, şi nu cele care există şi-n ziare.

Arunc ziarul pe birou şi adaug: – Tipul ăla are dreptate. Ne justificăm existenţa numai dacă sîntem capabili să obţinem informaţii de soiul celor ce nu se pot obţine pe alte căi.

— Pot să-ţi spun imediat cine se află în posesia unor asemenea informaţii, – bombăne adjunctul meu.

— Cine? Preşedintele consiliului de miniştri?

— Exact!

— N-aş zice că eşti deosebit de spiritual. Şi nici suficient de informat. Ţin să-ţi aduc la cunoştinţă că asemenea informaţii, sau măcar fragmente din ele, sînt un bun ce aparţine şi unor figuri mai mărunte. În continuare avem două probleme de rezolvat: să depistăm una din aceste figuri şi să găsim o modalitate de a ajunge pînă la ea.

— Nu vei dezlega asemenea probleme, colindînd prin redacţii.

— Da, în momentul de faţă nu ne iese pasienţa cu frontul culturii, – recunosc eu. – Totuşi vizitele nu sînt absolut inutile, ne servesc, cel puţin, ca un camuflaj de legalizare. Iar referitor ia cealaltă latură, ţi-am mai spus că aparţin acelei categorii de jucători care aşteaptă pînă se epuizează cartea proastă.

— A mea continuă încă, – îmi comunică mîhnit adjunctul. – Aseară, iar am fost prădat de Adam.

— Pînă atunci nu ne împiedică nimeni şi nimic să încercăm şi-un sector mai îndepărtat, – cuget cu glas tare, fără să plec urechea, la plîngerile lui. – De exemplu, comerţul. Ce relaţii ai cu reprezentantul nostru comercial?

— Normale. Omul ajută şi el, cît poate.

Consilierul comercial este un personaj sociabil şi fără pretenţii, a cărui principală preocupare e să nu-şi deterioreze relaţiile cu nimeni şi să avanseze cît mai lin cu putinţă. Indivizii de acest tip sînt totdeauna săritori faţă de serviciile noastre, pentru că au idee de neplăcerile ce s-

ar putea năpusti asupra lor, mai ales din partea acestor servicii.

Mă primeşte cu afabilitatea obişnuită într-o reprezentanţă comercială; ţigări de foi olandeze fine, whisky aflat la o vîrstă respectabilă şi nişte migdale de provenienţă necunoscută, din păcate tot bătrîne.

— Realizez ce anume aveţi nevoie, – răspunde gazda cu simpatie, după ce ascultă explicaţiile mele. – însă sortimentul nostru, în momentul de faţă, este extrem de nesatisfăcător.

— Dacă şi dumneata începi să te jeluieşti... – obiectez eu blajin, trăgînd prevăzător puţin fum din ţigara groasă de foi.

— Înainte vreme aveam cîţiva oameni potriviţi, dar pe măsura scurgerii timpului au fost depistaţi şi daţi afară, – îmi explică reprezentantul comercial.

Apoi trage concentrat din ţigara de foi, clipeşte din pricina fumului şi cade pe gînduri.

— Nu, în clipa de faţă nu văd nimic corespunzător pentru dumneata, – dă gazda din cap, în cele din urmă.

Dar, citind pe figura mea disperarea celui care-i gata să se înece, se grăbeşte să-mi arunce colacul de salvare:

— Voi fi nevoit să-l sacrific pe Savov...

— Cum e Savov ăsta?

— Tocmai omul de care ai nevoie. Numai că-mi este extrem de necesar şi mie. Îl păstrăm în rezervă, pentru cazuri mai speciale.

— Continuă să-l păstrezi! – il încurajez eu. – Şi fii sigur, nu-l vom desconspira. Chiar pot să te asigur, îl vom utiliza probabil doar o singură dată.

— În cazul acesta totul e-n ordine, – răsuflă uşurat comercialul.

— Şi-acum spune-mi cîteva amănunte despre Savov, despre cunoscuţii şi oamenii din apropierea lui.

După ce ai ascultat atîtea lucruri despre un individ, curiozitatea de a-l cunoaşte personal sporeşte considerabil. Spre norocul meu, nu-s pus in situaţia de a suferi prea mult din pricina curiozităţii mele. Reprezentantul comercial îl invită pe Savov la o întâlnire de afaceri, chiar în ziua următoare. Şi, în momentul cînd cetăţeanul în cauză aşteaptă în anticameră apariţia comercialului, deodată mă prezint eu, în locul acestuia.

Tipul este masiv şi greoi, avînd capul îngrijit ras, cum le place să umble pleşuvilor, pentru a crea impresia că nu-s posesorii unei chelii, ci pur şi simplu raşi pe cap. Mă priveşte nedumerit, iar uimirea îi sporeşte pe măsură ce mă apropii anume de el, zîmbindu-i afabil.

— De fapt am venit la domnul reprezentant comercial, – declară vizitatorul, convins că trebuie să fie o confuzie la mijloc.

Totuşi îmi apucă mina întinsă şi aşteaptă din partea mea explicaţii.

— Din păcate, şeful nostru nu se simte prea bine. Aşa c-am să port eu discuţiile.

Mă aşez în fotoliul învecinat şi scot pachetul de ţigări pe care le fumez eu, deoarece nu-s reprezentant comercial şi n-am posibilitatea să ofer ţigări de foi olandeze.

— O ţigară?

— Mulţumesc, nu fumez.

Aprind fără grabă, în timp ce aştept ca tensiunea oaspetelui să se ridice pînă la gradul necesar.

— Ca să nu vă răpesc mai mult timp decît e nevoie, am să trec direct la esenţa problemei. Am vrea să vă rugăm să ne faceţi un mic serviciu. Referitor la...

— Un moment, domnule! – ridică mîna Savov. – Înainte de a-mi solicita serviciile şi înainte de a-mi explica despre ce-i vorba, n-ar fi rău să reţineţi că, de fapt, nici nu cunosc cine sînteţi.

— Mă numesc Thomas. Consilierul cultural.

— Mă rog, dar totuşi nu vă cunosc.

— Nu vă jenaţi din pricina acestei împrejurări neobişnuite, – subliniez eu cu generozitate. – Ţinînd cont de situaţie, personal vă cunosc destul de bine, chiar dacă n-am avut legături directe. Fapt care mi-a dat curajul necesar de a mă adresa dumneavoastră, pentru serviciul mai sus amintit.

Figura lui continuă să exprime nemulţumirea, însă acuma Savov tace.

— Serviciul pe care vi-l solicit este extrem de neînsemnat, şi n-are să vă coste nimic. După cîte am înţeles, îl cunoaşteţi suficient de bine pe Boris Raev...

— S-admitem că-l cunosc.

— În acest caz, aş vrea dîn partea dumneavoastră o informare mai serioasă despre unele detalii referitoare la caracterul şi viaţa lui Raev.

— Aşa ceva nu-i posibil, – răspunde calm, dar categoric, oaspetele. – Va trebui să vă căutaţi o altă sursă de informaţii.

— Dacă va fi nevoie, am să caut. Însă nu ştiu ce o să faci dumneata.

— Îmi iau pălăria şi plec. Iar cînd ajung acasă, n-am să pierd ocazia de a-l suna pe domnul consilier comercial şi să-mi exprim părerea despre capcana ce mi s-a organizat în camera sa de primiri.

— Scuză-mă, dar aici nu-i vorba de nici o capcană. Vei da de capcană, abia cînd ai să ajungi acasă.

Musafirul îmi aruncă o privire fugară şi mirată.

— Pentru că nu ştiu dacă eşti conştient, dar cînd ai sf intri în casă, vei fi deja aşteptat de nerăbdătoarele organe ale miliţiei.

— Interesant. Şi pentru care motiv?

— Ai tot dreptul să formulezi astfel întrebarea, deoarece motive există, intr-adevăr, mai multe. Dar pentru a nu ne cufunda prea mult

în trecut, am să-l amintesc pe cel mai recent, ca dată, sperînd că se va dovedi demn de atenţie. La ultimul dumitale voiaj în ţara noastră, domnule Savov, ai încheiat un contract de mare anvergură cu firma „Minerva". Un contract extrem de avantajos pentri ,,Minerva“, şi nu atît de profitabil pentru ţara dumitale. Enigmatic, nu-i aşa? Şi totuşi nu-i chiar deosebit de enigmatic, pentru dumneata şi pentru mine, care cunoaştem că secretul acestui contract se ascunde în frumosul dar pe care ţi l-a făcut firma, şi încă sub banala formă a unui pachet de bancnote...

— Să nu vă imaginaţi că organele noastre de stat vor lua în serios asemenea legende, – declară musafirul meu, uşor dispreţuitor.

— ...legende – în nici un caz. Dar fapte —- cu siguranţă. Crezi c-ai operat suficient de abil, atunci cînd ai refuzat cecul şi ai primit suma în numerar, ca să nu existe documente că te-au corupt? Numai că darurile „Minervei", în toate cazurile, sînt excelent susţinute de documente, domnule Savov. În primul rînd, tratativele dumitale personale, înregistrate pe bandă de magnetofon. Mai există şi documentul depunerii pe care ai efectuat-o la „Creditul Elveţian". Deoarece, deşi băncile elveţiene, în general, sînt extrem de discrete, nu pot totuşi refuza anumite servicii unor clienţi de talia „Minervei".

— Vă acordaţi, atît dumneavoastră, cît şi institutelor pe care le serviţi, un certificat întru totul deosebit, – pronunţă dispreţuitor musafirul meu.

— Ştii, noi n-am jinduit niciodată la rangul de sfinţi în lumea asta păcătoasă. Nădăjduiesc că nici dumneata n-ai asemenea pretenţii...

— Bine, – dă Savov din cap resemnat. – Recunosc că sînteţi mai tari. Totuşi asta nu înseamnă, cîtuşi de puţin, că trebuie să fiţi arogant şi, mai ales, naiv. În general, aveţi vreo idee despre ce fel de om e Boris Raev?

— Mult prea vagă, – recunosc eu. – Şi tocmai de aceea te rugăm să ne completezi cunoştinţele.

— Numai că n-am posibilitatea să vă satisfac rugămintea, – răspunde Savov iritat. – Şi chiar dacă aş fi în stare, nu ştiu dacă informaţiile mele v-ar putea fi de vreun folos.

— Lasă problema asta pe seama noastră.

— Ascultaţi-mă, domnule, nu-s copil şi înţeleg de ce vă interesează Raev, deoarece îi cunosc excelent atribuţiile şi funcţiile. De data asta însă, mâinile dumneavoastră se vor dovedi prea scurte. Dacă realmente doriţi un serviciu din partea mea, ascultaţi-mi avertismentul: nu vă încurcaţi cu omul. ăsta, pentru că n-o să reuşiţi nimic.

— Posibil să nu fii copil, domnule Savov, însă nu eşti nici atît de perspicace, pe cît îţi imaginezi. Şi întru-cît mă provoci cu reflecţiile dumitale, am să-mi permit o dezvăluire pe. care nu sînt dator s-o fac:

n-avem deloc intenţia să procedăm cu Raev, aşa cum... am procedat cu dumneata. În linii mari, nu intenţionăm să alergăm după serviciile lui Raev. Dar individul este un specialist în domeniul său. Iar eu am misiunea să culeg informaţii despre asemenea specialişti reputaţi, avînd în vedere unele obiective mult mai depărtate. Asta-i totul, înţelegi, totul! Informaţiile-mi sînt necesare, nu omul.

Savov mă ascultă atent, fără să ia în seamă tonul aproape grobian. Şi cuvintele mele, pesemne, îl mai liniştesc.

-— Dar cunosc foarte puţine lucruri despre Raev.

— Aţi fost colegi în şcoală şi prieteni.

— Prieteni e prea mult spus. Cu ani în urmă am fost, intr-adevăr, oarecum amici, dar după aceea drumurile noastre s-au despărţit.

— Bine, o să-mi spui atunci ce şi cît anume ştii. Iar dacă apreciem că nu-i suficient, ai să faci un efort şi vei alcătui o informare mai detaliată.

— Ca mîine-poimîine să mă pomenesc amestecat în cine ştie ce proces...

— Scuză-mă, dar realmente începi să mă enervezi! Nu va avea loc nici un fel de proces, pentru simplul motiv că: nu va exista, din partea noastră, nici o acţiune, ţi-e clar? Întreaga operaţie se va rezuma la informaţiile de care avem nevoie, şi pe care mi le vei furniza dumneata, urmînd ca eu să le transmit mai departe. E limpede?

Savov nu răspunde, însă pe chipul său apar iarăşi semne de liniştire. Şi ca să-l liniştesc complet, adaug:

— În afară de asta, ţin să-ţi declar că, după ce primesc informaţia respectivă, uit de dumneata pentru totdeauna. Şi să mă uiţi şi dumneata, dacă-i posibil. Şi fii sigur că traiectoriile noastre nu se vor mai încrucişa niciodată. Iar acum, povesteşte-mi ce ştii.

„Profesoara n-o să-ţi servească la nimic. Numai dacă nu ţii să înveţi limba bulgară. „Să-nvăţ bulgăreşte? E ultimul lucru la care m-aş fi putut gîndi. Şi totuşi, astăzi, am pentru a doua oară lecţie de bulgară cu această doamnă. Pentru că nu-mi place să mă-ncred în aprecieri străine, inclusiv cele ale adjunctului.

Fix la ora cinci, boxerul la pensie o introduce pe doamnă în biroul meu, îi ia pardesiul şi ne lasă singuri. Acest tete-â-tete nu ascunde riscuri pentru nici unul din noi doi. Profesoara a depăşit de multă vreme vîrsta nebuniilor amoroase, iar eu am evitat totdeauna, chiar de la bun început, un scandal inutil.

Lecţia se rezumă la repetarea şi memorarea cîtorva cuvinte din cele mai elementare, şi trebuie să dureze două ceasuri academice, sau, mai pe limba oamenilor de rînd, o oră şi jumătate. Însă lecţia nu ne răpeşte mai mult de treizeci de minute, deoarece utilizez timpul rămas pentru conversaţie liberă, în limba mea maternă. Profesoara, care

posedă deja suficientă experienţă ca să nu se aştepte la un succes spectaculos din partea unui elev de soiul meu, mă acompaniază cu plăcere la pălăvrăgeală.

În ciuda părului cărunt şi a ochilor obosiţi, este o femeie plăcută şi o interlocutoare amuzantă, dacă excludem faptul că posedă cunoştinţe despre literatura ţării mele natale mult mai serioase decît mine. Ultimul amănunt mă obligă să fiu atent, şi trebuie să depun eforturi, pentru a nu-mi afişa cu exagerare ignoranţa care-mi este extrem de caracteristică şi absolut improprie unui consilier cultural.

Las conversaţia să decurgă liber, fără să apăs exagerat pedala şi fără să abordez teme personale. În momentul de faţă, cel mai important este s-o îndemn pe profesoară să se deconecteze, să uite de eventualele suspiciuni şi, în general, să flecărească în faţa mea. Aşa că o urmez fără obiecţii în mica ei excursie literară, iar apoi fac cunoştinţă cu preocupările ei materne, care se învîrt în jurul balului absolvenţilor de la liceul unde studiază fiica ei. După aceea îi ascult opiniile despre vanitatea tinerilor şi, îndeobşte, despre vanitate ca atare, pînă în clipa cînd, în sfîrşit, doamna se sesizează de obligaţiile sale profesionale şi grăieşte pe un ton didactic, ca un autentic dascăl:

— Am impresia că mă îndemnaţi să vorbesc despre indiferent ce, numai să evitaţi lecţia. Doriţi în mod serios să învăţaţi limba bulgară?

— Absolut serios, – îi răspund eu, în timp ce mă uit la ea cu privirea mea scăldată de sinceritate. – Mi-e teamă însă că va fi tare greu.

— Dacă doriţi s-o învăţaţi corect, va fi, intr-adevăr, dificil. Din păcate, ne deosebim de dumneavoastră foarte mult, atît în privinţa limbii, cît şi chiar în ce priveşte felul de gîndire.

— Am impresia că, pretutindeni în lume, oamenii care gîndesc logic sînt identici şi în sistemul de raţionare.

— Vai, aici nu-i vorba de logică. Logica-i doar un schelet brut, în vreme ce gîndirea e plină de nuanţe. Este influenţată de emoţii, de relaţiile stabilite, de tradiţii, de o mulţime de alte elemente.

— Posibil. Nu sînt psiholog. Şi totuşi, cînd stau cu dumneavoastră de vorbă, nu sesizez că gîndim diferit.

— Da, însă nu uitaţi că abordăm teme absolut elementare şi cu totul banale, – îmi aminteşte această doamnă cu părul alb şi frumos.

„Dacă totul decurge normal, n-ar fi de mirare să trecem şi la teme mai interesante” – îi răspund eu mental, – în timp ce rostesc cu glas tare:

— Era să uit. Data trecută am adus vorba despre vreo doi sau trei scriitori de-ai noştri... l-am căutat aici, printre rezervele mele de cărţi, şi mi-ar face plăcere dacă aţi accepta volumele astea.

— Cît sînteţi de amabil! – exclamă femeia la vederea cărţilor ambalate cu grijă. Dar după aceea se trezeşte suspiciunea în sufletul

ei, şi adaugă şovăitoare: – însă,nu ştiu dacă se cuvine să primesc un asemenea dar...

— Dar? Câteva jalnice cărţi? E posibil oare să acordăm atenţie unor fleacuri?

— Mă ispitiţi, – surîde doamna. – Într-adevăr, autorii aceştia mă interesează...

Şi, bineînţeles, doamna primeşte cărţile, sau, mai curând, îmi permite să le înmânez boxerului pensionar, ca să le ducă la maşină. Ne despărţim ca doi buni prieteni, care au să-şi mai spună încă o mulţime cîe lucruri.

— Astăzi e ziua dumitale! – mă înştiinţează Mary, în timp ce pătrunde în biroul meu, îndată după plecarea profesoarei.

— Ziua mea?

— Ei, da. Mai înainte era ziua predecesorului dumitale, aşa că prin moştenire îţi revine. Bineînţeles, luîndu-se în consideraţie absenţa soţiei, nimeni nu-ţi pretinde în. momentul de faţă să ne inviţi la dumneata acasă. Nimeni, cu excepţia mea.

— Perfect. Eşti invitata mea.

— Ah, nu. Astăzi e un timp prea frumos ca să ne-nchidem într-un apartament. Du-mă la munte.

Transportul este asigurat de minuscula ei maşină sport, ceea ce ne scuteşte de necesitatea ca Andrei să fie martor. Destinaţia poartă numele de Podurile de Aur. E de la sine înţeles ca podurile să nu fie de aur, însă faptul că lipsesc cu desăvîrşire, asta-i o adevărată enigmă. Cînd ajungem, muntele-i deja învăluit în beznă. Doar cîteva becuri, în jurul restaurantului, aruncă o lumină palidă asupra meselor goale. Nici înăuntru nu sînt prea mulţi vizitatori, aşa că luăm loc într-o încăpere aproape separată, la etajul al doilea, cu un geamlîc imens, oferindu-ne o privelişte panoramică a neţărmuritelor întunecimi ale nopţii.

— Ce mai e nou în lumea bîrfelor? – întreb, după ce mi-am astîmpărat parţial foamea, cu un file de viţel.

— Că soţia te-a părăsit definitiv, iar eu m-am lipit de dumneata, urmărind să-ţi rămîn agăţată de gît toată viaţa. – Secretara gustă niţel vin şi adaugă: – Referitor la primul punct nu pot spune nimic, dar în privinţa celui de al doilea vreau să te liniştesc: nu mă bîntuie deloc intenţia să mă agăţ de gîtul cuiva, indiferent cine ar fi. îmi place la nebunie viaţa de celibatară.

— Dar cine-i autorul bîrfelor? Adam sau doamna sa?

— Despre dînsa nu doresc, cîtuşi de puţin, să spun ceva de bine. Însă Adam nu-i un intrigant.

— Te cred. Deşi primele bîrfe, la adresa mea, au fost lansate anume de ei.

— Adam nu-i intrigant, – repetă Mary. – După cum singur te-ai exprimat, e pur şi simplu un comunicativ. Puţinul material pe care l-a relatat despre dumneata se rezumă la unul sau două fapte pe marginea transferului aici. Doar atît, .dar şi-aşa ar fi ajuns la urechile noastre.

— Bine, bine, – îngîn eu blajin. – Am şi remarcat slăbiciunea ta pentru frumosul nostru cavaler. Îl fixezi în aşa hal încit mi-e teamă ca nevastă-sa să nu se repeadă cumva la tine şi să-ţi pulverizeze minunata coafură cu whiskyul din pahar.

— Dar pe cine ai vrea să fixez? Pe adjunctul dumitale? Şi, ca să fiu şi mai explicită, ce anume să fixez la el? Maxilarul care îi seamănă c-un bocanc, sau ochii vitroşi?

— Ai putea să-ţi aţinteşti privirile asupra lui Frank, prietenul tău....

— Frank e atît de atrofiat din pricina alcoolului, încît aproape că şi-a pierdut atracţia pentru sex. Şi dacă încep sa-I fixez, e în stare să-şi imagineze că nu-i ceva în regulă cu costumul lui. Şi-n afară de asta, m-am plictisit îngrozitor de mutra individului ăsta.

— Regret, pentru dumneata, că singurul obiectiv interesant a fost deja ocupat. Iar doamna Adam n-are aspectul unei femei dispuse să-şi cedeze jucăria fără luptă.

— Iar eu n-am intenţia, cîtuşi de puţin, să port vreo luptă. Şi, în general, pentru informarea dumitale, chiar dacă-l fixez uneori pe Adam de la distanţă, n-am nici cea mai infimă dorinţă să-l examinez mai îndeaproape.

— Vorbeşti serios, sau vrei doar să ilustrezi proverbul cu strugurii prea acri?

— Nu-i proverb, ci basm, – mă corectează pedant Mary, – Basm pe care n-am de gînd să-l ilustrez.

Îşi aprinde o ţigară, trage din ea şi, ca de obicei, eliberează două firicele de fum pe nările năsucului cîrn.

— Mi-e şi teamă să privesc de aproape, nu-nţelegi? Deoarece atunci cînd priveşti de aproape un bărbat simpatic, adeseori descoperi un nemernic de duzină. Prefer să-mi păstrez iluziile, cît mai îndelung.

— E clar, – aprob eu. – Pentru a nu-ţi pierde iluziile, te delectezi cu Adam de la distanţă. Iar ca să-ţi confirmi teoria cu nemernicii, te uiţi la mine.

— Absolut deloc. Căci reprezinţi cu totul altceva. Nici nu ştiu dacă ai fi în stare să-mi faci rău.

— Pentru că sînt inofensiv? Sau pentru că nu-ţi plac indivizi de teapa mea?

— Optez, mai curînd, pentru varianta a doua... Deşi asemenea lucruri nu se spun unui şef...

— în clipa asta, n-ai nici un şef în faţă.

— Nu te considera jignit, însă aparţii acelei categorii de oameni care nu mă atrag în mod deosebit, pentru simplul motiv că-mi pot

oferi doar lucruri pe care, şi fără asta, le am din belşug. Porţi în fiinţa dumitale un fel de apăsare, sau ceva ascuns, sau închis... nu ştiu cum să mă exprim, fiindcă-i vorba de nuanţe... dar, în orice caz, nu eşti un caracter vesel, deschis şi uşor, care m-ar putea fermeca spontan.

— Genul acesta-i ilustrat doar de un singur bărbat, – ridic, neajutorat, din umeri. – Strălucitorul Adam.

— De ce numai unul? Există mai mulţi. Fostul meu bărbat aparţinea şi el aceleiaşi categorii.

— I-am auzit doar numele. Nu-l cunosc şi n-am idee ce s-a întîmplat cu el.

— Ce putea să se întîmple? Pînă şi în momentul de faţă, tot şef de birou este. Avea o dorinţă imensă, să avanseze... Dar n-a ajuns mai mult decît şef de birou..: Iar, de fapt, chiar şi postul acesta, mi-l datorează tot mie...

În această clipă, în încăpere se iveşte chelnerul, care nu ştiu din ce pricină şi-a amintit de existenţa noastră. Spune ceva, iar secretara mea mă întreabă:

— Mai doreşti ceva?

— Cafea. Dar dumneata?

— Aş bea un coniac... e suficient dacă mă acompaniezi.

Dau din cap în semn de aprobare, deşi n-am poftă de băutură. Mary însă, ca întotdeauna, are. Dăduse gata sticla cu vin aproape singură, fără să mai vorbim de ţuica de Ia aperitiv. Se află într-o stare euforică, pusă pe pălăvrăgeală, fără să fie ameţită, stare pe care o cunosc mai de mult.

Priveşte prin geamlâc la conturul tuciuriu al muntelui, abia perceptibil pe fondul întunecat al bolţii cerului, iar eu mă uit la ea şi gândesc că-i realmente o femeie frumoasă, în ciuda faptului că nu se mai .află la cea mai fragedă tinereţe. Dacă n-aş fi avut o secretară de rasă, ar fi trebuit să mi-o comand, pentru că, neavând o femeie lîngă tine, începi să gîndeşit la femei mai mult decît e necesar, şi asta te împiedică să-ţi îndeplineşti munca în condiţii optime.

— Înseamnă că eşti o persoană influentă, de vreme ce i-ai asigurat soţului avansarea... – îmi trece prin cap să observ, după ce cafeaua şi coniacul au fost servite.

— Câtuşi de puţin. Totuşi o singură dată am fost şi eu influentă... Şi asta la modul cel mai banal în care poate fi o femeie.

— Un mic flirt la nivelul conducerii…

Mary soarbe o înghiţitură de cafea şi adaugă, pentru gust, încă o duşcă de coniac. îi ofer o ţigară şi ţăcănesc din brichetă.

— În realitate, conducerea flirta cu mine... Eram la o misiune diplomatică de dimensiuni respectabile, nu ca asta de aici, iar la misiunile de soiul acesta oamenii se comportă mai elegant, bîrfelile sînt mai reduse. Conducătorul în cauză începuse să se poarte atât de

liber cu mine, încit pînă şi soţul meu remarcase.

— Şeful şi-a pus ochii pe tine, – îmi spuse el într-o seară.

— Mi-a propus chiar şi o plimbare în afara oraşului. Cică ştie un local unde se prepară nişte păstrăvi extraordinari... Ce zici de păstrăvi?

— N-am să intru în panică din pricina păstrăvilor, – rîse el. – Tu ştii cum să te comporţi şi am toată încrederea în tine. Deci n-ar fi inutilă o plimbare, mai ales dacă reuşeşit să-l convingi pe bătrînul satir să-mi dea pe mînă întreg serviciul.

Dacă mi-ar fi tras o palmă, pesemne c-aş fi rămas mai puţin uluită. Pentru că basmele astea cu încrederea şi buna mea comportare nu erau altceva decît obişnuitul bir al convenienţelor. De fapt, bărbatu-meu mă arunca pur şi simplu, în braţele şefului, spre a-şi. asigura o jalnică avansare în funcţie. Pînă atunci îi iertasem o mulţime de păcate, şi faptul că prefera să joace poker decît să stea cu mine, şi vizitele sale prin paturi străine, dar murdăria asta nu i-am mai putut-o ierta...

— Totuşi te-ai arătat generoasă cu el.

— N-am făcut-o din generozitate, ci din ură. Satirul nu era chiar atît de bătrîn, iar în anumite probleme chiar il depăşea pe bărbatu-meu. Deoarece excursia cu păstrăvi îi plăcu, dori s-o repete, iar eu am fost de acord. Şi-am început să ne întîlnim prin mari restaurante şi baruri celebre, ceea ce-a îngăduit gurilor rele să intre în. acţiune, după cum era şi natural.

— Trebuie să-ncetezi odată! – îmi declară enervat, într-o bună zi, bărbatu-meu.

— Numai pentru tine o fac, – i-am răspuns eu, – Trebuie, să te consolidezi cît mai zdravăn în postul cel nou, dragule.

Îmi băteam joc de el, şi nimic mai mult, iar el ştia asta. însă tăcea. Poate -din cauză că-şi închipuia intr-adevăr că, retrăgîndu-mă din viaţa satirului, tocmai în momentul acela, s-ar fi putut recurge la represalii. Dealtfel, căsătoria noastră deveni întru totul formală, pînă ce, în cele din urmă, hotărîrăm s-o întrerupem.

Mary revine iarăşi asupra consumaţiei, neglijînd de astă dată cafeaua lipsită de gust şi manifestînd o vădită bunăvoinţă numai faţă de coniac. Apoi îşi aţinteşte privirea distrată în spaţiu şi rosteşte ca pentru sine:

— Altminteri era băiat bun... Vesel, comunicativ, ceea ce se cheamă îndeobşte „suflet ales“... Luminos...

— Totuşi povestea asta nu te-mpiedică să mai ai slăbiciuni pentru acest tip de oameni.

— Ei da, fiindcă reprezintă opusul a ceea ce sînt eu. – îşi dă gata coniacul şi zice brusc: – Poate ar trebui să ne ridicăm...

— Depinde numai de tine.

Pe drum, la înapoiere, Mary tace un anumit timp, preocupată numai de îndeletnicirile ei de şofer şl probabil obosită de monologul de la masă.

Maşina coboară lent panta muntelui, trece pe sub bolţile întunecate ale pădurii şi iese iarăşi la lumină. În faţa noastră, cînd se năpustesc masele sumbre ale tufişurilor, cînd ni se dezvăluie valea presărată cu sclipirea miilor de lumini ale oraşului.

— Ce frumos... – şopteşte ca pentru sine secretara, în vreme ce-şi ia mîna de pe volan şi-mi arată priveliştea.

— Ce anume-i frumos? – întreb stăpînit de o frică tulbure, căci ne-am putea abate din şosea, pomenindu-ne în beznă. Sistemul de şofare al femeilor, cu această gesticulaţie a mâinilor, nu mi-a inspirat niciodată încredere.

— Panorama de jos, această constelaţie de luminiţe paşnice...

— Fiecare oraş arată astfel, privit de la înălţime.

— Uneori mă-ntreb ce căutăm aici... – continuă Mary, vorbind iarăşi pentru sine, fără să mă asculte. – De ce ne-am vîrît în oraşul ăsta... de ce complotăm împotriva vieţii liniştite a acestor oameni... de ce nu mergem pe drumul nostru, de ce nu ne vedem de treabă...

— Păi tocmai asta-i treaba noastră.

— Taci. Eşti groaznic, cu aroganţa asta.

Şi, în sfîrşit, cuprinde zdravăn volanul, cu amîndouă mîinile. Astfel, spaima prăpastiei mă părăseşte şi mă tolănesc destins pe banchetă.

CAPITOLUL V

Cînd am sosit era începutul lui martie, iar acum sîntem la sfîrşitul lui aprilie şi e foarte greu de vorbit despre vreo schimbare, cel puţin în ce priveşte activitatea noastră. Pentru unul ca mine, două luni sînt suficiente ca noul să se transforme într-o banală zi de lucru bine organizată. Trei după-amieze pe săptămână sînt consacrate studiului lipsit de perspective al limbii bulgare, trei seri le petrec în cercul prietenesc al colegilor, iar trei nopţi le sacrific pe altarul dragostei, sau, exprimîndu-mă grobian, le pierd în compania lui Mary.

Restul timpului – activitate. Ieşirile şi întîlnirile cu reprezentanţii culturii locale sînt reduse la minimum, şi tare mi-e teamă că vor fi sistate cu totul, datorită deplinei lor sterilităţi. Supravegherea celor care sosesc şi care pleacă, cel puţin in momentul actual, nu dă nici un rezultat care ar merita să fie considerat notabil. Trei convorbiri, cu trei persoane, figurind drept cadre ale agenturii noastre, şi un contact indirect cu Bătrînul, ajutorul nostru cel mai important – toate acestea doar cît să mă convingă că rămăşiţele reţelei, deşi sînt absolut inutile, mai există încă. Punerea mea la curent, în detaliu, cu informaţii

extrem de puţin interesante, aflate la arhiva secretariatului. Dezbaterea vreunei probleme cu antipaticul adjunct. Şi meditaţii profunde asupra unicei posibilităţi serioase în momentul de faţă: Boris Raev.

Nu sînt optimist ca Adam, nici pesimist ca Mary. Şi una şi alta sînt o prostie. Eu reprezint o maşină de calcul. Iar în calculatoare nu se programează stări sufleteşti. Şi. cu capacitatea mea de maşină de calcul, am estimat că în clipa de faţă, dar poate şi peste o foarte îndelungată perioadă, Boris Raev e singurul în stare să mă ajute la depăşirea unor eventuale succese nesemnificative, este unica mea şansă de ieşire la suprafaţă, de reabilitare, dacă nu chiar şi de triumf. De aceea calculez cu atenţie toate combinaţiile posibile şi le prelucrez răbdător, pe fiecare în parte, deşi acum nu mă aflu în posesia unei documentări suficiente.

Informaţiile sînt insuficiente, însă astăzi voi participa la o recepţie şi poate că atmosfera de acolo, mai intimă, îmi va permite satisfacerea setei de cunoaştere. Aceasta sete de cunoaştere care, de la facerea lumii, împinge universul înainte şi care-i cauza tuturor catastrofelor lui.

Recepţia începe la şase fix. Apar în saloanele pe jumătate goale doar peste eîteva minute, deoarece vreau să evit aglomeraţia şi să schimb două vorbe cu un coleg.

— Cel mai bine ar fi să treci imediat dincolo. – mă consiliază în şoaptă colegul, după ce ne strîngem mîinile. – Numaidecât'ce se iveşte omul dumitale, ţi-l şi aduc.

Execut sfatul şi intru după ghid într-un culoar, iar de acolo într-o încăpere care, probabil, serveşte drept sală de primire în timpul orelor de serviciu.

— N-o să te deranjeze nimeni, dar, pentru orice eventualitate, poţi trage ivărul de la uşă, – îmi explică gazda amabilă, după care dispare.

Nici n-am apucat să-mi fumez ca lumea ţigara, că în încăpere îşi făcu apariţia cunoştinţa mea Savov. Trag ivărul şi-l invit pe noul venit să se odihnească. Apoi mă aşez în faţa lui, scot cît mai indiferent minifonul de bruiaj şi, pentru crearea unei stări de bună dispoziţie, dau drumul delicatei melodii.

— Cred c-am reuşit să aflu tot ce se poate afla pe căile normale, – declară Savov. – Aşa că vă rog să isprăvim cît mai degrabă cu problema asta.

—Fără condiţii prealabile, – i-o tai eu. – Vorbeşte!

— Într-adevăr, nu mai lucrează la comisia de planificare. Acum câteva luni a fost transferat la un alt institut, Şi s-a mai produs o a doua schimbare, de care nu ştiam – a divorţat. A divorţat de vreo doi ani şi locuieşte într-o vilă cu fiică-sa, deoarece apartamentul era al soţiei, care s-a grăbit să se mărite. În afară de astea, nu s-au înregistrat

alte modificări esenţiale în felul său de viaţă. Pe de altă parte, v-am mai povestit ce soi de om e Raev. De acasă la lucru, şi de la lucru acasă. Cu vechii prieteni se află în aceleaşi relaţii, aşa cum le are şi cu mine. Principalele legături sînt cele de la serviciu. A rămas uimit de vizita mea, dar i s-a risipit imediat mirarea, îndată ce şi-a dat seama că venisem pentru o intervenţie. În schimb, şi-a manifestat nemulţumirea.

Savov continuă încă o bucată de vreme în acelaşi spirit, timp în care-mi transmise o sumedenie de lucruri inutile, interesante doar pe ici, pe colo. Îl ascult răbdător pînă la capăt, după care trec la problemă. Ceea ce nu-i chiar atît de uşor, deoarece trebuie să aflu în aşa fel detaliile care mă interesează, încît nici Savov să nu-şi dea seama că acestea mă preocupă în mod special. Detalii nesemnificative; de exemplu, dacă Raev lucrează acasă cu dosare de la serviciu, unde se află vila despre care pomenise, cum sînt distribuite încăperile şi care-i itinerarul proprietarului ei.

— Bine, – răsuflu eu, după ce se încheie jocul de-a întrebarea şi răspunsul. – Informaţiile-s destul de neconsistente, dar n-am să te mai deranjez.

— Sper să vă ţineţi de cuvînt, – spune Savov şi se ridică.

— Nici o grijă. E suficient, bineînţeles, să ţi-l menţii şi pe al dumitale. Nu ne-am văzut niciodată, şi nici nu ne-am cunoscut.

— Nu-s sinucigaş, nu vă fie teamă, – răspunde musafirul meu, părăsind încăperea.

Aştept să treacă atîta timp, cît să fumez o jumătate de ţigară, după care mă cărăbănesc şi eu. Conform indicaţiilor, mă strecor în culoarul învecinat şi pătrund în saloane, cu aspectul banal al celui care se repezise pînă la toaletă.

Dealtminteri, în clipa aceea adunarea se însufleţise deja, aşa încît nimeni nu-mi remarcă apariţia. Îmbulzeala, ca totdeauna în asemenea ocazii, e concentrată în special în jurul meselor cu gustări. Oamenii care se află îngrămădiţi acolo sînt extrem de împovăraţi, datorită unei probleme ce le depăşeşte puterea de execuţie: să masticheze, să bea şi să pălăvrăgească în acelaşi timp. Bineînţeles, totu-i un sacrilegiu la adresa convenienţelor, deşi e o chestiune de.notorietate că oamenii de societate nu-s obligaţi să respecte convenienţele. E suficient că le-au inventat, de ce să se mai chinuiască şi respectîndu-le.

În jurul bufetului cu băuturi îmbulzeala-i relativ mai redusă. Folosesc situaţia, servindu-mi un pahar cu puţin whisky şi mult sifon.

— Într-adevăr, dumneata eşti o fire extrem de reţinută, – aud, chiar lîngă urechea mea, un plăcut glas feminin.

La sunetul acestui glas molatic, aproape că paralizez interior. Pentru că în împrejurări absolut asemănătoare o cunoscusem pe Helen. Din păcate, sau din fericire, în cazul de faţă nu există această

primejdie. Se constată că în spatele meu se află splendida doamnă Adam, însoţită de bărbatul ei.

— Cu ce să vă servesc? – întreb săritor, deoarece sînt mai aproape de bufet.

— Atunci ia şi pentru noi tot un whisky, dragule, dar să fie cu mai puţină apă, – răspunde Adarn, cu obişnuita sa jovialitate.

După cîtva timp ne retragem într-un colţ, pentru a ne răcori cu băuturile noastre de la gheaţă.

— Dumneata eşti atît de reţinut chiar în toate, domnule Thomas? – îşi continuă cicăleala fermecătoarea soţie a colegului meu.

— Îmi vine greu să răspund, – zic eu, – orice aş spune, ar suna a lăudăroşenie.

Femeia îmi aruncă o privire rapidă, rîde şi conchide:

— Ingenioasă salvare.

După care, trecem la teme mai amuzante, mai exact la bîrfele curente de la ambasadă. În general, compania lor îmi este plăcută, deoarece doamna Adam are un bust splendid, asupra căruia, din cînd în cînd, se poate odihni orice privire obosită de forfota înconjurătoare, iar consilierul e afabil şi spiritual. Cu toate acestea, continui să nutresc o oarecare ură mocnită la adresa personajului, deoarece ştiu prea bine că mă calomniază cu aceeaşi uşurinţă cu care îi ponegreşte şi pe alţii, şi-mi amintesc că el a lansat prima bîrfă pe socoteala mea, fapt pentru care îi datorez cearta cu Helen, întrucît realizez că, dincolo de amabilitatea exterioară pe care mi-o arată, se ascunde dispreţul, atît faţă de profesia pe care o practic, cît şi faţă de provenienţa mea inferioară. Dispreţul impersonal şi organic, al patronului faţă de slugă.

Abia se poate deduce că sîntem la sfîrşitui lui aprilie, dacă judecăm după splendida perspectivă ce mi se oferă privirii de la ferestra biroului meu. Pesemne şi adjunctul ajunge la aceeaşi concluzie, deoarece după ce contemplă un anumit timp tencuiala coşcovită a calcanului, decide să-şi abandoneze punctul de observaţie şi să se aşeze pe biroul meu.

— Ia loc, dragule, nu te surmena, – îngăim eu, fiindcă nu-mi place să-mi stea cineva proţăpit pe cap.

Adjunctul se aşază supus, în vreme ce eu continui să studiez tabelul centralizator al persoanelor intrate în ţară, sau care aşteaptă vize de plecare.

-— Ăsta, de-aici, care doreşte să plece, pentru a-şi încasa moştenirea, s-ar putea să reprezinte un oarecare interes. Trimite-mi-l, cînd apare.

Restitui tabelul, şi-l întreb:

— Îţi aduci aminte de cele două probleme, despre care am vorbit cîndva, mai demult: precizarea obiectivului şi depistarea unui drum

pentru a ajunge la ei? Ei, bine prima s-a şi îndeplinit – persoana există. Cît priveşte a doua problemă, mă bizui pe-ajutorul dumitale.

— Uşor de spus, -— răspunde acru adjunctul. – Agentura noastră-i aproape pustie. Iar dacă cineva n-a fost demascat, stai şi te întrebi: de ce nu-i demascat?

Se uită la mine, sincer plictisit şi mi-o trînteşte:

— Îţi spun deschis, detest să lucrez într-o ţară ca asta. Am activat în condiţii mai grele, în America de Sud, şi m-aş duce bucuros, din nou, în vreuna din acele republici, unde în fiece clipă poţi fi expulzat sau lichidat în mod violent. În general, sînt gata la orice, crede-mă, numai să nu agonizez aici...

— Agonizezi?

— Dar dumneata, ce, te afli în culmea fericirii? Mai întîi te pun în gips, iar după aceea îţi comandă: „Ia să vedem acum, cum te descurci cu dansurile moderne?“.

— E ceva adevăr în spusele dumitale, – îl aprob eu. – Hai să nu deviem, rătăcindu-ne în destăinuiri sentimentale. Mai bine să ne-nţelegem, şi am să-ţi explic cum am rezolvat prima problemă, iar apoi ai să-mi spui cum crezi c-o putem rezolva pe cea de a doua... Deci, obiectivul este Boris Raev...

Extrag din sertar o fotografie, nu prea mare, de amator şi i-o arunc adjunctului meu.

— Fizionomia mi-e necunoscută, – constată el, în vreme ce studiază imaginea. – Numele însă, bineînţeles că-l cunosc.

— În cazul acesta, consider că ştii şi ce anume post ocupă... precum şi faptul că are în mâinile lui tocmai unele din documentele care ne interesează în mod special.

— Asta nu-i greu de ghicit. Şi altceva?

— Ne interesează şi acest „altceva": lucrează şi acasă; cu o serie de dosare, sau măcar cu însemnări extrase din acestea. De obicei, în anumite zile, în vila lui se află unele fragmente din ceea ce ne interesează. Iar fragmentele, după cum ştii, ne pot da o idee despre întreg,

— Într-adevăr, un amănunt extrem de util, – recunoaşte adjunctul.

Îşi coboară pleoapele şi capătă expresia aceea, lejer somnolentă, care, în privinţa lui, denotă o stare de cugetare profundă.

— Nu întreb de viciile sale evidente, căci un om care ocupă un post ca al lui nu-şi poate îngădui să aibă vicii vizibile. Care sînt însă cele latente? Bea pe ascuns? Visează tinere în poziţii obscene?

— N-am idee ce anume visează, dar este inutil să investighezi pe linia asta.

— Vreo ambiţie maladivă? Rapacitate?

— Lasă, dragă! Nu-ţi extenua inutil creierul. De fapt; persoana lui Raev, în linii mari, nu intră în calculele mele.

— Atunci care-i obiectivul despre care mi-ai vorbit? – rânjeşte el indispus. – Sau ai de gînd să organizezi cambriolarea vilei?

— Nu organizez prostii de soiul ăsta. Deşi ai sesizat ceva, care se apropie de adevăr...

Ziua de lucru s-a terminat, şi am isprăvit şi cu lecţia curentă de bulgară. Acum mă odihnesc, eliberat de ambele poveri, şi stau cu picioarele pe birou, pe jumătate tolănit în scaun. Ochii îmi privesc distraţi la un colier femeiesc de aur, care-mi atîrnă pe nună, însă mintea îmi umblă aiurea.

Mary se iveşte brusc în birou, conform procedeului ei obişnuit de-a bate la uşă, simultan cu intrarea în încăpere.

— Astăzi e ziua dumitale, – îmi aminteşte ea. Apoi observă colierul şi exclamă cu o prefăcută emoţie: – Ah, mi-ai pregătit un dar!

— Regret, dar nu-i decît o rechizită de serviciu, – o informez eu, în vreme ce mă joc mai departe cu bijuteria. – O pregătisem pentru scumpa mea profesoară de bulgară, sau, mai curînd, pentru fiica ei, care-i în ajunul balului de absolvire a liceului...

-— Însă, în ultima clipă, ţi-a părut rău s-o dăruieşti.

— N-ai ghicit. I-am oferit-o, dar profesoara m-a refuzat. Iţi poţi imagina?

— Da. îmi închipui perfect situaţia dumitale idioată... Te credeam mai prudent şi mai plin de tact, şefule.

— Dar, ascultă-mă, de cîteva ori i-am dăruit cărţi şi le-a primit. În afară de asta, alaltăieri mi-a vorbit singură despre capriciul fiică-sii şi de amărăciunea ei că nu-i poate intra în voie. „Copiii ăştia nu ştiu ce vor, – îmi zice ea, – de unde să-i găsesc un lanţ de aur cu pandantiv?“. Atunci explică-mi, de ce se mai apucă o femeie să mi se vaiete, din pricina unor astfel de probleme, dacă nu pentru a-mi da de înţeles că aşteaptă un ajutor din partea mea?

— Aşa se întîmplă, cînd cauţi instigări ascunse dincolo de cuvintele oamenilor...

— Şi ca o culme, îmi mai înscenează şi o atitudine da superioritate! „Nu sînt obişnuită, — zice, – să accept bijuterii... Şi sînt prea în vîrsta, ca să-mi schimb deprinderile!“.

— Da, îmi imaginez situaţia dumitale idioată, – repetă Mary.

— Nu situaţia mea era idioată, ci a femeii ăsteia. Nişte fanatici... Oameni lipsiţi de simţul valorii reale a lucrurilor...

— Valoarea aceasta poate fi diferită, pentru oameni, diferiţi.

— Scuză-mă, dar cursul aurului e acelaşi pe tot globul. Şi, din cîte ştiu, în ultima vreme nu s-a prea schimbat.

— Numai că alte lucruri s-au schimbat. Şi nu în ultima vreme, ci foarte de demult. Astăzi nu mai poţi cumpăra oamenii, aşa cum procedau bunicii, cînd obţineau sclavi în schimbul unor zdrăngănele şi

mărgele.

— Nici n-am avut intenţia s-o cumpăr. Pur şi simplu mă gîndeam să-i ofer cadoul, ca un mic serviciu.

— Ca, ulterior, să-i soliciţi un alt mic serviciu.

— Nu-i neapărat necesar. Cel puţin, pînă la momentul respectiv, nici nu m-am gîndit la această posibilitate.

— Te cred. Însă acest „cel puţin, pînă la momentul respectiv" nu sună prea liniştitor.

— Lasă-te de analize. Dumneata, personal, n-ai fi acceptat un asemenea dar? – o întreb, în timp ce legăn bijuteria petrecută pe mîna mea.

— Dă-mi-o, s-o văd...

Secretara ia colierul, îl cercetează la repezeală şi constată:

— E de aur, într-adevăr... deşi e dintr-un metal standard.

— Standard sau. nu, însă nu l-ai fi refuzat, nu-i aşa? – o întreb, în vreme ce-mi iau colierul înapoi.

— Depinde de ce mi-ai fi cerut în schimb. Dumneata ai fi de acord să-ţi ucizi tatăl, în schimbul unei sume convenabile?

— L-aş ucide pe taică-meu şi gratis. Ne-a părăsit acum douăzeci de ani şi a dispărut, ca să nu fie nevoit să plătească pensie alimentară.

— Eşti un caz dificil... Dar dacă, să zicem, ţi s-ar propune s-o jefuieşti pe mama dumitale?

— Aş trece imediat la acţiune. Din păcate însă, ea mă jefuieşte. În ultima ei scrisoare, iarăşi îmi cere bani. Dealtfel, cum văd o scrisoare de la dînsa, ştiu totdeauna despre ce-mi scrie, şi fără s-o mai deschid.

— Da, eşti intr-adevăr un caz dificil... – oftează Mary. – De aceea nu poţi înţelege atitudinea copilului faţă de mamă. Iar pentru oamenii aceştia înapoiaţi, de aici, imaginează-ţi că patria continuă să fie considerată tot mamă.

— Mamă... prostii... Fanatism neghiob, şi nimic altceva... Profesoara mă prevenise deja, fără să fie pe deplin conştientă ce avansează. „Ne deosebim de dumneavoastră foarte mult, – zicea ea, – atît în privinţa limbii, cît şi chiar în ce priveşte felul de gîndire“.

— Precisă formulare!

— Nu neg. Fapt e că fanaticii ăştia văd lucrurile altfel decît le-ar vedea un om cu raţiune.

Deschid sertarul biroului şi-arunc înăuntru bijuteria. Însă înainte de a-l încuia, îmi dă prin minte o idee.

— De fapt, dacă-ţi place, aş putea să ţi-o dăruiesc..7

— Lasă. Ţi-am mai spus doar: e mult prea comună pentru gustul meu.

Ar fi trebuit să i-o ofer mai devreme. Dar din moment ce nu o făcusem mai bine aş fi tăcut din gură. Însă atunci cînd încurci ceva şi doreşti să repari lucrurile, le încurci totdeauna şi mai rău; uite aşa se-ntîmplă.

— Ar fi preferabil să mă duci undeva, să cinăm, – propune Mary cu mult tact, spre a mă scoate din situaţia neplăcută. – Sau, şi mai bine, haidem la mata acasă, să bem un pahar.

Într-adevăr, e mai bine aşa. N-am deloc dispoziţia necesară să mărşăluiesc prin localuri, la picioarele acestei impozante femei. Însă n-am nimic împotrivă să fiu lîngă ea, într-o ambianţă mai intimă.

— Nu ţi se-ntîmplă uneori să te simţi singur, Henry?

E pentru prima oară cînd mi se adresează pe numele mic. Dealtfel, evită să-mi pronunţe şi numele de familie. Face ce face şi găseşte posibilitatea de a-mi vorbi, fără să-mi pomenească numele, de parcă aş fi un oarecare. Iar acum, pentru întîia oară rosteşte „Henry". Poate fiindcă-i cherchelită. Dar şi în alte rânduri fusese afumată.

— Nu m-am simţit niciodată singur.

— Eşti un fenomen, zău aşa. Bineînţeles, dacă vorbeşti sincer.

— Nu văd nimic fenomenal în asta. De singurătate suferă oamenii deprinşi să aibă totdeauna pe cineva lîngă ei, şi apoi, brusc, se pomenesc fără nimeni. Însă eu, de cînd mă ştiu, am fost numai singur, deci pentru mine este o situaţie absolut normală.

— Eşti logic în cele ce spui, dar asta nu te împiedică să fii foarte departe de adevăr. E în firea omului să caute fiinţe apropiate şi relaţii...

— Da, însă nu numai pentru relaţii în sine, ci şi pentru eventualele avantaje pe care le-ar putea obţine de pe urma lor.

— Dar relaţiile propriu-zise, nu reprezintă şi ele, în sine, un avantaj? Se zice că există pisici care mor, dacă nu-s mîngîiate.

— Dacă începem să luăm exemple din grădina zoologică, putem argumenta şi dovedi tot ce ne trăsneşte prin cap. Lupii, dacă vrei să ştii, trăiesc solitari. Iar atunci cînd sînt în haită, se sfîrtecă între ei. Aşa că-i preferabil să vieţuiască solitari. Dacă vrei să cunoşti părerea mea, din fire omu-i mai aproape de lup, decît de sentimentala dumitale pisică.

— „Omul e un lup, faţă de semenul său..." Nu eşti interesant.

Mary stă tolănită pe canapea, într-o poziţie realmente adecvată unei ambianţe strict intime, iar eu mă delectez, privind amuzat la unele forme, care, la această oră tîrzie, vor deştepta probabil în mine nu numai senzaţia de plictiseală.

— Dealtminteri, parafrazarea vechilor şi uzatelor maxime nu-i patentul dumitale exclusiv. Un oarecare domn, mai cunoscut decît dumneata, a spus odată: „infernul – sînt ceilalţi..."

— Cine-i domnul?

— Nu-mi aduc aminte. N-are importanţă. în orice caz, aparţine şi el tot haitei voastre de lupi.

— Nu face parte din grupul meu, – dau eu din cap.

— Oare aşa să fie?

— În infern nu pot fi decît cei mai puternici dintre noi, – îi precizez eu. – Ceilalţi sînt doar nişte dulci copii.

— Diferenţa nu-i prea mare.

— E capitală! Domnul dumitale îi expediază pe toţi în iad. Pe cînd, după mine, numai subdezvoltaţii se degradează în iad. Cei puternici nu se lasă înfrînţi, şi nici nu se supun.

— Mai toarnă-mi un pahar în timp ce discutăm, – propune Mary cu indolenţă, deşi e vizibil că gîndeşte conform afirmaţiilor mele.

— îţi torn, cu condiţia să nu mai filozofăm, – răspund eu. – Această manie a ta, de a bate apa în piuă, nu-mi surîde deloc.

— Dar eşti consilier cu problemele culturale, – îmi aminteşte Mary, pe cînd mă îndeletnicesc cu umplutul paharelor.

— Un paradox al profesiei, şi nimic mai mult. Asta-i soarta noastră, să fim numai ceea ce, de fapt, nu sîntem.

Mary îşi ia paharul, fără să-şi modifice prea mult poziţia de odaliscă trîndavă, iar în vreme ce-şi plimbă privirea prin hol, bombăneşte:

— Şi de data asta ai avut grijă să fie flori... Acum sînt sigură, cel puţin, că atenţia dumitale mi se adresează mie, iar nu soţiei...

„Şi de astă dată greşeşti, drăguţo!“ – îmi răspund singur în gînd, deoarece nici nu mi-a trecut prin cap să manifest vreo atenţie specială pentru Mary. Florile sînt cumpărate şi schimbate de femeia de serviciu, întocmai ca săpunul de toaletă şi rezervele din frigider.

— Florile astea n-au forţa de care-mi vorbeşti... Şi totuşi, priveşte cîtă splendoare! – Mary arată la vaza cea mare, din colţ, plină cu garoafe mari şi roşii. – Te-ai gîndit vreodată la aspectul ăsta, Henry?...

— Mai exact; la care aspect?

— La puterea frumuseţii...

— Iată-ne trecuţi de la faună la floră, – oftez eu chinuit, închizînd ochii. – Cînd epuizezi şi lumea minerală, anunţă-mă.

— Bine, încetez să te mai chinui, însă numai după ce-mi dai o ultimă lămurire.

— Dacă va fi realmente ultima...

Mary soarbe din whisky, după care întreabă:

— Care-i modalitatea prin care omul devine puternic?

— Era bine, dacă puteam să-ţi răspund la fel de uşor, pe cît de uşor mă întrebi... Ştii, sînt atît de multe modalităţi...

— Mă interesează modalitatea folosită de dumneata.

„Merci pentru compliment, – zic eu în gînd. – Va să zică, mă consideri un dur“, însă, se-nţelege de la sine, spun altceva:

— Mă-ndoiesc ca modalitatea mea să-ţi fie utilă. Un om care-i măcinat de sentimentul însingurării, nu poate fi niciodată puternic.

Petrecusem un anumit timp în pat, însă Mary, contrar obiceiului, nu adormise încă. Ceea ce mă înfurie cumplit, deoarece femeia asta, dacă nu doarme, simte neapărat nevoia să vorbească.

— Iarăşi mi-am adus aminte de povestea cu colierul de aur, – îi aud glasul, în vreme ce mă prefac că sînt pe cale să aţipesc. – Şi mă gîndesc...

— Ar fi preferabil să gîndeşti în minte, – mormăi eu, întorcîndu-mă pe cealaltă parte.

— Dar am nevoie să mă ajuţi, Henry!

Şezînd în capul oaselor, cu spatele rezemat de panele stivuite, Mary fumează liniştită, de parcă ar fi decisă să-şi petreacă toată noaptea cu această ocupaţie.

— Mi-ai promis să termini cu sportul ăsta, barem pentru la noapte.

— Însă nu mi-ai răspuns la întrebare. Aşa că răspunde-mi acum, cel puţin...

Tac şi iarăşi mă prefac că aţipesc. Însă Mary apreciază tăcerea mea drept o încuviinţare, şi începe din nou:

— Fiindcă veni vorba de aur, oare-i adevărat că i-ai dat generalului ăla negru o geantă plină cu aur, cu cîtva timp înainte de a fi ucis?

— De unde ai mai scos-o şi pe-asta? – o întreb şi deschid ochii.

— „Verba volant…" adică circulă un zvon, după cum sta scris în primul manual de latină.

— Precis că zvonul, de astă dată, provine de la Adam.

— Habar n-am de unde vine.

— Destul cu generalul negru, – mormăi eu, – toţi cei de aici vă interesaţi de el de parcă v-ar fi fost cel puţin unchi.

— Şi totuşi, e adevărată povestea cu aurul?

— E adevărată! – îi retez brusc vorba. – Oricît ţi-ar suna de neverosimil, e adevărat! I-am înmuiat o geantă plină cu aur, o sută cincizeci de mii, bani număraţi!

Consider că i-am închis gura. Dar Mary este infatigabilă:

— Însă i-ai fi încredinţat geanta, dacă ai fi ştiut că peste o jumătate de ceas va fi ucis?

Începe să facă pe anchetatorul penal, această damă cu pieptul despuiat, dar n-am cîtuşi de puţin intenţia să mă las prins în jocul ei.

— Pesemne n-admiţi c-ar fi posibil să existe în mine ceva, în genul unei fibre morale, – i-o servesc eu.

— De ce să n-admit? – ridică din sprîncene secretara mea. – Mă-ntreb numai, dacă fibra asta morală ar putea rezista la presiunea exercitată de o sută şi cincizeci de mii, în aur.

— A venit un cetăţean la Bennett, pentru o chestie de moştenire, – îmi comunică Mary.

De data aceasta e îmbrăcată într-un discret costum gri, iar figura ei exprimă neprihănirea întruchipată, fiindcă sîntem în dimineaţa următoare şi acţiunea se petrece în cabinetul meu.

— Bine, să mi-l trimită aici, – dispun eu.

Şi înainte de a ieşi, adaug posomorit:

— Vreau să văd care-i presiunea, în bani, la care poate rezista moralul lui.

Cîteva minute mai tîrziu soseşte şi „moştenitorul", un bărbat de vîrstă mijlocie, îmbrăcat elegant, din cei care se parfumează lejer cu loţiune „after shave", poartă o batistă albă de mătase în buzunarul de la pieptul hainei şi-şi întreţin unghiile eu acurateţă.

Îl invit să ia loc şi-l chestionez, manifestînd un oarecare interes, cum îi merg treburile, de parcă de dimineaţă şi pînă acum mi-aş fi bătut capul numai cu această problemă.

— Mai bine decît e necesar, – zîmbeşte plăcut oaspetele meu. – La început ai grijă să-ţi sporeşti clientela, iar după ce o consolidezi, devii, bineînţeles, sclavul ei.

— Unchiul dumneavoastră, răposatul, a fost şi dînsul dentist, nu-i aşa?

Cetăţeanul dă din cap afirmativ.

— Şi, dacă ar fi să apreciem după moştenirea lăsată, a avut o clientelă bună, ca şi dumneavoastră, – adaug neglijent. – Credeţi c-aţi fi putut cîştiga şi aici o avere, ca aceea pe care a acumulat-o la noi unchiul dumneavoastră?

— Exclus! – răspunde fără şovăire vizitatorul meu.

— Da, sîntem o ţară unde oamenii capabili şi muncitori cîştigă bine, – generalizez eu satisfăcut.

— Nu uitaţi că lucrurile depind de unghiul de vedere din care le priviţi: al dentistului sau cel al pacientului care îşi tratează dantura, – îmi zîmbeşte necunoscutul.

— Desigur, bineînţeles. Însă acum avem de rezolvat împreună o altă problemă, – amintesc eu, deoarece îmi lansasem frazele introductive doar pentru tatonarea terenului.

Adopt o ţinută cît mai oficială şi-i explic sec:

— Problemele pendinte de această moştenire a dumneavoastră sînt realmente suficient de tulburi, şi n-ar fi posibilă rezolvarea lor fără prezenţa dumneavoastră la faţa locului şi... şi, natural, fără o intervenţie din partea noastră în favoarea beneficiarului.

— Vreţi să spuneţi că, în ultimă instanţă, totul depinde de dumneavoastră? – întreabă vizitatorul oarecum încurajat.

— De noi, sau de dumneavoastră, asta-i o problemă care, după cum şi singur aţi remarcat, depinde doar de unghiul de vedere.

— În ce sens?

— În sensul cel mai obişnuit: vă vom face acest serviciu, dacă şi dumneavoastră ne veţi răspunde printr-un contraserviciu.

— În general vorbind, sînt considerat un om serviabil, – remarcă promiţător vizitatorul meu. – S-aveţi totuşi în vedere că nu-mi daţi un salariu, ci o moştenire care mi se cuvine de drept.

Şi iarăşi zîmbeşte, cu surîsul lui plăcut.

— Şi asta-i o situaţie complicată, care arată diferit, în funcţie de unghiul din care-i privită, – răspund eu. – Răposatul şi-a dobîndit averea în ţara noastră, la noi. Banii i-au fost daţi de cetăţeni de-ai noştri.

— Dar i-au fost plătiţi pentru munca prestată, deci au devenit ai lui.

— Desigur, – dau din cap plin de răbdare. – Însă trebuie să fiţi de acord că n-avem nici un interes special să transferăm, aici, o sumă cîştigată la noi. Dacă reuşim să obţinem acest transfer, înseamnă că vă facem un excelent serviciu, în schimbul căruia am fi dorit să primim un contraserviciu, bineînţeles neînsemnat.

— Nu ştiu ce aveţi în vedere...

— Ah, e vorba doar să-l primiţi, din cînd în cînd, pe adjunctul meu, care-i permanent suferind de dinţi.

— Dacă asta-i totul...

— Aproximativ totul.

— În ce sens „aproximativ"?

— În sensul că adjunctul meu are o cunoştinţă care, poate la fel ca şi el, va simţi într-o bună zi dureri de dinţi.

— Nimeni nu-i asigurat împotriva unor asemenea eventualităţi, – cade de acord vizitatorul.

— De aceea mă gândesc, în cazul cînd se va întîmpla ceva în genul acesta, că nu vă veţi opune ca doi buni cunoscuţi să se întîlnească la dumneavoastră.

— Bineînţeles. Mai ales că întîlnirea se va petrece în sala de aşteptare...

— De ce în sala de aşteptare? Sînteţi văduv, aveţi un apartament destul de spaţios, iar sentimentul dragostei e ceva extrem de gingaş ca să poată înflori într-o sală de aşteptare plină de pacienţi.

Vizitatorul dă negativ din cap.

— Mi-e foarte penibil, însă sînt nevoit să vă refuz. Am un cabinet medical, nu o casă de întîlniri.

— E vorba de întîlniri cu un caracter deosebit de intim, – îl lămuresc eu.

Dentistul ridică ochii şi-mi aruncă o privire tematoare:

— Chiar şi în cazul acesta, nu cred să pot fi util adjunctului dumneavoastră.

— Mă rog, adjunctul se va descurca totuşi cumva cu suferinţele lui dentare. Regretabil, însă veţi pierde moştenirea. Şi asta din pricina unei temeri copilăreşti.

— Sînteţi reprezentantul unei ţări civilizate, dar văd că asta nu vă împiedică să mă înfricoşaţi, plin de calm, pretîndu-vă la o acţiune ilegală, pentru a mă obliga să comit, la rîndul meu, o altă ilegalitate...

— Nu vă enervaţi. N-am de gînd să vă oblig, cîtuşi de puţin.

Vizitatorul se ridică încet, se reazămă cu mîna stîngă de biroul meu şi-şi îndoaie degetele de la dreapta, de parcă şi-ar admira manichiura.

— Mă forţaţi să vă sfărm dinţii, – rosteşte el şoptit, în vreme ce se pleacă uşor peste birou. – Şi probabil c-aş trece la acţiune, dacă nu mi-ar fi teamă că voi fi silit, după aceea, să vă şi tratez.

N-am deloc intenţia să răspund la aiurelile astea, şi-l conduc pe vizitator, din priviri, pînă la uşă, iar cînd acesta dispare, îl mai urmăresc cîtva timp cu gîndul. De fapt, pentru moment nici n-am nevoie de apartamentul său, şi chiar dacă mi l-ar fi pus la dispoziţie, cine ştie dacă l-aş fi utilizat cîndva, poate abia după unele investigaţii prelungite. Însă omul nu ştie niciodată ce-i va trebui în viitor, şi ce nu. Şi apoi e vorba de caracter, iar eu nu aparţin acelei categorii de oameni care să poată efectua un serviciu real, în schimbul vidului.

Un anumit timp, contemplu distrat peretele din faţa mea, şi în special calendarul cu parada coapselor despuiate. Ademenitoare perspectivă. Din păcate, există tipi care întorc spatele ispitei. De ce?... Poate şi din pricină că forţa ispitei s-a ciocnit de o forţă şi mai puternică – a fricii. Teama de eventualele consecinţe... Dar poate şi din cauza acelei spaime inconştiente, dar plină de autoritate, faţă de normele morale, cele zece porunci ale Domnului, etica preconizată de comunism şi mai ştiu eu ce. În general, faţă de toate bazaconiile cu care ţi-au împuiat capul din cea mai fragedă copilărie şi care, pînă la urmă, se rezumă la raţionamentul cel mai idiot: „Ce va zice lumea?“... Ce va zice? Dacă mă-ntrebaţi pe mine, spună ce vrea. Principalul e să ajungi pînă acolo încît să nu îndrăznească a-ţi spune în faţă, ci să flecărească pe la spate şi, de îndată ce-ţi faci apariţia, să tacă vinovaţi şi să-ţi zâmbească servil, cu rînjete de sclavi. În clipa aceea se transformă în ticăloşi, şi chiar simt că-s nişte ticăloşi, iar tu, indiferent ce ticăloşie ai săvîrşit, te simţi liber şi puternic, şi te înalţi cu două capete mai sus deasupra acestei adunături de robi.

Bineînţeles, este posibil ca dentistul să se răzgândească, iar după o săptămână, cînd va fi suficient de calm, să se prezinte din nou, şi nu pentru a-mi sfărma dinţii. Însă dacă-şi va face apariţia, voi fi şi eu cuprins de suspiciunea că mi-a fost trimis de cineva. Aşa că, şi într-un caz, şi în altul, adio moştenire!

Primăvara s-a şi înfiinţat, fără rezerve. Privesc pe fereastra dormitorului meu la copacii înverziţi din parc şi-mi spun că, într-o asemenea duminică însorită, e o crimă să zaci în apartamentul ăsta sumbru. Iar cînd îmi propun ceva, trec totdeauna imediat la acţiune. Deci, peste un ceas, Andrei parchează „Chevrolet"-ul lîngă hipodromul de la Bankea.

Cobor din maşină şi mă îndrept către Bennett, oprit cu cîţiva metri

mai încolo.

— Tînăra dumitale doamnă a fost identificată, – mîrîie amabil adjunctul meu, în timp ce dă din cap, salutîndu-mă. – E vorba de făptura aia fluşturatică, cu pălărie caraghioasă.

Nu-l întreb cum, cînd şi de cine a fost întreprinsă identificarea, deoarece cunosc dinainte planul acestei mici operaţii. Ridic binoclul, pe care l-am luat cu mine, de inteligent ce sînt, şi-l rotesc rapid peste pista de curse şi grupuleţele de spectatori. Publicul nu-i prea numeros şi descopăr numaidecît făptura fluşturatică, îmbrăcată într-un costum primăvăratic de culoare deschisă şi încununată cu o pălărie de cowboy, cu boruri late, din acelaşi material.

— La dimensiunile miniaturale de aici, am impresia că binoclul dumitale arată cam caraghios, – remarcă adjunctul, nemaifiind în stare să se abţină.

— Cu toate astea, îmi dezvăluie de minune călcîiul lui Ahile al cunoştinţei noastre comune.

Călcîiul lui Ahile e destul de plăcut la vedere, şi-i tot atît de proaspăt şi fraged ca tot ce ne înconjoară în anotimpul acesta ivit mai devreme. O fetiţă rumenă pe care, în ciuda staturii prea înalte, te-ai fi aşteptat s-o vezi mai curînd în uniformă de şcolăriţă şi în bancă, decît în mijlocul acestui vacarm de tineri, care-şi pasează din mînă în mînă o sticlă cafenie plată şi care, mai mult ca sigur, nu conţine sirop contra tusei.

— Slavă Domnului, şi cei mai invulnerabili taţi sînt uneori înzestraţi cu fiice gingaşe şi vulnerabile, – bodogăneşte Bennett, a cărui privire, în clipa de faţă, e şi ea îndreptată spre „călcîiul lui Ahile“.

Apoi, întunecat de un anume gînd, dă să mă întrebe:

— Poate intenţionai să-mi organizezi întîlnirile de la dentist tocmai cu făptura asta fluşturatică?

— Nu debita cretinisme, – îi răspund eu calm. – în acţiunea cu dentistul m-am comportat deliberat ca un elefant într-un magazin cu porcelanuri. Însă această gingaşă floare a desfrînării trebuie să fie atinsă de o mînă fină, şi nu de nişte labe ca ale dumitale.

— Ţin să te informez că am nu numai mîini zdravene şi sănătoase, ci şi dinţii ţeapăni, – îmi comunică demn adjunctul meu. – Dacă nu greşesc, ultima mea durere de dinţi datează din perioada cînd îmi cădeau incisivii de lapte.

— Te cred, dar acum amănuntele biografice sînt lipsite de importanţă. Mai important ar fi să găsim acea mînă gingaşă de care avem nevoie.

Ridic din nou binoclul şi iarăşi trec în revistă întreg panoramicul, ca să mă fixez asupra delicatei flori a desfrînării. În această clipă îşi lipea buzele de sticla aceea cafenie şi plată. Pesemne că alcoolul i se

pare amar, dar fata depune eforturi să nu-şi încrunte chipul, anume pentru a demonstra că nu mai este copil.

Atenţia lui Bennett se mută pe neobservate asupra pistei, unde cîţiva cai sînt aliniaţi pentru start.

— Ce-ai zice, Thomas, dacă încheiem un mic pariu pe rezultatul următoarei curse? Aş fi de acord să mizez o sumă oarecare pe numărul şapte.

— Adresează-te, cu propunerea asta, amicului dumitale Adam, – răspund eu. – După cum observ, soseşte chiar în clipa de faţă. În ce mă priveşte, eu ridic ancora.

Îmi strîng binoclul şi dau să pornesc, dar nu pot evita grupul de colegi care se apropie – familia Adam şi cea a consilierului. Cele două cupluri se află într-o dispoziţie din cele mai primăvăratice şi senine. Soţia consilierului face nişte paşi atât de mari şi decişi, cu picioarele ei lungi, de parcă s-ar pregăti să participe la cursă pe post de cavalină.

— Pleci prea devreme acasă, iubitule... – zice Adam, în timp ce-mi face semn cu mîna, ca răspuns la salutul meu.

— Cumpătat în plăceri, precum e totdeauna, – remarcă zîmbind doamna Adam.

ÎI găsesc pe Andrei cu capul culcat pe volan; decis să utilizeze pauza din serviciu pentru un puişor de somn, tras sub razele gingaşe ale soarelui.

— Spre oraş? – întreabă el, scuturîndu-se din toropeală.

— Nu, spre munte. Asta-i o vreme numai pentru munte, băiatul meu!

Maşina rulează pe lîngă livezile înflorite, pe micile curbe ale drumului îngust dintre Bankea şi un alt sat care, după afirmaţiile lui Andrei, se numeşte Cneajevo. Mă relaxasem indolent pe bancheta de lîngă şofer, liniştit că în clipa asta volanul nu se află în mîinile Mary-ei, ci în cele ale unui profesionist.

Dealtfel, n-aş putea spune că-s chiar liniştit. Mai curînd sînt puţin atent, deşi mă gîndesc că n-am nici un motiv să fac asta.

— De ce-ai mărit viteza? – întreb indiferent, deoarece în clipa aceea Andrei apăsase zdravăn pe accelerator.

— Cred că sîntem urmăriţi.

— Un motiv în plus, să nu accelerezi. Să nu-l întăriţi niciodată pe urmăritor, băiatul meu. Dimpotrivă: calmează-l. Lasă-l să se destindă. Dacă pofteşte, n-are decît să şi adoarmă. în felul acesta nu pierzi nimic.

În spatele nostru, la o distanţă apreciabilă, ne urmăreşte într-adevăr o Volgă neagră. Şi tocmai imaginea ei, din oglinda retrovizoare, mă împiedică să mă simt total relaxat. Nu-i exclus să avem de-a face cu un sondaj temporar şi absolut banal, asupra intenţiilor domnului consilier

cultural. Şi la noi acasă se întreprind asemenea operaţii. În genere, o reciprocitate totală, conform normelor diplomatice.

Şi totuşi, cînd surprind o Volgă neagră ca asta, sau se iveşte în calea mea uniforma kaki a vreunui miliţian, sau, la vreo instituţie, ochii mei întîlnesc privirea unui alt cetăţean, fără uniformă, poate chiar şi fără atribuţii de serviciu, dar care-mi stîrneşte totuşi o umbră de îndoială, simt în piept un soi de apăsare care mă cuprinde brusc. Şi nu pentru că în momentul respectiv aş avea vreo bază concretă să mă tem de ceva, ci pentru că aceste apariţii fugitive ale unei forţe deseori invizibile, dar totdeauna prezente, îmi atrag atenţia asupra altor ocazii cînd, într-o clipă extrem de importantă pentru mine, ar putea să mă înşface pe neaşteptate şi să-mi ordone: „Nici o mişcare!“

Şi toate s-ar duce dracului.

Deoarece, în ciuda faptului că profesiunea noastră e prevăzută şi cu eşecuri uneori inevitabile şi nu deosebit de fatale, există totuşi un gen de eşec, realmente fatal. Acesta-i ultimul eşec, după care te expediază să lîncezeşti la serviciile de arhivă, sau te dau afară fără ocolişuri. Iar mie, dacă voi suferi un asemenea eşec, mi se va întîmpla exact ce am spus mai sus.

De aceea, chiar şi o Volgă ca asta, care se conturează ca o pată neagră în peisajul verde-albicios al primăverii, mă determină să am senzaţia unei încordări şi să simt lunecînd un soi de frig neplăcut pe coloana vertebrală.

Dealtfel, între timp Volga dispare la o curbă, în vreme ce străbatem satul Cneajevo, pentru ca după aceea să nu mai apară. Ocupanţii maşinii au renunţat să se mai intereseze de mine, şi chiar e posibil să nu aparţină organelor corespunzătoare. În cele din urmă, mă tolănesc într-adevăr liniştit pe banchetă şi-mi cobor alene pleoapele, de parcă aş intenţiona să aţipesc. Şi în vreme ce ezit, dacă să-mi îngădui un puişor de somn sau să mă abţin, încep să întreb nepăsător:

— Apropo, parcă mama dumitale era belgiană...

— Belgiană, – confirmă Andrei.

— Dar tatăl?

— Bulgar sadea. Însă s-a prăpădit.

— Şi acuma, în afară de soţie şi copii, trebuie s-o întreţii şi pe mama dumitale?

— Ce să fac...

— Ai o familie grea, într-adevăr, – spun eu compătimitor. – îţi înţeleg situaţia, pentru că şi eu mă prăjesc în aceeaşi tigaie. Sper totuşi că mai scoţi ceva în afara salariului.

— De unde?

— De la ăştia, care ne urmăreau.

— Nu scot nimic, – obiectează şoferul. – Ştiu că n-o să mă credeţi, dar nu scot nici o para chioară.

— Va să zică, informaţiile ce li le furnizezi sînt absolut gratuite?

Nu răspunde imediat, deoarece pe curba dinaintea noastră răsărise un camion uriaş şi Andrei brachează brusc volanul, spre a evita monstrul. După aceea bombăne:

— Ce informaţii să dea un şofer?

— Bineînţeles, foarte modeste, dar de multe ori utile.

— Da: dacă v-am dus în cutare loc şi dacă v-am adus din cutare loc.

Ne angajăm într-o nouă curbă şi şoferul îşi concentrează iarăşi atenţia.

— Uneori şi informaţiile insignifiante participă la acţiune, – adaug.

— Pentru informaţiile neînsemnate, nu plăteşte nimeni.

— De ce? De pildă, eu aş plăti. Eşti gata să-mi propui ceva fără importanţă? -— îl întreb la fel de nepăsător şi parcă în glumă.

— Lăsaţi, domnule Thomas, – pronunţă înciudat şoferul, privind fix înainte. – Şi aşa sînt suspectat. Nu mă vîrîţi în jocurile dumneavoastră primejdioase.

— Nu-i vorba de jocuri primejdioase, ci de ceva absolut nevinovat.

— Veşnicul cîntec! – remarcă sceptic Andrei.

— Bine, hai să nu mai discutăm, – declar eu, în timp ce mă salt uşor pe banchetă. – Am să-ţi spun despre ce-i vorba, şi singur ai să apreciezi dacă-i ceva primejdios sau nevinovat. Eşti de acord?

— De ce nu! Dacă-i vorba numai să ne ţinem de poveşti...

În tonul său se mai citeşte acelaşi dispreţ faţă de concluziile mele, dar care nu mă împiedică să marchez un punct în favoarea mea.

— După cîte ştiu, îţi place să mergi, îndată ce ai terminat orele de serviciu, pe la localuri: „Berlin", „Sofia", „Balkan..."

— Dar ce, e interzis?

— Dimpotrivă, se recomandă! Mai ales dacă vizitezi mai des „Sofia",

— Şi apoi?

— Cam asta ar fi tot ce ţi s-ar cere: să faci acelaşi lucru pe care l-ai făcut şi pînă acum.

— Glumiţi? – îngaimă şoferul.

Totuşi reduce viteza, fără să-şi dea seama, de parcă ar fi vrut să aibă posibilitatea de a-mi urmări mai atent spusele. Şi înscriu încă un punct în favoarea mea.

— Nu glumesc niciodată atunci cînd vorbesc despre chestiuni de soiul acesta. Nici dumneata nu eşti obligat să mă crezi, dar ţin să-ţi spun că, pentru mine, securitatea şi liniştea oamenilor cu care lucrez contează mai mult decît securitatea mea personală.

— Şi cu ce o să vă-alegeţi din treaba asta, c-am să merg cit mai des la „Sofia “ şi-am să beau cafele?

— Nu te grăbi, c-ajungem şi acolo. La „Sofia“ se abate adeseori, aproape regulat, o tînără care mă interesează în mod special. Şi vreau

să subliniez, să fie clar că-i o chestiune personală, şi chiar am să-ţi spun de-a dreptul, e pur sentimentală. Dealtfel, dacă îţi arăt fotografia fetei, sper să-ţi dai şi singur seama că interesul meu e pe deplin justificat. Numai că, trebuie să înţelegi şi alt lucru; pentru noi, o legătură cu o femeie de aici este o istorie deosebit de gingaşă, mai ales dacă femeia face parte din tagma celor care îţi pot servi surprize deosebit de neaşteptate. Acesta-i şi motivul pentru care, mai înainte de a ajunge la relaţii mai strînse, aş fi dorit să intru în posesia unor anume informaţii.

— Şi de unde să capăt eu informaţiile astea? – mă întrerupe Andrei, care acuma e absorbit în întregime de convorbirea noastră.

— De la ambii dumitale ochi, băiatul meu! Nu-ţi cer să-mi spui nimic mai mult, decît ceea ce vezi: cu cine se întîlneşte tînăra doamnă, cum se comportă, în genere fleacuri de soiul ăsta.

— Veşnicul cîntec, domnule Thomas! – îşi vine în fire şoferul. – începem cu fleacuri, ca să trecem cît mai repede la chestiuni ceva mai serioase.

— Nu va fi nimic mai serios, crede-mă.

— Chestiile astea nu se joacă pe încredere.

— Nu te contrazic. Însă află că nu te angajez de pomană, exceptînd faptul că vreo cinci sau şase mii nu-s de lepădat...

— Cît? – întreabă Andrei, dîndu-mi astfel posibilitatea să constat c-am marcat încă un punct.

— Am spus vreo cinci sau şase mii. Dar dacă activitatea de culegere a informaţiilor va dura mai mult, atunci se va majora şi onorariul dumitale. Iar dacă îţi cer un serviciu mai special, ce te împiedică să refuzi?

— Faptul că mă veţi desconsidera, – răspunde şoferul, – Şi adaugă: – Intrăm în Vladaia.

— Mergi mai departe. Plimbarea n-are un obiectiv anume. Dar despre ce vorbeam?

— Spuneam că mă veţi desconsidera.

— Pentru că mi-ai furnizat informaţii despre o fată oarecare? Hai, nu fii copil! Pentru aşa ceva, nu şi-a spînzurat nimeni semenul.

Andrei tace. Dar expresia calculată a figurii sale mărturiseşte c-a şi început să chibzuiască tensionat asupra propunerii mele. însă n-am deloc intenţia să urgentez exagerat presiunea pe care o exercit deocamdată. Şi, mai înainte de a-i prezenta fotografia, am să-i supraveghez atent comportamentul, direct sau prin interpuşi. Deoarece o poveste de dragoste e ceva nespus de gingaş. Pentru moment e suficient, căci runda se încheie în întregime în favoarea mea.

Am şi depăşit satul.

Mă las iarăşi pe banchetă şi-mi îndrept privirea către dealurile verzi

din jur.

— Ce zi minunată, nu găseşti? – declar aproape cu umilinţă.

— Zi, ca orice zi! – răspunde distrat Andrei.

— Nu, n-ai dreptate. Priveşte! – şi fac un gest uşor spre colinele înverzite din faţa noastră. – Zi de primăvară, băiatul meu... Zi de dragoste… – şi, parcă ruşinat de înduioşarea mea neaşteptată adaug: – De fapt, sînt un tip groaznic de sentimental...

CAPITOLUL VI

Îmi lipseşte elementul de legătură, pentru realizarea sudurii. Mai exact spus, aş avea la îndemînă vreo două- trei elemente posibile, însă nu mă pot decide să definitivez alegerea nici unuia din ele. Deoarece, după cum se exprimă adjunctul meu „dacă cineva n-a fost demascat, stai şi te întrebi: de ce nu-i demascat?“.

În general, mă întreb mai multe lucruri. Despre toate lucrurile posibile. Şansa pe care o am în mîinile mele e rară, şi nu se ştie dacă se va mai repeta. E unica mea posibilitate să ies din încurcătură şi de aceea n-am deloc intenţia să mă grăbesc.

Pînă într-o bună zi, cînd Bennett îşi aruncă privirea în biroul meu şi mă anunţă:

— Pasărea despre care am pomenit se află jos. S-o expediez aici?

— Crezi c-o putem prinde?

— De ce nu! E suficient să nu te porţi respingător, – îmi răspunde enigmatic adjunctul meu.

Sensul acestor cuvinte îmi devine clar după cîteva minute, de îndată ce pasărea aterizează în cabinetul subsemnatului. Într-adevăr, noul sosit are un aspect nemaivăzut de îngălat. E un tînăr înalt, cu părul pletos, slinos din pricina murdăriei, cu o barbă zbîrlită şi uşor ruginie, cu cămaşa descheiată la nasturi peste pieptul flocănos, cu pantaloni strîmţi şi flenduriţi, avînd forma unul burlan, şi desculţ. Unicul semn de civilizaţie al arătării, e chitara ce-i spînzură pe umăr.

— Aţi dorit să mă vedeţi, – grăieşte plin de el tînărul, în timp ce se proţăpeşte în mijlocul cabinetului, luînd o poziţie neglijentă.

— De-aş fi ştiut care-ţi este înfăţişarea, nu cred c-aş mai fi manifestat această dorinţă nesăbuită, – recunosc eu. – Te-aş fi sfătuit să te-mbăiezi mai întîi, şi abia după aceea să porneşti la colindat prin instituţii.

— Nu vă consider competent să daţi asemenea sfaturi, – răspunde arogant aschimodia. – Dumneavoastră, după cîte ştiu, sînteţi consilier pentru problemele culturale, şi nu pentru cele de igienă.

— Da, însă pot trece de la sfaturi la acţiune directă, dacă nu-ţi vezi lungul nasului, tinere maimuţoi! – declar eu, fără să ridic tonul.

— E clar, numai nu vă enervaţi, – o lasă mai moale tînărul. – Să vă cînt ceva?

— Numai eu cînt în cabinetul acesta. Stai jos! Şi dacă-i posibil, pe scaunul acela, netapisat.

Îi indic scaunul de lîngă birou şi vizitatorul se aşază docil.

— Dacă nu greşesc, e pentru a treia oară că vii în Bulgaria. De ce?

— Foarte simplu: maică-mea-i bulgăroaică.

— Ah, căsătoriile astea corcite!... – mormăi eu, ca pentru mine.

Apăs pe butonul minifonului de bruiaj, şi în odaie răsună cîntecul acela de copil. De fapt, avem aici un bruior mult mai serios, şi care funcţionează în permanenţă, bazat pe simplul dar experimentatul principiu al curgerii apei. Dar acum declanşez intenţionat bruiorul muzical, pentru a-mi demonstra respectul faţă de ciufulit şi a-i arăta că discuţia noastră intră pe un făgaş serios. însă efectul mi se pare absolut neaşteptat.

— Şi dumneavoastră ziceţi că asta-i cîntare? – exclamă dispreţuitor tînărul, abia abţinîndu-se după primele măsuri ale melodiei.

Incapabil să-şi mai stăpînească pornirea creatoare, se ridică şi ciupeşte asurzitor strunele chitarei, în vreme ce se scălămbăie ca un turbat,- din tot trupul, şi sloboade nişte ţipete răguşite. În cele din urmă nu mai sînt capabil să-mi stăpînesc nervii, mă plec deasupra biroului şi urlu:

— Ajunge!

Tînărul încremeneşte pe loc, tot atît de brusc, precum sărise de pe scaun, ceva mai înainte.

— Ai fost vreodată într-o cazarmă? – îl întreb, nespus de brutal.

— încă sînt student...

— Iar eu te asigur, în mai puţin de o lună de zile ai să fii soldat.

— Nu sînteţi deloc muzical... declamă mâhnit pletosul.

— Stai jos! – îi comand la fel de violent.

Vizitatorul se aşează, îşi încrucişează picioarele şi-şi fixează concentrat privirea asupra degetului mare de la picior.

— Cu ce te ocupi, aici în Bulgaria?

— Duc o viaţă mondenă...

— Te sfătuiesc să-mi răspunzi clar şi precis. Nu-s obligat să ştiu ce înţelegi prin viaţă mondenă...

— Păi mă-ntîlnesc cu tineri interesanţi şi cu fete.

— În ce scop?

— V-am mai spus doar: duc o viaţă mondenă... Discutăm despre fenomene muzicale şi multe altele... Cîntăm... Cîteodată facem şi puţină dragoste...

— Ce-i leagă pe tinerii ăştia? Sînt o companie, sau ce altceva?

— O companie... o echipă de băieţi de salon...

— De cînd eşti în contact cu ei?

— Din vara trecută.

— Mai exact, ce reprezintă ei?

— Nimic deosebit... amatori de droguri obişnuiţi.

— Ca şi tine...

— Sînt unii şi mai în vîrstă, – recunoaşte modest tînărul. Apoi se pronunţă, ca şi cum, pur şi simplu, ar fi constatat faptul: – Văd că dumneavoastră nu fumaţi...

Îi arunc pachetul de ţigări şi bricheta, şi-l aştept să aprindă.

— Cîte persoane numără adunătura asta?

— Şapte. Patru băieţi şi trei fete.

— Spune-mi numele fiecăruia şi descrie-mi-i pe rînd.

Inventarierea ne răpeşte destulă vreme, deoarece aschimodia trăncăneşte verzi şi uscate, incluzînd chiar şi gusturile muzicale şi sexuale, şi sînt nevoit să-l întrerup în repetate rînduri şi să-l dirijez pe linia datelor ce-mi sînt necesare.

Pentru moment am nevoie de un singur individ, însă ca să-mi dau seama, dacă există un tip de anvergură în mijlocul adunăturii, şi -cine anume e, se impune răsfoirea întregului catalog.

-— Ce reprezintă acest Boian, în materie de droguri? Mai mare ca vîrstă sau...

— Păi! E cam trecut!... – strînge tînărul din buze, dispreţuitor. – Debutant din cei mai mediocri.

— Alte calităţi?

— N-arată rău ca aspect... cult... tăcut..!

— Dacă-i tăcut, de unde ştii că-i cult?

— Că n-o să tacă douăzeci şi patru de ceasuri..!

— Ceva lipsuri?

— Demodat.

— În ce sens?

— În sensul cel mai propriu al cuvîntului. Gusturi mic-burgheze... Îmbrăcat aproape ca dumneavoastră...

— Se spală cumva şi pe gît?

— Mi-e teamă că da.

Peste vreun ceas, zărghitul cu plete mi se adresează implorator:

— Dacă nu-mi daţi un pic de „stuff“, leşin!...

— Ce anume?

— Am spus: „stuff!“ Drog! Stupefiant! „La came!“ Şi, chipurile, mai ziceţi că sînteţi consilier cultural... Scoateţi din farmacia instituţiei o fiolă, acolo!

— Şi asta-i posibil. Chiar în cantitate mai mare. Numai că trebuie s-o meriţi. Aşa că, tînără maimuţă, să ne întoarcem la jocul nostru! Hop!

Aschimodia mai ţopăie o vreme, pînă ce trec la prezentarea concretă a problemei:

— Totul trebuie efectuat cu absolută discreţie şi fără incidente, – îl previn. – întrucît ţi-am pomenit de cazarmă, ţin să te avertizez că aveam posibilitatea să-ţi propun şi perspective mai sumbre.

— Nu mă îndoiesc, – îngaimă băiatul. – Am înţeles deja că nu vă iubiţi aproapele.

— Ba pot să şi-l iubesc. Depinde însă numai de comportamentul lui. Deci, prima acţiune: să-l convingi pe Boian.

— Asta nu-i greu. Suficient să am ce-i oferi.

— Vei avea, nu te teme. A doua acţiune: să mi-l aduci pe Boian. Nu aici, se înţelege. Mîine, cînd ai să vii, îţi voi comunica detaliile necesare.

— Mai bine daţi-mi cîteva fiole.

Privesc la ceas. E timpul să pun capăt discuţiei cu amatorul de viaţă mondenă, deoarece şi pe mine mă aşteaptă tot aşa ceva. Peste cîtăva vreme va trebui să fiu la recepţie.

Mă ridic şi descui minuscula încăpere învecinată care-mi serveşte ca debara, şi unde se află îngrămădite tot soiul de lucruri utile, moştenite de la predecesorul meu. Desfac un pachet de morfină, scot vreo zece fiole şi i le transmit pletosului.

— E vorba numai de un mic avans, – îl lămuresc eu. – Vor urma şi cantităţi mai apreciabile. Dar numai pentru folosinţă personală. Dacă „ei“ te surprind că împarţi morfină în stînga şi-n dreapta, te pomeneşti pe neaşteptate că vor veni s-adulmece şi de unde ai făcut rost de ea, şi totul e în aer, inclusiv făptura ta amărîtă.

Înfăşoară grijuliu fiolele în batista murdară, fără să acorde vreo atenţie specială afirmaţiilor mele, şi-şi vîră otreapa în buzunarul hainei.

— Aveţi multe sticluţe de-astea?

— Cite vrei.

— Şi le ţineţi aici, în cămăruţa de-acolo?

— De ce nu.

— Şi niciodată, măcar o dată n-aţi gustat?

— Nu, imaginează-ţi!

— Dumnezeule! – îşi dă el o palmă peste frunte. – Şi mai credem că trăim într-o societate civilizată.

La recepţie, ca la orice adunare de genul acesta, nu-i nimic interesant. Din politeţe schimb cîteva cuvinte cu vreo zece colegi de la ambasadele prietene, care se aglomeraseră aici cu speranţa că vor smulge cine ştie ce noutate sterilă, aptă să sporească raportul lunar al ambasadorului lor cu un paragraf sau două.

Apoi mă îndrept spre bufetul cu băuturi, deoarece mi se uscase gura de-atîta vorbărie. Îmi croiesc drum prin îmbulzeala moderată ca densitate, iau un pahar cu whisky şi-l umplu generos cu sifon.

— Ca-ntotdeauna, reţinut în plăcerile vieţii, – aud în spatele meu un glas melodios de femeie.

Mă-ntorc, şi mă pomenesc faţă-n faţă cu fascinanta doamnă Adam.

— îmi permiteţi să vă ofer ceva?

— Oferă-mi aceeaşi băutură, ca şi dumneata.

Execut comanda şi remarc:

— Nu-l văd pe soţul dumneavoastră...

— A fost obligat să plece astăzi, la prînz. O conferinţă internaţională de presă., sau ceva în genul acesta, la Varna. Sărmanul... Va trebui să se plictisească trei zile întregi... Măcar de-ar fi început sezonul de vară...

Prind din zbor tema lansată neglijent şi susţinută flecar un anumit timp, despre monotonia profesiei diplomatice şi despre plictiseala din oraşul ăsta, unde sîntem condamnaţi să lucrăm, şi unde nu există nici viaţă de noapte animată, nici music-hall-uri, nici măcar terenuri de golf. Personal n-am jucat în viaţa mea golf, şi nici n-avusesem timp să mă plictisesc în ultimele luni, însă reuşesc să fiu pe aceeaşi lungime de undă cu simpatiile şi antipatiile doamnei, încît dînsa depistează între noi o fantastică afinitate sufletească.

E mult mai tînără şi mai frumoasă, sau cel puţin mai prezentabilă decît Mary, şi, ceea ce-i şi mai important, mult mai miniaturală, corespunzînd la perfecţie gusturilor mele. Din păcate, ceea ce-ţi convine, aparţine de obicei altcuiva. Dar asta nu ne împiedică deloc să pălăvrăgim despre cele mai diverse fleacuri, şi mai ales despre cunoştinţele noastre comune:

— Adjunctul dumitale e şi de astă dată singur, – constată doamna Adam, remarcînd în apropierea noastră silueta dejghinată a adjunctului meu. – Interesant, de ce nu-şi aduce niciodată soţia la recepţii?

— Nu-i de arătat.

Afirmaţia nu vrea să fie o expresie a răutăţii mele, ci propensiunea subsemnatului către precizie. Mistress Bennett poate să emane o anume demnitate, stînd înaintea maşinii de gătit sau a maşinii de spălat, însă arată pur şi simplu groaznic cînd apare în holul ei împopoţonată în vreo rochie azurie de cocteil, parcă împrumutată din vecini. Pesemne doamna îşi închipuie că azuriul se armonizează de minune cu tenul ei roşu-cărămiziu şi cu mîinile de aceeaşi culoare a vîntului turbat. însă Bennett, posedînd o viziune mai lucidă a lucrurilor, îşi dă excelent seama că nevastă-sa, oricum s-ar deghiza, va semăna totdeauna cu o spălătoreasă de la periferia provinciei.

— În fond, – adaug eu, – nici soţia consilierului nu-i de prezentat în societate, însă tipu-i atît de limitat încît nu-şi dă seama.

— Ai devenit rău, – remarcă zîmbind doamna. – Soţia consilierului e un om de excepţie... Iar doamna Bennett prepară nişte aperitive

nespus de gustoase...

— Nu vă contrazic. Din păcate, bărbatul nu caută la o femeie calităţi umane, şi nici aptitudini culinare. O femeie ca dumneata poate atrage pe oricine, fără să-i mai ofere aperitive...

— Ah! Ştii să faci şi complimente! – exclamă doamna, avînd întipărită pe chip expresia unei surprize plăcute. Iar apoi îşi revine: – Cred că trebuie să plec.

— În cazul acesta, permite-mi să viu cu dumneata.

— Permit. Cu riscul ca Bennett al dumitale să vehiculeze bîrfele, chiar de mîine.

— Materialul e total insignifiant pentru a genera starea corespunzătoare, – o liniştesc eu.

— însă Bennett e capabil să mai umfle lucrurile, – afirmă ea, în timp ce ne îndreptăm spre garderobă.

— Bennett e complet lipsit de imaginaţie, – continui s-o calmez.

— Da, mi se pare suficient de limitat. În general, trebuie să recunosc că adjunctul dumitale nu mi-e deloc simpatic, în ciuda faptului că-mi oferă vaste posibilităţi de a-l curăţa la poker.

— E de ajuns să vă fiu eu simpatic, – bombănesc în vreme ce-i întind mantoul.

Îmi aruncă o privire fugitivă, şi această privire îmi reaminteşte de o altă clipire efemeră, acompaniată de cuvintele „ingenioasă salvare“ rostite acum cîteva zile, tot la o recepţie ca asta. Şi decid imediat ca, de astă dată, să nu mai admit nici o fofilare din partea vreunuia din noi.

— Regret, dar am venit pe jos, – comunic eu, în timp ce ieşim.

— Fii calm, sînt cu maşina. Uite-o, în partea asta...

— Nu ştiam că sînteţi posesorii unui Alfa-Romeo, – îngăim eu, cînd ajungem lingă automobilul parcat pe strada învecinată. – N-am condus niciodată un asemenea tip.

— Ai posibilitatea să-ncerci, – îmi propune doamna, oferindu-mi locul de la volan.

„În cazul acesta vom duce experienţa pînă la capăt”, îmi zic în sinea mea. Bineînţeles, e o prostie şi o copilărie, deoarece în ciuda flerului meu de a intui situaţia dată, chiar şi în lucrurile extrem de insignifiante, n-ar fi exclus ca doamna Adam, pur şi simplu, să se joace cu mine şi să mă tragă pe sfoară, creînd în linii mari circumstanţele unui scandal grandios, care să pună cruce carierei mele, chiar înainte de a fi reuşit să realizez cealaltă operaţie, unică şi esenţială.

Este o prostie şi o copilărie, dar din moment ce acţionezi permanent la comenzile raţiunii, vine o clipă cînd nechibzuinţa, îndelung tăinuită, explodează brusc şi o ia razna. Iar eu, acuma, sînt victima tocmai a unei asemenea clipe, şi-mi spun că voi încerca totul pentru supunerea acestei femeiuşti fermecătoare, orice s-ar întîmpla,

s-o supun, nu pentru că nu pot respira fără ea, ci pentru că va fi cea mai dulce răzbunare împotriva distinsului ei soţ, frumos, elegant şi nu mai ştiu cum.

— Ce-ai zice de o cină lejeră acolo, pe marginea lacului, – lansez nepăsător, cînd ieşim la şosea.

— Eşti extrem de imprudent, domnule Thomas, – clatină negativ din cap doamna Adam. – Nu concordă deloc cu profesiunea dumitale. Restaurantul de la Panciarevo e nespus de animat şi nu-i exclus să fim văzuţi...

— Atunci o mică plimbare...

— Dacă-mi făgăduieşti să te porţi cuviincios.

— În cele mai stricte limite! – confirm eu şi apăs pe accelerator.

Cîţiva kilometri mai încolo cotesc la întîmplare, pe un drumeag secundar, micşorez viteza şi opresc într-un loc retras, unde-s doi-trei copaci şi nişte tufişuri.

— Asta numeşti purtare cuviincioasă! – îngînă doamna, cînd o învălui în îmbrăţişările mele.

Bineînţeles se fereşte, însă nu prea insistent, deoarece în clipa asta moare după un bărbat. Aproape c-o scot pe braţe din maşină. O depun sub copaci, pe haina mea întinsă pe jos, iar ea. sufocîndu-se, se lasă pradă mîinilor mele tremurînde care-i îndepărtează nerăbdătoare lenjeria. După cîteva clipe nu mai sîntem distinsa pereche de diplomaţi, ci două animale încleştate, unul într-altul, pierdute în penumbra jilavă de sub arbori, cu iz de iarbă crudă.

Apoi fumăm tolăniţi, riscînd ca luminiţele ţigărilor noastre să fie văzute de cine ştie cine, de cine ştie unde. Apoi o îmbrăţişez din nou. în seara asta sînt pur şi simplu de nepotolit. Şi nu numai datorită faptului că femeia îmi corespunde, ci pentru că-i soţia lui Adam. Şi ne desfătăm în continuare, vreme îndelungată, la umbra copacilor, pînă ce doamna e nevoită să recunoască:

— M-ai epuizat, Thomas... Condu-mă acasă.

Drumul de întoarcere se petrece într-o tăcere istovitoare. Şi abia după ce parchez maşina pe stradela cuvenită, doamna Adam declară:

— Purtarea ta cuviincioasă a fost într-adevăr formidabilă...

— N-am dorit altceva, decît să-ţi arăt gradul meu de cumpătare, deoarece singură m-ai întrebat de atîtea ori.

— Recunosc c-am manifestat multă superficialitate. Şi totuşi a fost formidabil şi regret că nu se va mai repeta. Fiindcă îţi dai seama, nu-i aşa, că nu se va mai repeta niciodată...

— Natural. Şi te poţi bizui pe totala mea discreţie, – îngăim eu, ajutînd-o să coboare din maşină.

Încui portiera, întind doamnei cheia şi aştept să dispară pe poarta corespunzătoare, la două case mai încolo. Doamna Adam îmi face un semn abia vizibil cu mîna, iar eu dispar.

Într-adevăr, astăzi mi-a mers. Asemenea zile se întipăresc în memorie. I-am plătit poliţa acestui distins diplomat, mult mai eficient decît cu nişte rapoarte de serviciu.

„Asemenea zile se întipăresc în memorie" îngîn eu pentru mine, fără să mă pot totuşi elibera de sentimentul acela mîrşav, de nemulţumire, care se zvîrcoleşte în adîncul sufletului meu. Am posedat-o, întocmai cum ar fi procedat un lacheu oarecare, în absenţa stăpânului. Ceea ce nu-l va împiedica deloc să rămînă tot lacheu. Am posedat-o, însă pe furiş, în spatele lui, fără să am posibilitatea de a-l înjosi făţiş.

Şi iarăşi percep toată indecenţa amară a acestei puteri, puterea celui nevolnic.

Cîteva zile mai tîrziu.

Astăzi trebuie să aibă loc operaţia de recrutare a morfinomanului ăla debutant, în cazul că nu se întâmplă ceva neprevăzut. Astăzi, la orele patru după-amiază, fix. Şi ca să evit surprizele, încă de la 13 mă urc cu Mary în maşina ei sport. Avertizînd-o că nu participăm la nici un fel de curse, ci că facem pur şi simplu o excursie liniştită, de zi de lucru, îi comand s-o ia spre drumul ce duce la Panciarevo.

Deci petrecerea de la restaurantul de pe malul lacului se realizează totuşi, însă nu cu doamna Adam. Căci, în momentul de faţă, n-am nevoie de o frumuseţe miniaturală, ci anume de Mary, şi numai de Mary, mai ales că timpul superficialelor nebunii trupeşti trecuse şi sosise ceasul activităţilor serioase.

— Dacă mai ai ceva de întrebat pe linia misiunii, fă-o acum, cît sîntem în maşină, – o previn eu, în vreme ce din cîteva priviri rapide în oglinda retrovizoare constat că pe urmele noastre se tîrîie o „coadă". – Cînd ajungem la restaurant, acolo să nu pomeneşti nimic despre acţiunea noastră.

— Nu-i necesar să te întreb nimic, am memorat totul. Nu-s atît de cretinizată de whisky, cum îţi imaginezi.

Mary nu-i în apele ei. Şi nu de acum, ci din momentul în care i-a devenit clar că misiunea va cădea asupra umerilor ei, nu atît de neputincioşi.

— Am o părere excelentă despre intelectul tău, Mary, – adaug împăciutor. – Altminteri, n-aş fi apelat la serviciile secretarei mele.

— Mă simt emoţionată, însă prefer să mă consideri o toantă patentă şi să fiu scutită de misiunea care urmează.

— Ceea ce urmează nu-i nimic altceva decît o convorbire banală. Aş fi purtat-o şi singur, crede-mă, dacă aş fi cunoscut limba bulgară ca tine.

— Bennett ştie şi el bulgăreşte.

— Da. Dar are o asemenea mutră încît îl poate speria pe omul

nostru. În afară de asta, îi lipseşte cel mai elementar simţ al tactului. Bennett e bun numai pentru, convorbirile ce se poartă prin intermediul focurilor de revolver.

Mary tace, fiindcă-şi dă seama că-i prea tîrziu pentru tocmeli. În plus, la ora respectivă, şoseaua este extrem de aglomerată şi atenţia secretarei e concentrată asupra spatelui autobuzului roşu din faţa noastră, precum şi asupra surprinderii momentului optim de depăşire. În cele din urmă, acest moment se iveşte, sau Mary îşi imaginează că s-a ivit, deoarece apasă zdravăn pe accelerator şi se trezeşte alături de autobuz, exact în clipa cînd ne apare din faţă un alt autobuz. O singură ezitare, nu mai mult, şi-am fi striviţi între cei doi coloşi. Dar secretara apasă pînă la fund acceleratorul, cu curajul disperării, zburînd drept înainte, spre autobuzul ce ne vine în întîmpinare. Reuşeşte să-l depăşească pe cel care rulează alături de noi, îi ţîşneşte înainte şi eliberează şoseaua cu o jumătate de secundă mai devreme ca autobuzul din sens contrar să treacă vijelios pe lîngă noi, şuierînd sinistru din frîne.

— Nu reduce viteza, – comand eu, – că asta ne mai lipseşte acum, să fim vîrîţi în cine ştie ce anchetă de încălcare a legilor circulaţiei.

Mary continuă să apese docilă pe accelerator, şi ne îndepărtăm rapid de locul care era cît pe ce să se transforme într-o arenă a pieirii noastre. E de la sine înţeles că cei din autobuz ne-au luat numărul maşinii, însă asta n-are nici o importanţă şi totul se va termina cu expedierea unei note de avertizare.

— Semn rău, – rosteşte Mary, cu o notă de vinovăţie în glas. – Eram gata să devenim o nemaipomenită peltea.

— Dimpotrivă, e un semn bun! înseamnă că primejdia a rămas în spatele nostru, iar drumul din faţă-i curat.

În altă ocazie ar fi fost posibil să nu reacţionez atît de generos. Dar fiindcă Mary este o fire nervoasă şi misiunea ce ne stă în faţă solicită calmul, n-am deloc chef să declanşez o altercaţie.

— Eşti convins că nu vine nici o maşină pe urmele noastre? – se interesează secretara, atunci cînd, pe măsura distanţării noastre de oraş, circulaţia devine mai puţin intensă.

— Sînt sigur, bineînţeles. Numai că în zilele noastre o urmărire se poate realiza şi cu mijloace mai complexe.

— M-ai liniştit...

— Acum cîteva clipe ai privit moartea în ochi păstrîndu-ţi calmul, şi iată că-ţi pierzi firea pentru o urmărire banală...

Abia după ce rostesc aceste cuvinte îmi dau seama că-i posibil să nu se teamă de urmărire, ci chiar s-o dorească.

— Sau poate speri să fim blocaţi, şi operaţia să nu mai aibă loc?

Femeia nu răspunde.

— N-aş fi crezut să fii atît de ezitantă.

Ne apropiem de răscrucea unde şoseaua se abate spre satul de pe marginea lacului. Mary reduce viteza.

— Nu mi-e teamă pentru mine, ci pentru băiatul ăla.

— Dimpotrivă, pentru tine te temi. Ştii foarte bine, din momentul în care o acţiune a fost planificată, ea se va îndeplini oricum, cu participarea ta, sau fără. Însă ţie puţin îţi pasă de reuşita ei. Principalul e să se efectueze fără tine. Faptul că n-ai luat personal parte la ea, e suficient să te liniştească, după cum văd.

Tace cîtăva vreme, privind concentrată panglica gri-alburie a şoselei scăldată de soare.

— Nu-s în stare să port în cîrcă răspunderea pentru toate mârşăviile care se petrec în lumea asta. Şi am datoria să cuget la faptele mele.

— Însă în cazul de faţă n-ai nici o răspundere, pricepe odată. Dacă există vreo răspundere, aceasta îmi revine mie, iar de la mine trece asupra şefului meu, iar de la acesta – la şeful lui, pînă ce-i pasată în contul situaţiei internaţionale. Şi eu, şi dumneata sîntem doar o particulă a sistemului, şi de aceea nu purtăm nici o răspundere, în asta constă puterea sistemului nostru, că nu ne revine nici o răspundere, înţelegi?

— Bine, – îngaimă Mary sîcîită. – Te-ai repetat suficient.

Dejunul de pe terasa învecinată cu lacul decurge aproape normal, chiar mai bine totuşi decît mă aşteptam. Din jurul nostru absentează semnele vreunei urmăriri. Mary s-a calmat, sau s-a resemnat, ceea ce, la urma urmei, e totuna.

Limitez comanda băuturii la o singură sticlă pentru amîndoi, ca nu cumva femeia să devină limbută în mod inutil. Însă Mary nici nu-şi bea tot vinul. îşi plimbă privirea asupra apei verzui a lacului, brăzdată de plutirea domoală a cîtorva bărci.

— Ne întoarcem? – întreabă secretara, după ce achit nota.

— Da, însă ceva mai tîrziu. Deocamdată mai zăbovim.

Urcăm iarăşi în maşină şi pornim, dar peste cîteva sute de metri mai încolo, nu mai mult, îi comand:

— Ia-o pe aici!

Drumeagul pe care ne abatem e strîmt şi răscolit, iar peste puţină vreme sîntem nevoiţi să oprim, deoarece în continuare devine abrupt şi absolut impracticabil. Mary parchează maşina la umbra unui arbust plăpînd. Scot pătura, o aştern pe iarbă şi ne întindem pe ea.

— Poţi să dormi puţin, dacă doreşti.

— Merci, – răspunde secretara. – Culcă-te dumneata. Eu am să stau de pază.

Însă circumstanţele nu cer să fiu păzit de diletanţi, ci să mă păzesc singur. De pe mica înălţime, unde ne aflăm acum, şoseaua se vede perfect. Şi putem fi şi noi zăriţi dinspre şosea, ceea ce în conjunctura

actuală e chiar oportun. Cel care, eventual, ne-a urmărit, nu trebuie să rămînă cu impresia că ne ascundem.

Însă nu ne urmărise nimeni. În această după amiază timpurie, împrejurimile sînt liniştite şi pustii. Pe şosea, din cînd în cînd, ţîşnesc maşini fără să-şi reducă viteza şi fără să privească cineva în direcţia noastră.

Mary fumează rezemată de trunchiul arbustului plăpînd, cu privirea aţintită spre şosea.

— Oare nu gîndeşti niciodată la soarta oamenilor pe care îi recrutezi? – mă întreabă ea, la un moment dat.

— Ba mă gîndesc. Însă numai atît cît e necesar pentru executarea misiunii.

— înseamnă că nu te gîndeşti la ei.

— Însă dumneata, dacă ai înclinaţia să gîndeşti prea mult, nu trebuia să intri la institutul nostru.

— N-am intrat. Am fost propulsată, – răspunde Mary scurt.

-— Chiar aşa?

— întocmai aşa: m-au propulsat în profesie...

— In ce mod?

— Există doar un unic şi etern mod, atunci cînd ţi se propune să fii scoasă din impas. Te extrag dintr-unul, ca să te vîre în altul...

— Depinde de treaptă, remarc eu conciliant. – Prima treaptă n-a fost mai dificilă decît a doua?

— De unde să ştiu... Nu le-am pus pe cîntar... Am absolvit liceul cu distincţie, dar diploma m-a ajutat exact cît un ziar vechi, deoarece singurul domeniu de activitate pe care mi l-a oferit a fost un post mizerabil de vînzătoare într-un magazin de încălţăminte... Şi iată că într-o bună zi s-a ivit un tip oarecare, ceva în genul dumitale, deoarece toţi sînteţi croiţi după acelaşi tipar, şi a început să mă chestioneze:

„Am aflat c-aţi absolvit liceul cu excelenţă. N-aţi dori să vă continuaţi studiile?“

„Cu ce bani să-mi satisfac această dorinţă de învăţătură?“ – i-am zis eu.

„Cu cei pe care ţi-i vom asigura noi, – îmi zice. – E suficient să accepţi specialitatea indicată de noi.“

„Dar care-i specialitatea asta? – întreb. – Neutralizarea de bombe atomice, sau lansarea fără paraşută?“

„Ceva mai bun. – zice. – Limbile slave. De exemplu bulgara.”

Nici n-aveam habar unde se afla Bulgaria, şi el mă silea să învăţ bulgăreşte...

— Dar ai fost totuşi de acord.

— Am fost de acord... Din pricina studiilor... Şi datorită posibilităţii de a mă smulge din dugheana sumbră, cu două tuburi de neon şi două

sute de perechi de încălţăminte... Şi pentru promisiunea că voi primi un post interesant, după ce termin...

— Aşa cum s-a şi întîmplat...

— Ei, da. Institutul e totdeauna fidel promisiunilor avansate, mai ales cînd realizează profituri.

I-aş fi spus eu nişte lucruri referitoare la problemă, însă uitîndu-mă la ceas constat că timpul prevăzut pentru discuţii libere s-a scurs.

— Plecăm.

Cînd ajungem cu maşina pe şosea, vizibilitatea e la fel de clară şi lipsită de primejdii.

— Condu cu viteză normală. Nu privi înapoi şi, în general, ai grijă numai de volan. Restul, lasă-l în seama mea.

Rulăm într-o tăcere deplină, pînă în apropierea drumului secundar pe care mă abătusem acum trei seri, cu captivanta doamnă Adam.

— Acum redu viteza şi, uite-acolo, virează la stîngă.

Mary execută comanda. După puţin timp, oprim aproximativ în acelaşi loc unde parcase elegantul Alfa-Romeo. Tufişurile aproape că maschează maşina, privind dinspre şosea. Iar dacă se iveşte cineva din direcţia opusă, îl vom putea depista încă de la distanţă.

Scot pătura şi-o aştern. Apoi privesc iarăşi la ceas. Mary se aşază pe pătură, la umbra copacilor, cufundîndu-se din nou în starea ei apatică. Nu ştiu dacă ar continua să rămînă la fel de nepăsătoare în cazul cînd i-aş relata evenimentele de acum trei seri, petrecute pe acelaşi loc unde ne aflăm acum, şi cine au fost eroii.

Dinspre şoseaua ascunsă privirilor noastre se aude din cînd în cînd zgomotul îndepărtat al vreunei maşini în goană. Însă urmăresc alt zgomot şi, în sfîrşit, disting zbîrnîitul unei motociclete din direcţia opusă.

Zbîrnîitul se intensifică, motocicleta ţîşneşte de după un tufiş mai îndepărtat şi constat uşurat că transportă doi indivizi. Un minut mai tîrziu, pletosul îşi proţăpeşte vehiculul plin de glod la doi metri de maşina noastră. Tînărul care coboară odată cu el de pe motocicletă e realmente un băiat frumos, ceva mai înalt decît media, cu o figură oarecum inexpresivă, dar avînd o privire inteligentă.

— Trimite-l să se instaleze acolo, – îi spun pletosului.

Aschimodia schimbă cîteva cuvinte cu prietenul său, după care Boian se îndreaptă spre arborii unde se aciuise secretara mea. Pe figura lui Mary se schiţează ceva, în genul unui zîmbet, şi-i face semn tînărului să ia loc lîngă ea.

— Hai să verificăm motorul, – îi spun pletosului, ridicînd între timp capota maşinii.

— Nu mă pricep deloc la maşini.

— Nici eu, dar ne facem că ne pricepem. Nu-i exclusă posibilitatea să ne pomenim cu cineva abătîndu-se pe aici.

Aşa că ne învîrtim în jurul capotei ridicate şi fumăm, însă nu privesc la motor, ci la peisajul înconjurător. Simt în piept un fel de gheară. Deoarece din clipa în care Boian este introdus în combinaţie, Mary devine în mod inevitabil vulnerabilă.

Momentul cel mai periculos. Momentul contactării. Cînd ceva e să se prăbuşească, de obicei eşuează anume în momentul acesta. De aceea am organizat în aşa fel operaţia, încît contactarea directă să aibă loc o singură dată.

Din cînd în cînd, arunc cîte-o privire fugitivă şi spre cei doi, de sub arbori. Convorbirea ar fi trebuit să se încheie cît mai rapid cu putinţă, fără să dăuneze, bineînţeles, explicaţiilor necesare. Însă cînd o femeie e cea care poartă discuţiile, niciodată nu poate fi terminată la timp. Sper totuşi că n-a pornit să-şi relateze întreaga autobiografie.

— Omul meu e-n regulă, din toate punctele de vedere, – mă linişteşte pletosul, surprinzîndu-mi privirea. – Dacă-i nevoie, sare şi-n foc pentru dumneavoastră.

— E inutil să sară în foc, – bombăn eu. – Nu-mi trebuie pompieri, ci oameni inteligenţi.

— Are suficientă inteligenţă... Şi-i mormînt... – continuă băiatul să-şi laude prietenul, de parcă ar vinde un cal. – Mi-aţi adus însă cota, sau va fi necesar să mă prezint la ambasadă?

— Ţi-am spus, să nu te mai înfiinţezi la ambasadă. Şi nici să nu-mi telefonezi. În caz de nevoie, te vom cauta noi. În privinţa cotei...

Deschid maşina, scot din buzunarul hainei un pachet cu morfină şi i-l întind.

În virtutea unei coincidenţe, exact în aceeaşi clipă Mary vîră mîna în poşetă şi-mi repetă gestul.

Ceva mai tîrziu, o şterg amîndoi cu motocicleta, în direcţia de unde veniseră.

Cobor capota motorului, strîng pătura şi pornim şi noi, la rîndul nostru, însă în direcţia şoselei.

— Acum aş vrea să-mi povesteşti... nu să-mi povesteşti, ci să-mi redai, cuvînt cu cuvînt, toată convorbirea, – declar eu, în clipa cînd reuşim să ne aflăm în cabinetul meu.

— Mai întîi dă-mi un pahar, dar să fie şi ceva lichid în el, – răspunde Mary, aşezîndu-se contrar obiceiului nu pe scaunul de lîngă birou, ci trîntindu-se în fotoliul pentru oaspeţi.

— Ştii doar, că n-am băuturi aici... S-ar putea însă să mai existe dincolo ceva, moştenire de la predecesorul subsemnatului.

Pătrund în tezaurul meu, – în debara, – şi deschid o lădiţă cu sticle de coniac, plină aproape pe jumătate.

— Regret că nu-ţi pot oferi băutura preferată, dar dacă eşti dispusă a te considera mulţumită cu niţel „Martel”...

— N-are importanţă, – bombăne secretara.

Soarbe două înghiţituri zdravene din paharul umplut cu generozitate şi-şi aprinde ţigara:

— I-am explicat planul în întregime... A repetat întocmai toate detaliile... Arată isteţ...

— Aprecierile, lasă-le la urmă, – zic eu. – Iar acum, te rog, redă-mi convorbirea, de la început pînă la ultima frază.

— Inclusiv tîmpeniile?

— întocmai: inclusiv tîmpeniile!

Mai trage două guri de coniac, apoi se tolăneşte în fotoliu şi, din obişnuită, îşi încrucişează picioarele, dar acum nu acord nici o importanţă coapselor ei şi nici celorlalte detalii, atenţia fiindu-mi îndreptată numai asupra operaţiei.

— L-am întrebat: „Dumneata eşti Boian?“

„Dar dumneata cine eşti? Posesoarea cheilor de la tezaur?“

„Vine şi rîndul tezaurului, – zic eu, – stai jos!“

Iar el s-a trîntit jos atît de violent, încît aproape s-a întors eu spatele la mine.

„Schimbă-ţi poziţia, dacă nu te superi, – îi cer eu, – Aşa nu te pot vedea.“

„Şi pentru ce-i nevoie să mă vezi?“

„Fiindcă ochii, – zic, – vorbesc de obicei mai mult decît glasul. Nu eşti de aceeaşi părere?“

Băiatul nu răspunde, dar îşi modifică poziţia.

„În convorbirea pe care sîntem nevoiţi s-o purtăm, sinceritatea deplină este o condiţie obligatorie pentru ambele părţi", – am încercat să-i sugerez.

Iar el: „Credeam, – zice, – că-i vorba de vreo afacere, şi nu de declaraţii de dragoste."

„E vorba de ceva ireversibil, – îi explic eu. – Ceva care poate schimba, într-o direcţie fericită, întreg cursul vieţii de mai tîrziu... Tezaurul, după cum îl numeşti dumneata, se va epuiza rapid. Apoi vor fi necesare doze noi, iar după aceea vei simţi iarăşi nevoia unor alte doze şi, în genere, crizele se vor succeda la infinit... Pe cînd noi îţi propunem o soluţie categorică şi definitivă."

„Fuga în occident?“

„Este suficient să-ţi exprimi dorinţa", – zic eu.

„In ce mod?“ – zice.

„Ar fi trebuit să întrebi de la bun început: în schimbul căror servicii?“

„Nu contează pentru mine, – zice. – Nu contează; dacă vreţi, nici occidentul dumneavoastră. Şi, ca să fiu mai clar, ţin să vă precizez că mi-e scîrbă de occidentul atît de mult lăudat, cu excepţia unui unic capitol: acolo; aprovizionarea-i considerabil mai lesnicioasă."

„Va să zică, – spun eu, – perspectivele dumitale se limitează la posibilitatea de a te intoxica?“

„Nu să mă intoxic, *ci să fiu fericit*, – mă corectează el. – însă asta-i o problemă de termeni."

„Treaba dumitale, – zic eu. – Şi întrucît am lămurit finalul problemei, n-ar fi rău să-i studiem şi începutul..." I-am arătat fotografia fetei şi-l întreb:

„Cunoşti cine-i tînăra doamnă?“

„Nu. Dar aş putea s-o cunosc, dacă îmi daţi adresa ei, – rosteşte băiatul cu indiferenţă.

„Dar cum ai să reuşeşti?“ – zic eu.

„Păi, foarte simplu: sun la uşă, cînd vine să-mi deschidă, îi spun: „Salut, păpuşico! Ce-nvîrtim după masă?“

„Este posibil ca tehnica asta să dea rezultate, dar se poate şi invers, – îi spun eu. – Iar legătura trebuie obţinută cu orice preţ, înţelegi? De aceea, păstrează-ţi metoda dumitale cu păpuşica pentru alt caz. Şi binevoieşte să respecţi cu stricteţe reţeta pe care ţi-o prescriu eu!“

Iar el: „Am impresia că fata arată destul de mediocru, pentru a vă omorî atîta cu ea."

„De fapt, – zic, – nu fata ne interesează, ci taică-său. Dar ca să ajungi la el, fata trebuie să se îndrăgostească nebuneşte de dumneata, să-ţi devină sclavă, înţelegi?“

Iar el bombăne: „Asemenea lucruri, – zice, – nu se mai întîmplă în zilele noastre. Dar, la urma urmei, nimic nu ne împiedică să încercăm."

După care i-am transmis, punct cu punct, detaliile misiunii, aşa cum mi le-ai expus.

Mary tace şi iarăşi îşi aduce aminte de coniacul franţuzesc.

— Repetă întocmai ce i-ai spus, – o mobilizez eu, după ce aştept să consume doza de refacere.

— Şi asta trebuie să repet? – oftează secretara.

— Da, bineînţeles. Şi, la fel ca şi pînă acum: cuvînt cu cuvînt.

Afară s-a întunecat deja şi lustra din cabinet e de mult aprinsă, cînd binevoiesc să declar discuţia închisă:

— Sînt mulţumit de tine, Mary.

— Iar eu sînt, pur şi simplu, intoxicată.

— Ei da, în profesiunea noastră, femeile sînt ori mai neruşinate decît bărbaţii, sau extrem de blege. Dumneata faci parte din categoria ultimă.

— În cazul acesta, rog să nu mai fiu amestecată în asemenea combinaţii.

— Îţi iau în consideraţie rugămintea, deşi o fac nespus de mîhnit. Dacă ai fi dotată cu o fermitate de caracter ceva mai pregnantă, ai

putea deveni un agent excelent. Pentru că eşti născută să seduci. Am observat adineauri, cu o reală admiraţie, cum ţi-ai demonstrat farmecele.

— Ţin să te informez, nici eu n-am avut intenţia să le demonstrez, dar nici el dorinţa să le ia în seamă. Pesemne că în pieptul lui nu sălăşluieşte nimic altceva decît setea de morfină.

— Iar tu i-ai satisfăcut setea. Deci ai comis o faptă bună.

— Chiar te bucuri cu răutate de soarta nenorocitului ăstuia, după ce l-ai expediat la o mică întîlnire cu moartea?

— Hai, hai, – încerc eu s-o liniştesc. – Eliberează-te de gîndurile ăstea negre. Deseară, dacă nu mă înşel, avem o întîlnire cu familia Adam, şi nu cu moartea.

Peste o oră ne aflăm într-adevăr la Adam, pentru a-l saluta pe consilierul înapoiat de la congresul de presă. Din fericire, amenităţile nu mai sînt necesare, deoarece distinsul diplomat binevoise deja să se instaleze concentrat la masa verde, laolaltă cu splendida sa soţie, cu mai puţin splendida consiliereasă, şi cu direct antipaticul Bennett.

Doamna Adam, după cum era de aşteptat, remarcă apariţia noastră doar printr-un zîmbet rece, de curtoazie. Adjunctul reprezentantului comercial şi telegrafistul, cu soţiile lor, îşi execută ca totdeauna gimnastica de dimineaţă sub sunetele asurzitoare ale magnetofonului. Iar inevitabilul Frank, hoinăreşte brambura prin toate încăperile, cu un pahar în mînă, pradă gîndurilor sale şi băuturii.

Ne aşezăm cu Mary pe canapea, şi imediat o aprovizionez pe doamnă cu băutura corespunzătoare şi chiar cu o farfurioară plină cu măsline verzi marinate, fiindcă-n seara asta sînt excepţional de curtenitor. Cînd sînt bine dispus, reprezint amabilitatea întruchipată.

Un anumit timp tăcem, ca să răsuflăm uşuraţi după tensiunea de la serviciu. Însă Mary, care nu-i capabilă să tacă multă vreme, începe imediat un monolog, din. care surprind numai ultima frază:

— ... Dacă stupefiantele-s unica perspectivă a prostănacului ăla tînăr, mă-ntreb care-i perspectiva noastră, în viaţa asta blestemată...

— Blestemată, zici? Eşti întocmai ca Bennett, care pierde mereu la cărţi, motiv pentru care-i spune pokerului „acest joc oribil". Ceea ce nu-l împiedică să joace de trei ori pe săptămână. Scumpa mea, viaţa-i blestemată numai pentru jucătorii subdezvoltaţi.

— Dar dumneata? Ce ai primit de la viaţă, ca bun jucător?

— Nimic în plus, faţă de ceea ce se poate primi în mod realist.

— Nu-i un răspuns.

— Nefericirea unora constă în faptul că solicită mai mult decît e posibil şi se gîndesc extrem de exagerat la viitor. Dacă te chinui să pătrunzi cît mai adînc în viitor, mai mult ca sigur, n-ai să vezi altceva decît un granit bine şlefuit, ornamentat cu numele tău şi împodobit cu cîteva bucheţele de flori uscate... De aceea nu-i permis să pătrundem

prea departe în viitor.

— Să trăim de pe o zi pe alta. Ca morfinomanul ăla...

— Dimpotrivă. Să trăim pentru pensie. Pentru o pensie confortabilă şi bătrîneţi liniştite. Să trăim, în general, pentru micile plăceri ale vieţii.

În clipa asta, absorbit de itinerarul lipsit de sens prin odăile apartamentului, Frank ajunge în apropierea noastră.

— N-aveţi de gînd să-ncheiaţi odată discuţia?... – întreabă el blajin. – Aveam ceva de băut cu Mary...

— Poţi să te ataşezi nouă, – îi propun eu, la fel de blajin.

— Mulţumesc, dar nu agreez să beau cu mai mult de o persoană. Nu-s în stare să mă concentrez, – explică Frank şi trece mai departe.

— Ce te leagă de alcoolicul ăsta? – întreb sfidător.

— Faptul că-i alcoolic.

— Da. Bei mult mai mult decît e necesar, şi te alimentezi mult mai puţin. De aici se trag şi toate celelalte. Modifică dozajul, şi viaţa va-nceta să ţi se mai pară blestemată. Pesimismul nu-i nimic altceva decît scăderea capacităţii vitale a organismului.

— Nu sînt doar un simplu organism, – îngînă Mary,' ridicînd paharul, de parcă ar vrea să-mi demonstreze că nu dă nici două parale pe consiliile mele.

— Şi eu, şi tu, nu sîntem decît nişte organisme. Ne imaginăm că suferim, dar în realitate sîntem victimele unor procese biochimice. Căutăm suflet, acolo unde nu există nimic altceva decît stomac. Reglează-ţi nutriţia şi băutura, restabileşte-ţi echilibrul fizic, şi vei fi în posesia unei depline armonii spirituale.

— Merci. într-o bună zi, dacă nu voi avea altceva de făcut, posibil să-ncerc şi asta. Numai că ţin să te informez, viaţa nu mi se pare fără sens de cînd am început să beau, ci invers, am început să beau, pentru că mi se părea lipsită de sens.

— Dar ce anume te-a determinat să ajungi la trista descoperire? Magazinul de încălţăminte?

— De unde să ştiu, – îmi răspunde Mary, jucîndu-se distrată cu paharul deja golit. – În orice caz, am început să beau mult mai tîrziu... Presupun că pricina-i totuşi profesiunea noastră...

— Nu sună prea patriotic ce spui.

— Puţin îmi pasă cum sună. Dealtfel, ai putea să-mi dezvălui unde anume plasezi patriotismul în procesele biochimice? Pesemne că-l clasezi la funcţiile aparatului digestiv?

— E posibil ca, pentru dumneata, dragostea de patrie să fie în genere o ficţiune... fără să mai vorbim de dispreţul pe care-l manifeşti faţă de serviciile noastre...

— Sper că nu aduni material pentru o notă informativă, nu?

— Consider că ţi-am demonstrat suficient de clar atitudinea mea

prietenească.

— Atunci mai demonstrează-mi-o odată, umplîndu-mi paharul.

Fără prea mult chef, iau sticla de pe servanta alăturată şi-i torn. Nu pentru că mă preocupă din cale-afară echilibrul ei sufletesc, dar la această persoană limbuţia sporeşte pe măsură ce se înmulţeşte numărul paharelor.

Mary bea zdravăn, iar înghiţitura imensă parcă-i limpezeşte mintea, deoarece mă-ntreabă brusc:

— De o zi întreagă mă tot gîndesc să-ţi spun ceva, şi uit mereu; Ai citit ziarele primite azi dimineaţă?

— In dimineaţa asta n-am avut timp pentru ziare.

— Rău ai făcut. Povestea generalului tău e din nou vehiculată.

— Pe ce chestie? —- întreb indiferent.

— Pe chestia aurului pe care i l-ai predat.

— Ei, şi?

— A fost găsită geanta generalului, pe fundul golfului. Era intr-adevăr plină cu monede de aur...

— Ai văzut?

— Numai că toate, pînă la una, sînt false.

CAPITOLUL VII

Sîmbăta şi duminica – două zile pentru relaxare. Două zile fără convorbiri de serviciu şi fără obligaţii civile. Însă chiar şi asupra acestor zile planează o anumită ameninţare: Mary este capabilă să dea un semn de viaţă şi să propună o escapadă în afara oraşului, sau ceva asemănător.

„Nu te simţi uneori singur, Henry?“ Nu, dragă, niciodată. Tocmai acesta-i motivul pentru care regret uneori că-mi lipseşte singurătatea. Şi n-aş avea nimic împotrivă să mă izolez undeva, cît mai departe de ciripitoarea familie Adam, de acru-amarul Bennett, de monotona pereche, ca o liturghie de duminică, a consilierului şi a consilieresei, şi chiar de tine personal, scumpă Mary.

Trec pe la birou numai ca să preiau ziarele sosite azi dimineaţă, găsesc o scrisoare abia sosită de la nevastă-mea, şi cu aceste provizii de lectură distractivă mă înapoiez acasă.

Scrisoarea lui Helen, după cum mă şi aşteptam, nu cuprinde nimic esenţial. Însă este esenţială, poate, doar ca fapt în sine. Şi mi-a expediat-o nu pentru a-mi comunica amănunte lipsite de interes, că la întoarcere s-a abătut pentru o săptămînă la Paris, şi în momentul de faţă se află la părinţi, ci pentru a găsi pretextul de a introduce ultima frază: „Dacă survin ceva schimbări cu tine, poţi să-mi dai de veste.“ Cu alte cuvinte, căsătoria se află în suspensie. Dacă nu rămînea la

această cotă, Helen nici măcar nu s-ar fi obosit să-mi scrie personal, şi ar fi acordat această misiune avocatului ei.

Bineînţeles, nu i-a fost dor de mine cîtuşi de puţin. Dar întrucît ambianţa mic-burgheză din jurul ei nu-i oferă nimic mai interesant ca persoana mea, Helen e dispusă să se împace, fiind suficient să se profileze „ceva schimbări", sau, şi mai exact, schimbări în favoarea carierei mele. În general, statu-quo-ul de instabilitate continuă. Nimic altceva.

Însă, în povestea cealaltă, lucrurile evoluează şi mai prost. Ziarele primite în dimineaţa asta nu conţin nimic relativ la problemă, însă informaţiile publicate în cele de alaltăieri sînt destul de alarmante. Aurul a fost găsit. Şi asta-i culmea ghinionului, deoarece eram gata să-mi pun şi capul că nu-l vor găsi niciodată. Dar l-au găsit...

Întreaga combinaţie fusese construită ireproşabil, dar şi ea, ca orice combinaţie, îşi avea părţile ei slabe, deoarece, oricît ai prevedea toate detaliile, fiecare din ele depinde de altul, astfel încît nu poţi epuiza toate ipotezele.

În tînăra republică africană domnea un adevărat haos, o sinistră învălmăşeală de interese contradictorii şi ambiţii diverse. Bineînţeles, iniţiam tot ce ne era posibil ca să intensificăm haosul şi să-l utilizăm în avantajul nostru. Dar timpul nu lucra pentru noi şi, din ce în ce mai mult, se evidenţiau tendinţele de naţionalizare a întreprinderilor străine. Pentru moment, n-aveam nimic personal împotriva acestor tendinţe, atîta vreme cît constrângeam firmele respective să examineze cu mai multă consideraţie activitatea mea de culise şi să-mi acorde un anumit sprijin material care, desigur, rămînea nedecontat în rapoartele oficiale pe care le adresam centrului.

Însă centrul privea alarmat intensificarea tendinţelor de naţionalizare, care coincideau cu aspiraţiile de dirijare a orientării de stat mult mai spre stîngă decît era admisibil. Pînă cînd, în cele din urmă, alarma se transformă în indicaţie precisă de organizare a unei lovituri de dreapta. Bineînţeles, pregătirile mi-au fost încredinţate mie, iar conducerea acţiunilor concrete trebuia să fie realizată de generalul meu negru.

Niciodată nu l-am iubit excesiv pe individ, deşi era agentul meu cel mai important din această ţară. Nu numai că se fălea din cale afară cu statura lui herculeană, dar îşi mai şi imagina că înălţimea lui se îmbină perfect cu un intelect evoluat, ceea ce era culmea insolenţei, pentru că, dacă excludem o anumită doză de viclenie rudimentară, calităţile lui spirituale se rezumau la un permanent neastîmpăr, extrem de hilar, şi la o aviditate incomensurabilă.

De fapt, nu realizasem niciodată prea multe foloase de pe urma lui, iar pentru anumite probleme operative în mijlocul militarilor mă

serveam de alţi trei indivizi; mult mai mici în grad, însă mult mai eficienţi din punct de vedere al activităţii. Cu toate acestea, generalul avea o deosebită pondere în ţară, pe care o mai dilatam şi eu, în mod conştient, în rapoartele mele, deoarece şefii, urmînd o nefericită tradiţie, contează totdeauna, într-o oarecare măsură, pe rapoarte, impunîndu-mi astfel exagerarea apriorică a lucrurilor, spre a nu rezulta în ultimă instanţă că zac de pomană.

Avea o anumită pondere, dar cadrele armatei erau divizate, şi în unele cercuri existau disponibilităţi sufleteşti din cele mai diverse, iar forţele centrifugale ale ambiţiilor personale generau o atare dezordine, încît mă îndoiam mult că, la ora H, generalul meu va reuşi să grupeze în juru-i oamenii necesari şi să determine căderea guvernului. Însă de la Centru se şi expediase o directivă, pentru care eram personal (parţial) responsabil, datorită exagerărilor mele. Aşa că n-aveam altă posibilitate, decît să trec la acţiune.

Cînd i-am comunicat generalului speranţele puse în persoana sa, îşi bombă şi mai mult pieptul, care şi înainte era destul de bombat, îşi menţinu cîtăva vreme poziţia asta de comandant, gata să dea semnalul fatal de atac, iar după aceea mormăii prozaic:

— Pentru chestiunea asta va fi nevoie de bani... de mulţi bani...

— Cît de mulţi? – întrebai acru.

— Încă n-am socotit... Dar, grosso-modo, vom avea nevoie de cel puţin trei sute de mii...

Îşi dădea fără ruşine aere de om care se pregăteşte să finanţeze o operaţie militară deşi, în realitate, avea să-şi finanţeze doar propriul buzunar, întrucît lovitura, dacă se ajungea în general la o lovitură de stat, avea să fie realizată, ca totdeauna, pe contul regimului răsturnat.

— Cum vezi această sumă? În armament sau...? – întrebai eu, pur şi simplu ca să-l pun într-o situaţie dificilă.

— Bani peşin! – răspunse ruşinat herculele.

— Pot să-ţi comunic de pe acum că şefii mei nu vor da bani peşin, nici măcar o sută cincizeci de mii. Dacă ar fi fost vorba de armament, era altă problemă şi aveam posibilitatea să-ţi asigurăm un transport destul de serios... Dar în bani...

— V-am spus, încă n-am făcut socotelile, – se grăbi să cedeze generalul, dîndu-şi seama că exagerase cam mult cu pretenţiile sale. – Totuşi, într-un fel sau altul, fără un ajutor serios nu se poate face nimic. Iar ajutorul ăsta serios ne trebuie în bani, înţelegeţi – în bani! În privinţa armamentului, îl vom obţine gratis, cînd vom sparge depozitele.

N-aveam cîtuşi de puţin intenţia să duc tratative, pentru că, la urma urmei, nu dădeam eu banii, dar nici nu vroiam să-mi pierd timpul cu cereri pe care Centrul nu le-ar fi satisfăcut niciodată.

— Am înţeles, – zic eu. – în cazul ăsta prezintă-ţl chiar acum oferta,

fiindcă în noaptea asta trebuie să expediez cifrograma. Şi totuşi, te consiliez să nu fixezi sume fantastice, pentru că astfel vei crea doar un efect neplăcut. – Şi, privindu-l neprietenos, întreb: – Deci, care-i suma?

— Singur aţi fixat suma, – surîde insolent generalul. – O sută şi cincizeci de mii.

— Eu n-am fixat-o, ci ţi-am atras atenţia că nu vor da nici măcar atît.

— Iar eu vă spun că mai puţin nu primesc... Notaţi-vă şi transmiteţi-le.

Şi, fiind conştient că atuurile se află în mîinile lui, şi nu în ale mele, îşi ridică solemn trupul uriaş, salută alene cu două degete şi se îndreptă în direcţia uşii.

— Să-mi comunicaţi, de îndată ce primiţi răspunsul, – bombăni generalul, înainte de a ieşi. – Bineînţeles, dacă merită să-mi comunicaţi.

Şi tocmai în secunda cînd îi priveam spinarea groasă ieşind din încăpere, tocmai atunci îmi trăzni prin cap ideea combinaţiei. Individul trebuie dat peste cap. Merita de o sută de ori să fie lichidat. Şi ar fi fost realmente păcat să nu folosesc ocazia ce mi se prezenta. Să mă răzbun pe el. Dar şi pe mine. Pentru că trăisem destul din fărîmiturile insignifiantelor pomeni secrete.

În aceeaşi seară am transmis o radiogramă cifrată, prin care comunicam că generalul cere trei sute de mii, dar, ca rezultat al unor încordate tocmeli purtate de mine, lăsase la o sută cincizeci de mii, şi că acesta-i ultimul său preţ.

Un rezident cu experienţa mea, pe lîngă agentura cunoscută de Centru, are totdeauna la îndemînă şi doi trei oameni ai săi, capabili de orice. Se impunea să-i utilizez, pentru realizarea planului meu. Problema era simplă: să-l convoc pe general sub pretextul transmiterii sumei, să-i organizez lichidarea, după ce părăseşte locuinţa subsemnatului, şi să susţin în faţa Centrului versiunea că, de fapt, i-am predat comandantului negru suma convenită şi că habar n-am de asasinarea lui. Dar oricît ar fi fost de simplă problema, ca sens, pe atît era de complexă executarea ei în detalii, mai ales pentru a preveni descifrarea ulterioară a combinaţiei şi a evita acuzaţiile posibile ce mi s-ar fi putut aduce.

Evitarea dovezilor materiale nu părea excesiv de grea. Nu realizam însă modalitatea de a putea evita suspiciunile.

Pentru că, deşi o bănuială nedovedită n-are pondere specială, privită însă formal, într-o profesiune ca a noastră, ea poate deveni fatală. Atît de catastrofală, încît mă simţeam tentat să renunţ la riscanta operaţie.

Poate c-aş fi renunţat într-adevăr, dar poate şi nu, deoarece

pătrunsesem atît de adînc în proiect, încît de douăzeci şi patru de ore trăiam numai cu el în cap. Oricum, ezitările mi-au fost sistate chiar de victimă.

— Vreau să-ţi comunic o veste bună, – i-am declarat generalului, cînd răspunse la chemarea mea, în ziua următoare, pe seară. – Condiţiile ţi-au fost acceptate.

Nu s-ar fi putut contesta că pe chipul lui Hercule n-apăruse ceva în genul unui zîmbet, însă iluzia dispăru imediat şi privirea îi deveni calculată.

— Sub ce formă se va face plata? – întrebă el.

— Normal, în valută.

— Dacă au să fie dolari, la scăderile înregistrate acum înseamnă să pierd douăzeci la sută... iar douăzeci la sută reprezintă aproximativ douăzeci de mii...

— Devii excesiv de meschin cu calculele astea, – remarcai eu enervat.

— Necesitatea mă obligă. Cine ştie dacă mi se va mai prezenta ocazia să efectuez asemenea calcule.

— Bine, spune atunci ce doreşti: lire engleze, franci elveţieni... ce anume?

— În vremurile astea incerte, unica monedă sigură rămîne tot aurul.

— Ai înnebunit? – nu mă putui abţine. – De unde să-ţi găsesc aici monede de aur în valoare de o sută cincizeci de mii, în locurile astea uitate de Dumnezeu?

— Ici-colo, tot o să găsiţi undeva. Dakkarul şi Tangerul nu-s chiar atît de departe. Sînteţi un om cu posibilităţi. Iar lovitura noastră de stat nu-i prevăzută pentru mîine.

Am oftat cu amărăciune, deşi dacă aş fi fost sincer, ar fi trebuit să oftez de uşurare. Fiindcă povestea cu aurul îmi inspirase deodată o idee destul de interesantă.

— Bine, am să încerc să fac ceva...

— Şi să nu uitaţi că operăm după cursul anterior crizei de la bursă, – mă preveni generalul, în vreme ce pleca. – La urma urmei, n-am declanşat eu criza asta.

Astfel, şansele mele de izbîndă sporeau. În sensul că aveam să-i predau aurul. În sensul că nimeni nu m-ar fi putut învinui de contrariu, avînd în vedere că înmînarea sumei urma să fie atestată de documente. Şi dacă, la urma urmelor, ar fi rămas să planeze asupra mea o oarecare umbră de suspiciune, n-avea să fie decît o foarte vagă umbră de suspiciune şi nimic altceva.

Chiar în aceeaşi seară am luat avionul pentru Tanger. Şi chiar în dimineaţa următoare am perfectat tranzacţia, deoarece cunoşteam excelent locurile şi oamenii pentru astfel de tranzacţii. Iar peste cîteva

ore aveam deja aurul în seif. Monede perfect asemănătoare cu cele veritabile, numai că avînd un conţinut de aur în carate de trei ori mai mic şi, natural, fiind de trei ori mai ieftine. Spre regretul meu, am fost nevoit să-mi reduc profitul de la o sută cincizeci de mii la numai o sută. Numai o sută de mii, expediate telegrafic, pe adresa unui cont codificat, în Elveţia. însă aveam motive să respir mai uşor. Pentru că îmi cumpărasem certitudinea şi liniştea. Sau cel puţin aşa gîndeam atunci.

Restul operaţiei a fost pus la punct în următoarele două zile. Abraham trebuia să-l aştepte pe general dincolo de cea de a treia curbă a şoselei ce duce spre golf, să-l lichideze şi să înlăture, pe cît posibil, orice urmă. Abraham fusese avertizat că se va afla permanent sub observaţie şi că-l va urma numaidecît pe general, pe lumea cealaltă, dacă va încerca să se abată de la instrucţiunile primite. Deoarece Abraham ştia că nu-s omul vorbelor aruncate în vînt, nu exista nici un pericol că va tenta o eschivă.

Odată execuţia încheiată, Abraham trebuia să răzbată pînă la golf şi să urce în barca cu motor, care era păzită de Jean-Pierre. Misiunea lui Jean-Pierre era să-l lichideze pe Abraham. Însă problema n-avea o importanţă esenţială. Deoarece în momentul în care barca avea să se îndepărteze la o distanţă convenabilă, trebuia să detonez personal de pe ţărm explozibilul ascuns în ambarcaţiune.

Aşa s-a şi întîmplat, cu aproximaţie.

Iar acum iese la iveală un detaliu neînsemnat, ameninţînd să reînvie suspiciunile asupra mea, şi eventual chiar să le intensifice pînă la o acuzaţie directă.

Aşa se petrec lucrurile în epoca asta groaznică a tehnicii.

În partea respectivă a coastei golfului apa e pur şi simplu neagră din pricina algelor dese care acoperă gropile stîncoase de pe fundul mării. Şi eram convins că nimeni nu va fi în stare să găsească vreodată, în imensele spaţii subacvatice, minuscula geantă dispărută în adîncul gropilor, printre vegetaţia submarină, tîrîtă acolo de greutatea ei, de greutatea aurului. Nimeni n-avea s-o găsească. Şi nimeni n-avea s-o caute. Fiindcă localnicii nici nu bănuiau existenţa ei. Iar organele noastre, chiar dacă ar fi suspectat ceva, ca să-şi verifice presupunerile n-ar fi reuşit să mobilizeze echipele necesare de scafandri, în ţara aia blestemată, decît surmontînd dificultăţi apreciabile.

Şi, în principiu, dreptatea era de partea mea. Dar nu şi în detalii. Deoarece n-aveam de unde să ştiu că Abraham; probabil tocmai în ajun de a se consacra acelei misiuni periculoase, avea să-i împărtăşească fratelui său unele amănunte... Şi că fratele, un aventurier, împreună cu alţi doi aventurieri de aceeaşi teapă, vor începe să parcurgă în lung şi-n lat golful, cu barca, în căutarea comorii

pierdute... Şi că vor avea în dotaţie un detector special pentru aur... Şi că, după îndelungi şi zadarnice căutări, vor da peste geantă, pe a cărei plăcuţă de nichel erau gravate iniţialele curcanului fudul – generalul... Şi că aventurierii, aşa cum se întîmplă în asemenea cazuri, se vor încăiera pentru captură... Şi că va interveni şi poliţia locală...

În linii mari, nu era posibil să ştiu tot ceea ce deja figura alaltăieri, în ediţiile presei de senzaţie, ca un fapt împlinit. Am curajul să mă consider suficient de perspicace. Dar niciodată n-am afirmat că-s profet.

Este de la sine înţeles, catastrofa încă nu s-a produs. Dar e posibil să fie inevitabilă. După cum se vede, fratele lui Abraham nu bănuieşte mai nimic despre existenţa mea. Altminteri, probabil nu m-aş mai fi aflat în apartamentul meu, petrecîndu-mi ziua de sîmbătă cu leneşa parcurgere a ziarelor. Toată acţiunea este interpretată ca o istorie pur gangsterească. Se presupune chiar că explozia din barca cu motor era rezultatul unui glonte care a nimerit într-o ladă cu muniţii. însă în privinţa aurului nu mai există nici un fel de presupuneri. Avem de a face cu nişte galbeni falşi, numai de opt carate. Iar cei de la Centru cunosc la perfecţie sursa acestor monede.

Şi totuşi mai rămîne o portiţă de scăpare. Deoarece; atunci cînd cumperi monede de aur de la negustori dubioşi, nu-i nimic de mirare să fii tras pe sfoară. Am fost înşelat, şi atît. Dacă versiunea mea va suna convingător, asta-i altă problemă. Dar după cum afirmă bătrînul meu prieten Hubert, ancheta va dura luni de zile şi n-ar fi exclus să fie înmormîntată în arhivele dosarelor clasate. E suficient să merit o asemenea indulgenţă. E suficient să demonstrez că-s un lucrător de clasă. De cea mai înaltă clasă, care nu-i supusă insignifiantelor paragrafe penale.

Aşa că ne bizuim în continuare pe aceeaşi situaţie.

Luni, conform programului obişnuit, la nouă fără un sfert dimineaţa, ies din locuinţa mea. Şi, conform programului obişnuit, Andrei deja mă aşteaptă în ,,Chevrolet“.

Şoferul mă salută politicos şi-mi adresează inutila întrebare:

— La ambasadă?

— Da. Ca întotdeauna.

Primăvara este un anotimp supus celor mai neaşteptate modificări, şi bune şi neplăcute. Abia pornisem, şi din cerul pe care mai strălucea încă soarele, se prăvale asupra noastră o ploaie bogată de mai.

— Un nor, – apreciază şoferul.

— Numai că-i cam lung.

Parbrizul din faţă e biciuit de şuvoaie, şi doar prin evantaiele desenate de ştergătoare mai transpar siluetele estompate ale pietonilor alergînd pe bulevard.

— Nici un pic de vizibilitate... – bombăne Andrei, plecat înainte, de parc-ar vrea să străpungă cu privirea perdeaua ploii.

— Dar cum stai cu vizibilitatea cealaltă?

— Care?

— Din preajma fetei noastre.

Andrei şi-a preluat deja funcţia de informator, însă depusesem eforturi ca acţiunea să demareze lin şi pe neobservate.

— Uitasem de tot că trebuie să ţin seamă de un anumit procent premial, – i-am spus după cîteva zile, în timp ce-i înmînam plicul cu onorariul promis. – Dar orice rău e spre bine, ţi s-a adunat o sumă suficient de solidă.

Iar cînd am început să discutăm despre fata noastră, îl întrebam, şi el îmi răspundea, folosind amîndoi acelaşi ton nonşalant, de parcă ar fi fost vorba de cele mai banale bîrfe. Întocmai cum se petrece şi acum.

— De ieri, în jurul fetei noastre a început să se învîrtă un tip nou, – mă informează şoferul. – Alaltăieri i-a dat doar tîrcoale, însă de ieri se dă la ea pe faţă.

— Adică?

— Păi şedeau amîndoi la aceeaşi masă. Numai ei doi.

— Dar ceilalţi, din anturajul lor?

— Erau la altă masă.

— Poate se vor fi certat cu ei?

— Nu cred. Pur şi simplu se pare că-l preferă pe noul venit anturajului de mai înainte. Iar individul preferă să fie singur cu fata, decît să-şi frece coatele cu prietenaşii ei.

— Crezi că-i ceva serios? – îl întreb cu o umbră de insatisfacţie.

— Ah, n-am vrut să spun asta...

Tace, ca şi cum ar fi dorit să continuie, dar nu se decide.

— Dar ce doreai să spui?

— Că nu-i nimic serios, niciodată, cu fete de teapa ăstora. Nu vreau să mă bag în poveştile dumneavoastră, dar dacă mă-ntrebaţi. pe mine, cu dintr-ăstea nu porneşti la chestii serioase.

„Chestii serioase" – sună destul de echivoc ca expresie. De aceea întreb:

— Mai exact?

— Dacă vă-ncurcaţi astăzi cu ea, să nu vă prindă mirarea că mîine puteţi s-o vedeţi cu altul.

— Adevărat. Însă omul, cînd trece de treizeci de ani, începe să devină filozof. Iar eu i-am depăşit cam de multişor. Dacă ai Ia dispoziţie o fată, atunci cînd îi simţi nevoia, ce importanţă mai are că în momentul cînd nu-ţi foloseşte, se va afla cu altul?

— Am şi eu, tot treizeci de ani, dar nu-s în stare să rezolv lucrurile astfel. Dacă simt într-o bună zi că nevastă-mea se gîndeşte la altul, atît

şi nimic mai mult, îi frîng grumazul, fără să mai stau pe gînduri.

E capabil să-mi frîngă şi mie grumazul, cît pe ce, deoarece frînează atît de brusc maşina, încît capul mi se dă violent pe spate.

— Priviţi-l cum se aruncă sub roţi, – vorbeşte Andrei indignat, arătînd la cetăţeanul care traversase pe neaşteptate panglica drumului prin faţa noastră.

Omul grăbeşte pasul, vinovat, continuîndu-şi calea, fără să se întoarcă, gata să dea peste altă maşină.

— Umblă ca nişte chiori, traversează ca smintiţii, – bombăne mai departe Andrei, lăsînd slobodă veşnica duşmănie dintre şoferi şi pietoni.

Iarăşi rulează pe bulevard şi priveşte concentrat înainte, deoarece ploaia nu încetase să toarne cu găleata.

— Va să zică, nu eşti pentru relaţii liberale? – încerc eu să-l readuc la tema discuţiei.

— Nu, nu-s atît de cult... – recunoaşte Andrei.

— Faptul că umblă cu altul, încă nu-i chiar atît de rău, – observ eu, – există situaţii şi mai nenorocite...

— ...să umble cu doi-trei deodată, – mi-o trînteşte şoferul.

— Nu. Să-şi dea drumul la guriţă şi să trăncănească vrute şi nevrute despre relaţiile pe care le întreţine cu mine.

-— Ei, da, pentru diplomaţi nu-i deloc convenabil.

— Dar cine altcineva se mai învîrte în jurul fetei?

— Deocamdată nimeni.

— Pesemne că-i vreunul care-şi aşteaptă rîndul. E posibil s-o privească de la. distanţă, aşa cum o priveşti dumneata.

— N-am băgat de seamă aşa ceva.

Apasă iarăşi pe pedala de frînă, de astă dată însă relativ mai lin. Aştept un minut, două, pînă îşi epuizează repertoriul obişnuit la adresa pietonilor, apoi îl întreb, cînd pornim din nou înainte:

— Cît timp au stat cei doi?

— Păi, pînă-n seară.

— Bineînţeles, au plecat împreună.

— Bineînţeles.

— Arată bine băiatul?

— Nu-i deloc rău. Înalt, serios, vreau să spun că lasă impresia să fie serios.

— Băiat de caracter, – îi suflu eu.

— Caracter... – îngînă dispreţuitor Andrei. – Toţi ne-nchipuim că sîntem oameni de caracter... Pînă ce ne striveşte careva...

Ploaia începe să toarne şi mai zdravăn şi şoferul reduce la maximum viteza maşinii, privind încordat înainte şi repetînd:

— Nici o vizibilitate... Dar deloc...

— În dimineaţa asta am avut oră la cosmeticiană, – mă informează adjunctul, intrînd în cabinetul meu, de parcă ar fi fost cel mai important eveniment al sezonului.

— Să-ţi fie de bine pentru manichiură, – mormăi eu, fără să-mi ridic ochii de pe hîrţoage.

— Există şi pentru dumneata o felicitare! – remarcă adjunctul meu, cu o intonaţie de bucurie răutăcioasă. – Textul spune: „X“ grav bolnav. Se impune operaţie urgentă."

— Da, asta-i mai puţin plăcut decît o manichiură, – recunosc eu, ridicînd capul. – Şi tocmai acum, cînd ne va fi necesar un „canal" curat.

Privesc îngîndurat spre perete, unde mă întîmpină coapsele provocatoare şi despuiate ale fetelor de pe calendar, precum şi racheta tenismanului, avîntată de parcă ar fi gata să mă pocnească în cap.

— Am impresia că toţi oamenii noştri sînt bolnavi, – remarc eu posomorit.

— Nu s-au născut bolnavi, – răspunde tot atît de acru adjunctul. – Cu clima de aici, oamenii se refac rapid. Dar noi vrem să-i utilizăm pînă la capăt, ca pe vite, anu- lînd toate promisiunile făcute şi, în cele din urmă, e de la sine înţeles, vine prăbuşirea.

— Bine, bine. Spune-i treburile astea şefului, cînd pleci în concediu acasă. Ştii, nimeni nu mă consultă în politica de cadre.

Nu răspunde, dar pe chipul său este evident că-mi transmite mental, chiar acum, nişte urări nu tocmai călduroase.

— Dar dacă-l trimitem pe „X" la tratament, avem pe cineva care să-l înlocuiască? – revin eu la realitate.

— Bătrînul susţine că da. Însă problema lui „X" nu mai suportă amînare.

— N-o vom amîna.

— Şi, ceva mai devreme, a sosit aici şi pletosul cu chitara, – îşi aduce aminte adjunctul. – Vrea nişte fiole.

— Ia-i dat?

— De unde să le fi luat? E jos, în sala de aşteptare şi ne calcă covorul cu picioarele lui împuţite.

— Individul începe să devină primejdios, – remarc eu. — I s-a sugerat clar să nu mai apară aici.

— Cred că-i timpul să-l expediem, – consimte imediat Bennett.

— Perfect... Atunci, uite ce-i: informează-te de trenul corespunzător şi rezervă două compartimente, pentru Mary şi subsemnatul...

— Te referi la trenul de Istambul?

— Dar care altul?... Iar în privinţa chitaristului, să plece cu primul avion în aceeaşi direcţie. Să-i spui...

În clipa aceasta apare secretara, procedînd conform stilului ei specific, mai întîi intră şi abia apoi bate la uşă.

— Domnule Thomas, vă cheamă ambasadorul.

— Tocmai la timp, – zic eu, improvizînd, neavînd ce spune altceva. – Şi adaug, adresîndu-mă adjunctului: – Continuăm convorbirea mai tîrziu.

Figura sculpturală a diplomatului necunoscut mi se prezintă iarăşi stînd de cealaltă parte a biroului, cu mîna rezemată de marginea lui. Cînd pătrund în cabinet, şeful nu binevoieşte să-şi deranjeze nici măcar cu un milimetru poziţia statuară, încremenită, şi doar buzele sale subţiri şi livide din pricina vîrstei, se mişcă abia vizibil:

— Stai jos!

Parcurg fără grabă drumul cam lung, de la uşă pînă la garnitura stil Pompadour, sau a regalului ei amant, şi mă las neglijent într-unul din fotolii. În întreaga perioadă de timp de cînd activez în această clădire, ambasadorul nu m-a convocat nici măcar o singură dată la discuţii, dacă nu punem la socoteală prima noastră nefericită întîlnire; şi nu mai avusesem onoarea să-l văd a doua oară, nici la inevitabilele recepţii, la care, conform vechiului meu obicei, păstrez o distanţă cît mai apreciabilă de şef.

— Prezenţa dumitale aici, Thomas, e aproape neobservată, — declară ambasadorul.

Glasul îi răsună mai uscat decît nişte macaroane de acum un an.

— Fireşte, – continuă el, e preferabil aşa, decît să-ţi marchezi prezenţa prin scandaluri, ca predecesorul dumitale. Dar, din moment ce avem un consilier cultural, s-ar cuveni să manifestăm şi o activitate culturală...

Mă fixează cu privirea sa rece şi imobilă, pentru a evalua efectul silogismului. Şi, deoarece-i posibil s-aştepte o oarecare reacţie din partea mea, îmi îngădui să-l informez, fără a-mi modifica poziţia dezinvoltă:

— Nu doresc deloc să-mi exagerez activitatea, dar întrucît dumneavoastră, pesemne, nu admiteţi în general existenţa ei, m-aş încumeta să subliniez că totuşi fiinţează. Am vizitat toate redacţiile culturale, am stabilit contacte cu televiziunea, universitatea, radiodifuziunea... am convenit asupra unor măsuri relative la schimburile culturale, şi-am expediat comenzi de materiale corespunzătoare, la instituţiile noastre de resort...

O porţiune impresionantă din modesta mea dare de seamă e minciună curată, ceea ce nu o împiedică însă să sune convingător.

— Dar nu m-ai informat despre nici una din activităţile de mai sus, – exclamă oarecum jenat şeful meu, deoarece tirada se dovedise neaşteptată pentru el.

— Pentru că nu m-aţi convocat niciodată la raport.

— Da... Pesemne că vederile noastre referitoare la regulamentul de

serviciu sînt destul de diferite, – remarcă şeful, pe un ton ce pretinde să sune ironic. – Înseamnă c-am devenit victima unei iluzii, imaginîndu-mi că dumneata trebuia să te prezinţi la mine pentru raport, iar nu eu să te caut... Mă rog, oricum ar fi...

Păstrează o anumită pauză, pentru a-şi modifica în gînd discursul pregătit în prealabil, fapt impus de întreruperea provocată de raportul meu.

— Da... Admit, n-ai stat cu mîinile încrucişate, însă activitatea dumitale a evoluat totuşi, în special, pe linia strictă a contactelor de acorduri... Dar ne sînt necesare şi relaţii cu o perspectivă mai îndepărtată... De aceea am să-mi permit propunerea cîtorva iniţiative, cu un caracter mai aparte. Mai întîi, cred că putem începe prin proiectarea unui film adecvat, combinată cu un cocteil nepretenţios şi să invităm grupuri de ziarişti, bine selectate, oameni de artă... în genere...

— Excelentă idee! – exclam eu entuziasmat. – Regret însă, mi-e teamă că veţi fi nevoit s-o realizaţi fără participarea mea. Trebuie să întreprind un voiaj urgent la Istambul.

— Cum aşa...

— Uite-aşa: trebuie. Şi chiar în dimineaţa asta mă pregăteam să mă prezint la dumneavoastră, pentru informare.

— Dar ai obligaţia nu să mă informezi, ci să-mi soliciţi aprobarea! Şi încă nu ţi-am aprobat nimic!

— Păi tocmai asta aştept şi eu: să-mi aprobaţi.

— Dar dumneata... dumneata...

Anumitor oameni, care nu sînt obişnuiţi să fie enervaţi, supărarea le provoacă un şoc de o asemenea intensitate, încît le tulbură procesul gîndirii, determinîndu-i să se bîlbîie. Numai că bîlbîiala se dezvoltă destul de lent, iar eu, în momentul respectiv, nu dispun de prea mult timp.

— Vedeţi, domnule ambasador: dacă trebuie să reflectaţi prea mult la aprobare, aveţi posibilitatea să folosiţi şi zilele ulterioare plecării mele. Voi pleca şi fără binecuvîntarea dumneavoastră. Pentru că problema-i urgentă...

— Eşti arogant ca un... ca un... – continuă să se bîlbîie şeful, abia reţinîndu-şi turbarea.

— ...ca un poliţist? Asta vreţi să spuneţi? – rînjesc eu blajin.

Şi. înainte de a porni pe lungul drum spre uşă, adaug pe acelaşi ton:

— Ideea dumneavoastră e totuşi excelentă!... Vă doresc succes cu prilejul acestei plăcute distracţii culturale.

— Dar nu mi-ai spus nimic despre plecare... Şi nici măcar nu mi-ai cerut consimţămîntul! – subliniază Mary înfuriată.

Femeia reacţionează şi ea – la fel ca ambasadorul! Pare-se că toţi cei de aici îmi sînt şefi, şi numai eu sînt subaltern.

— Auzi, scumpo: nu consider că-i necesar să-ţi cer un consimţămînt prealabil, atunci cînd eşti obligată să-ţi îndeplineşti sarcinile de serviciu.

— Nu-i vorba de sarcini de serviciu. Iarăşi ai de gînd să mă vîri în cine ştie ce istorie...

— Sînt sarcini de serviciu autentice. Mă acompaniezi în calitate de secretară, şi nimic mai mult!

De data asta mi s-a transmis şi mie starea de enervare. Mary îmi aruncă o privire pătrunzătoare şi grăieşte mai puţin apăsat:

— Bine, vom vedea... Totuşi să ai în vedere...

— Da, da, am să am în vedere tot ce-i necesar. Numai, te rog, lasă-mă singur, mai am de pus la punct nişte treburi.

Mary se îmbufnează şi părăseşte cabinetul.

Ceva mai tîrziu, locul ei din faţa biroului e ocupat de adjunct.

— L-am expediat pe individ, – îmi raportează el. – S-a arătat conciliant...

— Tinerii sînt totdeauna concilianţi cînd au posibilitatea să fie scutiţi astfel de serviciul militar, – remarc eu.

— Am pregătit, aici, ceva referitor la Adam. – Bennett scoate din buzunar cîteva file dactilografiate şi împăturite. —- Sîmbătă seara, după partida de poker, a pălăvrăgit destule...

— Pesemne era înfierbîntat de victoria obţinută asupra dumitale...

— Ceva în genul ăsta, – recunoaşte lipsit de entuziasm adjunctul. – În general, s-a aşternut pe pălăvrăgeală şi i-au scăpat nişte chestii formidabile...

— Subliniază-le, cît mai gros.

— S-a procedat în consecinţă.

— Atunci expediază nota informativă şi fără mine. Ştii, mintea mi-e prinsă acum de alte probleme. Am senzaţia, dragule, că intrăm în runda finală.

— încă nu-nseamnă nimic.

— Mult, Bennett, mult! Transmite-i Bătrînului să pregătească noul „canal"... Şi să supravegheze ce se petrece la vilă.

— Şi altceva?

— Acest altceva nu mai depinde nici de dumneata, nici de mine. Se află în întregime în mîinile unei doamna bătrâne şi capricioase – Soarta!

CAPITOLUL VIII

Orient-Express-ul, duduind ritmic şi surd, manifestare a unei viteze

absolut moderate, străpunge umbrele estompate ale nopţii primăvăratice. Şi, deoarece nu-mi plac lucrurile tulburi, cobor perdeaua la fereastră, mă întind, aşa cum mă aflu îmbrăcat, pe cuşetă şi mă las legănat docil de ritmul roţilor.

Uşa dintre cele două compartimente stă deschisă, iar în cadrul ei dreptunghiular se conturează, ca într-un tablou, conformaţia gambelor secretarei mele, tolănită într-o poziţie nu tocmai decentă pe cuşeta din spaţiul învecinat şi cufundată în lectura unui roman poliţist oarecare.

— Citeşti romane poliţiste? – dau drumul unei serii de întrebări, numai ca să-mi înving starea de somnolenţă.

— Pe vremuri citeam. Acum mi-e lene.

Mary lasă cartea din mînă şi mă priveşte cu ochii ei întunecaţi.

— Mi-aduc aminte că era un roman „Crima din Orient-Express“...

— Şi' ce-i cu asta? – întreb eu.

— Nimic. Dar aş fi vrut să te văd acum în locul celui asasinat.

— Se va întîmpla şi aşa ceva, – îi răspund conciliant. – Deşi, poate nu chiar în momentul de faţă. Fiind o amatoare a citatelor din vechii latini, probabil n-ai uitat că sîntem cu toţii muritori.

— Dar nu jinduim toţi, ca dumneata, pentru o moarte prin violenţă.

— Moartea e aproape totdeauna violentă, şi rareori consimţită, – remarc eu filozofic, – chiar şi atunci cînd murim în patul nostru.

— Uneori am impresia c-aş fi total de acord să-nchid ochii. Pur şi simplu aşa, de oboseală şi de monotonia vieţii.

— Pariez că asemenea gînduri te bîntuie în special cînd bei peste măsură... Mie mi-e drag să trăiesc. Zău că vreau să trăiesc. Şi încă bine!

— Te consideri capabil să trăieşti bine? – îşi ridică Mary sprâncenele.

-— Bine, după cum concep eu binele, scumpa mea, iar nu conform părerilor tale.

— Dar din ce se compune idealul tău despre o viaţă fericită?

— Ah, din lucrurile cele mai comune... în general, din nimic în stare să impresioneze excelenta ta fire.

— Şi totuşi?...

— Uite, de exemplu, să pătrund în cabinetul ambasadorului, cum mi s-a întâmplat azi, şi cînd începe să mă consilieze cu aroganţă, să am satisfacţia de a-i comunica: ..Vezi. bătrâne: continuă-ţi tirada în coridor, pentru că adineauri am fost numit în locul dumitale şi acum am nevoie de cabinet!“.

— Ambiţii meschine şi ridicole... – îşi strânge buzele secretara. – Visezi să devii ambasador.

— Prostii. Visul meu e să am posibilitatea de a freca ridichea unui ambasador.

— Şi asta-i o meschinărie. Îmi aminteşti de fratele meu mai mic, al

cărui vis principal era să înveţe boxul, cît mai bine...

În secunda următoare se aude un ciocănit uşor. Închid rapid uşiţa dintre compartimentul meu şi al ei, şi o întredeschid pe cea dinspre coridor.

După cum mă şi aşteptam, în compartiment se introduce conductorul vagonului. Un bărbat la vreo cincizeci de ani, cu chipul brăzdat de riduri adînci, cu nişte ochi oarecum stinşi, care-mi evită privirile şi care, în general, nu-mi plac deloc.

— Te-a zărit cineva? – îl întreb.

— Coridorul e pustiu. – dă din cap conductorul.

— Stai jos, – îi spun eu şi mă trag spre fereastră, pentru a-i face loc.

Dar conductorul continuă să stea in picioare, legănîndu-se uşor din pricina mersului trenului.

— După cum ţi-am comunicat adineauri, vin cu veşti din partea Bătrînului, – explic eu. – E destul de îngrijorat în privinţa dumitale...

— În ce mă priveşte, eu sînt şi mai îngrjiorat, – răspunde înăbuşit conductorul.

— Care-i cauza?

— Din pricina apropiatei mele arestări, care-i o problemă de zile... dacă nu chiar de ceasuri...

— Ce te îndeamnă să gîndeşti astfel? – întreb interesat.

— Totul. În două rînduri mi-au controlat bagajul la Svilengrad. Mai înainte, n-au făcut-o niciodată.

— Înainte n-aveau loc toate istoriile astea cu contrabanda de stupefiante. Iar acum se petrec din ce în ce mai des. Pesemne au căutat haşiş sau alte chestii de acelaşi gen.

— Nu căutau aşa ceva, – îmi răspunde bărbatul cu încăpăţînare.

— Dacă îi interesa altceva, prietene, nu-ţi răscoleau bagajul, ci-ţi pipăiau fiecare cută a hainelor, inclusiv rufăria de corp, şi asta cusătură cu cusătură! Ar trebui să cunoşti suficient de bine asemenea chestii...

— Dar faptul că, peste o zi sau două, mă va urmări cineva, îmi va asculta convorbirile purtate cu prietenii la. vreun local, mă va urmări uneori chiar şi aici, în vagon?

— Eşti extenuat şi nervos, doar atît, —constat eu plin de compasiune.

— Vreţi să spuneţi că inventez?

— Nu, însă judeci lucrurile denaturînd. Depresiunea nervoasă e totdeauna acompaniată, braţ la braţ, de frica neîntemeiată, iar teama nejustificată caută o cauză, pentru a-şi justifica apariţia.

— Iertaţi-mă, dar nu-s copil.

— Dar pricepe odată, prietene, dacă te-ar fi suspectat în mod serios, prima lor grijă ar fi fost să nu te alarmeze pripit. Controalele vamale, urmărirea directă, pe faţă, toate astea le-ar compromite planurile,

dacă au planuri serioase în privinţa dumitale, pentru că există posibilitatea să te sperii şi să dispari la Istambul, încă de la prima cursă.

— Vă e uşor să judecaţi astfel, deoarece nu vă ameninţă nimic, – continuă să se încăpăţîneze conductorul. – Iar arestarea mea poate că-i o chestiune numai de ore...

Îşi scoate cascheta de serviciu, de un cafeniu închis, şi-şi şterge cu mîna sudoarea de pe creştetul capului deja chel. Apoi porneşte iarăşi să sporovăiască, la început obosit şi stins, iar după aceea din ce în ce mai enervat:

— Sînt cinci ani de cînd mă îndeletnicesc cu treaba asta primejdioasă... „Transmite cutare... adu cutare lucru“... Du-te-ncolo, du-te-ncoa... şi de cinci ani Bătrînul, şi toţi ceilalţi ai dumneavoastră mă mint că voi fi trecut dincolo. Încă o cursă – două, după care mă trec dincolo... Iar cursele vin şi se duc, în vreme ce funia se strînge tot mai mult în jurul gîtlejului meu. Şi iată c-a sosit ceasul cînd mă vor înhăţa, iar dumneavoastră îmi cîntaţi veşnicul cîntec, mă animaţi la fel ca ceilalţi, mă minţiţi la fel... Numai că eu, într-adevăr, nu mai am puteri să joc pe jăratic... M-au părăsit puterile, zău aşa!

— Şi te vei duce să faci mărturisiri complete, pentru a-ţi reduce din pedeapsă... – îi întregesc eu discursul, în locul lui.

— N-am spus aşa ceva... – tresare conductorul, dar din expresia figurii sale reiese că dacă n-a spus-o, nu mai încape nici o îndoială că s-a gîndit la chestiune. – Vreau să mă eliberaţi de povară, nimic mai mult! Să vă menţineţi promisiunea, nimic altceva! La urma urmelor, aveţi curier diplomatic, lucraţi cu el!

— Cînd ne este necesar curierul diplomatic, îl utilizăm, nu-ţi fie teamă. Cînd avem nevoie de dumneata, atunci lucrăm cu dumneata. Curierul diplomatic trece foarte rar, ţin să te informez, şi in genere e vorba de probleme care ne privesc pe noi, nu pe dumneata.

— Dar problemele referitoare la viaţa mea? Nici ele nu mă privesc?

— Da... te afli intr-o stare de depresiune totală, – oftez eu, ca şi un medic care, în cele din urmă, e nevoit să stabilească un diagnostic deloc vesel. – Şi, bineînţeles, nu te ameninţă nimic, decît această depresiune nervoasă. Dar fiindcă şi ea reprezintă o primejdie în sine, şi avînd în vedere că noi realmente ne respectăm cuvintul, află că asta-i ultima dumitaie cursă. Eşti mulţumit?

Conductorul tace; îşi dă seama probabil în ce măsură se poate bizui pe vorbele mele.

— Unde-ţi sînt banii?

— Banii!... – rînjeşte dispreţuitor individul. – Mărunţişul pe care mi l-aţi dat? L-am lăsat la Istambul, să fie depus.

— De dat asta, la despărţire, ai să primeşti o sumă mai respectabilă, – declar eu generos.

— Dar soţia şi copiii?

— Fiecare lucru – la timpul său. Mai întîi să punem, la punct problema dumitale, apoi ne vom gîndi şi la familie. Se apropie sezonul turistic, transferă-i în preajma graniţei şi există zeci de alte metode pentru a-i scoate afară. Dar îţi dai şi singur seama, nu se poate face totul deodată şi numaidecât.

— Fără nevastă şi copii, restul nu mai contează, —- rosteşte apatic conductorul, ca pentru sine.

— Deci, îndată ce ajungi la Istambul, îţi retragi banii, te întorci la vagon şi-l aştepţi pe omul care va veni din partea Bătrînului să te treacă dincolo.

— Dar familia?

— Dar ţi-am mai spus o dată: fiecare lucru – la timpul său. Lasă problema în grija noastră.

—- N-aş putea trăi fără ei, – grăieşte calm conductorul, şi pentru prima oară mă priveşte drept în ochi – N-aş putea, credeţi-mă!

— Am înţeles: te cred. Dar şi dumneata să ai încredere în noi. Vei aştepta aici, în vagon, să vină omul din partea Bătrînului, ţi-e clar? Şi, natural, să nu-ţi faci iluzii c-avem posibilitatea să-ţi asigurăm acolo, în occident, ceva mai mult decît un post de conductor.

— Nici nu doresc altceva. Sînt gata să lucrez şi ca măturător, numai să fiu izbăvit de fiorii care-mi mişună pe şira spinării... Şi să-mi ştiu familia lîngă mine...

— Splendid! – îi zîmbesc eu, încurajîndu-l.— După cum vezi, noi ne respectăm cuvîntul. Şi-acum poţi pleca. Dar, atenţie!

— Merci, – bălmăjeşte stins individul, îşi pune cascheta pe cap şi se strecoară precaut în coridor.

Conductorul abia ieşise, şi-n cadrul uşiţei despărţitoare se iveşte Mary. E aproape dezbrăcată, dar nu-şi isprăvise în întregime operaţia, atrasă probabil de o alta, mai interesantă,

— Desigur, ai tras cu urechea. – remarc eu.

— N-am aflat nimic din discuţia voastră care să merite să trag cu urechea.

Nu binevoiesc să-i răspund, ci mă ridic, îmi scot haina şi o atîrn în cuier, deoarece compartimentul se încălzise deja suficient. îmi aprind o ţigară, şi mă pregătesc să-mi reocup locul, cînd secretara îmi atrage atenţia:

— Ai uitat de mine...

— Scuză-mă, – bombănese eu, îi întind o ţigară şi ţăcănesc din brichetă.

Conform obiceiurilor ei, femeia scoate şuvoaie de fum pe năsucul cîrn şi mă priveşte ţintă.

— Nu ştiu dacă vei avea vreodată fericirea să-ţi baţi joc de un ambasador, dar trebuie să recunosc, te pricepi straşnic să-ţi baţi joc, şi

încă excepţional, cu virtuozitate, de oamenii neînsemnaţi.

— Asta mi-e meseria, – îi răspund sec şi mă reazem în colţul de lîngă fereastră.

— Dar o practici cu plăcere. Ca un autentic virtuoz.

— Sînt de părere că fiecare trebuie să acţioneze astfel în domeniul său. Inclusiv dumneata.

— însă cît a durat toată această discuţie, nu te-ai gîndit nici o clipă că-i posibil ca omul să fie realmente în pericol?

— Sînt şi eu uneori în pericol, dar nu fac crize de nervi, – declar tot atît de sec.

— Te bucuri de imunitate diplomatică.

— Da, faţă de adversari. Dar nu faţă de ai tăi.

— Pare-se că descoperirea aurului fals te chinuia destul, – spune Mary.

— N-ai ghicit.

— Atunci ce te chinuie? Remuşcările tardive, din pricina crimei?

— Cred că ţi-am explicat deja, n-am ucis pe nimeni. Deşi, la drept vorbind, nu-ţi datorez nici un fel de explicaţii.

— Ştiu prea bine că nu l-ai omorît cu mîinile dumitale. L-ai ucis folosind cealaltă metodă, mîrşăvia.

— Nu cumva ai băut ceva dincolo? – i-o servesc indiferent.

— Posibil. Dar n-am lăsat nici un cadavru în urma mea.

Într-adevăr, vorbeşte mai afectat ca de obicei, iar în ţinuta ei nu-i greu de depistat o uşoară excitare provocată de alcool.

— Termină odată cu insinuările, – îi spun eu, străduindu-mă să-mi înăbuş enervarea.

Mă întind cît mai comod pe cuşetă, fără să-mi dau osteneala s-o poftesc pe doamna, şi adaug:

— Permanentele tale întrebări despre crimă... Poţi să-mi spui ce urmăreşti cu ele? Şi ce anume te interesează în cazul respectiv: generalul sau persoana mea?

— Generalul, fără îndoială. Persoana ta nu-i deloc interesantă pentru mine.

— Şi în cazul acesta ce se întîmplă, dacă l-am ucis, cu adevărat? Şi nu indirect, ci în conformitate cu cele mai vulgare procedee – cu cuţitul în burtă! Ce pierzi, şi ce pierde omenirea cu treaba asta? Şi ce importanţă are dacă generalul dumitale a decedat ieri, sau moare astăzi, sau va dispărea mîine în vreo lovitură politică? De ce, mai înainte de a arbora doliul pentru individul ăsta, nu m-ai întrebat dacă era într-adevăr om, sau doar un dobitoc? Pentru că, draga mea, individul era realmente un animal, avid şi nesăturat, în aşa măsură cum nici nu-ţi poţi imagina. Astăzi cerea o sută cincizeci de mii, iar mîine era dispus să dubleze preţul, fără să propună ceva concret în schimbul sumelor, bineînţeles nici azi, şi nici mîine. Era gata să-şi

vîndă patria, cu metrul şi la kilogram, en-detail şi en-gros, numai cumpărători să se găsească... Era...

— Şi te-ai decis să-l pedepseşti pe coruptibil, cu riscul de a te îmbogăţi personal... – mă întrerupse secretara mea.

— Ar fi recomandabil să tragi concluziile doar mental, – o consiliez eu. Şi imediat adaug: – Dar de ce-mi pui această întrebare? Pentru că, de fapt, te interesează generalul şi nu persoana mea!

— Ştii extrem de bine că mă interesezi... Fapt pe care nu pot decît să-l regret... Deoarece, cu cît te cunosc mai bine, cu atît mai limpede îmi dau seama că începi să-mi provoci o uşoară repulsie organică... Sper ca detaliul acesta să n-aibă vreo importanţă.

-— Absolut nici o importanţă, – confirm eu, aranjîndu-mă şi mai comod în colţul meu. – Absolut nici o importanţă... Chiar şi în cazul în care ţi-aş fi provocat o repulsie şi mai puternică. Aş zice că, parţial, mă simt oarecum flatat.

— Chiar flatat!...

— Natural. Ca expresie a unei atenţii deosebite. Fiindcă n-am observat să manifeşti vreo repulsie, de exemplu, faţă de consilierul nostru comercial, a cărui avere, după cum se ştie, provine din acumularea comisioanelor ilegale asupra acordurilor de stat…

Mary se pleacă spre măsuţă să-şi ia o ţigară din pachet şi sînii ei imenşi sînt gata ca totdeauna să se reverse deasupra furoului. Apoi îşi aprinde noua ţigară folosind chiştocul rămas de la cealaltă şi îngaimă:

— El e afacerist, dar dumneata....

— Şi ambasadorul nostru, – o întrerup, – care cheltuieşte pentru nevoile sale personale sume nedecontabile, minţind că le utilizează pentru recepţii şi cocteiluri, nici ei nu-ţi repugnă? Pesemne te simţi chiar onorată că eşti subalterna unui diplomat atît de rafinat... Nu-ţi repugnă nici restul de hoţi, care-ţi sînt colegi de serviciu, iar de frumosul Adam mai eşti şi îndrăgostită, deşi fără speranţe.

— Adam nu-i un hoţ! – protestează caustic secretara.

— Adevărat. Dar te-ai întrebat de ce?

— N-am obiceiul să-mi adresez singură întrebări idioate.

— Idiot e tocmai faptul că nu-ţi pui întrebări. Adam nu fură, pentru că nu are nevoie de aşa ceva. Şi n-are nevoie fiindcă taică-său a furat vreme destul de îndelungată, scutindu-l astfel pe fiu de atari probleme.

— Adam e băiatul unei cunoscute şi onorabile familii. Şi anume asta nu-i poţi ierta, din pricina originii tale sumbre şi anonime.

— Familiile cunoscute au fost şi ele anonime înainte de .a deveni celebre prin succesele lor, datorate tot furturilor. Adam tatăl prosperă în calitate de comerciant, prădînd cumpărătorii prin marfa proastă pe care le-o vinde, şi prejudiciind statul prin camuflarea profiturilor şi prin sustragerea de la impozitele legale.

— N-ai de unde să ştii lucrurile astea, – îmi obiectează Mary, fără prea multă convingere.

— Le ştiu. Aşa cum mai ştiu şi încă multe altele, pe care şi dumneata le bănuieşti, dar preferi să-nchizi ochii, ca să nu rămîi lipsită de idealuri.

— Eu n-am idealuri.

— Dar tînărul Adam? Frumosul, elegantul, instruitul şi nu mai ştiu ce încă reprezentant al clasei noastre superioare, care din păcate este deja legat de o altă doamnă şi care se uită la dumneata ca la o mobilă de birou anodină?

— Îl invidiezi... şi pe deplin justificat, – răspunde Mary, zîmbind neplăcut. – îi invidiezi averea, aspectul de bărbat frumos, nevasta superbă... pentru că niciodată n-ai să te bucuri de toate astea...

— Oare? – ridic sprîncenele a batjocură. – Dar ce-ai zice, de exemplu, dacă ţi-aş aduce la cunoştinţă că foarte recent am avut onoarea s-o posed pe superba nevasta a scumpului Adam?

— Că eşti un mincinos vrednic de milă!

— Şi iarăşi ai să greşeşti. Fiindcă, ţin să te informez, e adevărat că n-am dormit cu ea, ca să utilizez o banală expresie, deoarece de fapt nu ne-a rămas deloc timp pentru dormit... Şi am posedat-o pe iarbă, ca pe o servitoare, acolo, chiar pe acelaşi loc unde mai tîrziu s-a realizat întîlnirea cu băiatul, iar locul, fie vorba, l-am descoperit exact prin aceeaşi metodă, ca să nu pomenesc de altă descoperire, cu caracter mai intim.

— Realmente îmi stîrneşti din ce în ce mai multă repulsie, – declară Mary, oarecum istovită.

Iar după aceea, chipul îi devine din nou sfidător:

— Şi ce-i, dacă într-adevăr te-ai tăvălit cu ticăloasa aia? Crezi că în felul ăsta ţi-ai bătut joc de Adam? Sau că te-ai ridicat la nivelul lui? Dar n-ai să te ridici niciodată pînă la nivelul lui, pentru simplul motiv că eşti mediocritatea şi banalitatea întruchipată...

— Aprecierea ta nu mă tulbură cîtuşi de puţin. Chiar aş putea să-ţi atrag atenţia că banalitatea, din punctul meu de vedere, reprezintă o însuşire profesională.

— Da, da, cunosc principiul: să faci parte din categoria celor ce nu atrag atenţia şi nu se întipăresc în memorie, care trec şi se depărtează fără să fie observaţi... Unii indivizi sînt nevoiţi să se antreneze vreme îndelungată pentru a obţine asemenea performanţe în camuflarea lor, pe cînd dumitale ţi s-a oferit aşa ceva pe gratis; eşti înzestrat de la natură cu o totală absenţă de personalitate. Nu numai hainele şi manierele îţi sînt cenuşii, ci şi mintea şi sentimentele, dacă dispui cumva de aceste accesorii. În lumea dulăilor lacomi, eşti un banal căţeluş flămînd, în universul acesta de ticăloşi nu reprezinţi decît un ticălos comun şi mediocru, un funcţionar oarecare, un carierist mediu

şi un încornorat acceptabil.

Mary începe să mă calce niţel pe nervi şi, fără să-mi dau seama, pesemne mă ridicasem de la locul meu, deoarece o aud spunînd:

— Vrei să mă loveşti?

— Nici gînd! Mi-era teamă să nu cazi, – mormăi eu, stăpînindu-mă.

Mă las din nou pe cuşetă. De astă dată şi Mary se aşază în faţa mea, de parcă propria-i răutate ar fi vlăguit-o de puteri. Dar se înşeală amarnic dacă îşi imaginează că partida s-a terminat.

— Fiindcă vorbeşti despre tipul mediocru, – remarc eu blînd, – aş vrea să-ţi atrag atenţia asupra unui lucru: orice om dotat cu o inteligenţă normală poate deveni interesant utilizînd o minidoză de atitudine studiată, şi te poate determina să nechezi de exaltare. Aşa procedează, de exemplu, Adam al tău. La fel acţionează, şi şeful nostru comun – ambasadorul. Primul e sociabil, deschis, un auţentie om bun, în general un tip din categoria fostului tău soţ. Celălalt arborează o altă atitudine – nobleţe plină de distincţie, rezervat, solemn. Dar ambii reprezintă tocmai nulitatea mediocră, despre care ai vorbit atît de însufleţită acum cîteva minute. însă nu eşti în stare să pricepi lucrul acesta, datorită unui unic şi extrem de important motiv: tu însăţi eşti o nulitate patentă!

— Dă-i înainte, nu te jena, – bombăneşte Mary. – Poţi să fii sigur, din clipa asta nu mă mai uimeşte nimic din partea ta, nu vei fi în stare.

— Scuză-mă, dar n-am cîtuşi de puţin dorinţa să te uimesc. Şi, în general, dacă ţii oarecum la adevăr, fă bine şi coboară pentru o secundă de pe piedestalul pe care singură te-ai instalat...

— Nu m-am instalat pe nici un piedestal...

— Atunci, în cazul ăsta, de la înălţimea căror calităţi personale îţi permiţi să mă judeci pe mine, pe cei din jur şi toată această „blestemată viaţă", după cum singură te-ai exprimat? Pentru tine sînt o nulitate, un ticălos, un criminal... Admirabil, merci. Dar tu ce eşti? O martiră!... Victima Centrului, a celor din preajma ta, a fostului bărbat şi chiar a mea. Dar dacă aveai posibilitatea să te eliberezi, măcar şi pentru o clipă, de îmbătătorul sentiment de martiră, puteai să-ţi dai seama imediat că nu-i depăşeşti nici cu un fir de păr pe cei martirizaţi de tine, îl judeci extrem de aspru pe soţul tău, pentru că te-a îndemnat să comiţi o ticăloşie... însă ai săvîrşit totuşi ticăloşia, nu-i aşa? Şi pesemne ai practicat-o cu reală plăcere, pentru că satirul îl depăşea pe soţ în anumite raporturi, şi mîrşăvia ţi-a plăcut atît de mult încît ai repetat-o deseori, plus că ţi-a furnizat şi plăcerea de a-ţi bate joc de bărbatul tău...

— încetează! – rosteşte Mary încet.

— Nu te grăbi, vine şi-această clipă, – o liniştesc eu.

— Dar, mai înainte de toate, vreau să-ţi spun că procedezi şi cu

mine, cam în aceeaşi manieră, deoarece, dacă ai unele îndoieli relativ la povestea africană, ele nu datează de astăzi, şi dacă mă consideri un ticălos mediocru, aprecierea ta nu-i de ieri, şi cu toate îndoielile şi aprecierea defavorabilă n-ai ezitat să mă promovezi ca amant pentru că. în definitiv, în absenţa unui Adam poate intra pe fir .şi un ticălos mediocru...

— încetează... încetează, pentru numele lui Dumnezeu! – şopteşte Mary din nou, dar şoapta-i răsună aproape ca un strigăt.

Se retrăsese în colţul opus al cuşetei, cu capul dat pe spate, de parcă nu i-ar fi ajuns aerul, sau ar fi fost gata să izbucnească în plins.

— Cum doreşti... – îngân eu.

Totuşi cuvintele mele nu-s o declaraţie de retragere. Deoarece, decis s-o umilesc pînă la extrema limită, iar de acum încolo nu beştelind-o, ci trecînd la acţiune, mă ridic şi o cuprind cu braţele, de parc-aş intenţiona s-o sugrum, nu s-o îmbrăţişez.

— Pleacă! Pleacă, nu mă atinge! – aproape că strigă Mary, în timp ce mă respinge.

Dar o cuprind şi mai zdravăn şi în zadar se trage înapoi, fiindcă în spatele ei se află colţul compartimentului. Degeaba mă îmbrînceşte înfigîndu-şi mîinile în pieptul meu, pentru că distanţa dintre noi devine din ce în ce mai mică. O trântesc brutal pe pat şi mă arunc asupra ei. pînă ce izbucneşte într-un sughiţ isteric, plîngîndu-şi furia neputincioasă, durerea şi umilinţa, ceea ce abia îmi intensifică plăcerea de cuceritor.

Ipocrita.

Nu ştiu dacă datorită faptului c-am mai fost, sau pentru că am prea mult de lucru, dar oraşul nu mă impresionează deloc, nici învălmăşeala lui pestriţă, iar singurul amănunt de care îmi amintesc din dimineaţa respectivă se referă la vremea mult mai călduroasă decît ar fi fost necesar.

Mary arată distrusă la culme, dar oarecum şi astîm părată, sau pur şi simplu se află intr-o stare de apatie totală. O las în apartamentul luxos de la hotel, pentru că deocamdată nici n-am nevoie de ea.

Chem un taxi. ii arăt şoferului adresa imprimată pe o carte de vizită şi pornim intr-o direcţie pe care nu o cunosc. După ce şerpuim timp îndelungat pe nişte ulicioare strimte, răzbim la şoseaua din împrejurimile oraşului, printre vile inundate de verdeaţă. Maşina se opreşte în faţa unui gard înalt de fier, în spatele căruia nu se disting decît tufişuri dese de arbuşti decorativi.

Eliberez taxiul şi sun la clopotul de alamă de lîngă impresionanta poartă de metal. Pesemne că intrarea e prevăzută cu vreo instalaţie automată invizibilă, pe care n-o pot depista, deoarece peste un minut poarta se deschide singură, glisînd pe şine, îngăduindu-mi să păşesc pe

aleea lungă, acoperită cu pietriş rnărunţit, care mă poartă spre o vilă elegantă, albă, învăluită de penumbra verde a unor arbori imenşi.

Insul care stă în picioare pe terasa magnifică şi priveşte liniştit îmi este cu totul necunoscut, ceea ce nu mă împiedică să-mi dau seama imediat că n-am de a face cu lacheul, ci chiar cu stăpînul domeniului. Conformaţia bărbatului corespunde calibrului mediu, ca statură, şi categoriei grele, ca volum. Şi totuşi nu arată atît de gras, pe cît e de îndesat, masiv, zdravăn şi, aş adăuga, păros ca o nucă de cocos.

E prevenit de sosirea mea, dar mă urmăreşte absolut absent şi, cînd urc cele cîteva trepte ale terasei, nu face nici un pas şi trebuie să mă apropii şi mai mult ca să manifeste un semn de viaţă şi să-mi întindă leneş mîna.

— Thomas?

— Da, şefule.

— Să ne aşezăm acolo!

Mîna groasă întreprinde un nou gest, indicîndu-mi celălalt capăt al terasei, unde se află desfăşurată o umbrelă mare în dungi, albe şi albastre. Luăm loc în două fotolii de grădină şi gazda bate din palme.

— Adu-ne nişte răcoritoare, – porunceşte servitorului care apăruse instantaneu, îmbrăcat intr-o haină albă.

După care tace, de parcă ar fi decis să nu se extenueze cu discuţiile mai înainte de a-şi răcori măruntaiele.

Tac şi eu şi examinez rapid omul cu figura plină şi stacojie, ca şi cum ar fi exagerat cu băile de soare, figură încadrată de nişte favoriţi la fel de stacojii şi de-un păr rar. O autentică nucă de cocos.

Servitorul, deşi răspunde chemării orientale a bătăii din palme, e un reprezentant pur al clasei cosmopolite a chelnerilor. Ne serveşte rapid şi îndemînatic inevitabilul whisky cu gheaţă şi dispare numaidecît după glasvandul larg deschis al vilei.

— Povesteşte-mi mai întîi despre proiectul dumitale – propune şeful, după ce sorbim o doză înviorătoare de băutură.

Povestesc. Mă ascultă, fără să-şi ia de pe mine ochii îngânduraţi. Iar cînd termin, zice:

— N-am înţeles din cele relatate dacă ai şi pus în funcţiune mecanismul dumitale, sau dacă urmează să-i dai drumul abia de acum înainte.

Natural, nuca de cocos a înţeles tot şi fraza e menită pur şi simplu să mă pună într-o situaţie penibilă, să-mi aducă aminte că n-am dreptul să întreprind operaţii de capul meu.

— N-am efectuat decît o etapă pregătitoare, – mint eu, în timp ce mă uit la el cu privirea mea cea mai curată şi sinceră. – Şi, în special, etapa care nu-i legată de riscuri deosebite şi ne-ar permite să cîştigăm timp.

Şeful continuă să mă privească cu ochii lui inexpresivi, fără a lăsa

măcar să se întrevadă că depistează pe figura mea un mincinos abil.

— Eşti convins că băiatul sau fata nu vor încunoştiinţa pe altcineva despre chestiune?

— În momentul actual sînt sigur de băiat. Iar după ce intră în combinaţie, va fi interesul lui personal să păstreze discreţia cea mai absolută. Referitor la fată, ea nu va fi pusă la curent cu nimic care să ne expună la riscuri. Şi, pentru orice eventualitate, am organizat supravegherea amândurora.

— Ai pregătit doar acţiunea, sau eşti, în curs de efectuare?

— De fapt, sîntem în curs de efectuare. Pentru că, fără o prealabilă verificare, n-aş fi avut posibilitatea să întreprind şi etapele următoare, nu-i aşa?

— De acord. Numai că rog să te exprimi mai precis.

E clar că nuca de cocos, în timp ce mă priveşte cu ochii aceia spălăciţi, nici nu-mi ascultă spusele, ci-mi urmăreşte gîndurile. Deci se impune, în continuare, să mă avînt în saltul mortal.

— Din moment ce doriţi să mă exprim foarte precis, sînt nevoit să vă mărturisesc că operaţiunea s-a şi declanşat. Bineînţeles, nu într-atît încît să nu poată fi sistată, dacă mi se comandă aşa ceva, dar oricum e în curs de desfăşurare, fiindcă nu-mi puteam permite să pierd unele condiţii favorabile şi, realmente, trebuia cîştigat timp.

— Ar fi fost necesar să utilizezi cele ce mi-ai spus ca introducere, şi nu ca final, – rosteşte absent şeful. Apoi întreabă: – Dar nu există riscul să fie observat Tarzanul dumitale, în vreme ce trece de la fereastra fetei la fereastra cabinetului?

— Avînd în vedere prezenţa copacilor ce împresoară casa şi ora tîrzie a acţiunii, riscul e minim.

— Dar cînd o acţiune se repetă excesiv, riscul începe să se dezvolte în progresie aritmetică...

— De aceea ne vom rezuma la o singură acţiune pe săptămînă. Ne vom interesa în special de documentele pe care le aduce acasă sîmbăta, deoarece sîmbăta şi duminica dispune de cel mai mult timp liber şi, în consecinţă, e logic de presupus că va avea asupra lui dosarele cele mai ample şi mai importante. Iar în problemele care ne preocupă, ştiţi prea bine, un singur document e capabil să ne dezvăluie conţinutul unui întreg şir de alte documente, fără să mai fie necesară examinarea lor,

— Deci, numai sîmbăta?

— Da. Numai sîmbăta.

— Personajul este un adevărat sclav al muncii, – remarcă roşcovanul, cu glasul său şters, fără nici o legătură cu spusele anterioare.

— Se pare că asta-i realitatea.

Apoi revine la problemă şi mă chestionează despre toate aspectele

ei, inclusiv detaliile, dispoziţia încăperilor, aptitudinilor participanţilor – dacă au mai acţionat şi cu ce rezultate – pînă şi şperţurile şi fotoaparatura la care m-am fixat.

— încă un whisky?

Interesul şefului, în privinţa băuturii, se manifestă abia după ce constată epuizarea întrebărilor din capul lui.

— Mulţumesc. Aş prefera puţin sifon.

Toarnă sifon, şi la mine şi la el, îşi pune în paharul său un cubuleţ de gheaţă şi cîteva picături de whisky, pentru culoare, şi soarbe agale.

— Combinaţia dumitale prezintă un aspect care-mi place: e simplă, participanţii sînt puţini, riscul e limitat la minimul posibil, iar efectul are şanse să fie spectaculos. Trebuie să-ţi spun totuşi că există două minusuri, după părerea mea.

Tace şi mă priveşte, pentru a verifica dacă sesizez care sînt cele două minusuri.

— Primul: ţi-ai permis unele acţiuni precipitate. Abia ne-ai informat relativ la posibilităţi, şi ai trecut numaidecît la utilizarea lor, fără să fi căpătat vreo aprobare în această privinţă. Deci, referitor la punctul ăsta, ar trebui să mă întreb, în mod special, ce sens mai are în realitate venirea dumitale aici? Deoarece ai procedat întocmai ca băiatul care mai întîi se culcă cu o fată, şi abia după aceea îi cere mîna.

Tace, dar continuă să mă privească, iar expresia mea de docilitate şi umilă căinţă pare să nu-l impresioneze deloc.

— Presupun că citeşti ziarele şi-ţi dai seama probabil că în momentul de faţă situaţia nu-i cîtuşi de puţin favorabilă unor scandaluri. Posibilităţile şi influenţele pentru destindere se intensifică, iar într-o asemenea conjunctură unii factori de la noi devin extrem de exigenţi faţă de activitatea noastră. Orice gafă va fi utilizată pentru declanşarea unei campanii împotriva organelor cărora aparţinem. Desigur, eu şi dumneata ştim prea bine că perioadele de înseninare sînt temporare. Lucrul acesta îl cunoaştem numai noi doi. Ceilalţi oameni nu.-l ştiu.

Face iarăşi o pauză.

— Al doilea: nu-mi place că ai recurs la consumatori de droguri. Cu indivizi de teapa ăstora se cere o atenţie deosebită. Este comod faptul că se recrutează uşor, şi pot fi ţinuţi în frîu şi mai uşor. Dar sînt nişte dezechilibraţi. Zdrenţe umane.

— Din nefericire, sîntem totdeauna siliţi să ne alegem agenţii din categoria zdrenţelor umane, – îmi permit eu să remarc.

— Este inevitabil, – cade de acord şeful. – Şi totuşi, chiar şi în cadrul zdrenţelor mai există unele trepte. Consumatorii de droguri, ăştia aparţin celei mai joase trepte, iată, eşti chiar obligat să găseşti o metodă, pentru a te elibera de unul din ei.

— Nu-i dificil, E suficient să-mi acceptaţi propunerea.

— Sînt obligat s-o accept. Mă pui într-o asemenea situaţie, încît vreau sau nu vreau, tot va trebui să ţi-o dau pe fiică-mea de nevastă.

— Regret nespus, – încerc eu să mă apăr.

— Cel puţin scuteşte-mă de replici inutile, – mă întrerupe şeful. Apoi adaugă: – Iar pe conductor, să-l eliberezi chiar definitiv.

Şeful se ridică, vrând să-mi dea de înţeles că discuţia a luat sfîrşit. Sînt astfel nevoit să mă ridic şi eu, deşi aş dori să mai atac o problemă.

— După cum observ în ziare, povestea mea africană e iarăşi pusă pe tapet, – mă încumet eu să subliniez.

— Cam aşa ceva, – atestă şeful. – Şi nu în favoarea dumitale.

Îmi aruncă din nou o privire aparent absentă.

— Te sfătuiesc, bineînţeles, să nu exagerezi povestea asta, otrăvindu-ţi sufletul. Cruţă-ţi nervii pentru problema la ordinea zilei. În momentul de faţă barăm dorinţa anumitor cercuri de a scormoni mai mult decît e nevoie în biografia dumitale... Iar pentru viitor, totul va depinde de dumneata. În cazul cînd îţi reuşeşte operaţia... Doar ştii prea bine: învingătorii nu sînt niciodată judecaţi!

Şeful dispăruse undeva în interiorul vilei, iar eu rămăsesem în compania unui anumit individ brunet, într-o odăiţă de lîngă intrare, deoarece, înainte de părăsirea acestor locuri, mai trebuia să efectuez o oarecare misiune.

O sonerie invizibilă zbîrnîie asurzitor în încăpere. Pe un mic ecran de televizor, dispus deasupra mesei, văd că apare figura-flăcăului cu chitara.

— Omul dumitale? – mă întreabă brunetul.

— El e.

Brunetul apasă pe un buton şi văd pe ecran cum pletosul intră în grădină, pe uşa automată.

— L-ai fi putut îmbăia puţin. Avem baie la subsol, – remarcă brunetul,

— Mi-e teamă că izbucneşte în plîns şi începe să urle: „Mamă!”, – îi răspund eu, după care ies din odăiţă.

Îl întîmpin pe pletos pe alee şi-l conduc pe o bancă, la umbra copacilor.

— Mi-aţi adus doza? – întreabă musafirul.

— Am să-ţi dau mai multe. Dar mai întîi faptele şi apoi plăcerile.

Şi pornesc la expunerea problemei.

Pletosul ascultă doar cu o jumătate de ureche, fapt care mă sileşte să-l previn:

— Fii atent, – zic eu. – Dacă te gîndeşti la altceva în timp ce-mi cheltuiesc scuipatul cu tine, atunci poţi fi sigur că nu capeţi nici un fel

de doză.

— Am auzit tot şi-am memorat totul, – obiectează pletosul. – Vagonul a fost parcat pe o linie secundară, în sectorul de vest...

— Perfect. Ai să-l identifici imediat, după inscripţie. Cîrtd individul îţi va deschide, ai să-i spui: „Vin din partea Bătrânului". Şi îndată ce-ţi dă drumul înăuntru, îndrepţi obiectul ăsta spre figura lui şi apeşi pe trăgaci.

În vreme ce spun cele de mai sus, îi întind băiatului un revolver miniatural.

— Ce-i în bricheta asta? – întreabă pletosul dispreţuitor.

— Linişteşte-te, nu-i morfină, dar conţine un produs corespunzător, capabil să-l adoarmă pentru zece minute. Exact cît ţi-e necesar să-i iei portofelul şi să-i controlezi buzunarele şi bagajul. Dacă dai peste ceva hîrtiuţe, notiţe, indiferent ce, le iei şi pe-ălea. Apoi, fără panică şi grabă exagerată, te întorci pe acelaşi drum pe care ai venit, angajezi un taxi şi-i ceri să te ducă la grădiniţa de lîngă far. în scuar te va aştepta secretara mea.

— Am auzit şi memorat totul, – repetă pletosul. —- Acuma daţi-mi fiolele.

— Doar un mic avans, nici o picătură mai mult. Atîta cît să nu fii diseară ca o zdreanţă.

Bag mina în buzunarul mic de la haină şi scot două fiole.

— Dar restul?

— Restul ai să-l primeşti diseară. de la secretara mea, după ce execuţi misiunea, şi numai dacă reuşeşte. Apoi, dacă ţii cu orice preţ, n-ai decît să te droghezi, poţi să şi mori, dacă vrei!

Cu aceste cuvinte încurajatoare, mă ridic şi-i dau de înţeles pletosului să procedeze la fel.

— Şi lasă-ţi undeva chitara, – zic eu, – că nu te duci să cînţi o serenadă.

Mă aştept ca Mary să-şi preia partea din problemă, manifestând inevitabilele ei rezistenţe şi grimase de nemulţumire. Aşa că amîn discuţia pentru sfîrşitul mesei, cînd stomacul e plin, iar travaliul său domol şi liniştit echilibrează parţial tensiunea nervoasă. Dar femeia se află într-o asemenea stare de calm, sau de apatie, încît ascultă tăcută îndrumările mele.

— ...Ai să te aşezi pe o bancă, pe cît posibil mai aproape de intrarea în scuar, ca să-l poţi zări cînd soseşte.

După cum am fost informat, e ora cînd scuarul e deobicei pustiu. Ţi-e frică?

— Chiar de mi-ar fi frică, ce importanţă poate reprezenta pentru dumneata? – întreabă secretara indiferentă.

— Pentru mine e posibil să n-aibă nici o importanţă, dar referitor la

acţiune, are. Ai să-i predai pachetul cu fiole, pe care-l vei găsi în geamantanul meu; apoi pleci. Asta-i tot.

— Poate că băiatul are nevoie de bani.

— I s-au dat destui. Singurul lucru de care are neapărată nevoie, e morfina. I-o dai şi vii înapoi.

Ne bem cafelele în tăcere şi-mi omor timpul privind distrat la publicul pestriţ şi cosmopolit al restaurantului – babe cu voalete, care s-au transportat aici poate tocmai din Maryland sau din Pennsylvania, pensionari de provenienţă engleză, cu bastoane şi mustăţi vopsite, perechi scandinave, cu figuri şterse, care realizează mult aşteptata călătorie în orient, precum şi nenumărate alte exemplare din monotona faună turistică, care doar stingheresc traficul cu vagabondajul lor de colo pînă colo.

Apoi urcăm tot atît de tăcuţi în apartament şi ne izolăm fiecare în camera lui şi în patul său. Eu utilizez orele libere ale acestei nesfîrşite după-amiezi, picotind cu intermitenţe şi răsfoind mormanul de ziare eu care mă aprovizionasem încă din cursul dimineţii.

— Deja e şapte... – declar eu în cele din urmă, oprindu-mă la intrarea dintre cele două odăi. – N-ar strica să coborîm la cină.

— Du-te singur. Nu mi-e foame.

Mary se mai află încă în pat, cu spatele la mine, fără să-şi dea măcar osteneala să-şi schimbe poziţia.

— Cum doreşti, – zic eu. – Dar nu uita că, la opt fix, trebuie să pleci de aici.

Nu binevoieşte să-mi răspundă, iar eu, parcă pătruns de o anumită uşurare, cobor singur la restaurant, fiindcă n-aş vrea să-mi stric pofta de mîncare cu perspectiva mutrei ei melancolice.

Jos e aceeaşi adunătură, numai că în haine de seară. Unora ca ăştia le-aş interzice pur şi simplu să voiajeze, dar în momentul de faţă nu asta e problema care mă preocupă sau, mai precis, nu mă preocupă nimic, deoarece în asemenea clipe, cînd trebuie să se rezolve lucrurile esenţiale, mi se întîmplă să simt un gen de pauză interioară, să mă simt uşor şi eliberat de probleme, să trăiesc doar clipa respectivă – cu gustul pătrunzător, înviorător al acestui alcool auriu, cu izul proaspăt al salatei verzi, cu aerul sărat şi jilav al mării şi cu toate splendorile mărunte ale acestei vieţi blestemate.

După aceea mă întorc în apartament, mă tolănesc comod în fotoliul de lingă lampa din colţ, cu impozantul ei abajur, şi răsfoiesc iarăşi ziarele, deoarece în ziarele ăstea voluminoase găseşti totdeauna ceva care ţi-a scăpat la prima lectură şi care te poate ajuta la omorîrea timpului cu încă un ceas.

Se scursese exact o oră cînd uşa se deschide exploziv şi în cameră nu intră, ci năvăleşte Mary. Figura îi este palidă şi crispată, avînd întipărite primele indicii ale unei iminente crize de isterie.

— Ai urcat cu liftul? – o întreb eu, îngrozit la gîndul că a defilat pe scările prelungi şi animate cu faţa ei devastată.

— A murit! – ţipă Mary, în loc de răspuns.

— Cine-a murit? – întreb surprins.

— Băiatul cu chitara... Şi celălalt la fel... Amîndoi sînt morţi...

— Stai jos, – zic eu, vizibil îngrijorat. – Şi binevoieşte de-ţi coboară niţel registrul vocii. Admit că s-a întîmplat ceva îngrozitor, dar nu-i un motiv să stîrnim panică în tot hotelul. Stai jos, – repet eu, – domină-te şi povesteşte-mi totul, cu lux de amănunte, întrucât e posibil să fie necesar să luăm unele măsuri urgente.

— Măsuri!... Despre ce măsuri trăncăneşti acolo, cînd iţi spun că amîndoi sînt morţi? Morţi, înţelegi?

— Ai auzit ce ţi-am spus? – vorbesc eu, mult mai brutal. – Stai jos şi povesteşte-mi coerent! Acuma n-avem timp de istericale.

Înspăimîntată de asprimea tonului meu, sau pur şi simplu istovită de puteri, secretara se trînteşte in primul fotoliu care-i iese în cale şi demarează, bălmăjind ca hipnotizată:

— A venit la opt şi jumătate... băiatul cu chitara. Scuarul şi împrejurimile erau pustii. Arăta ca nebun... „E mort, – zice el, – eu l-am omorît"... „Pe cine-ai omorît? – întreb, – cine-i mortul?“ „El. – zice, – omul din vagon... M-aţi înşelat... l-am adormit, dar pe vecie... M-aţi îndemnat să fiu un criminal....Cum l-ai ucis?" – întreb eu. „Uite-aşa, l-am omorît... M-aţi minţit că va adormi, iar el a murit... Unde-i morfina? Daţi-mi o fiolă! Nu mai pot...“

Face o pauză, de parcă i s-ar fi întrerupt firul gardurilor din pricina unei insignifiante avarii la creier, apoi reia şirul frazelor sacadate:

— I-am întins pachetul şi băiatul şi-a încărcat singur seringa... şi-a înfipt acul în braţ, fără să-şi mai sumeată mîneca şi o clipă după aceea a încremenit cu ochii holbaţi şi cu gura întredeschisă... Am crezut c-a intrat în transă... Dar s-a prăbuşit pe o parte şi s-a rostogolit de pe bancă pe pietrişul aleei... M-am repezit să-l readuc în fire... să readuc în fire un mort... E mort, mort de-a binelea, mă-nţelegi?

— Te rog, mai calm şi fără istericale, – o avertizez eu.

— E mort... fiola nu conţinea morfină... – repetă femeia.

— De unde să ştiu eu ce se afla în fiole? Nu le-am umplut eu. Le-am luat drept morfină.

Din poziţia încremenită în care se afla, Mary îşi ridică brusc ochii, ca şi cînd ar fi vrut să înţeleagă mai clar explicaţiile mele. Mişcarea femeii e atît de rapidă, încît mi-e teamă c-a reuşit să-mi surprindă expresia de satisfacţie pe care nu izbutisem s-o sting din privirea mea. Dar contactul scurt al privirilor e intr-adevăr străfulgerător şi figura mea devine din nou preocupată; întind mîna spre măsuţă, torn o doză masivă de whisky şi-i ofer paharul:

— Soarbe o înghiţitură şi calmează-te.

De parcă şi-ar fi venit în fire, Mary mă priveşte iarăşi, apoi se repede ca o fiară şi-mi dă peste mînă. Paharul sare cît colo şi alcoolul se varsă pe mine. Ochii îmi lăcrimează din pricina usturimii.

Îmi scot batista şi-mi şterg cu un gest mecanic faţa, în vreme ce Mary se ghemuieşte în fotoliu, îşi cuprinde capul cu amîndouă mîinile şi-o podideşte un plîns isteric.

Vagonul de dormit se leagănă uşor, iar roţile ţăcănesc uniform, într-un ritm nu prea adecvat mersului unui express. Mă las legănat, rezemat în colţul de lîngă fereastră, odihnindu-mă cu ochii închişi. E foarte important, – totdeauna şi pretutindeni, – să te adaptezi ritmului şi să pătrunzi în el, pentru că ritmul nu-i creat de tine şi n-ai cum să-l modifici. E suficient să încerci a i te împotrivi, şi imediat vei fi eliminat, frînt, strivit. Să devii una cu ceea ce te-nconjoară, să te adaptezi. Iar în momentul cînd ai devenit una cu mediul, atunci poţi înota ca un peşte în apă, spre ţelul tău personal.

Altminteri rezultă distorsiuni în vibraţii. Procedînd altfel, apar şocurile. Şi minusculul şurub, care nu vrea să se adapteze la ritmul sistemului, se rupe. întocmai ca femeia din compartimentul învecinat. La fel cum s-a întîmplat cu cei doi. Şi cu mulţi alţii. Nici nu-ţi poţi imagina cîţi oameni distruşi sînt aruncaţi zilnic la gunoi, numai din pricină că n-au reuşit să se adapteze sistemului şi legilor sale.

Acuma s-a potolit, femeia de dincolo, după o nouă doză de morfină. Iar prima doză i-am administrat-o încă din seara precedentă, cînd mi-a stropit figura cu alcool. Din compătimire. Şi de teamă ca accesul ei isteriform să nu evolueze pînă-ntr-acolo încît să-şi ridice în cap tot hotelul. Cînd am reuşit s-o conving să accepte doza şi i-am arătat seringa, Mary s-a sucit brusc şi-a început să strige:

— Nu-i morfină! E otravă! Vrei să mă lichidezi, nu-i aşa?

— Prostii, – am bombănit eu. – Culcă-te liniştită... Relaxează-te... şi-ai să vezi ce uşor are să-ţi fie.

— Bine... Termină... La urma urmei termină cu mine, – şopti Mary, intrînd iarăşi în starea ei apatică. – Otravă, sau indiferent ce-ar fi în fiolă, termină odată...

Nu era bine deloc ce se întîmpla cu Mary. Atîta vreme cît un om ţipă, îmbrînceşte şi se agită, nu-i cine ştie ce nenorocire. Dar cînd începe să nu-i mai fie teamă pentru propria-i piele, atunci înseamnă că-i de rău. Fiindcă tocmai teama asta contează, ea e principalul factor, ca să nu zic unicul, care ne împinge înainte. Nici dragostea, nici setea, ci teama e forţa care-i pune în mişcare pe oameni.

Însă, în momentul de faţă, Mary e cufundată în somnul adînc al narcoticului, în compartimentul învecinat, abia înviorat de lumina albastră şi palidă a becului de noapte. În sfîrşit, am şi eu posibilitatea să mă odihnesc după treburile din ultimele zile. Un idiot care ţi se

iveşte în cale, provoacă totdeauna necazuri. Însă cînd idioţii sînt doi, sau trei, atunci necazurile pot degenera în catastrofă.

Personal sînt un adept al umanismului, în sensul că mă preocupă evitarea violenţelor şi a victimelor, dacă-i posibil, fiindcă un cadavru generează inevitabil probleme, iar în secunda cînd apar problemele, se declanşează şi complicaţiile. Conductorului, de exemplu, care deja capitulase din pricina fricii, i-aş fi permis să cutreiere lumea largă, descurcîndu-se cum o şti, dacă n-ar fi existat familia. De fapt şi-a vîrît capul în ştreang tocmai datorită familiei. Mai exact din pricina tinerei sale neveste, mult mai tînără decît el, dar care suferea de o maladie complicată şi rară. Ai noştri, desigur, au promis medicamente din cele mai scumpe. Şi nu numai că au promis, dar le-au şi procurat. Şi, ceea ce a fost mai surprinzător, e faptul că femeia, în cele din urmă, s-a vindecat, deşi eficienţa specialităţilor de soiul acesta constă, mai ales, în reclama care le susţin. În linii mari, ataşamentul faţă de familie a fost la început în favoarea noastră, însă acum ni se dovedea dăunător. Nici nu eram în stare şi nici nu aveam intenţia de a întreprinde acţiuni dificile şi riscante, ca a trece peste graniţă familia unuia sau a altuia. Însă nu-i necesară prea multă inteligenţă ca să-nţelegi că omul care a trădat o dată, dintr-un sentimentalism stupid, o va face şi a doua oară, acum chiar împotriva noastră. Şi puteam să mi-l imaginez, deosebit de pregnant, prezentîndu-se la ambasada bulgară sau la vreun serviciu consular şi făcînd declaraţii complete, numai şi numai ca să-şi reîntregească familia. Deci se impunea lichidarea tipului, care şi aşa era demult amortizat. Manifestarea umanismului s-ar putea să fie o plăcere deosebită, dar nici un om nu poate trăi pe lumea asta numai din plăceri.

O poveste aproximativ asemănătoare era să-mi ofere, cît pe ce, şi pletosul. I se ceruse să plece de la Istambul direct acasă, la mămica şi la tăticu, dar ne minţise şi-şi rezervase un loc în avionul pentru Sofia. Ştiam prea bine ce gânduri umblă prin capul lui nespălat de luni de zile şi. cunoşteam la perfecţie micuţa lui aventură sentimentală, cu o oarecare Margot, bulgăroaică pur-sînge, independent de sonoritatea franţuzească a numelui, debutantă şi ea în consumarea de droguri. Întocmai ca pletosul nostru. Fireşte, şi aceşti doi îşi juraseră credinţă reciprocă, unindu-se pînă dincolo de mormînt într-o pereche de morfinomani, iar băiatul cu chitara era capabil să facă tot ce-i stătea în putinţă ca să cerşească aprobarea de emigrare în occident a iubitei sale Margot. Eventual, cu preţul anumitor mărturisiri în defavoarea noastră. Pe unul de calibrul ăstuia este imposibil să nu-l lichidezi, oricât ai vrea să nu-ţi pătezi mâinile.

Amîndoi se cufundaseră şi se împotmoliseră în mocirla sentimentalismelor, unde piere atîta lume, nu de azi sau de ieri. „Iubire", ,,ataşament", spun ei, fără să-şi dea seama că ataşamentul te

târăşte într-o direcţie necunoscută, indiferent de voinţa şi raţiunea ta, pînă te duce la grămada unde sînt aruncaţi învinşii.

Însă omul puternic e totdeauna singur.

Totdeauna am fost singur şi nu sufăr deloc din pricina asta, singurătatea nu mă chinuieşte cîtuşi de puţin, scumpă Mary, imaginează-ţi! Singur eram şi la casa tatălui meu vitreg, singur şi în colţul unde stăteam pedepsit, singur şi la şcoală unde trebuia să mă strecor printre şuturile lui Jeff şi palmele lui Ed, sau, mai tîrziu, la serviciu. Niciodată n-am avut prieteni, ci numai unul sau doi „aproape prieteni", în genul şefului meu Hubert, sub a cărui conducere secretă am activat cîndva ca denunţător printre elevi. Niciodată n-am fost atât de prost încît să umblu după prieteni. Pentru că noi căutăm prieteni în speranţa de a găsi un sprijin, dar nu ne dăm seama că prietenii n-au deloc intenţia de a fi folosiţi drept sprijin, ci, dimpotrivă, ei singuri se străduiesc să găsească în noi un reazem. Şi, în lumea asta caraghioasă, oamenii se îmbulzesc unul într-altul ca orbii, şi fiecare orb îşi închipuie că celălalt îl va conduce, fiecare e dornic să capete o uşurare, dar se alege de fapt cu o povară.

Dar mai jalnice decît orice, sînt bineînţeles istoriile cu femei, cu care bărbaţii se-ncurcă, imaginîndu-şi că vor afla rezolvarea propriilor probleme. Pentru că, dacă intenţionezi să-ţi rezolvi problema persoanei tale, ea trebuie soluţionată la singular. Cu atît mai mult cu cît, fiind deja dificultuoasă la singular, devine absolut imposibilă din clipa în care porneşti să spui „noi" în loc de „eu". Poţi fi celibatar sau căsătorit, să trăieşti ca un călugăr sau să-ţi schimbi prietenele în fiecare săptămână, nimic nu mai contează, dacă recunoşti odată pentru totdeauna că răspunzi numai de persoana ta, că eşti „eu" şi nu „noi".

Şi eu am avut în viaţa mea probleme cu femeile. Uneori cînd privesc în trecut mă simt cuprins de o anumită tulburare, văzînd că s-au şi adunat prea multe la număr. Niciodată nu le-am privit însă mai serios decît era necesar şi niciodată n-am aşteptat să-mi aducă rezolvarea problemelor. Ba nici nu m-am ataşat exagerat de ele, exceptînd întîia mea poveste de dragoste, cea mai idioată din toate.

A căpătat amploare în perioada cînd mă aflam în ultima clasă de liceu, cînd. mă consideram deja bărbat în toată firea, deşi eram stăpînit uneori de o îndoială, – mă pot socoti oare bărbat matur, de vreme ce n-am fost încă la o femeie? De fapt, femeia exista şi adeseori o zăream pe fereastra casei vecine, la vreo zece metri de mine, dar zece metri reprezintă totuşi o distanţă apreciabilă pentru a putea afirma c-ai cunoscut femeia îndeaproape.

Căsuţa era întru totul identică cu a noastră, reprezentînd doar o unitate din şirul lung de vilişoare tip, avînd acelaşi confort mic-burghez, de gradul trei, cu grădiniţe miniaturale, toate la fel. Iar

persoana din vilă era în aceeaşi situaţie ca şi maică-mea, adică divorţată şi bătînd bine spre patruzeci de ani. Singura diferenţă era că, în timp ce preocupările maică-mii mai erau legate de fostul ei soţ, gîndurile vecinei se îndreptau, în totalitatea lor, către cel viitor. Conform unui program, dimineţile şi le consacra problemelor gospodăreşti, iar după-amiezele odihnei şi activităţilor cosmetice – baie, trîndăveală pe divan, sau examinarea critică a feţei într-o oglindă imensă. Avea un corp oarecum de modă veche, vreau să spun că era mult diferit de supleţea liniei feminine actuale. Însă, în holul ei imens, totul era demodat – mobila cu tapiţerie de pluş, lustrele cu abajururi de mătase, precum şi tablourile de pe pereţi. Tablourile erau multe la număr – sau mie mi se părea aşa, deoarece în casa noastră nu exista nici un tablou. Pînă şi astăzi ţin minte unul din ele, deoarece reprezenta nişte femei pe jumătate goale, deşi, din păcate, în prim plan era pictat şi un bărbat seminud. Bărbatul alerga în direcţia privitorului, iar femeile despuiate, şi încă unul sau doi bărbaţi, zburau în văzduh pe urmele lui, şi toată chestia se chema „Remuşcări tîrzii", ceea ce dădea de înţeles că eroul fugea de amintirea fiinţelor părăsite sau ucise de el.

În virtutea unei coincidenţe fatale, mergeam la şcoală dimineaţa, iar după-amiezele stăteam în odaia mea, şi aveam prin urmare posibilitatea să observ nu preocupările gospodăreşti ale vecinei, ci pe cele cosmetice. Maică-mea, după o scurtă picoteală ce urma mesei de prînz, ieşea în fiecare după-amiază, cu excepţia zilei de vineri, care era ziua ei de primire, să-şi viziteze prietenele şi să dezbată în continuare celebra temă „Evadarea ticălosului", ceea ce-i posibil să dăinuie şi în ziua de azi. Astfel, aveam deplina şansă de a-i urmări activităţile în cadrul dreptunghiular şi semiobscur al ferestrei de peste drum. Adeseori, bineînţeles, nu se petrecea nimic, deoarece vecina nu-şi pierdea toată vremea în hol, însă eu, aplecat asupra manualelor, aveam grijă să mă uit din cînd în cînd în direcţia ferestrei, aşteptînd să apară silueta masivă a femeii – îmbrăcată total, pe jumătate sau despuiată de-a binelea. Şi cînd se producea evenimentul, mă furişam cu mii de precauţii spre perdeaua de tul, ridicam încetişor un capăt şi mă cufundam în contemplare.

Totuşi, precauţiile mele erau pesemne insuficient de abile, deoarece, într-o bună zi, cînd ieşisem să citesc în grădiniţă, vecina mi-a spus de peste gard:

— Henry, de ce te uiţi mereu pe fereastră? Oare vezi ceva interesant?

— îmi plac nespus tablourile dumneavoastră, – răspunsei eu ca un idiot, pentru că întrebarea mă surprinsese absolut nepregătit.

— Adevărat? – se interesă ea, arborînd un zîmbet neobişnuit. – Nu-mi vine să cred că pot fi desluşite destul de bine de la asemenea

distanţă...

După care mi s-a permis să le admir de aproape. Era pentru mine un prilej neaşteptat şi splendid, deoarece multă vreme arsesem de dorinţa să studiez mai amănunţit femeile seminude din capodopera „Remuşcări tîrzii“. Dar şi mai neaşteptat a fost prilejul ce mi s-a oferit, şi anume să pot studia, pe lîngă femeile acelea în ulei, şi o altă doamnă, din sînge şi carne, şi să gust Marea Beatitudine pe valurile trupului ei pufos.

Peste două zile, totul se repetă şi eu leşinam de fericire, fiindcă avusesem nesperata şansă să devin atît de rapid un bărbat autentic şi s-o cuceresc pe această femeie splendidă, care atunci reprezenta pentru mine, nici mai mult nici mai puţin, femeia cu „F“ mare.

Răstimp de cinci luni am fost un vizitator destul de asiduu al muzeului de la domiciliul doamnei, printre ale cărui exponate, în afară de amintitele „Remuşcări tîrzii”, mai figurau şi unele tablouri instructive. Iar după aceea lucrurile se terminară oarecum treptat, deşi extrem de repede dintr-un anumit punct de vedere. Vecina începu să mă întoarcă de la uşă, scuzîndu-se că n-are timp, că-i ocupată. Curînd descoperii cheia enigmaticei schimbări, deoarece serile, în casa de alături porni să-şi facă apariţia un bărbat în vîrstă, la vreo patruzeci de ani, cu o mutră gravă şi intenţii serioase, pentru că intra în casă de-a dreptul, ostentativ, probabil ferm hotărît să ocupe locul soţului dispărut.

Şi zadarnic mai stăteam de pîndă în dosul perdelei de tul, căci fereastra de la hol nu se mai deschidea. Iar serile, pe întuneric, dădeam ocol vilei, pe cealaltă parte, unde se afla dormitorul şi unde fereastra protejată cu o draperie înflorată lumina pînă noaptea tîrziu. Îmi imaginam, ars de durere şi mînie, ce se întîmpla în clipa aceea în odaia tăinuită de draperie. Şi nu-mi era deloc greu să-mi imaginez, deoarece singur trecusem prin asemenea momente cu căţeaua aia obeză.

Pînă într-o zi cînd, observând uşa de la intrare deschisă, am intrat de-a dreptul şi m-am instalat în holul muzeu, ferm decis să-mi primesc încă o dată comisionul ce mi se cuvenea din Marea Beatitudine.

— Ce faci aici, Henry? – mă-ntrebă gazda, fără prea multă căldură, ivindu-se din camera învecinată.

— Vă aştept... – îngăimai eu.

— Inutil s-aştepţi, băiatul meu, – declară ea, pe un ton jumătate ofensat, jumătate protector. – Uită tot ce-a fost, şi nu mă mai bate la cap.

— Dar eu... eu... vă doresc, – bolborosii încurcat, dar şi perseverent totodată.

— Formidabil! Din moment ce mă vrei, trebuie numaidecît să mă ofer ţie, aici pe divan, nu-i aşa? Ia cară-te acasă, imediat!

Dar întrucît nu mă clinteam de la locul meu, mă luă de mînă şi mă trase de pe scaun:

— N-ai auzit ce ţi-am spus? Şi la urma urmei ce ţi-oi fi închipuind, băieţaşule? Că dacă te-am lăsat de cîteva ori să te caţări pe mine, înseamnă că nu mai pot de dorul tău?... Hai, du-te-acasă, şi să nu-mi mai calci pragul!

Şi mă dădu afară în brînci, cu aceleaşi mîini pline şi albe, care se pricepeau să îmbrăţişeze atît de bine:

Dar încă de pe vremea aceea aparţineam unei categorii de indivizi care nu iartă, şi mi-am jurat, turbat de mînie, să i-o plătesc. Iar întrucît n-am fost în stare să inventez o altă modalitate de răzbunare, i-am povestit maică-mii totul, deşi nu-mi plăcea să mă încred în ea. Mă ascultă cu gura căscată şi porni să ofteze şi să se vaiete, că o ticăloasă din cartier i-a corupt copilaşul. În general a pus tema la inimă, iar peste cîteva momente porni să trâmbiţeze vestea prin vecini. Aceştia, Ia rîndul lor, au luat în braţe vestea cu deosebită căldură şi, în linii mari, bîrfelile au sporit în cîteva zile în aşa hal, încît personajul cu mutra cea gravă era cît pe ce să-şi modifice ferma lui hotărîre relativ la căsătorie. Fină la urmă, femeia isteaţă învinse puhoiul de zvonuri denigratoare, cel puţin în balanţa vîrstnicului candidat, aşa că victoria mea se dovedi oarecum ezitantă, dar totuşi mai eficientă decît nimic. Peste cîteva luni am plecat la şcoală şi-am uitat de chinurile dragostei, primele şi unicele, chinuri din pricina unui trup, şi nu a unei femei.

Şi totuşi rămăsese ceva din traumă, ceva din otrava acelei fraze aruncate la întîmplare: „Dacă te-am lăsat de cîteva ori să te caţări pe mine...“

Deoarece, cred c-am mai spus, în copilărie eram mărunt ca statură, însă-i posibil să fi omis o adăugire, anume c-am rămas şi mai tîrziu tot atît de mărunt, deşi, după părerea unora, datorită şi faptului că obişnuiesc să port pantofi cu tocuri înalte, nu arăt de fapt atît de scund. Acum am impresia, fără să mai ţin cont de tocurile înalte, că statura joasă nu reprezintă nimic, că n-are nici o însemnătate. Napoleon abia dacă a fost cu puţin mai înalt decît mine, şi, dealtminteri, oamenii inteligenţi se întîlnesc mai frecvent printre cei scunzi, iar nu printre lunganii care s-au dezvoltat în detrimentul minţii. Însă uneori, mai ales în anii copilăriei, statura mea măruntă reprezenta cea mai mare umilinţă, şi anume genera suferinţele mele majore, inclusiv zăvorîrea în dulapul pentru rufe, pentru că un băiat mai solid nu poate fi ghemuit într-un spaţiu atît de mic, precum era despărţămîntul inferior al dulapului.

De multe ori chiar m-am gîndit dacă nu cumva tocmai dulapul obscur şi înăbuşitor a fost motivul principal pentru care am rămas un scundac. Nu din cauză că şedeam mereu înghesuit în el, ci probabil

pentru că, în clipa cînd am simţit pentru prima oară panica spaţiului neîncăpător şi a sufocării, s-a petrecut ceva neaşteptat în interiorul meu şi am încetat imediat să mai cresc. S-a produs o intoxicaţie anume, sau s-a rupt ceva în măruntaiele mele şi dezvoltarea normală a stagnat.

Universul care ne-nconjoară, de obicei nu-i un mediu suficient de prietenos. Dar cînd eşti şi mai mic decît alţii, pare de-a dreptul înspăimîntător. Deoarece totul e mai mare decît făptura ta, în special lucrurile vrăjmaşe şi toţi ticăloşii de teapa lui taică-meu, Jeff şi Ed. Universul ţi se arată atunci monstruos, alcătuit din uriaşi. Şi trebuie să se scurgă multă vreme pînă ajungi să pricepi că, în anumite cazuri, o statură măruntă se transformă din slăbiciune în privilegiu, deoarece îţi oferă posibilitatea să te caţeri şi să te strecori neobservat, să fii considerat de cei din preajmă un pitic neajutorat, care sub nici un motiv nu poate fi primejdios. Deşi, în ciuda oricăror evenimente ulterioare, ceva din traumă mai rămîne.

În absenţa altora mai corespunzătoare, statura sub-dimensionată şi blajinătatea figurii sînt unicele mele arme cu care m-a dotat natura. Restul mi le-am format singur, pentru a fi capabil, într-o oarecare măsură, să mă strecor printre uriaşii ce-mi ies în cale (atît ca dimensiune corporală, cît şi ca grad ierarhic) şi să înlătur parţial din obstacole. Pentru că există şi obstacole ce nu pot fi ocolite. Dacă vrei să te fereşti de ele, pornesc după tine şi iarăşi ţi se proţăpesc în drum. Deci, trebuie să le elimini odată pentru totdeauna. Şi nu din duşmănie neapărat, ci pentru că altminteri n-ai cum să mergi mai departe. Ce duşmănie îi puteam eu purta gînganiei aceleia – conductorului? Dacă depindea de mine, probabil că i-aş fi îngăduit să bizîie în continuare, oricît de jalnic ar fi sunat. Ca şi pletosului cu chitara. Dar ce importanţă are dacă zboară o muscă sau două mai puţin? Şi dacă devin exagerat de enervante, lasă-le să se lichideze între ele. în ce mă priveşte, nu mă sperie deloc riscul remuşcărilor, nici tîrzii, nici premature. Deoarece, în definitiv, nu port nici o răspundere. Tocmai lucrul acesta nu-l poate înţelege secretara mea, că personal nu port nici o răspundere. Asta-i partea cea bună în sistemul nostru, că nu porţi nici o răspundere. Şi în asta constă puterea noastră.

Bineînţeles, uneori se mai poate întîmpla ca unii să-şi facă de cap. Ca povestea aceea cu generalul. Dar chestia asta, scumpo, imaginează-ţi că nu mă împiedică deloc să dorm liniştit. Şeful meu, pentru că-i şef, putea să comande oricînd lichidarea generalului. Deoarece şi eu, mîine sau poimîine voi deveni şef, înseamnă că nu mi-am permis altceva decît un avans asupra drepturilor mele. Iar conştiinţa nu-mi este împovărată de nici o minciună. Pentru că generalul, viitor conducător, era un escroc nemaipomenit. Iar escrocul trebuie să-şi primească partea cuvenită.

Iar în cele întîmplate femeii de alături, care zace sub lumina opalescentă a becului albastru de noapte, nici aici nu port vreo răspundere. Bineînţeles că nici ea nu-i de vină, şi n-afirm contrariul, ci pur şi simplu aşa-i construită, însă nu sînt Dumnezeu şi n-am creat-o eu, şi nici n-am făcut toate cele înconjurătoare, care ne intoxică şi ne pun piedici în drumul nostru, aşa că-i inutil să-mi arunce în faţă atîtea învinuiri.

Şi pentru cele ce se vor petrece de acum înainte, iarăşi nu-s obligat să răspund. Dacă există vreun risc, acesta-i pentru toţi. Fiindcă, în definitiv, şi eu pot fi zvîrlit, ca o zdreanţă, la gunoi. Şi nimeni nu va porni să mă plîngă, nimeni nu-şi va aduce nici măcar aminte de mine, remarcîndu-mi dispariţia. Am să dispar pur şi simplu, aşa ca şi cum n-aş fi ocupat un loc în spaţiu. Pentru că lumea noastră-i atît de suprapopulată cu făpturi rapace, încît îţi iau locul chiar mai înainte de a-l fi eliberat.

Ceea ce, natural, nu înseamnă cîtuşi de puţin că mă voi preda definitiv. Există în profesiunea noastră un lucru foarte bun, faptul că deprinzi obişnuinţa de a prevedea pînă şi cele mai groaznice rele. Şi există o parte şi mai bună, atunci cînd eşti singur şi ştii că nu trebuie să te bizui pe nimeni.

În momentul de faţă, totul îmi dă de înţeles că iarăşi voi reuşi să ies la suprafaţă. Am să mă descurc şi-am să-i frec ridichea nefericitei ăleia de Helen, care în ultimii trei ani m-a înşelat săptămînal, de cîte două sau de trei ori, cu pauze insignifiante în perioada ciclului, şi acum are insolenţa să se revolte, afirmînd sus şi tare că am minţit-o. Am să-i frec ridichea. Am s-o chem la mine cînd mă vor muta la Paris, la Roma, la Londra, la Washington sau mai ştiu eu unde să-i prezint noua locuinţă, am s-o duc la cel mai iuxos restaurant, am să petrec o parte din noapte cu ea, iar la înapoiere am să-i spun:

— De fapt, te-am chemat ca să punem la punct problema divorţului.

Dar dacă mă vor trece în rezervă... Ei bine, dacă mă trec în rezervă, atunci ducă-se dracului fata asta de băcan infect. La urma urmei-, sînt atîţia nemernici pe lumea asta, încît nu te poţi răfui cu toţi. În orice caz, nu voi accepta să fiu retrogradat chiar ajutor de arhivar, în cine ştie ce birou de la periferie. Am să mă retrag într-un orăşel liniştit, cum era orăşelul copilăriei mele, dar nu chiar în acela, unde la fiecare pas mă pîndesc amintiri neplăcute şi unde maică-mea îmi va stoarce pînă şi ultimul ban. Am să mă dau la fund într-un orăşel neînsemnat, unde îmi voi cumpăra o căsuţă cu grădiniţă şi, dacă va fi necesar, voi merge chiar şi la biserică. Iar în jurul meu va pluti aureola omului din serviciile secrete, oamenii îşi vor scoate pălăria şi chiar se vor teme puţin de mine. Iar acesta-i unicul, dacă nu cel mai sigur semn de preţuire autentică. Poate că Napoleon arăta scund, în cămaşă de

noapte, lîngă patul Josephinei. Dar în vijelia de praf de puşcă de la Austerlitz, n-a arătat deloc scund.

Sosim în jurul prînzului. Andrei ne aşteaptă cu maşina, şi în primul rînd o conduc pe Mary la locuinţa ei de domnişoară, care se afla la mansarda ambasadei. Femeia este complet apatică, chiar de-a dreptul somnolentă, deoarece îi calmasem turbulenţa, la momentul oportun, administrîndu-i doza curentă de morfină. Îi comand boxerului ieşit la pensie s-o conducă pe secretară în odaia ei. Apoi mă abat pe la adjunct. Dar era plecat. Şi întrucît în momentul de faţă nu-s dispus să raportez ambasadorului, sau să părăvrăgesc cu simpaticul Adam, decid, să mă reped acasă, să fac o baie şi să mă relaxez.

Ies înviorat pe balcon şi las să mi se odihnească privirea asupra imensităţii verzi a parcului. în oraşul ăsta se respiră mult mai uşor decît în zăpuşala locurilor de unde m-am întors.

Cu toate acestea nu-i decît o aparenţă. Deoarece chiar pe drumul liniştit şi banal, de la ambasadă pînă acasă, am avut bănuiala că sînt urmărit. Poate era o coincidenţă, sau teama, dar Volga neagră m-a însoţit pînă la intrarea locuinţei. Obişnuita procedură protocolară nu-mi îngăduie însă să schimb cu Andrei nici măcar un singur cuvînt referitor la tema care ne preocupă.

Este posibil ca procedura protocolară de astăzi să se datoreze tocmai lui Andrei. Desigur, n-avea posibilitatea să divulge nimic esenţial, însă şi ceea ce era posibil avea să fie pe deplin suficient pentru a amîna operaţia pe timp nelimitat, probabil pînă la calendele greceşti. Iar dacă Andrei îşi îngăduise să facă un joc dublu, precis că adjunctul este la curent. Poate că n-are imaginaţie, însă cunoaşte regulile meseriei.

Jos, în stradă, se află doi miliţieni în uniformele lor cafeniu-verzui. Bineînţeles, e vorba de ofiţeri de la circulaţie, însă amănuntul nu mă împiedică să simt pe şira spinării fiorul acela atît de bine cunoscut. Nu, la Istambul, în ciuda zădufului, se respiră categoric mai uşor.

E ora cinci cînd mă întorc la ambasadă; cer să fie chemat Bennett şi intru în încăperea mohorâtă a cabinetului meu. Adjunctul răspunde imediat la invitaţie şi, după inevitabila strîngere de mînă, îmi spune:

— Sper că eşti satisfăcut de călătorie...

— În linii generale – da... Operaţia a fost dureroasă, dar necesară.

Deschid sertarul şi, odată cu ţigările, scot şi minifonul miniatural, spre a-mi aminti melodia acelui neprihănit cîntec de copil.

— Ai sacrificat amîndoi valeţii? – întreabă adjunctul în capul căruia, pesemne, cărţile se împart în permanenţă.

— După necesitate...

— ...Deşi Dumnezeu a spus: „Să nu ucizi!“

— Lui Dumnezeu îi convenea, – remarc eu, – cel puternic îşi poate

permite luxul să nu ucidă. Însă noi nu sîntem chiar atât de puternici.

Privesc îngândurat pe fereastră la calcanul afumat, ca şi cum aş intenţiona să controlez dacă mai e la locul său.

— N-ai nimic să-mi spui?

— O chestie mai puţin importantă: adineauri am surprins-o pe Mary, la mansardă, tocmai cînd agita fiola de morfină...

— Da-a, – rostesc eu mîhnit. – Deja e complet demolată.

— Se porneşte de la alcool şi se termină cu drogul, – adaugă instructiv Bennett, pentru care numai pokerul reprezintă un simptom de sănătate spirituală.

— În profesiunea noastră, Bennett, nu rezistă oricine... Nu-i făcută pentru cei slabi. Ia măsurile necesare să fie expediată acasă cît mai rapid. Dar care-i problema mai importantă, despre care vroiai să-mi vorbeşti?

— Faptul că. aseară Boian al dumitale a înnoptat pentru întâia oară la fata ăluia...

— Sssst! – duc eu degetul la gură, să nu sperii pasărea fericirii!

Mă las pe birou şi iarăşi îmi îndrept privirea către fereastră.

— Am impresia că zidul din faţa noastră începe să crape, iar noi pătrundem în sanctuarul duşmanului, – pronunţ eu, aproape visător. – Şi apoi, iubirea tinerilor ăştia doi... pur şi simplu te tulbură...

Şi, Înduioşat de vestea primită şi de gingăşia melodiei difuzată de minifon, adaug aproape intimidat:

— Ştii, Bennett, sînt intr-adevăr un sentimental...

REDACTOR: VICTOR H. ADRIAN
TEHNOREDACTOR: PETRE DUMITRU
BUN DE TIPAR: 23.IV.1975
APĂRUT 1975
COLI DE TIPAR 7,5
C.Z. PENTRU BIBLIOTECILE MARI 886,7-31
C.Z. PENTRU BIBLIOTECILE MICI 8
TIRAJ 100 000 + 90 EX. BROŞATE

Combinatul Poligrafie „Casa Scînteii"
Piaţa Scînteii nr. 1 – Bucureşti
Regublica Socialistă România
Comanda nr. 50 223